L. VII. 20.
XX. m. s. M

Digitized by Google

8
48 H
5

Digitized by Google

RESPONSVM NOVVM

PETRI ANTONII BOSELLI VITALENGI
SACERDOTIS THEOLOGI CREMONENSIS

De Poteſtate Pontificis in Temporalibus
Per directionem, & correctionem ad æternum bonum
Aduerſus Tractatum

GVLIELMI BARCLAII DOCTORIS GALLI

Dedicatum

Illuſtriſs. & Reuerendiſs D. D. Col.mi

FRANCISCO VICECOMITI
Paſtori Vigilantiſsimo Eccleſiæ Cremonenſis

In quo reſponſo etiam aliorum ſimiles conatus fruſtrati depelluntur, & totum illis contrarium demonſtratur, etiam pluribus nouis argumentis, & ſolutionibus.

8.H8.H.5

ORD. PRAED.

FERRARIÆ

IN THYPOGRAPHIA CAMERALI
Superiorum Permiſſu. 1647.

Digitized by Google

848·H·5

Digitized by Google

Ill.mo & Reu.mo D. D. meo Col.mo

FRANCISCO VICECOMITI PASTORI VIGILANTISSIMO

Eccleſiæ Cremonenſis.

CREATOR *a condita Creatura, in recognitionem collati beneficij, & ſuæ omnipotentiæ, & Maieſtatis, ſenſibile argumentum, ſcilicet quotam fructuū, & bonorum omnium Imperauit ſibi ſoluendam, quam breui manu, quaſi quadam prærogatiua æquiparans ſibi Sacerdotium, & Sacerdotem; cuius etiam ſe & partem, & Hereditatem fecit; mandauit cunctis Mortalibus deferri, & ſolui Aaron, & deſcendentibus, & ita his quorum ipſi figura, & vmbræ fuere. Quamobrem ſentiens ad me tranſmiſſum mandatum, & ſi præ humilitate mea non auderem præſentari conſpectui tuæ Amplitudinis, animatus Diuino Imperio venio ad te, Sacratiſſime Sacerdos vnus ex terminis vmbrarum veteris Sacerdotij, ſoluens de fructibus meæ mentis iam fructificantis per annos triginta, munuſculum, ſi non decimationem operum meorum; ſcilicet reſponſum Tractatui procaciſſimo Gulielmi Barclaij Doctoris Galli, in quo ſcripſit contra omnem Poteſtatem Pontificis in Temporalibus, tam directe quam indire-*

In num. 18. Leuit. vltim. 1. Paralip. cap. fin D. Deut. 18. A. In num 18. cap tranſlatio ac conſtitut. ad Hebr. 9. G. 23.

ƈte, cui, & ſi Eminentiſsimus Cardinalis Bellarminus iam ſenex reſponſum reliquit; Nemo tamen dubitet me ab eius reſponſis, aut ſenſum, aut verbum deſumpſiſſe, ne aliena, vt mos eſt plurimorum, mihi attributa offerrem. Hoc munuſculum ſerena mente recipias rogo quali deuotione ego offero, & ne deſpicias tributa, quæ conſueuere lumbardi ſoluere Sereniſſimis Attauis tuis; etiam alio genere, ab humilitate mea ſuſcipere. Angelus Omnipotentis a Gedeone ruſtica dona, carnes & azimos panes non abhorruit ſuſcipere, & tocta ſummitate Virgæ, quam geſtabit, reſoluit in ſublime elementum, ſecum comportans ad Cœlum, relicta benedictione offerenti; quam & ego a tua clementia expoſtulo.

Lib. Iud. cap. 6. C. D. E.

Cremonæ Anno 1647.

Humillimus Seruus

Petrus Antonius Boſellus Vitalengus Cremonenſis.

Ad

Ad per Illuſt. ac Reu. D. D.

PETRVM ANTONIVM

BOSELLVM VITALENGVM

Ingeniorum Phænicem.

Clio Muſa canit Claſsicum, Inuitat cæteras.

EPIGRAMMA.

Carmine iam tandem ſano Miracula vates
Dicite, Iam veſter ſit ſine fraude furor.
Heroem inuenio, cuius de laude Cothurnus,
Abiectis fucis ambitioſus eat.
Fingite quod vultis lauros attollite, Numen
Fundite, nam Phœbū, et Pallada quis celebret?

D. A. M. R. C. R. C. de S.

Dulci-

Digitized by Google

Dulciloquis Euterpè flatibus vrget calamos, & reſpondet commendans eundem vt veram Eccleſiaſtici Scriptoris Imaginem.

EPIGRAMMA.

STemmata clara virum laudo, mihi læta placeret
Purpura, ſed faſtus hinc procul eſſe volo.

Miror & ingenij celeres indagine motus,
Quod tamen exacuat peruigil arte labor.

Ardenteſque probo generoſi pectoris ignes,
Sed quos frænet honos, ingenuuſque pudor.

Commendo canos, ſed quos prudentia tingat
Laudo graues mores, ſed placet vſque lepos.

Vis breuiter, quæ grata viri mihi ſplendet Imago
Noſcere? rem paucis eloquar; Ipſe Tenes.

D. A. M. R. C. R. C. de S.

Sic

Digitized by Google

SIC annuente Reuerendiſsimo Patre Inquiſitore recognoui attentiſſime Reſponſum Nouum Petri Antonij Boſelli Vitalengi Cremonenſis inſcriptum de poteſtate Pontificis in Temporalibus. In quo cum nihil inuenerim quod bonis moribus, vel Orthodoxę fidei repugnet, dignum cenſeo, quod in lucem edatur.

D. Ant. Maria Ripa Cler. Reg. de Somaſca
Reuiſor S. Officij pro Reuerendiſſimo
Patre Inquiſitore Ferrariæ, &c.

Imprimatur.

Franciſcus Cuccinus Inquiſitor.

Franciſcus Pellizzarius è Soc. Ieſu pro Eminentiſsimo D. Cardinali Epiſcopo Ferrarienſi vidit, & approbauit.

Imprimatur.

Antonius Leoncillus Vic. Gen.

Digitized by Google

Summa Capitulorum Tractatus GVLIELMI BARCLAII *DOCTORIS GALLI* Contra Poteſtatem Pontificis in Temporalibus.

1\. CApite primo Barclaius præmittit excuſationem ſcribendi.
Nos reuclamus, & damnamus eius perfidiam, & temeritatem ſcribendi.

2\. Cap. 2. Diſtinctionem Poteſtatis Polÿticæ, & Pontificiæ probat, & vltro independentiam vtrarumque enititur probare.
Nos acceptata diſtinctione earum, reprobamus independentiam, ſolutis rationibus illius, & dependentiã Poteſtatis Polÿticæ a Pontificia demonſtramus, & fuſius per ſequentia capita.

3\. Cap. 3. Incipit impugnare ſententias Canoniſtarum, & Theologōrum de tali Poteſtate Pontificis in Temporalibus, tàm directè, quàm indirectè; ſed demiſſo propoſito, contradicens ſuo capiti ſecundo, de independentia Poteſtatis Polÿticæ, & Eccleſiaſticæ inuicem, ex toto contendit probare Eccleſiaſticam, imo & Apoſtolos, & Pontifices fuiſſe iure Diuino, & naturæ ſubiectos Poteſtatibus Polÿticis, etiam Ethnicis. Inde verſus finem cap. 3. reuertitur ad propoſitũ cap. 2. ſcilicet Politicam nõ ſubÿci Eccleſiaſticæ, inde impudente irriſione mordet Titulos, quos ipſe fingit, Pontificum.
Nos omnibus his ſolutis demonſtramus inſubiectionem iure Diuino Apoſtolorum, Pontificum, & Eccleſiaſticorum a Politicis Poteſtatibus maxime ethnicis & non eſſe faſtoſa, ſed veracia, & honeſta verba titulorum Pontificum.

Cap. 4. Barclaius inani methodo perſcrutatur, & aſſignat originē aſſertæ ipſe [illegible] Poteſtatis Pontificis in Temporalibus. Poſtea flectitur ad excõmunicationes aſſertas ab eo iniuſtas, nulla ratione eſſe timendas, inde contendit efficere nullificare ſententiam Gregorÿ 7. contra Henricum 3. Imperatorem. Inde reuertitur ad cap. 2. quod non competat Eccleſiæ Poteſtas in Temporalibus ſuper Principibus, neque ex cauſa Hæreſis, quibus per nos ſolutis. 4.
Demonſtramus veram originem Poteſtatis Pontificis in Temporalibus, & ſententiam excomunicationis iniuſtam eſſe timendam etiam aſſertam a Deo, & aduocatis eius nullam eſſe timendam vſque quo de eius nullitate legitimè, non autem illegitimè conſtet, & amplius defendimus ſententiam Gregorÿ 7. contra Henricum 3. Imperatorem, & amplius per 29. argumenta educta

Ea ex ſacris litteris demonſtramus Poteſtatem Pontificis in Temporalibus per directionem, & correctionem ad ſpirituale.

5. *Cap. 5. Barclaius ſatagit probare contra Theologos, non competere Pontifici Poteſtatem in Temporalibus, neque indirectè, & ita nullo modo ei conuenire, cum in vanum exiſtimet ſe prioribus capitibus directè eam excluſiſſe, quibus per nos ſolutis demonſtramus indirectè ei competere poteſtatem in Temporalibus.*

6. *Cap. 6. 7. 8. Barclaius intendit pro-*
7. *bare a poſteriori, ſcilicet ex longa*
8. *carentia actus exerciti talis poteſtatis priſcis ſæculis, Pontificem carere tali poteſtate, quibus ſolutis probamus talem Poteſtatem fuiſſe exercitam, & dato, quod non, per hoc adhuc ſubſiſtere dictam Poteſtatem Pontificis &c.*

9. *Cap. 9. Barclaius regreditur ad impugnandam ſententiam Gregorij 7. aliàs Ildibrandi, contra Henricum 3. Imparatorem.*

Quibus per nos ſolutis, eam defendimus, & probamus fuiſſe iuſtam, & validam.

10. *Cap. 10 Ex dictis Othonis Frigenſis, iterum latrat contra dictam ſententiam Gregorij 7. noſque eã defendimus fuiſſe iuſtam, ſanctã, & validam.*

11. *Cap. 11. Barclaius digreditur emoliendo calumiam contra Iulium 2. ex laudibus Clementis 8.*

12. *Cap. 12. Repetens priores rationes, quaſi aliquid noui addat, iterum probare præſumit Pontifici nulla ratione, nec directè, nec indirectè competere poteſtatem in temporalibus, quibus per nos ſolutis, oppoſitum probamus, etiam probauimus cap. 4. & alijs ſuperioribus capitibus 5. et 3. et 2.*

Cap. 13. & 14. Barclaius negat, 13.
abſque probatione, poteſtatem 14.
Polyticam, finemque eius ſubijci poteſtati, & fini Eccleſiaſticæ Poteſtatis. Nos contra probamus ſubijci directoriè, & correctoriè ad æternum.

Cap. 15. & 16. Barclaius contra 15.
ſuum caput 2. vbi poſuit inde- 16.
pendentiam poteſtatũ Polyticæ, & Eccleſiaſticæ. Mox reciproca confuſione aſſerit poteſtatem Polyticam imperare Eccleſiaſticæ in temporalibus, eidemque ſubijci in ſpiritualibus, quod etiam eſt contra eius cap. 3. quibus per nos ſolutis probamus nulla ratione poteſtatem Polyticam in temporalibus imperare Eccleſiaſticæ, vel Eccleſiaſticis.

Cap. 17. Barclaius ſatis confuſus, 17.
& repetens contendit probare poteſtatem Pontificiam nulla ratione extendi in temporalibus ſuper Polytica cui cum valdè obſtaret Act. 5 A B. factum Beati Petri contra Annaniam, & Zaphiram, ideo laborat declinare vim eius, quibus ſolutis contrarium probamus etiam ex illo geſto Beati Petri Act. 5. A. B.

Cap. 18. 19. Perſequitur quaſdam 18.
ſpeciales rationes Bellarmini, cui 19.
dimittimus curã defenſionis propriarum rerum.

Cap. 20. Barclaius regreditur ad 20.
cap. 3. iterum contendens proba-

B re

*re Chriſtifideles iurè Diuino fuiſ-
ſe ſubiectos Principibus Ethnicis,
et Hareticis et ã Religioni infen-
ſis, etiam vrgentibus fideles a
vera religione egred., ideoque ab
eis ſe non poſſe liberare, & pro-
curat euitare vim cap. 17. Deut.
de conditionibus Regis eligendi
ibi a Deo aſſignatis; Nos con-
trarium oſtendimus iure Diuino
inſtituente, & ex dicto cap. 17. C.
Deut. licet ad tempus conſequen-
ter in pœnam peccatorum aliquã-
do fuerunt illis a Deo ſubiecti cõ-
ſequenter inquam conditionaliter
ex peccatis eorum, non ex Dei
propoſito inſtituente prætermiſ-
ſa per nos ſolutione rationum Bar-
claij.*

21. *Cap. 21. Perſiſtit Barclaius in ma-
teria cap. 20. maximè procurat
effugere vim Textus Beati Pauli
1. ad Corint. 6. A. B. ſuo propo-
ſito valdè contrariam, quibus ſo-
lutis: præcitatum cap. 6. A. B. 1.
ad Corint. defendimus in ſuo ro-
bore, & de directo fulminare pro-
poſitum Barclaij oſtendimus.*

22. *Cap. 22. Barclaius perſiſtit in ma-
teria cap. 20. Addens Pontifici
non competere poteſtatem priuã-
di Reges infideles, Hæreticos etiã
Religioni infenſos, neque ab eis
poſſe ſeparare fideles quamuis per
tentatos, & vexatos vt deſerant
religionem; addens blaſphemiam,
paria eſſe ius Regis etiam infide-
lis, & Hæretici, & ius Chriſtia-
næ Religionis ideo propter offen-
ſam religionis illos et ſi offenſores
non poſſe priuari poteſtate: Qui-
bus per nos ſolutis, totum con-
trarium probamus.*

Cap 23. Aequiparat inſolubilitatẽ 23.
*Matrimonij iuri Regio Regis, et
populorum debito erga Reges,
quibus ſolutis, Imparitatem to-
talem demonſtramus eorum.*

Cap. 24. Perſiſtit tentans probare 24.
*Pontifici nullam competere Po-
teſtatem in temporalibus ſuper
Principibus, neque ex cauſa Hæ-
reſis, Apoſtaſiæ, offenſionis reli-
gionis; addendo contra Euange-
lium Pontificem eſſe ſolum, nu-
dumque Cancellarium Saluato-
ris ſuper terris non Iudicem non
poteſtatem. Quibus per nos ſolu-
tis, oppoſitum probamus.*

Cap. 25. Vrget probare Saluato- 25.
*rem non dediſſe Beato Petro po-
teſtatem in temporalibus, in illo
textu Ioan. vlt. vbi eum fecit Pa-
ſtorem omnium, &c. Nos ſolu-
tis eius conatibus, contrarium
etiam ex eodem Textu probamus.*

Cap. 26. Sicuti in cap. 25. Barcla- 26.
*ius pergit tentans probare Salua-
torem nullam dediſſe poteſtatem
in temporalibus Beato Petro ſub
Symbolo Paſtoris ad oues. Qui-
bus per nos ſolutis, contrarium
probamus.*

Cap. 27. Barclaius repetendo quæ 27.
*dixerat cap. 26 præſumit ten-
tans probare Pontificem non poſ-
ſe diſpenſare ſuper iuramento ſub-
ditorum erga ſuum Principem,
neque ſuper iuramento priuatorũ.
Quibus per nos ſolutis, demon-
ſtramus poſſe, etc. et qualiter etc.*

Cap 28 29. Barclaius carpit ca. in- 28.
ter corporalia de translatio. & 29.
*Epiſcopi de contradictione in ſuis
parti-*

Digitized by Google

partibus repugnantia cõtra ſuum Auctorem, quibus ſolutis etiam ex ventre ipſius Textus (quem nullus alter Doctor vt vidi ſci- uit ex ventre textus ſoluere,) ex eodem Textu, & aliys ſublimio- ribus modis ignotis aliys Doctori- bus demonſtramus partes textus concordari inuicem, & cum men- te Auctoris ad intentam conclu- ſionem .

Cap. 30. Barclaius repetendo obiec- tiones cap. 27. 26. & 21. aſſerit Pontificem, & ſi vix poſſit exco-
30. *municare Principem ob delicta grauia, &c. non poſſe tamen ne- que ex cauſa Hæreſis, & offenſio- nis religionis eum deponere, & abſoluere populos ob obedientia erga eum.*

Cap. 31. Barclaius repilogans ſupe- 31.
riora dicta induit perſonam popu- li, vt nefandiſſimè poſſit per dia- logum diſputare cum Pontifice præſumens eum conuincere. Nos contra perſonantes vocem Pon- tificis, eius argumenta dialogica reſoluimus ad nihil, & ſalubri- ter inſtruimus, & conſulimus po- pulo ſacrilego perſonato per Bar- claium, & reſiſtentem conuinci- mus eſſe ex Diabolo, non ex oui- bus Ieſu Chriſti, & æternas pœ- nas ſuæ peruerſitatis recepturum.

Digitized by Google

Declarationes Auctoris ad Miniſtros Principum cæteroſque Laicos.

DIcitur in ſequenti opere, & probatur ex Sacris litteris frequentiſſimis euidentiſſimis Principes ſupremos, ex cauſa tranſgreſſionis Diuinę legis, & mandatorum, ſicut in teſtamento per illos Miniſtros in Spiritualibus ita in Euangelio deponi, & priuari Apoſtolica poteſtate, & denuntiari ita eſſe priuatos à Deo Regno, & gloria, hoc intelligitur, ſicuti etiam explicuimus non raro, de tranſgreſſione eorum contumaci, proterua, publica, pernitioſa, vel periculoſa populis ad pernitiem æternam, Diuinæ legis, & mandatorum, maximè in mandatis ſpiritualibus concernentibus directè Diuinum honorem, licet, & quandoque illud euenerit contra Regies in tranſgreſſionibus mandatorum naturalium, & moralium Dei, qualia ſunt non occidere, non furari, ſicuti Elias fulminauit contra Regem Achab priuationem Regni, mortem nefandam, ob necem Naboth, & ſublationem vineæ ab inuito 3. Reg. 21. E. 19. cap. vlt. E. vſque ad F. ſicuti euenit per Samuelem Regi Agag Ethnico ob iniuſtas neces comiſſas 1. Reg. 15. G. 32. 33. & Regi Saul ob ſimplicem inobedientiam contumacem Diuino mandato ad demoliendum Regem Amalec, & Regnũ, in vindictam, quod ille malè iniuſtequè tractauerit populum progredientem de Aegipto 1. Reg. eod. cap. 15. A. vſque ad F. 28. Deut. 25. D. 18.

In Teſtamento veteri quidam Miniſtri Eccleſiaſtici ſcilicet de Tribu leui, vt Moyſes, & Aaron exod. 2. A. in num. 26. G. priuarunt Regno Reges proteruos contra Dei mandata, & etiam vaſtato Regno, eos vita priuarunt, ſicuti Moyſes, & Aaron Regem Aegiptiorum nimis repugnantē executioni Diuini mandati denuntiati replicati Exod. 5. vſque ad 14. incluſiuè. Quidam Miniſtri in ſpiritualibus, vt Samuel, idem præſtiterunt contra Regem Ethnicum 1. Reg. 15. G. 33. Elias contra binos Principes legatos Regis Ochoziæ verbo interfecit 4. Reg. cap. 1.

Quidam vero nec depoſuerunt de Regno, nec priuarunt vita Principes proteruos contra Dei honorem, & mandata, ſed ſolum denuntiarunt palam eos ob ſcelera prægrandia in Deum, eſſe à Deo Regno,

&

Digitized by Google

& ſepe vita priuandos, & priuatos ſicuti Samuel contra Regem Saul 1. Reg. 15. E. 24. F. 28. 29. Ahias in priuatione maioris partis Regni Salomonis in Filio eius 3. Reg. 11. F. 31. & contra Regem Ieroboam cap. 14. B. C. D. cap. 15. G. 30. Elias, Eliſeus contra Reges Ochoziam, Ioram 4. Reg. cap. 9. & cap. 10.

Pontifices tamen, termini vmbrarum, & figurarum illorum Miniſtrorum Dei Teſtamenti in ſpiritualibus protentorum contra temporalia Regum ob grauem offenſam ſpiritualium ab eis, &c. reclinata auſteritate illorum Miniſtrorum ſpiritualium contra Reges, ſolum vtuntur poteſtate priuatoria eorum de Regno, & denuntiatoria priuationis eorum Regni a Deo, ita Gregorius 7. contra Henricum 3. Imperatorem, Alexander 3. contra Fridericum, & Innocentius 4. cum Concilio Lugdunenſi contra alium Fridericum Imperatorem.

Dicimus quoque Animas, & corpora ſubicij poteſtati Pontificis directoriæ per obedientiam mandatorum Dei ad ſalutem æternam, ſubijci quoque Poteſtati correctoriæ (vbi ſpirituale offendunt) eiuſdem per obſeruantiam mandatorum Dei ad ſalutem æternam, ſicuti nedũ anima, ſed et am corpus per animam damnantur ad inferos ex demeritis, & glorificabuntur ex meritis, & poteſtas Pontificis eſt ſuper viatoribus declinatorie ab æterno incendio ad æternam Beatitudinem. Intelligimus de correctione in facto (ſaluo iure) non carceris, compedum catenarum, capitis, &c. vel alia polytica, ad finem Politicum, ſed alia ſpirituali vt cenſuris, & corporali, vt priuationis dominij, & bonorum congrua, ieiunijs, peregrinatione, militia contra Infideles, pecuniarum ſolutione, & ſimili ad ſalutem æternam, neque enim vnquam diximus de facto in hoc reſponſo de pœna Torturę, vel capitis contra Fideles, ſalua tamen pœna ſanguinis contra Hęreticos, &c. & infideles religionem infeſtantes, quam exercere poteſt, ex legitima poteſtate in eos, vt probauimus, Apoſtolica Sedes in num. 25. A. B. C. D. 18. cap. 31. A. cap. 33. F. G. Deut. cap. 7. A. cap. 12. A. cap. 13. per totum cap. 20. D. 17. Exod. 32. F. 29.

Pariter, vbi diximus Reges, & Principes ſubijci in ſpiritualibus, & etiam in temporalibus Pontifici, iam ſæpius, ac ſæpius, vſque in titulo huius libri addecimus in temporalibus per directionem, & correctionem ad ſpirituale æternum quod alij dicunt indirectè non in temporalibus per media polytica ad finẽ polyticũ terrenę pacis, ſalua, &c.

Dei lex Euangelica cum mandatis, ſicuti, & teſtamentum vetus, tripartitur quo ad materiam, quædam ſunt naturalia, ideſt ad debitum, & perfectionem naturæ, vt non occidere, parentes venerari, quædam moralia, vt non furari, quædam ſpiritualia, & hæc vel ſimplicia, vt Deum vnum colere trinum in perſonis, &c. quædam mixta vt ſacramenta, & quæ his afficiuntur, vel deſeruiunt, vel hæc agunt, ex qui-

bus

bus conſtat Religio præcipuè mixta autem, etſi materiam naturalem concernant, attamen quia forma eſt ſpiritualis, qua materia naturalis qualificatur,& eleuatur, hinc verè ſpiritualia ſunt, & dicuntur, quia à forma ſpecificante, & eleuante, non à materia, & inferiori ſubiecto euenit denominatio, ſicuti, & vita, formatio, & eſſe formatum.

Hinc tria mala, tres tranſgreſſiones Diuinorum mandatorum ſunt, quædam contra naturalia, quædam contra moralia, quædam contra ſpiritualia, maiora autem mala illa ſunt, deteriores tranſgreſſiones, quæ fiunt ex malitia contra mandata ſpiritualia, quia hæc maiora finalia potentiora, & præſtantiora ſunt mandatis naturalibus, & moralibus, omnia enim hæc ſunt veluti media inſtrumenta, homagia ad ſpiritualia ſicut ad Dei honorem, timorem, animorum, ac corporum in Cœlis ſuper cœleſtem fœlicitatem, & ſalutem, quorum ſummum malorum ſunt pænæ inferorum ſempiternæ.

Sancti Dei Miniſtri in ſpiritualibus teſtamenti veteris plerumque ſuſceperunt à Deo poteſtatem deunntiandi eiectos è ſolio Principes à Deo ob violationem Mandatorum naturalium, & moralium Diuinæ Maieſtatis, vt præcedentibus diximus de denuntiatione Samuelis contra Regem Saul priuationis iure Regni, quia non adimpleuit Dei mandatum naturale, & morale demoliendi Regem,& Regnum Amalec iniquum hoſtem populi Dei 1. Reg. 15. A. E. 24. F. 28. de denuntiatione Eliæ contra Regem Achab. ob necem Naboth, & vi raptum campum eius 3. Reg. 21. E. 19. Hæc dicit Dominus, occidiſti inſuper & poſſediſti, &c. cap. vlt. E. F. priuatio Regni, & vitæ Regis Ioam denuntiata in Sacra pagina, ob necem illatam Zachariæ Sacerdoti ab ipſo Rege 2. Paralip. G. 24. 25.

Et etiam Beatus Petrus ex mendacio cōmiſſo ab Annania, & Zafira in quota venditionis agri Apoſtolicæ Sedi, cui fideles tradebant quotam, quod eſt tranſreſſio Diuini mandati moralis, eos citatos, examinatos conuictos reos, verbo, non gladio, non milite, ex mera ſua virtute ſpirituali Pontificatus exanimauit Act. 5. A. B. ad terrorem præſentium, & poſterum, & documentum animo puer recognoſcendi Apoſtolicam Sedem, & cum hoc præſtiterit Beatus Petrus non gladio, non exercitu non regno temporali, ſed mera vi ſpirituali dilatata in temporalem, ex iniuria ſpiritualis ſuſcepta à temporali, pari ratione vnum, & alterum quemcumque hominem peccatorem poterat tēporali pœna punire.

Attamen ordinario Principes, (& ſi à Deo imediatè inſtituti) fuerunt à Deo Regnis priuati, & denuntiati priuati per Deum, vel etiam viſibiliter priuati à Miniſtris ſpiritualibus Dei in Teſtamento veteri, ob violatum ab eis ius mandatorum ſpiritualium Dei, vt conſtat in ſequenti opere. Moyſes & Aaron ita egerunt contra Regem Aegiptiorum,

Digitized by Google

rum, quia potentia Imperij auſus eſt inuadere Dei mandatum vocatorium populi ad ſibi ſacrificandum Exod. 5. vſque ad 14. incluſiuè. Aias contra Regnum Salomonis ob idolatriam eius 3. Reg. 11. per totum, & contra Regem Ieroboam cap. 14. B. C. D. Hieremias contra Reges Iſrael ob idolatriam (2. Paralip. cap. fin) & Hieremias cap. 25. B. C. &c. Daniel contra Regem Caldeorum Balthaſſarem denunciauit finem vitæ, & Regni ob contentum eius vaſorum Templi Dei ſub latorum à Patre ſuo cap. 5. per totum.

Et ita Apoſtolica Sedes (remiſſa auſteritate Miniſtrorũ ſpiritualium teſtamenti, & geſti Beati Petri contra Annaniam, & Zafiram, tunc neceſſarij ad continendum in offitio præſentes, & poſteros, a Deo approbati confirmati ſuo patente concurſu in interitum eorum, quos Beatus Petrus iudicauerat, damnauerat) vtitur poteſtate ſpirituali dilatata in temporalem contra Principes, etſi à Deo imediatè electos, conditionaliter ad Dei timorem, & honorem, &c. ex cauſa contrauentionis eorum peruicacis contra Dei mandata ſpiritualia, ſiue ſimplicia, ſiue mixta poſt adhibitas fruſtratas monitiones, eos priuando dominio, & gloria, & bonis temporalibus non vita, & denuntiando eos eſſe iam à Deo priuatos dominio, & gloria, &c.

Digitized by Google

Cap.

Digitized by Google

Cap. I.

Barclaius excuſationem affert ſcribendi.

GVLIELMVS BARCLAIVS Doctor Gallus in primo capite libelli impudentiſſimi, vehementiſſimi contra poteſtatem Pontificis Vicarij Saluatoris, in Temporalibus, primo præmittit attentatā excuſationem, hæc ſcribere pro ſtudio veritatis,& oſtēſione fructus vigiliarum ſuarum in legalibus,& quia alij Scripto res Catholici de ſimili materia ſcripſere ſubiungens proteſtationem venerationis ſuæ erga Pontificem, ſequè nihil de eius legitima dignitate detracturum. Hæc ille.

Verumtamen excuſatio faciendi eſt operimentum, vel defectus naturæ, vel motus conſcientiæ redarguentis de malo, vel incidentium. Moyſes excuſabat ſe apud Deum à munere ſubeundæ legationis ad populum, & ad Regem Pharaonem, ex defectu naturæ. Non ſum eloquens ab heri, & nudius tertius,& ex quo locutus es ad ſeruum tuū, impeditioris, & tardioris linguæ ego ſum Exod.4. C. 10. obſecro Domine, mitte quem miſſurus es ibi C.13. Populus Iſrael videns Moyſem demorentem in Monte ignito, nebuloſo, tonitruo, ſuſpicatus interijſſe in terroribus, excuſationem cæpit petendi ab Aaron Deos Duces. (en ex incidentibus excuſatio de malo) Exod. 32. A. Aaron autem, patrato ſcelere idolatriæ, increpatus a Moyſe, excuſationem protulit apoſtaſiæ. Nè indignetur Dominus meus: tu enim noſti populum hunc, quod pronus ſit ad malum Exod. 32. E. 22.

Propterea iſte Barclaius cum excuſatione tegat attentatum libelli, prorſus ſauciata conſciētia eius tumultuabat de ſcelere contra ipſum; nam ſcribere contra poteſtatem Pontificis non eſt naturæ debitum, cum creatura ſicuti eſt a Deo, ſic librata ſua rectitudine feratur venerabunda ad Deum, & hinc ad eius Vicarium.

Et quodnam eſt hoc ſtudium veritatis conſequendæ? Filium in Spiritu arrogationis contendere contra poteſtatem Patris, & eniti ei detrahere? hoc eſt facinus naturæ repugnans, & ita veritati. Fructus

ſtudiorum eſt, Deo ſeruire non rebellare, impugnando eius ſupremũ Vicarium non exaltare ſolium ſuum ad latera Aquilonis Iſai. 14. ſicuti Dęmones, conſtituendo ſe cenſorem poteſtatis Vicarij Dei, partim relinquendo, partim ſecando vti intruſam, ne grandinem de Cœlo, & faciem frigoris Diuinæ Iuſtitiæ Pſ. 147. vna cum deſertoribus Angelis patiatur.

Referam contra iſtum, in fide haud firmum, ſententiam B. Iacobi Apoſtoli 3. zelum amarum habuiſti, & contentiones in corde tuo, non eſt hęc tua ſapientia (quam pretio totius vitæ tuæ aſſeris comparaſſe) deſurſum deſcendens, ſed terrena animalis diabolica, quæ autem deſurſum eſt ſapientia, primùm quidèm pudica eſt, modeſta, pacifica, ſuadibilis, bonis conſentiens, plena miſericordia, & fructibus bonis, non iudicans: ſed hæc tua iactata doctrina eſt inuerecunda, inſolens, vti hirci contra Paſtorem, Filij contra Patrem, procax, ſeditioſa, inflexibilis, plena impietate, cuius fructus eſt auulſio fidelium ab obedientia Romani Pontificis in temporalibus, vt per ſenſibilem contumaciam delectabilem ruant etiam a ſpirituali, quæ fuit promotio, & finis Lutheri, & aliorum Hæreticorum ſeptentrionis, adeò temeraria, & ſuperba, vt audeat iudicare, diuidere poteſtatem ab illo, qui niſi Deo ſubijcitur, & obſequioſum habet Cœlum, Diuino imperio, mandatis ſuis deſeruiens: quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis Mathę. 16. qui mittat fulgura ſua & ibunt, & reuerentia dicent ei, adſumus Iob. 38. D. 35. proindè ex verbis Iacobi Apoſtoli, hæc tua præſenſa doctrina, à Deo non eſt, ſed à Dęmone animalis diabolica.

Proteſtationẽ autem mendacem contra factum iſte ſubmittit, nam quanta inſolentia, inuidia, perturbatione animi iſte ſcribat contra poteſtatem Pontificis, ſequens eius libellus atteſtatur, vt non ſine ſtomaco, non ſine horrore perlegi, & ſuſtineri poſſit, videant vniuerſi.

Rationes maculoſas componit, quibus deficientibus, latrat, his fruſtratis, concitat ſeditioſas voces (ſicuti aliàs contra Aaron, propter quod ignis egreſſus à Domino deuorauit ſuperbos tumultuantes in num. 16. F. vſque ad finem) ſceleſtiſſimi populi vociferantis, & quaſi dialogiſmo conuincentis, & confundentis ex animo eius, Dei Vicarium, videte quænã eſt iſta veneratio iſtius perfidi illi Apoſtolicę Sedi? ſed ſicuti ſeditioſos contra Aaron ſupremum Sacerdotem flamma cõſumpſit, ita flamma hæreſeorum ſeptentrionis, & infernalis tandem hauſit eum depaſcens, cum lapſus in hæreſim (vt ſcribunt) obierit.

Illam proteſtationem iſte impius pręmittit adorationis Apoſtolico trono, quã Abſalon deſiderabat Patri Regi, interempturus tamen Amnon Fratrem, & aggreſſurus Maieſtatem Patris, & Regnum 2. Reg. 13. & cap. 15. & herodes promiſerat magis erga Saluatorem

inuen-

Digitized by Google

inuentum ſibi renuntiatum Math. 2.

Et ſanè exiſtimo, quot quot ſcriptores abſolutè negarunt Pontifici competere Vicariam Dei poteſtatem in temporalibus, per attingentiam ſpiritualium æternorũ, in tali articulo eſſe deuios ab Euangelio.

Nam ſi temporale (quod præcipuè eſt corpus cum ſenſibus, quibus cætera corporalia deſeruiunt) non cadit ſub poteſtate Apoſtolica directiua ad ſpirituale ſempiternum, igitur non eſt a Deo ad illud ordinatum, quod eſt contra Euangelium, cum nedum animæ, ſed corpora, & ſenſus hominũ per animas ſuas ſiſtenda ſint ante faciem venturi Iudicis, vel clarificanda pro meritis, vel pro demeritis ſempiterno incendio tradenda; & nedum animæ, ſed corpora, & ſenſus hominum, totumquè compoſitum humanum Baptiſmo regenerantur ad ſpiritũ, & Sacramenta ſuſcipiunt. Poteſtas autem Apoſtolica, vt diſtinguitur à Cęſarea, eſt in his, & ſuper his, quę, & quantum ad ſempiternam fœlicitatem in Cœlis ordinata, vel ordinabilia ſunt Math. 16. Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, &c. Paſce Agnos meos, Paſce Oues meas. Ioan. vlt. Math. in fine, Lucas in fine ad Hæbr. 5. A. 5. cap. 1. 2. 3. Tit. 2. cap. 7. 8. Tit. 1. de Sacerdotio, & Imperio noſtri hu. operis, & in num. 27. D. vſque ad finem 1. Machab. 2. 2. Paralip. 19. C. in num. 25. C. 7.

Cap. II.

Barclaius diſtinctionem Poteſtatis Polytica, & Pontificia, earumque reciprocam independentiam aſſerit.

IN capite ſecundo Barclaius incipit diſponere ſuę aſſertionis lapides offenſionis, & petras ſcandali, & laqueos; ignorantia, vel ſimplici, vel affectata, ęquiuocatione, quę eſt error ſub tegumento, & vmbra aliqua alterius veritatis, & praua applicatione quorundam verorũ, vel non proportionatis materiebus, vel contra legitimũ ſenſum adductorum, vt è conſtabit, & hæc vocat Auctor fundamenta ſuæ doctrinæ.

Quæ ſunt poteſtatem Polyticam, & Pontificiam eſſe diſtinctam, & vtramquè inuicem inſubordinatam, cuius probationes ex eo ſunt can. duo ſunt, & cum ad verum diſtinc. 96. cap. nouit de iudicijs cap. perueneralibem: qui fil. ſint legit. S. Bernardus de conſideratione, Ioannes Driedon lib. 2. de libertate Chriſtiana cap. 2. Hoſius Cordubẽſis Epiſ. apud Athanaſium in epiſtola ad ſolitariam Virginem, & tandem ratio ſcilicet quod vnum non eſt ſubordinatum alteri niſi poteſtas, munuſq; ſubordinati ſit in ſubordinante, quę non ſunt Regum, cæterorumquè Principum in temporalibus in Papa, quorum acceptata diſtinctione

C 2 pote-

poteſtatum polyticæ, & ſacerdotal's, vt cap. 10. tit. 1. de ſacerdotio, & Imperio noſtri operis; ſubordinationem temen polyticæ Poteſtatis ſub Pontificia per directionem ad æternum, & per correctionem aberrantium ab æterno per temporalia, & in temporalibus vltra in ſpiritualibus, contra aſſertionē Barclaij, & al orū fusè oſtēdimus dicto cap. 10. tit. 1. & ca. 1. vſq; ad 30. tit. 2. eodē & ſequentib⁹ demōſtrabimus.

Et vt breuib⁹ diſtinctionibus ſubuertamus hęc machinamēta Barcl.

Pręmittamus primo eſt diſtinctio poteſtatum, & ſubordinatio poteſtatū, & eſt diſparatio, ſiue inſubordinatio poteſtatū: ita ſe habent hęc vt diſtinctio ſit communis, & ſubordinatis, & diſparatis poteſtatibus, ſi enim poteſtates ſubord natę non diſtinguerentur, eſſent vna, & eadē, non plures, & ſi eadē, & non plures quomodo ſubordinārentur? Subordinatio enim eſt pluralitas propoſitorū cum ordine ſuperioritatis, & inferioritatis, & propterea diſtinctio poteſtatum non opponitur ſubordinationi poteſtatum; ſed ſubordinatio, & diſparatio poteſtatum bene opponuntur inter ſe.

Primò dicit Barclaius poteſtatem polyticam, & Eccleſiaſticam eſſe diſtinctas, hoc verum eſt, & probauimus nos præcit. tit. 1. cap. 10. huius: Huic verò Auctor ſnbnectit, vel per ignorantiam, vel per perfidiā aliud falſum, nimirum vtriuſq; diſparationem non ſubordinationē; Si diſtinctio poteſtatum eſt communis ſubordinatis poteſtatibus? igitur ex ſuppoſita diſtinctione poteſtatū polyticę & Eccleſiaſticę, falsò concluditur diſparatio poteſtatū, & falsò excluditur prędictarum poteſtatum ſubordinatio? quam ſubordinationem demonſtrauimus in pręcitatis, & in hoc capite compendiosè demōſtrabimus ratione, & iure Diuino.

Leges autem canonicas, & dicta Patrum, quæ aggregat Barclaius iacti ſui fnndamenti, aſſerunt diſtinctionem poteſtatis polyticæ, & Eccleſiaſticæ, ſubordinationem autem temporalis ſub Eccleſiaſtica, modo pręmiſſo, non negant, & ipſe Barclaius applicat eą contrą ſuum legitimum ſenſum ad negandam pręallegatam ſubordinationem poteſtatis temporalis ſub Eccleſiaſtica, vt infra ſingulariter conſtabit.

Præmittimus aliud, cuius ignorantia, vel fictione ignorantiæ, cum peruerſitate voluntatis, Barclaius quaſi vertiginoſus Dęmone fumante in eius cerebro, huc, illucque confunditur, erat, illiditur, & ſpumante ore eructat venena ſuæ perfidiæ.

Poteſtas Pontificis ex ſui natura, munere, fine, modo, formaquè procedendi eſt ſpiritualis cap. 23. Tit. 2. hu. ſubiecto etiam, & mobili principali, quod eſt anima intellectiua hominis, & ſpiritualis. Aliud verò ſubiectum eius, ſecundarium ſanè, eſt corpus, & ſenſus cuiuſcūque hominis, qnibus famulantur temporalia inſenſata, & animantia, ideò benè dicitur temporale mobile. Iſtud ea ratione cadit ſub regimine Pontificio, qua ratione ordinatur per animā ad æternam ſalutē

pro

Digitized by Google

pro operibus, & meritis, & relaxatur pro demeritis, per animam, ad æternam damnationem: Ex hoc ergo ſubiecto mobili temporali poteſtas Pontificis denominatur temporalis, denominatione materiali, dirigendo, & corrigendo illud, non ſanè pro temporali, & ad temporale, ſed pro æterna ſalute, & ad æternam ſalutem per viam obſeruãtię Diuinę legis, per animã, totumq; coniunctũ ca. 23. 13. 2. 3. tit. 2. hu.

Et quia homo per animam, & corpus, & ſenſus, vt dirigendus ad æternam ſalutem, eſt errabundus in medijs ad finem, & deuius a fine. Et Deus viſibilia concludentia inuiſibile, per inuiſibilia gubernat, pro vt conſtat inuiſibili, & viſibili forma, & conditione homo gubernandus, quod probatur ſeqnenti §. Neque enim Deus, & cap. 21. Tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio. Ideò Deus viſibili homini dedit poteſtatem inuiſibilem, & certè ad omnia pertinent a perfectam pro tali mobili, medijs, ducatu, & fine. Ioan. vlt. Iacob. 1. C. cum omne datum deſurſum ſit optimũ, & donum perfectum, maximè vbi agitur de ſumma rerum, qualis eſt ſalus æterna hominum; Proptera poteſtas à Deo data ſuo Vicario, pro dicto regimine, eſt directiua, & correctiua perfecta viatorũ ad illum finem: Directiua per ſubſtantiam, & per ſe hominum, quo ad animas, & corpora ad ęternam ſalutẽ (& hoc eſt dictu directè) Correctiua verò per accidens, & ex ſuppoſitione erroris, defectus, peruerſitatis hominũ (& hoc eſt dictu indirectè) a medijs, & fine ęternę ſalutis, & animarũ, & corporũ) quę temporalia ſunt, hominum. De quib⁹ fusè ca. 7. 8. 9. 12. tit. 1. hu. & ca. 1. 2. 3. 11. 13. 15. 18. 19. tit. 2. hu.

Et proindè tu Homo, tu Rex, tu Poteſtas Polytica per abuſum tuę poteſtatis, & temporalium bonorum, delinquendo proterue contra legem Dei, contra Deum in pernitiem æternam tuam, & ſubditorum, te facis ſubiectum, & ſubiectam poteſtati correctiuę Papæ, non ex ſuo vel antecedente Dei propoſito, qui ſicuti non intendunt primò Dei offenſam, tuam perditionem æternam, ita nequè ex directo primo ſuo propoſito te corrigere, te caſtigare prætendunt; ſed tu excitas Dei, & ſui Vicarij dexteram, accuis fulmina eorum per tua delicta, vt te corrigant, vt ſaluent, & te incorrigibilem, cęteris pernitioſum ad æternã ruinam, deiciant, ſpolient poteſtate, & adhuc peruicacem hoſtem interimat Deus corpore ex ſe pro ſalute animæ tuæ, & populorum, quibus deſeruis in cap. 5. vſque ad 14. Exod. offendiculum perditionis æternæ 1. Reg. 15. per totum 4. Reg. 9. B. 7. & 10. 3. Reg. cap. fin. E. vſque ad F. 4. Reg. 1. C. 12. D. A. 13. vſq; ad 16. 1. Parap. 10. in fine. 2. Parap. cap. 13. D. 20. Act. 5. A. B. §. cap. 18. 29. 30. Tit. 2. hu. operis. Aliter Deus in humanis defeciſſet proportionato ſuficienti remedio pro ſalute æterna poteſtatum, & ſubditorum; ſi poteſtati deuiæ a ſalute æterna, & abducenti populus à Deo, à lege ad inferos, non prouidiſſet in humanis poteſtate inuiſibili in humano inuolucro

lucro

Digitized by Google

lucro tecta pro correctione eorum, & pœna in incorrigibiles.

Nequè enim Deus per ſemetipſum quodcunque gubernat, regit, ſed per interpoſitas cauſas proportionatas materiæ. Sic in Rubo ardenti, per Angelum locutus eſt Moyſen Exod. 3. A. B. Act. 7. D. 31. E. 36. in Monte Synai, & per nebulam, & per clangorem tubarum, & per fumum, & per ignem, & per tonitrua, & fulgura, & per Angelum dedit legem per Moyſen Populo Exod. 19. D 18. Act. 7. D. 38. Ita Cornelium per ſomnium, & per Angelum, & per B. Petrum illuminauit ſaluauit Act. 10. A. 4. 11. C. 25. ſic. Danieli per Angelum, & per prophetam Abachuc delatum cibaria obtulit, & concluſit ora Leonũ Daniel vlt. E. G. cap. 6. F. & per Angelum diſcutientem flãmam ignis rorauit tribus viris in fornace ardente Danie 3. G. 92. E. 49. & legatum Reginę Candacẽſis, per Philippum delatum ad eum, ſaluauit Act. 8. E. 19. & tandem gratiam ſuam inuiſibilem per formas viſibiles Sacramentorum inſtituit, & confert, ergo & per poteſtatem inuiſibilem viſibili creaturę collatam debuit regere, & corrigere populos, & Principes ſęculi in his, quę ad Deũ pertinent ad ſalutem ęternam, & ſic inſtituit Pontificẽ. Mat. 16. Ioan. vlt. in nu. 17. ad Heb. 5. A. 5. cap. 7. 8. 9. 12. tit. 1. hu. cap. 1. 2. 3. 11. 14. 15. 21. 16. 17. vſque ad 31. tit. 2. hu. Poteſtas ergo Pontificis primo in ſe eſt ſpiritualis, ſecũdo eſt tẽporalis in ſubiecto mobili, per denominationem materialem à ſubiecto mobili, & vtraquè diuiditur in directoriam, & correctoriam omnium, quę eſt quattenus dirigibilia ſunt, per legitima media ad æternam ſalutem.

Correctiua iterum diuiditur in mere ſpiritualem, & eſt cenſura Eccleſiaſtica ca. 44. 45. tit. 2. hu. qua non iuuante, & vrgente periculo, vel facto violationis, religionis, & perditionis ęternę populorũ diuiditur, & tranſit ad priuationem, & depoſitionẽ poteſtatum, ſic delinquentiũ incorrectarum, a dominio, qua non proficiente dilatatur in gladium temporalem ad necem corporum incorrigibilium, pro ſalute æterna animorum, & corporum poteſtatum, & populorum, & pro conſeruanda religione, & tenendo honore viſibili Diuinæ Maieſtatis, de quibus cap. 18. 29. 30. tit. 2. hu. en Samuel, tranſlato regimine polytico de ſe in Saulem Regem, eius, poteſtas erat ſpiritualis; at vbi Rex Saul tranſgreſſus eſt Diuina mãdata in ſacrificando, & in ſeruando Rege Amalec, ad quem occidẽdum habebat à Deo per Samuelem mãdatũ 1. Reg. 13. B. C. 14. cap. 15. A. C. D. tunc eius poteſtas ſpiritualis dilatata eſt (approbante Deo) in temporalem, pronuntiando primò contra Saulem Regem finem Regni ca. 13. C. 14. poſteà eius eiectionem de Regno à Deo cap. 15. E. F. & per durante Rege Saule in tranſgreſſione præcepti Diuini, conſeruando apud ſe Regem Amalec Regio cultu, cum habuiſſet mandatum à Deo de occidendo eum; tunc poteſtas ſpiritualis Samuelis dilatata eſt iuſtè, & ſanctè in temporalem gladium, obtrun-

Digitized by Google

obtruncando Regem Amalec in faciem Regis Saul prius per Prophetam petitum præſente Saule Rege, vt coram ſe Propheta adduceretur in ſolemni conuentu Regni Exod. cap. 15. G. 32. cum ſequentib. Summa enim rerum, bonum, publicum, maximum Chriſtianæ religionis eſt Diuinus honor, timor, legis Dei obſeruantia, ſalus æterna animorum, & corporum hominum, proindè cætera corrigantur pro horum manutentione, ſi incorrecta perſiſtant, deponantur à dominio, ſi indurentur peruerſitate, & pernitie æterna, interimantur, quia eſt nullius momenti ille interitus corporis, qui eſt ob ſalutem æternam, & Diuinum honorem vitam, & lucem hominum ſup. ca. 29. 18. 30. 31. tit. 2. hu. Non legiſtis vnquam ordinem leuiticum vtique Eccleſiaſticorum trucidaſſe millia hominum propter idolatriam eorum? Exod. 32. E. 27 F. 28. Matathiam Machabæum vtique Sacerdotem trucidaſſe Miniſtrum Regis Antiochi vrgentem populum ad idolatriam? 1. Machab. 2. A. 1. B. 17. C. phineem vtique Sacerdotem iugulaſſe tranſgreſſorē Diuinæ legis? in num. 25. C. 7. & D. & Phinees erat Sacerdos filius Eleazaris, Nepos Aaron, in num. ead. C. D. ſed parum eſt audiſſe factum, ſed quod concludit eſt, quod factum eorum reportauit à Deo benedictionem, & gloriã etiam victorias, & triunphos temporales in num. 25. C. D. & 30. præcitatis, & cap. 18. tit. 2. hu. & propterea illud factum indicauit in illis Eccleſiaſticis, & ſacerdotibus iuridicam poteſtatem à Deo, illud, quod fecerunt, faciendi.

Quibus ſtabilitis ex eis deducuntur probata ſequentia.

Aliquot ergo Canonum, & dictorum Patrum Sanctorum ſi affirmēt temporale non cadere ſub poteſtate Papę, hoc intelligitur ſub poteſtate Papę corrigente, vbi non eſt deffectus contumax contra Dei legem, & conſequentias, vt ex probatis ab oppoſito ex geſtis Eccleſiaſticorum approbatis à Deo contra Reges, & cæteros offenſores Diuinorũ mandatorum, & rationibus ſuprà allegatis, ſed tamen, etiam abſq; delicto, cadit temporale, & ſpirituale ſub poteſtate Papę dirigente ad æternũ, non ad temporale finaliter, vt ſup. probatũ eſt quare Barclaius fruſtrà contēdit, adducendo canones, & dicta Patrũ, vndiq; ęquiuocat, cōfundit.

Pariter plurima dicta Patrũ intelliguntur, quod temporale poteſtatis polyticę non cadat ſub poteſtate Pontificis vt terreni Principis, neque vt Papę per directionem temporalem ad temporalia, ſed benè per directionem ab eo ſpiritualium, & temporalium, per media obſeruantiæ Diuinæ legis, ad Deum, ad ſalutem ęternam, minus per correctionem, vbi temporale perſiſtit intra ſuos fines, & non inuadit fines ſpiritualis obiecti æterni, ſi verò temporale offendat media viatores, & finem ſpiritualium, vel periculoſum ſit nocere eis, ea ratione temporale cadit ſub poteſtate correctiua Apoſtolica, vt ex probatis, ex quibus ruunt machinæ Barclaij, eius errores deteguntur, peruerſitates

obtun-

Digitized by Google

obtunduntur, breue lumen eius reuelatur, malitia fuſior, incongruæ applicationes, diſtortæ conſequetiæ ſoluuntur.

Ad can. duo ſunt diſtinc. 96. qui eſt Gelaſij Papæ ad Imperatorem Anaſtaſium, demiror ignorantiam, vel malitiam Barclaij: quippè iſte canon non concludit aſſertionem Barclaij de inſubiectione poteſtatis polyticę ſub Eccleſiaſtica, & de non competenti poteſtate Papę ſuper temporalibus: nam dictus canon ſolum affirmat diſtinctionem poteſtatis Polyticę à poteſtate Papæ: at qui per ſolam diſtinctionem poteſtatum concluditur in ſubiectio, inſubalternatio vnius alteri? certè non, vt per primam allatam diſtinctionem ſupra hoc capite patet, nam, & inſubalternatis poteſtatibus, eſt diſtinctio poteſtatum, & ſi eorum non eſſet diſtinctio, eſſet identitas, at identici ſibi identico non eſt ſubalternatio, vt differentia diſtinguitur a genere, ergo per talem diſtinctionem differentia non ſubalternatur generi? Terra diſtinguitur à Cœlo, ergo per talem diſtinctionem Terra non ſubalternatur Cœlo? Luna diſtinguitur à Sole, ergo Luna in lumine non ſubalternatur Soli? corpus diſtinguitur ab anima, ergo corpus non ſubalternatur animæ? nequaquam, ſic ergo ex diſtinctione poteſtatis polyticæ, & Pontificiæ non negatur ex hoc ſubalternatio poteſtatis polyticę Pontificię poteſtati, & ſanè B. Paulus ad Rom. 13. A. diſtinctionem poteſtatum, & cum diſtinctione poteſtatũ ſubalternationẽ eorum ſtatuit. Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit illa clauſula, ſublimiorib⁹, eſt clauſula maioris, & minor. poteſtatis, attamẽ vnã ſub altera coniungit.

Immò dictus canon duo ſunt diſtinc. 96. expreſsè contra aſſertionẽ Barclaij concludit, concludendo, & prius adducendo poteſtatem Pontificiam ſuper Imperiali, & ſubordinando Imperialem ſub Pontificia, & refferẽdo caſum quo punitus fuit Imperator Arcadius ictu excomunicationis ob Innocentio primo, quia conſenſerit eiectioni in Exilium S. Ioannis Griſoſthomi, quæ eiectio erat actus præſentis dominij polyticæ poteſtatis ſuper Pontificia, & propterea cum Innocentius ferierit talem actum, & damnauerit conſentientes, qui poterant, & debebant impedire, ab oppoſito damnato demonſtrat Pontificiam poteſtatem præeſſe temporali, etiam Imperiali, non autem temporalem præeſſe Pontificiæ, neque parem ei eſſe, quod ſupra, & infra, & iure Diuino, & Sacris Sanctionibus abundantius probabitur. Verba prædicti canonis ſunt. Noſti igitur (ſcribit Gelaſius Papa Anaſtaſio Imperatori) inter hæc ex illorum te pendere inditio, non illos ad tuam poſſe redigi poteſtatem, quid clarius contra aſſertionem Barclaij ex eodem textu ab eodem adducto? Indè Gelaſius ab exemplo probat dictam ſuam ſententiam de ſubalternatione Imperialis poteſtatis ſub Pontificia, & de præſidentia Pontificiæ ſuper Imperiali, nam (dicit ille) ſi ſpeciale aliquid de perſonis Principum requiritur exemplum

Beatus

Beatus Innocentius Papa Archadium Imperatorem, quia conſenſit vt S. Ioannes Griſoſthomus a ſua ſede pelleretur, excomunicauit. Quam præeminentiam directoriam, & correctoriam ad Spirituale poteſtatis Pontificiæ ſuper Imperiali, prioribus verbis etiam probauit idem Pōtifex, cum ſe adſtrictum cenſeat in Diuino Iuditio reddendi rationem pro regimine temporali Principum: numquid enim quis tenetur Deo reddere rationem de factis alterius, ſi ille ſibi iure non ſubiacet, & ſi ipſe non habeat a Deo ius, & debitum regendi, corrigendi illum? nequaquam.

Ad alterum Canon. cum ad verum (in ordine 6.) diſtinc. 96. qui eſt Nicolai Papæ, reſpondendo dicimus, diſtinctionem poteſtatis Imperialis, & Pontificię affirmare: & vſurpationem iurium hinc indè damnare, non autem legitimam ſubalternationem Imperialis culminis ſub poteſtate Pontificia per directionem, & correctionem ab erroribus ad Diuinam legem obſeruandam, & ad ſalutem æternam, refellere, vt ex probatis ſupra paulo antè: differt enim multū vſurpatio iuriū vnius ab altero, & legitima ſubordinatio vnius ſub altero ad ſalutem æternam, vt ex ſecunda, & ſequent: diſtinctione vltima ſupra allata conſtat. Paulus citato cap. 13. ad. Rom. A. poſtquam enunciauit ſubordinationem poteſtatum, ſecundùm ſuperiorem, & inferiorem. Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, ſubiunxit, quę à Deo ſunt, ordinata ſunt. Pontifex eſt in his, & ſuper his quæ ad Deum, ad ſalutem ęternam ſunt, & ſupra & cap. 7. 8. 9. 12. tit. 1. cap. 1. 2. 3. 13. tit. 2. hu. pariter, & Imperator, & Regimen eius reſolutoriè propter Deum eſt, & ad ſalutem æternam animæ, & corporum, igitur ſubordinatur ſub poteſtate Pontificia ad illum finem ſupremum, & quo ad animam, & quò ad corpus. Quod verò primæ ſententiæ illius capitis 13. ad Rom. A. procedant abſolutè, & generatim de quacumque poteſtate à Deo, & Eccleſiaſtica, & polytica, & obedientia ſubditorum reſpectiuè ill s, licet poſterioribus ſententijs Paulus deſcedat tanquam de genere ad ſpecies, ad temporales, docuimus cap. 17. tit. 5. hu. operis 5. de Sacerdotio, & Imperio.

Sed etiam eidem textui cum ad verum diſtinc: 96. patet reſponſum ex vltimis diſtinctionibus ſupra allatis, & probatis ibi ex Sacris litteris hoc cap. 2. ſcilicet temporale non ſubijci poteſtati Pōtificię corrigenti, vbi non adeſt delictum, vel periculum delicti poteſtatis Polyticæ contra Diuinam legem in perniciem ſui, & populorum æternam, & hoc caſu loquitur Textus citatus de non vſurpando iure Imperialis poteſtatis a Pontificia, ſed Barclaius de hac limitatione negatiua errando tranſit ad vniuerſalitatem negandi ſubiectionem Imperialis poteſtatis ſub Pontifitia in temporalibus, etiam vbi temporale offendat ſpirituale, quod non probat, & nos ſupra probauimus contra

Barclaium ex geſtis ſacrorum à Deo approbatis quod temporale etiam Regum ſubiaceat poteſtati Eccleſiaſticæ, vbi offendat ſpirituale, Dei ſciſſet legem, & mandata, præter alias probationes. Efficaciter autem, & à priori interpretatur canonicus textus ex allegatione iurium, & geſtorum diuinorum, quæ hic non opportet repetere.

Pariter poteſtas directiua Pontificis non cadit ſuper temporale ad finem temporalem, ſed hoc relinquit ſuis poteſtatibus polyticis (niſi ſpirituale offendat) & hoc eſt quod dicit textus cum ad verum diſt. 96. & hoc probat Barclaius, quod gratis concedimus. Cadit tamen poteſtas directiua Pontificia ſuper temporalibus; ſcilicet poteſtatibus polyticis populis, & regimine per directionem ad æternum, neque hoc negat dictus canon, neque Barclaius hoc impugnat aliqua ratione ſed ſolum impugnat contra oppoſitum primo ſenſui, quod oppoſitum neque a nobis aſtruitur, cum aſtruatur primum propoſitum, ſcilicet quod Pontifex non dirigat temporale ad finem temporalem, ſed hoc relinquat ſuis poteſtatibus, dummodo contineantur intra ſuos fines, & non inuadant fines ſpirituales, quam diſtinctionem, præter adductas probationes ſupra approbat idem canon. cum ad verum diſt. 96. adductus à Barclaio illis verbis. Vt Chriſtiani Imperatores pro æterna vita Pontificibus indigeant, ad quam ſalutem æternam etiam temporale per Diuinam miſerationem eſt eleuatum, ordinatumquè, vt ex probatis, & ſuprà cap. 13. tit. 2. hu. quod verò ibi textus ſubiungat, & Pontifices temporalium tantummodo rerum Imperialibus legibus vterentur, non ponit Pontificem ſub Imperio, vel legibus Imperialibus, vel ab eis dependentem in temporalibus rebus, ſed aſſerit vſum legum Imperialium à Pontificibus, & tamquam ſcriptarum ante canones illis antiquioribus temporibus, & veluti ſibi obſequentium cap. 28. ſuper ſpecula de priuil. cap. Eccleſiæ de conſtit. cap. ſolitæ de maiorit. & obe. Vt ſpiritualis actio a carnalibus diſtaret incurſibus, dicit idem can. cum ad verum diſt. 96. ſicut, & Princeps vtitur equo, lectica, obſequio filiorum, & procerum, ſubiectione propulorum, non tamen illis ſubijcitur, neque ab illis dependet.

Comprobantur mirificè ex eodem canone adducto ab aduerſario. Iura Imperatoris certè ſunt dirigere populos per terminos, & regulã iuſtitię ad tranquillitatem terrenam Exod. 18. D. C. in num. 11. C. D. Deut. cap. 1. C. 9. cap. 16. D. 18. Sap. 6. D. 22. A. 5. ad Rom. 13. A. 4. B. 5. & hinc Diuina miſeratione ad Deum, ſed in his quæ, & quantum ſunt ad Deum Pontifex eſt propria viſibilis poteſtas inſtituta à Deo, vt ex probatis, & præcitatis hoc cap. 2. Igitur dum Pontifex dirigit Imperatorem, & temporalia eius, non quidem ad temporalem finem, ſed ad illum æternum, iura propria ſibi concredita à Deo exercet, non autem occupat iura aliena, vel Imperatoris, vel alterius, &

corri

corrigendo temporale offenſiuum ſpiritualium, & aberrans ab æterno, purgat, eleuat, reformat, viuificat iura Imperij, & cæterorum ab incapacibus, ab infenſis, à periculoſis, à monſtris deuijs ab illo æterno bono, non autem vſurpat, arripit, lædit, interficit, demittit in deterius, in ignobile ducit iura imperij, & cæterorum temporalium. Suprema enim vita, & nobilitas, & ſtabilitas regni, & Dominij eſt ab illo æterno, & ab aſſimilatione, & conformitate ad illud, non à receſſu ab illo, & acceſſu, & implicatione in his mortalibus, maximè peccatis. sup. 6. 1.

Quæ reſponſa, quas diſtinctiones noſtrum approbat can. 11. ſi Imperator ead. diſt. 96. citata à Barclaio, & eſt Ioannis Papæ, dum ibi Pontifex Imperatorem Catholicum Filium Eccleſiæ, non præſulem vocat, & quod ei conueniat diſcere nō docere, quę ad religionē pertinent, & non ingratus contra Diuinā diſpoſitionem Cęleſtis ordinis nil vſurpet, & quod ſibi non vendicet alienum ius, & miniſteriū, quod alteri deputatum eſt, nec contra eum contendat abrumpi, a quo omnia conſtituta ſunt, & pugnare videatur à quo propriam conſecutus eſt poteſtatem, &c. Imperatores Chriſtiani ſubdere debent executiones ſuas Eccleſiaſticis præſulibus, non præferre. Eſt autem diſpoſitio Cęleſtis ordinis, eſt conſtitutum à quo omnia conſtituta ſunt, vt temporale pro operibus, & merito ordinetur ad ęternam vitā, vt temporale non offendat ſpirituale, ideſt contra æternam ſalutem, at Pontifex eſt in his, & ſuper his, quæ, & qualiter ordinata ſunt ad legem, Deum, vitam æternam animorum, & corporum hominum, vt ex probatis hic ſupra. Igitur temporale per directionem, & correctionem ad ſpirituale æternum ſubordinatur poteſtati Pontificiæ, igitur ex iſto can. Si Imperator diſt. 96. interpretatur can. cum ad verū ead. diſt. 96. quod temporale non ſubeſt poteſtati Pontificiæ directoriæ ad finem temporalem, neque poteſtati eius correctoriæ, prout temporale, neque offendit ſpirituale, neque ab eo aberrat, ſed intra fines ſuos ſine offenſa creatoris diſpatiatur, & continetur; Igitur ab oppoſito oppoſitum, ſcilicet temporale ſubycitur poteſtati Pontificiæ, directoriè ad æternum, & correctoriè ad illud, ſi ab illo æterno deuiat.

Quæ comprobat præcipuè cap. ad Apoſtolicæ de Sent. & re Iud. in 6. Vbi Innocentius 4. præſente, approbante, acclamante Concilio Lugdunenſi ſententialiter priuauit Imperio, & omni dominio, & dignitate Fridericum Imperatorem pro ſuis exceſſibus contra legem Dei, ſcilicet deierationis, ſacrilegij, de hæreſi quoquè euidentibus argumentis ſuſpectum, & de alijs credendum eſt autem, & ſtandum, Diuino mandato, ſententiæ Pontificis, & Concilij etiam in re poſitiua, Deut. 17. B. 8. C. 12. primum, quia in medio eorum legitimè congregatorum eſt Deus Saluator adſtans, exaudiens, approbans, & damnās

D 2 non

non eis obedientes Math. 18. C. 17. vſquè ad num. 20. & cap. 16. C. 19. Quòd ſi Deus humanatus concredidit eis ſuam auctoritatem, non Imperatoribus, non alijs, & ſe obligauit Verbo confirmaturum de Cœlo eorum acta, & in medio eorum adeſſe, & tibi, & vobis mandauit obedientiam, non cenſuram, non auctoritatem ſuper eis. Igitur eorum ſententiæ etiam de re morali, maximè ob ſpirituale tenendæ ſunt, vt validæ contra vos, & veſtrum eſt dãnnata à Deo improbitas ſi præſumatis inobedire, & acclamare de nullitate earum, & præcit. Deut. 17. B. C. ad Rom. 13. A. 2. Math. 18. C. 17. ſi Eccleſiam non audierit. ſit tibi tanquam Ethnicus, & publicanus, neque ſubditus reſpectiuè debet, aut poteſt iure iudicare acta ſuæ ſupremæ poteſtatis iniuſta, vel nulla, ſed debet exiſtimare valida, quia eſt ſubditus reſpectiuè, & ſubditi eſt iudicari à poteſtate, non autem iudicare poteſtatem ſupremam, alias ſubuerteretur ordo Diuini mandati præcitati, quia ſubditus de ſubdito euaderet liber, & Prelatus contra poteſtatem, & poteſtas euaderet ſubdita reſpectiuè ſubdito, & ad ludibrium duceretur illa, & Diuinum mandatum ſub prætextu iuditij, & dictionis Rei de nullitate ſentẽtię poteſtatis, nam ſuper Deus dicit nullitatem ſententiæ contra ſe latæ, & numquam confitetur, vel raro validitatem ſententiæ ſemet ferientis, aliter ſi veſtræ inobedientiæ, & acclamationes de nullitate ſententiarum eorum eſſent veræ, & ſententiæ illorum inualidæ, & vobis non illis eſſet credendum, & parendum, redargueretur Deus de ignorantia futurorum, de improbitate, de imprudentia, quod dediſſet illis, non vobis acclamatoribus, cenſoribus illam poteſtatem excelſam, & ſe concrediſſet illis, non vobis, & ſe obſtrinxiſſet verbo confirmandi de Cœlo eorum ſententias, non veſtras reclamationes, & cenſuras, ſtare in medio eorum, non veſtrũ iudicantium, damnantium de nullitate ſententias Pontificum, & Conciliorum legitimorum. O quam glorioſus Barclaij cùm conſortibus tuæ claſſis apparuiſti in his tuis reclamationibus, & cenſuris ſuper ſententijs Romanorum Pontificum, & Conciliorum? Tibi & vobis conſortibus debentur claues Regni Cœlorum, non Petro, & ſucceſſoribus? firmitas Petræ conſtructæ Eccleſiæ Dei, Diuinus ſplendor Diuinæ conuerſationis in vobis, non in illis? Eia Angelorum exercitus altiſſimi huic Barclaio, & Socijs, non Petro, nõ Collegio Apoſtolorum, & ſucceſſoribus, attollite portas æternales, & introibunt glorioſi? in lateribus aquilonis præparate thronos his excelſioribus ſuper Petro, Collegio Apoſtolorum, & ſucceſſoribus? non vidiſtis, non intellexiſtis de Cœlo horum ſapientiam, poteſtatem, & gloriam iudicandi, approbandi, refellendi acta Petri,, Collegij Apoſtolorum, & ſucceſſorum eorum? Audite Cœli quæ loquor, audiat Terra verba oris mei? huc huc peruenerunt blaſphemiæ Barclaij, & ſociorum iudicantium, accla-

Digitized by Google

acclamantium aſſeueranter inualidas, iniquas, iniuſtas ſententias morales Romanorum Pontificum, & Conciliorum latas contra Imperatores, alioſquè Dominos temporales ob eorum exceſſus contra Dei legem ad pernitiem æternam.

His peractis tranſeamus ad duo capitula allata à Barclaio 5. cap. nouit de iudit. & cap. peruenerabilem qui filij ſint legitimi.

Et per eadem ſuperiora reſponſa dicatur ad cap. 13. nouit de iuditijs, quod Pontifex non vſurpat, nequè perturbat, aut minuit Iuris dictionem Regis (vt ibi dicitur) francorum, vel alterius Principis, dùm ſolùm dirigit, vel corrigit iuriſdictionem eorum, eoſquè ad obſeruantiam Diuinæ legis, ad Deum timendum, ad ſalutem æternam eorum. Numquid enim ius Regis, vel populorum eſt independere à Deo, & lege eius? legem Dei tranſgredi, Deum contemnere, perdere in Gehennam animam propriam, & populorum? nullà ratione. Igitur dum Pontifex dirigit, & corrigit hęc temporalia ad dictum finem ſpiritualem; Iuriſdictionum Regum, cæterarumquè poteſtatum, nec inuadit, nec vſurpat, nec perturbat, nec minuit, ſed altiori dignitate, & ſoliditate, & dominatione, vita, perennitate ſperata conſolidat, relicto poteſtatibus polyticis regimine populorum per terrena bona, ad terrenã tranquillitatẽ, dummodo prędicta ſpiritualia non offendant, & ſalua eorũ ſubordinatione ad prędicta ſpiritualia ęterna ſub pontificia poteſtate.

Ad cap. 13. peruenerabilem. Qui filij ſint legitimi. Sanè Barclaius applicationem iſtius textus ducit ex §. inſuper vbi hæc verba habentur, inſuper cum Rex ſuperiorem in temporalibus minimè recognoſcat. Iam ſupra eſt reſponſum, Regem non habere in humanis ſuperiorem poteſtatem in temporalibus reſpectiuè per terrena bona ad tranquillitatem terrenam, vbi non offendat ſpirituale æternum, nec viatores, vias, & ducem ad illud, ſed ſi offendat ea per temporalia, habere in temporalibus ſuperiorem ſibi Pontificem per directionem, & correctionem ad illud æternum, vt patet ex ſacris oraculis, geſtis, & ſacris Canonibus ſupra hoc capite adductis, quæ non oportet hic repetere, quò verò ad directionem, etiam abſquè delicto, ſubiacet poteſtati pontificiæ, non quidem per terrena bona ad terrenam tranquillitetem, ſed per obſeruantiam mandatorum Diuinorum ad ſuper cæleſtem fœlicitatem ſempiternam. Barclaius autem impugnat ſubiectionem Regum ſub poteſtate pontificia corrigente, vbi non eſt delictum contra æternum, quod & nos approbauimus, & probare contendit eorum inſubiectionem ſub poteſtate Papę dirigente per terrena bona ad terrenam trãquillitatem, quam inſubiectionem etiam nos relinquimus, ſed non probat Barclaius inſubiectionem eorum poteſtati Papę dirigente eos, & eorum temporalia ad æternum, nequè inſubiectionem eorum poteſtati eius corrigenti eos, & ea, ex cauſa offenſionis temporalium

ralium

ralium in ſpirituale æternum, quare Barclaius aerem verberat, & comica ſpectacula excitat à ſe conficta.

Nequè hoc eſt Pontificem iura Regum temporalia aut vſurpare, aut lędere, aut minuere, ſed ius Diuinum, debitumq; ſuę Diuinę poteſtatis exercere, & conſulere Regibus, ne per temporalia ab eis iniquè via perdant æterna, & ita eſt eorum iuriſdictionem, & poteſtatem augere, confirmare, meliorare, viuificare, ſtabilire ſpe, & directione, & correctione conſecutionis ſempiternæ excellentiæ, & vitæ.

Et ſanè non poſſum non demirari perfidiam Barclaij in allegatione prædicti cap. peruenerabilem, nam ſi benè legatur, vbi Pontifex citat in illo capite cap. 18. B.8. Verbo ſi difficile deut. apertiſſimè iure Diuino competit Pontifici Euangelico fortiùs, quàm veteris Teſtamenti poteſtas in temporalibus iuditij, & ſententiæ, & pœnæ inter ſanguinem, & ſangninem (per quod criminale, & ciuile intelligitur) leprā, & lepram (per quod criminale Eccleſiaſticum notatur) inter cauſam, & cauſam (quod ad vtrumquè refertur) vt ibi dicit Pontifex.

Neque hoc poteſt diuerti ad ſtatum temporalem Papæ cum illud cap. 17. Deut. ſit fundamentum dicti capituli peruenerabilem, quo tēpore dicti cap. 17. Deut. Pontifex non habebat ſtatum temporalem, & à leuitico ordine ad ordinem Sacerdotalem Euangelicum fiat tranſitus confraternitatis, vt dicit ibi caput peruenerabilem. §. ſunt autem, & vmbrarum ad lucem, & terminum ad Hæbr. 11. C. 13. ideſt ad Corint. 10. C. 11. cap.9. B. cap. tranſlato de conſt. in decretalibus.

Pręterquā vtrumq; cap. pręcitatum .ſ. cap. 17. Deut. B. C. & cap. peruenerabilē qui filij ſint legit. Loquitur de Pontifice, vt Pontifice, non de eo, vt Principe tēporali, qua ratione ſunt etiā Principes Laici.

Et eod. cap. peruenerabilem Pontifex demonſtrat ſe habere poteſtatem in temporalibus per attingentiam eorum cum ſpiritualibus, dū extra terras ſui Principatus, illegitimos legitimat eod. §. quod autem & ſeruum ordinatum; per ordinationem liberat à ſeruitute eod. §. præterea, & Epiſcopus ordinatus liberatur a patria poteſtate, eod. §. perſimile, & tandem eod. cap. peruenerabilem concludit; Vndè cum in ſpiritualibus diſpenſetur, conſequētèr intelligitur de temporalibus diſpenſatum, & amplius cum in eodem cap. Pontifex dicat, Regem francorum per Remenſem Archiepiſcopum, vti Apoſtolicæ Sedis legatum, per ſententiam a Regina ſeparatum, ipſumquè Regem teſtes induxiſſe coram legato Apoſtolicæ Sedis ad probandum impedimentum affinitatis, ſatis demonſtrat poteſtatem Pontificis in temporalibus aliorum Regum, pro vt temporale attingit ſpirituale, ſicuti, & matrimonium, & impedimentum affinitatis, & ſeparatio, temporalia ſunt attingentia ſpirituale.

Ad allegationes autem dictorum Patrum à Barclaio reſpondeatur

per

Digitized by Google

per eadem reſponſa, ad allegationes autem Hæreticorum, vel Sciſmaticorum nullum detur reſponſum, quia non ſunt vllius auctoritatis, ſed damnatæ memoriæ.

Ad rationem Barclaij in fine capitis adductam ſcilicet vnum non eſſe ſubordinatū alteri, niſi munera ſubordinati ſint in ſubordināte, qualia munera poteſtatum polyticarum, & temporalium non ſunt in Pontifice, vt Pontifice, ideo per temporalia iſta ei non ſubordinari.

Immò, qua ratione temporalia ſubordinantur ei, non ſanè, qua ratione non ſubordinantur ei, corū munera ſunt in Pontifice, actiuè tamē & per eminentiam, ſicuti in illis ſunt paſſiuè, & inferiori conditione ſubordinantur Pontifici temporalia, vt dirigibilia, corrigibilia per hos anfractus morales ad ſpirituale ęternū, non vbi ordinantur ad temporale mortale, & vbi per hęc non deuiant ab ęterno; Ideoq; in Pontifice actiuè, & per eminentiā eſt poteſtas Diuina directoria, & correctoria eorū, non quidē per hęc terrena bona ad pręciſā tranquillitatē terrenā, ſed per viā mandatorū Dei, & eorū, quibus Saluator concredidit ſui Vicariā poteſtatē ad ſupercęleſte Regnū ſēpiterno ęuo cōſequēdū. Iſte Barclaius ſine veſte nuptiali intrauit ad regium conuiuiū operum creatoris, Philoſophicarum cognitionum, & eiectus eſt veluti impingens, errans, informis. Subordinata igitur alia ſunt eiuſdem rationis cum ſubordinante, vt lux Lunę cum luce Solis, alia diuerſę rationis, vt Terra Cœlo, De primo ordine munera ſubordinatorum ſunt in ſubordinante, eadem naturali mentura, correſpondentia, ſed inæqualitate graduum. De ſecundò ordine ſubordinata ſunt in ſubordinante per eminentiam, per exceſſum, vel per communitatem, ſic munera terræ ſubordinatæ Cœlo ſunt in Cœlo, munera differentiarum in genere, plumbi, ſtanni, ferri in auro, vitri in gemmis, corporis in anima, ſenſitiuæ in intellectiua, belluarum ſubordinatarum à Deo Adæ in Adam, Angelorum in Archangelis, Dominationum in Thronis, Subditorum in Regibus, Creaturarum in Deo, Mortalium in Immortalibus, Temporalium in Aeternis, Polyticorum in Pontifice ad minus.

Capite

Capite III.

Barclaius aggreditur impugnationem Theologorum, ac Canoniſtarum, qua demiſſa tranſit ad prætenſam probationem, quod Apoſtoli, & Pontifices fuerint ſubiecti Iure Principibus Etnicis, hinc & Principibus Chriſtianis, in fine verò reuertitur ad propoſitum cap. 2.

IN iſto capite 3. Barclaius adeò furore inualeſcit, vt non contentus attentare impugnationem Theologorum,& Canoniſtarum in materia poteſtatis Pontificiæ ſuper poteſtatibus polyticis in temporalibus, quòd immemor fundamenti per eum poſiti ſui libelli in 2. cap. de independentia reciproca poteſtatis polytiçę,& Eccleſiaſticę,hoc cap. 3. ponat,& contendat probare dependentiam,& ſubiectionē poteſtatum Eccleſiaſticarum ſub poteſtatibus temporalibus etiā infidelibus, & Hęreticis,& hoc facinus,ait ille,iure naturæ, & iure Diuino.

Exorditur ergo Barclaius, & primo dicit eſſe rem incertam, & dubiam in ſola opinione hominum vertentem talem aſſertionem poteſtatis pontificiæ ſuper poteſtatibus polyticis in temporalibus huius quaſi probationem adducit, quia Theologi,& Canoniſtæ ex toto controuertunt de directè, & indirectè cadentiæ talis poteſtatis pontificiæ ſuper eis Barclaius iſte ſatis ſe demonſtrat verboſitate vberè, veritate, & ſcientia, vel cęcum prorſus, vel obnubilati luminis, cum modū accidentalē controuerſū applicationis dictę poteſtatis Pōtificię ſuper tēporalibus accipiat,errando,& ęquiuocando pro ſubſtātiali ſentētia patrū

Clauſula directè, vel indirectè, Barclaij, eſt accidens, eſt modus accidentalis ſententiæ Canoniſtarum, & Theologorum, non ſententia, vel diſcrimen ſententiæ abſolutè eorum.

Sententia ſubſtantialis communis Theologorum, & Canoniſtarum in qua omnes concordant eſt illa allata à nobis 2. cap. hic ſcilicet, quod Pontifex habeat in temporalibus poteſtatem per directionem eorum non quidem ad terrenam tranquillitatem per tęrrena media, ſed ad æternam ſalutem per viam mandatorum diuinorum; per correctionem verò, occaſione declinationis, vel inuaſionis per temporalia ab æterno, vel contra illud.

Quamuis enim plures aſſerant etiam temporalem ad temporalia habere Pontificem poteſtatem ad omnia regna, vti Vicarium illius hominis Dei, cui intuitu ſuppoſitionis Diuinę, vt homini omnia regna Mundi

Digitized by Google

Mundi debentur iure Diuino, quàm maximo, quia per illam vnionem illi, & non alteri creaturæ conceſſam. Filius meus es tu, ego hodie genui te, poſtula a me, & dabo tibi gentes hęreditatem tuam, & poſſeſſionem tuam terminos terræ pſ. 2. & alibi, &c. à quo grādi eius hęreditario dominio omnium Regnorum Saluator non excepit in collatione ſuę Vicarię poteſtatis B. Petro, & ſucceſſoribus eius Math. 16. Ioan. vlt. attamen iſti non negant, ſed abbundantius affirmant allegatā poteſtatem Pontificis ſuper temporalibus per directionem omnium, & correctionem deuiam ad æternam dominationem, vitamquè ſuper cœleſtem in Cœlis, quam poteſtatem ſic expreſſam nos probauimus cap. 2. hu. & probabimus ſequentibus, & probauimus cap. 6. vſquè ad 17. tit. 1. & cap. 11. vſquè ad 32. tit. 2. operis noſtri de Sacerdotio, & Imperio: cuius hoc reſponſum eſt vnum caput.

Clauſula autem directè, vel indirectè eſt modus applicationis poteſtatis ſubiecto, & allegatę ſententię communis, non ſubſtantia, aut dictæ poteſtatis, aut ſententiæ Theologorum, & Canoniſtarum circa dictam poteſtatē, quare Barclai es lippis oculis intellectus in his rebus, recede, & perge ad ſupplices libellos de aquæductu, ſtillicidijs, vijs, alluuionibus Bertæ, & ſimilium, tuum eſt, recede à Theologis.

Sed amplius ex hac ratione ſupra adducta Barclaio totum oppoſitū ſuo propoſito concluditur, quod non ſit in dubio, & opinione hominū ſed certa, & communis ſententia Theologorum, & Canoniſtarum allegata poteſtas Pontificis in temporalibus modo, & forma paulò ante expreſſā à nobis etiam ex hoc à te allato, quod illi doctores controuertant de modo directè, & indirectè, quos modos explicuimus in prioribus, diſtinctionibus cap. 2. hu. nam aliud eſt modus rei, aliud abſolutum rei, hoc eſt certum apud ſapientes, quod diſputatio de modo, & modis ſupponit affirmatum ſimpliciter, & abſolutum, & diſpu tatio de differentijs ſupponit affirmatum commune tuum, & viciſitudo modorum, & accidentium extra proprietates naturarum non negat naturā, ſed ſupponit pro ſubiecto ſuo. Eccè diſputant de modo lapſus Angelorum de Cœlo, ſupponunt lapſum, & non diſputant, nec vertunt in dubium lapſum, dubitant de modo intenſionis, & fluxus, & refluxus Maris, attamen non dubitant de intenſione, & de fluxu, & refluxu maris, quo ad an ſit dubitant de modo, quo Sanſon occluſis portis Damaſci, fractis vectibus eas deportauerit, & fixerit in Monte, mille viros Philiſtæos obtriuerit, Leonē diſcerpſerit, amiſerit vim; attamen non dubitant de facto, ſed credunt Catholici factum ennarratum in Sacris litteris. Quærunt quo pacto domus Ottomanorum peruenerit ad Regnum, Auſtriaca ad Imperium ad occaſum, ad Indos, eſter ad Regnum, Iudith fuderit Caſtra Holofernis. Caim occiderit Fratrem, Principes Italicenſes inuaſerint ſtatum Romanæ Eccleſiæ ſub Vrba-

Digitized by Google

no 8. dubitant inquam de modo, ſed factum ſecutum tenent.

Cum ergo Doctores diſputant de clauſula directè, & indirectè applicationis poteſtatis Pontificiæ ſuper Principibus in temporalibus per directionem, & correctionem eorum ad æternam ſalutem, non dubitant, ſed vno conſenſu tenent veram indubitatam ſententiam de allegata poteſtate Pontificis in temporalibus; Quare Barclaius ex non probantibus pro probantibus, nouo methodo logicali, extorquet turbidas concluſiones aere reſolutas.

Argumēt. 1. Barclaij. Primo ergo illis peractis arguit Barclaius nollens intelligere veritatem, vt benè ageret; Principes Ethnicos conditione deteriorari dum recipiuntur ad Catholicam religionem, quia de liberis euadunt ſubiecti Papæ, & magis aggrauari, quàm grauentur priuati homines, qui remanent liberi ſub Pontifice in ſuis priuatis rebus.

Vel Papā modo habere maiorem poteſtatē, quam habuerit B. Petrus ſuper Chriſti fidelibus, cōtra quos non exercuit poteſtatē in tēpor.

Solutio. Non intellexiſti Catholicam aſſertionem ſępius a nobis vti communem allatam, & expreſſam.

Non aſſeritur Pontificem ita præeſſe poteſtate Principibus, & eorum ſtatibus, quaſi occupator, adminiſtrator eorum, eos ſuæ ſeruituti ſubmittens; ſed aſſeritur ſuper illis habere poteſtatē directoriā ad ęternum, & correctoriā ad illud acquirendū, ſi deuiant ab illo, hoc autē eſt ampliare regnum eorum ad Cœleſte Regnum, & mortalitatē Regni, & vitę cautione, & dilectione contutare ſpe, & opere ſempiternitatē Regnorum in Cœlis, eoſq; pręcipites ad æternam perditionem vitæ, libertatis, fœlicitatis, & dominationis ſub ęternis flammis, & tyrānide incredibili ſęua Dęmoniorum, reuocare, vt viuant, & liberius, & fęlicius viuant, & regnent in Mundo, & de Mundo transferantur ad indeficientia Regna Cœlorū. Vide ergo maligne quod Reges Ethnici non deteriorantur, ſed meliorātur libertate, Dominio, Regno, dum ſubiunt ſub poteſtate Pontificis, quam ante eſſent, vel illi, vel alij ſunt ſine ea.

Quod eſt deterius, & durius hominem furentem præcipitem in Abyſſum, in Flumen, in Ignem, in globos, exploſos a bombardis relinqui ſuæ libertati furenti, an retineri, & ligari ne pereat?

Patrem relinquere Filiū febricitātem ad noxia, & lethalia, an cohibere a malo, vt reualeſcat. Si habes rationē, dices, deteriorē eſſe libertatē furentis ad pręcipitium, filij ad lethalia cibaria, eſſe verò meliorē obedientiam eius, & poteſtatem eos ligantem reducentem, ne pereāt.

Sic Ethnici Principes ſua libertate ſunt præcipites ad ęternam mortem, Catholici ſæpè febricitant bonis temporalibus per abuſum, & dilabuntur ad æternam mortem relicti ſuis furoribus, concupiſcentijs effrenatis, ſuæ peruerſæ damnoſæ libertatis, propterea per correctionem eorum a Pontifice, & retentionem à malo, & caſtigationem ne in

aete-

æternu[illegible] pereant,& liberationem à ſæuitia Dæmoniorum, meliorantur, non deteriorantur, augentur, non reſtringuntur vera ſalutari viuaci libertate,& Regno,& poteſtate. Ideo Barclaius, aut ſomniat, aut delirat, dum ſeruitutem eorum ſub Dæmonibus, libertatem ad interitum, æternam perditionem vitę,& Regnorum, vel periculum amittendi ea, reputat libertatem, nobilitatem, regnum ſupereminentem conditionem; æternam verò ſalutem animæ,& corporis, Cœleſtia Regna ad quæ vocamur,& ducimur, cuſtodiam, promotionem, auxilium, defenſionem per Dei Vicarium ad æternā vitam, ad perfruendum Deo, ad conregnandum cum [illegible] in immenſitate Cœlorum, Regno, & Fœlicitate ſuper excedent[illegible] omnem noſtri animi, & intellectus ambitum, aut non cognouit, aut non credit, aut pro ſeruitute,& deteriori,& meſta execranda conditione ducit, & non erubeſcit ſcribere poſteris, vt omnes intell[illegible]gāt viuentis aliàs blaſphemiam, cæcitatem, peruerſitatē, Apoſtaſiam, Ateiſmum, & poſt mortem æternam ſui mortem cum ſuis Ethcicis Principibus damnatis ad Inferos ſub iugo flammarum infernalium,& damnatorum ſpirituum longe ab Apoſtolis, quos in ſequentibus huius capitis tantùm demittit, & conculcat, vt ſub puluere pedum damnatorum ad inferos Principum vix ponat.

Illud autem non prętermittamus, quod Pontifex & ſi priuatum non puniat bonis temporalibus priuando ob offenſionem eius iu Dei legē, priuat tamen poteſtatem polyticam dominio, ſi eo contra Deum abutatur ad perniciem æternam, differentia eſt, quia dominium eſt publicum,& communicatur populis, ideò ſi iniqum eſt contra Deum ad perniciem æternam, eſt lethale, vel periculoſum populis, ideò remouetur, ne ſua prauitate communicata pe[illegible]dat ſubditos; at priuata bona priuato per abuſum nocent, non publico: Sanè Medicus vulneratum membrum vt cumq; non abſcindit, ſed membrum putre contagioſum corpori benè ſecat à corpore, ne ſua contagione totum corpus interimat, ſic antiquitus non quicumquè infirmi eiciebantur è caſtris, [illegible]ecludebātur a conſortio cæterorum, ſed ſolum leproſi, & immundi leu[illegible]t. ca. 13. cap. 15. quia ſua fœditate cæteros commaculare poterant, ſic Rex, vel alter poteſtate inſignitus, quia dominio quod communicatur ſubiectis, eos inficere poteſt iniquitate dominantis, hinc priuatur dominio, pro ſalute populorum æterna, cuſtodia,& tutamento, & eſt frequens exēplum in Sacris litteris, quod Deus ob ſcelera priuauit poteſtate,& Regno Reges, & extirpauit eorum domum, ſicuti Saulem, Filium Salomonis Roboam, Ieroboam, Achab, Sedeciam, Nabuchodonoſor, Balthaſſar Filium eius, vt fuſe oſtendimus cap. 3. addito ante cap. 29. tit. 2. hu. & propterea Pontifex cum ſit interpres, & Nuncius Sacrorum geſtorum, poteſt,& debet denunciare hos ſimiles eſſe a Deo priuatos poteſtate, & Regno ob ſcelera, & amplius vi Vicariæ ſuæ Dei poteſta-

E 2 tis

Digitized by Google

tis ſupremæ eos ſententialiter deponere vt fusè probauimus dicto capite, & cap. 29. tit. 2. hu.

Quò verò ad id, quod tangit Barclaius, quod B. Petrus non exercuerit talem poteſtatem.

Primo dicitur, ſi non exercuit, fuit, non defectu poteſtatis, ſed prudentia poteſtatis, quia eos fecit Deus prudentes, ſicuti ſerpentes, ideo in indiſpoſitione illorum temporum;& hominum iudicauit B. Petrus nō exercere talem poteſtatem quam a Deo habebat, ſcribente Apoſtolo Paulo 1. ad Corint. 9. B. 12. ſed non vſi ſumus hac poteſtate, ne offendiculum daremus Euangelio Chriſti, & 2. Theſſa. 3. C. die, ac nocte operantes, ne quem veſtrum grauaremus, non quaſi non haberemus poteſtatem; quod oſtendimus amplius cap. 27. tit. 2. hu. & Apoſtolo tonante ſuper vniuerſis temporalibus, & ſæcularibus à maiori ad minus. Neſcitis quoniam Angelos iudicabimus, quanto magis ſæcularia 1. ad Corint. 6. A. diſtingue modo ſecularia, vel ab Eccleſiaſticis, vel ab æternis, & ſpiritualibus; vtroquè pacto comprehenduntur poteſtates polyticæ, nam iſtæ diſtinguuntur ab æternis, à Cœleſtibus, à ſpiritualibus, & etiam ab Eccleſiaſticis.

Sed dico amplius B. Petrum adhuc viuentem exercuiſſe poteſtatem in temporalibus, dum Azariam, & Saphiram citatos examinatos de vendito agro, de quota pretij, quę ſunt temporalia, inuentos reos per temporalia prædictā mendatij contra Spiritum Sanctum, verbo, vita mortali exanimauit, Act. 5. A. B. quod cum fecerit non gladio, milite, & haſta, ſed verbo Diuinæ poteſtatis, eadem ratione idem potuiſſet exercere contra quoſcumquè Reges, & Mundi Monarcas, ſi ſua Diuina prudentia exiſtimaſſet illi temporum, & ſubiectorum acerbitati vtile quod fuſius oſtendimus cap. 18. 29. 30. tit. 2. hu. & cap. 2. hu. reſponſi, & ſequentibus demonſtrabimus.

Et amplius dico Pontificem ne dum poteſtates, ſed etiam priuatos ob offenſam religionis iure poſſe priuare, & ſancita lege bonis temporalibus, vt fuſe agit lex Canonica tit. de Hęreticis, & ſanè dum poteſt priuare capita, poteſt priuare, & pedes capitis, & ſeruos.

Argumentū 2. Barclaij. Vt inferat Barclaius Pontificem non habere poteſtatem ſuper poteſtatibus ſecularibus ex allegatis cauſis trāſit ad nefandum exceſſum contradictorium 2. cap. ſuo dicendo primo Apoſtolos caruiſſe poteſtate, ſecundo poteſtatem polyticam fuiſſe ſeparatam ab Eccleſiaſtica, 3. poteſtatem polyticam totam fuiſſe pænès Principes Ethnicos 4. Apoſtolos fuiſſe ſubiectos poteſtati Principum, hinc inferens quod ſubiectus alteri non habet poteſtatem ſuper illo, & quaſi probans prędicta ſubiungit Saluatorem veniſſe adimplere non ſoluere legem, & iura alterius non tollere, nequè bona, nequè iura naturæ abrumpere; propterea cum Principes ante Apoſtolos eſſent, & Apoſtoli eis primo

Argum. 3.

ante

ante Apoſtolatum eſſent ſubditi, non potuit Saluator per Apoſtolatum, neque alio modo eos liberare à tali ſubiectione, & exaltare eos ſuper Principibus, maximè cum non conſtet de aliquo ſpeciali verbo, vel mandato, quo Saluator eos liberauerit ab eorum poteſtate ait ille, immemor iſte ſceleſtus, quod Diabolus de liuore eius in Pontificem, impulit eum etiam contra Apoſtolos, & contra Deum, & contra dicta eius ſupra cap. 2. vbi poteſtatem Eccleſiaſticam, & independentiam eius à polytica poſuit, & probauit.

Dico primo Apoſtolos habuiſſe à Deo poteſtatem ſuper temporalibus, vt ſupra reſponſo ad 1. hu. 3. cap. in fine & cap. 2. hu. & ſupra & cap. 11. vſque ad 32. tit. 2. hu. *Solutio.*

Dico 2. apud Eccleſiaſticos fuiſſe vſquè in Teſtamento veteri poteſtatem à Deo in temporalibus, & ſi quandoquè non exercuerunt, fuit non defectus poteſtatis, ſed arbitrium, & prudentia eorum, & indiſpoſitio illorum temporum incapax honore, ſalute Apoſtolicæ poteſtatis, vt ex præcitatis reſponſo ad 1. in fine hu. & cap. 2. & ſupra.

Dico 3. poteſtatem ſpiritualem ſua eminentia dilatabilem in temporalem fuiſſe penès Eccleſiaſticos etiam veteris Teſtamenti, vt cap. 2. hu. in diſtinctionibus ibi allatis & cap. 16. vſquè ad cap. 32. tit. 2. hu.

Poteſtatem verò mere temporalem materialem etiam fuiſſe apud quoſdam Principes.

Dico 4. Apoſtolos iure Apoſtolatus fuiſſe à Deo liberatos quocũq; dominio Principum terrenorum, & Cœleſtiũ, imò ſuperexaltatos ſuper eis cap. 23. tit. 3. noſtri operis de Sacerdotio, & Imperio, & hoc ſine læſione iuris naturæ, vel Diuini, & ſine legis fractione ibidem, & de hoc conſtare verbum ſubſtantiale quod eſt ex rei propoſitæ natura, & definitione, & ſi non conſtaret de eo verbum grãmaticale expreſſum.

Quæ probantur adducendo aliqua ex allatis citatis capitibus.

In Moyſe fuit Imperium, non ſolum ſuper fidelibus, ſed etiam contra infideles, vt ægiptios, Pharaonem Regem, Reges, & gentes Amorrehorum, & aliarum nationum, quibus pulſis partim per Moyſen, partim per Ioſue, & Gedeonem ſucceſſores Moyſi, populus fidelis Deo inductus eſt in Regna eorum poſſidenda, & tale Imperium eis conuenit immediatè à Deo, Exod. cap. 3. cum ſequentibus lib. Ioſue, & Gedeonis lib. Iud. cap. 6. cum ſequentibus ſed Moyſes erat Eccleſiaſticus, vt pote de Tribu leui Exod. 2. A. & erat figura, & vmbra B. Petri, & Apoſtolorum cap. 19. tit 1. de Sacerdotio, & Imperio hu. operis & cap. 24. eod. ergo à Deo, non ab homine, etiam in illis antiquiſſimis temporibus erat ſuprema poteſtas polytica etiam ſuper infidelibus Regibus, & Regnis in Eccleſiaſtico ordine, & in capitibus Eccleſiaſticorum, ergo fortius in Apoſtolis, ad quos eſt tranſlata, & aucta poteſtas, & gloria Eccleſiaſtici ordinis veteris Teſtamenti, tum quià *Probation. 1. Auctoris cõtra Barclaium.*

per

per Euangelium Saluator adimpleuit veterē legem,& acta eius in maius & melius, non in minus, tum quia illa erant vmbrę,& figurę Euangelij,& Euangelici ſtatus Math.5. B.17. Lucas vlt. C.G.1. ad Corin.9. B. 10. ad Rom. 15. A. ad Hæbr. 9. G. 23. cap. 10. A. ca.11. A.B.C.D.

2. Aaron erat Eccleſiaſticus, & effectus ſupremus Sacerdos veteris legis; iſte cum Moyſe habuit à Deo poteſtatem, & mandatum ſuper Rege Pharaonis,& Regno pro liberatione populi Dei Exod. 6. A.13 cum ſequentibus capitibus, quod mandatum, quę poteſtas à Deo eis, vltra ſenſus miſticos; Verè realiter fuit tēporalis corporalis ſuper Rege, & Regno Pharaonis, pro reali tēporali tunc liberatione populi de poteſtate eius. Igitur Aaron à Deo habebat poteſtatem temporalem præter ſpiritualem ſuper populo, & ſuper Regibus infidelibus; ergo fortius Apoſtolus, & Collegium Apoſtolorum, nam vt probatum eſt priori argumento Saluator tranſtulit, non abſtulit, ſed adimpleuit, & auxit Sacerdotium vetus, gloriam, & poteſtatem eius in nouum Euāgelicum Sacerdotium, quorum capita ſunt Apoſtoli, termini, & lux vmbrarum Sacerdotij veteris.

3. Ex his formetur aliud argumētū etiā ex ſimili aduerſarij cōtra eū. Poteſtas Diuina collata ſuper Regibus, & Regnis non poteſt eſſe, aut iure Diuino, aut naturæ ſubdita illis, nequè ſubditi ei poſſunt iure illi dominari, ſed ex probatis Eccleſiaſticus ordo veteris Teſtamēti, & magis Euangelij,& Apoſtoli habuerunt à Deo poteſtatem,& gloriam ſuper Regibus,& Regnis, etiam Ethnicis ex probatis; igitur iure naturę,& Diuino illi non ſubijciuntur Regibus,& Regnis, neq; Reges, & Regna, aut iure naturę, aut Diuino eis dominātur. Si ergo Reges infideles eis dominati ſunt, hoc eſt contra ius naturę,& Diuinū vſurpatio, & violētia corū,& tollerātia, non poſitio à Deo ex propoſito directo.

Et cum contra ſimilia Diuina iura immediata veteris Teſtamenti, poſtea tranſlata,& aucta in ſtatum Euangelicum, non currat pręſcriptio, ſicuti nequè contra Deum, ſequitur, quod adhuc vigeant,& non ſint aboleta illa iura poteſtatiua Eccleſiaſtici ordinis ſuper Regibus, & Principibus etiam in temporalibus, & quamuis fuit facta tranſlatio dominij temporalis Iudicum in Reges, non tamen Sacerdotij, quia Iudices vt Iudices illi non erant Sacerdotes adequatè, tum quia illa tranſlatio dominij de Iudicibus ad Reges, fuit Deo permitente quidem, ſed directè repugnante,& exprobante,& minitante,& confirmante quod populus malè feciſſet petendo talē tranſlationē Regiminis de Iudicib⁹ ad Reg. 1. Reg. 8. B. 7. vſq; ad nu. 19. & cap. 12. C. 16. vſq; nu. 20. ſupra cap. 4. cum cap. addito,& ſequentibus tit. 3. hu.ca. 17. 18. tit. 2.

4. Amplius eſtote. Nuntius, & Legatus ſupremi Principis iure Regio Nuntij, & Legationis eſt inſubiectus ſubiectis Principi ſupremo, ad quos mittitur. Sic Moyſes,& Aaron, Ioſue, Gedon, Samuel, Elias inſu-

Digitized by Google

inſubiecti fuerunt Regibus, & Regnis ad quos miſſi ſunt, & conſtat etiam iure gentium antecedens, apponatur aliud axioma vniuerſi Reges, & Regna Mundi ſubiecta ſunt Saluatori vti Deo, & vti homini deificato hipoſteſi Math. in fine data eſt mihi omnis poteſtas in Cœlo,& in Terra. Apoſtoli autem ſunt, & fuerunt Nuntij, & Legati miſſi a Saluatore ſupremo Rege dominante ad omnes Reges, gentes, & Regna Math. in fine Lucas 10. A. & in fine Math. 10. A. B. igitur ex allatis Principijs etiam polyticis, Apoſtoli per Apoſtolatum eo ipſo liberi effecti ſunt à Deo, à quoquumquè Rege, Regno,& gente, quod fuſius probauimus cap. 23. tit. 3. hu.

6. Sed amplius ipſamet ſeruitus Apoſtolorum ſub Ethnicis Principibus erat vmbra, & tegumentum latentis eorum poteſtatis Diuinæ ſuper eis. & Principum libertas erat vera ſeruitus ſoluenda Apoſtolico Imperio ab eis,nam Deus non miſit Apoſtolos, vt ſeruirent eis,ſed vt ſaluarent eos de dura mortali ſeruitute animorum,& corporum eorum ſub Dæmonibus. Quorum autem horum eſt liber, & Dominus, vel ſubditus alteri? Saluator liberator ſerui vincti damnati? an ſeruus ſuper ſuo liberatore Saluatore poteſtate Diuina? certè ſi non es inſenſatus deterior beſtijs, oportet dicas Saluatorem ſerui vincti damnati eſſe Dominum, non ſeruum ſerui, & ſeruum liberatum ſubditum Saluatori ſuo. Eſtote modò Apoſtoli poteſtate Diuina fuerunt liberatores ſaluatores Regum, & Regnorum detentorum ſub iugo infernali; Reges autem,& Regna erant ſerui ſub tyrannide Dæmoniorum, & per corpora & per animas, liberanda Apoſtolica poteſtate, igitur Reges, Regna omnia fuerunt,& ſunt ſubiecta Apoſtolis ad æternum, & Apoſtoli Domini eorum Diuino iure,mandato, robore ſaluante ad æternum conſtitues eos Principes ſuper omnem terram, & ita vniuerſalis Eccleſia interpretatur de Apoſtolis pſ. 44. eructàuit, & amplius.

6. Poteſtas ſuper anima ſaluans eſt multo magis poteſtas ſuper corpore,cum hoc viuat ab anima,ſit ei inferius,& ab ea dependens. Apoſtoli, & Succeſſores à Deo ſunt poteſtates Saluantes ſuper animabus Regum, nationumquè totius Mundi. Ioan. 20. & vlt. Math. 16. & cap. 18. igitur ſunt à Deo poſitæ poteſtates etiam ſuper corporibus vniuerſorum Regum, hominumquè igitur ſuper temporalibus, hæc enim vel corpora ſunt,velcirca corpora humana limitata,igitur Apoſtoli, & Eccleſiaſtici iure Diuino immediato nulli Regum, nationũquè nequè in ſpiritualibus, nequè in temporalibus ſubduntur ex Diuino propoſito, ſecus occaſione purgandi peccati, vel fictè ſub velo ſubiectionis pro æterna ſalute eorum è ſeruitute Dæmoniorum, quod non eſt vera ſeruitus, ſed vera libertas, & poteſtas Diuina ſaluans, & liberans Reges, & Regna de poteſtate Principum tenebrarum.

In maleuolam animam tuam Barclai? non intrauit vnquam hæc

excelſa ſapientia, ſed more mutorum animalium niſi terram aſpicis, & in luto volutaris, & niſi palpabiles tenebras tamquam noctua pro luce habuiſti, & lucem veritatis effugiſti in allegatis tuis inſulſis obiectionibus, & diſcurſibus.

Et amplius demiror caliginem diabolicam intellectus huius Barclaij in vltimis inſtantijs ſupra adductis, reputat enim Deum creaturam, & de Deo diſſerit, ſicuti de homine, cum Deum ponat ſub contractu, & obligatione naturæ, & ciuili, & creaturam exaltet ad Deum, cum dicat Saluatorem dominium Regum ſuper alijs non poſſe tollere, neque ſubditum libertate donare, & eximere a dominio alterius, ne abrumpat iura Diuina, & iura naturæ, & tollat ab altero quod ſuũ eſt, ideo cum Apoſtoli per eum ſint ſubiecti Principibus Ethnicis, non potuiſſe iure per Saluatorem, & per Apoſtolatum euadere liberos ab eorum dominio, non poſſum aliud dicere contra iſtum, niſi quod ſit Ateiſmus Dei negator ex his ſuis rationibus, quippè creatura comparata Deo nihil eſt, nullum ius habet, & Deus non contractu, non debito, non obligatione, ſed liberè ei dat, & dedit, & ſuſtinet, propterea Saluator non ſoluit legem, non abrumpit iura naturæ, vel Diuina, quod ſuum eſt alterius non tollit, ſed quod Dei eſt libere dat, tollit, transfert iuſtè; Ideoquè Regem abſquè violatione iuris demittere poteſt, & ſubditum ab eo liberare, imo ſuperinducere in Regnum, & Regi ſuo dominari, ſicuti Saulem Regem deiecit, Dauid ſubditum eius ſoluit ab eo, & Regem inſtituit ſuper eum 1. Reg. 13. C. 14. cap. 15. D. E. F. cap. 16. C. 13. ſcidit Regnum Salomonis, & tradidit de duodecim decem partes Ieroboam ſeruo Salomonis 3. Reg. 11. F. 31. cap. 12. E. 20. F. 24. & Ieroboam Regem per Baaſa eius ſubditum eradicauit 3. Reg. 15. C. D. cap. 15. G. Regem Achab per Iehu eius ſubditum, quem in Regnum eius intulit, 4. Reg. 9. B. C. D. E. F. G. cap. 10. per totum, vt fuſius cap. 23. tit. 3. & cap. 3. addito ante cap. 29. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio, & proindè, quando Apoſtoli, & Eccleſiaſtici fuiſſent iure ſubiecti ſub illis Principibus, quod non conceditur; adhuc Deus potuit liberare, & liberauit eos a poteſtate eorũ, & ſuperinduxit ſuper eis vt poteſtates ſaluantes, ſine abrumptione iurium naturæ, vel alterius, ſine ſolutione legis, ſine ablatione iuris, & rei tertij.

Talis autem liberationis & poteſtatis Apoſtolorum, & Eccleſiaſticorum ab eis, & ſuper eis verbum definitionis ſubſtantiale habuiſti in eo, & per id, quod Apoſtoli, & Sacerdotes ſunt; & Eccleſiaſtici, eo ipſo quod definiatur intelligatur natura, munuſquè eorum, ſicuti qui dicit incorporale immateriale, dicit ſpiritum, qui dicit animal rationale, dicit hominem, qui dicit immortale, dicit indeficiens, & è contra, vt ex probatis quæ non opportet repetere, lege præcedentia immediata.

7 Quorum duas rationes naturales, & Theologicas afferamus.
Creator eſt primus liber,nobilis,dominãs, prȩfulgens, creatura eſt participatio delibata ab illa altitudine; Igitur, quo magis vna creatura, quàm altera Creatori aſſimilatur, vnitur,deſeruit, vel per naturã, vel per inſtitutionem, eo magis talis creatura eſt magis libera, inſubiecta præfulgens, alteri magis remotè participanti de eo, vel per naturam, vel per moralitatem,& gratiam; Atqui Sacerdotium,& Sacerdos intuitu inſtitutionis muneris, obiecti circa quod, Deo vnitur aſſimilatur magis, quàm Imperium, & Imperator, & quicumquè Laicus Princeps, intuitu dignitatis, & muneris (ſecus quandoquè intuitu priuato priuatorum meritorum perſonarum) nam Sacerdotium, & Sacerdos eſt poteſtas, & miniſter à Deo ad Deum,& circa Deum immediatè verſans adoratione publica,ſolemni, poteſtatiuo ritu, ſacrificijs, Sacramentis,precibus, & hinc refunditur ad populos,& vniuerſos homines cap. 4. C. 7. 11. 12. tit. 1. hu. Imperium verò, & Imperator, & quæcumquè poteſtas polytica vi inſtituti ſui, muneris, & ſubiecti, & ſi ſit a Deo,& reſoluatur ad Deum, immediatè tamen directè ex ſuo munere eſt circa homines, quo ad corpora,ſenſus, & bona temporalia ad pacem terrenam cap. 10. tit. 1. hu. cap. 1. 2. 7. tit. 4. hu. intantum, vt Saluator in Euangelio, quod eſt maius veteri Teſtamento, poteſtãtem polyticam, & ſi nominauerit,expreſſe tamen non inſtituerit cap. 11 tit. 4. hu. ſed benè expreſsè principaliſſimè inſtituerit Sacerdotiũ, & Sacerdotes,tanquam illos,qui ex munere ſunt miniſtri Dei ad ſalutẽ æternam hominum, & ad Dei cultum, & poteſtates polyticȩ miniſtrȩ ſunt Dei ad rectitudinem, & pacem terrenam mortalium, cap. 8. tit. 1. cap. 1. 7. tit. 4. hu. ita vt Deus ſe faciat partem,& hȩreditatem Sacerdotis,non Regum, & polyticarum poteſtatum, intuitu muneris, inſtituti, obiecti eorum. in num. 18. D. 21. Deut. cap. 18. A. Igitur Sacerdotium, & Sacerdos eſt liber, & liberum, & maius ſuper Imperio, & Imperatoribus, & ei præfulgens iure Creatoris, & creaturæ.

8. Amplius. Quamuis hic, vel ille Sacerdos ſit poſterior aliquo Principe polytico; accepta tamen tota vniuerſitate Sacerdotum, & Principum, & ponderatis hinc inde inſtituto debito vtrorumquè. Prius eſt tempore natura, excellentia, neceſſitate Sacerdotium Imperio, ordo Eccleſiaſticus ordine polyticarum poteſtatum, iure Creatoris, & debito creaturæ cap. 15. tit. 1. hu. nam primum ius Creatoris eſt à creatura recognoſci,adorari, poſtea creaturam errabundam Regi. Primũ debitum creaturæ eſt ad Creatorem, recognoſcendum, adorandum timendum ſuper omnia, ſecundum debitum cræaturæ errabundæ eſt Regi,& gubernari ſub capite creato, ſed Sacerdotium,& Sacerdos eſt intuitu iuris primi Creatoris, & primi debiti creaturæ, nempè ad Deũ adorandum, timendum ſolemniter,& ad idem inſtruendum regendum

cæteros homines, ex præcitatis cap. 4. 11. 6. 7. tit. 1. cap. 1. 7. tit. 4. igitur Sacerdotium, & Sacerdos eſt prior, maior Imperio, & pręcedit cum Imperium, & Imperator eſt ſolũ intuitu ſecundi iuris Creatoris, & poſterioris, debiti creaturæ, ſcilicet regendi creaturam humanam per terrena bona ad terrenam tranquillitatem; Igitur iure Diuino, & creato Sacerdotium, & Sacerdos non ſubijcitur imperio, & poteſtatibus polyticis, ſed eſt liber, & independens ab eis, imo Prælatus antecedens iure naturę, & Diuino ſuper Imperio, & poteſtatibus polyticis.

Et propterea Apoſtoli, qui fuerunt capita petrę, Columnæ, primæ poteſtates per complementum Eccleſiaſtici ordinis Math. 16. & cap. 18. ad Galatas 2. B. 9. non potuerunt aut iure Diuino, aut iure naturæ ſubeſſe ſub Imperatoribus, vel alijs poteſtatibus polyticis, ſimiliter, & cæteri Eccleſiaſtici.

Quare ſi fuerunt ſubiecti, fuit violentia facti, non iure poteſtatis Imperatorum, ideo cum talis ſubiectio careat iuſto titulo, imo repugnet iuri Creatoris, & debito primo creaturę, non potuit conualeſcere, & iuſtificari tractu temporis quantocumquè. Ex parte verò Apoſtolorum illa ſeruitus fuit facta vi amoris, & Diuinæ ſuæ poteſtatis liberandi Imperatorum, & reliquorum corpora, & animas a iugo Sathanico, à perditione æterna. Sicuti Iudith, quæ amore liberandi patriam, ab exercitu Aſſyriorum mentita eſt, & conditionem, & animũ, & decollato holoferne reduxit, & pudoris, & liberationis patriæ triunphum. Sicuti Saluator fingens ſe peregrinum hoſpitem iunxit ſe diſcipulis meſtis, mente abreptis de nece corporali domini, vt eos illuminaret, & conſolaretur, inſtrueret, ardentes redderet. Sic etiam in bellis Rex, Dux belli mentito habitu fingens ſe ſeruum conſueuit caſtra inimicorum perluſtrare, aut etiam vigilias ſuorum.

9. Addamus aliam rationem. Paſtor inſtitutus abſq; ignorantia, malitia, improuidentia, impotentia domini, ex inſtituto domini non poteſt eſſe ſubiectus ouibus, Hircis, Arietibus, Leonibus, Vrſis, Lupis; nam hoc pacto eſſet contradictio propoſiti, & intentionis domini, hac enim ratione non eſſet Paſtor ouium, ſed ouis ſub Paſtore, vel ſub Hircis, Arietibus, vel ſine regente, altera verò ratione eſſet deſtruere, occidere Paſtorem, eum ſubijcere Leonibus, Vrſis, Lupis, & cęteris infenſis gregi, & ſic negaretur inſtitutio, & intentio inſtituentis Paſtorem, ſed B. Petrus, & Succeſſores ſunt per tempora inſtituti Paſtores à Deo omnium fidelium ſub euangelio, & etiam infidelium extra Euangelium, per ſufficientem citationem, & vocationem, & gratiam eorum à Deo, vt alias probauimus cap. 22. 17. tit. 1. hu. cap. 11. 12. cap. 23. tit. 4. hu. (& dato quod non ſint Paſtores infidelium nihil refert) à Deo immediatè ſine ignorantia, malignitate, imprudentia, impotentia Ioan. vlt. cap. 12. tit. 2. hu. Reges autẽ, & quęcumq; poteſta-

tes

tes ſi profitentur Euangelium ſunt Agni,oues in Euangelio Saluatoris; Poteſtates verò Hereticæ, Apoſtatæ, Infideles ſunt beſtię extra gregē curſitantes,Daniel cap.7. Ioan.10.& conſtat eo ipſo, quod ſunt extra oues,& ouile Ieſu Chriſti; Igitur repugnat inſtituto Diuino, Pontificem ſubijci iure aut Chriſtianis poteſtatibus, aut ſubditis, aut infidelibus poteſtatibus ex mente, & iure naturæ, & Creatoris Saluatoris.

10. Amplius poteſtas ſuprema a Deo repugnat ſubijci inferioribus, & alteri poteſtati creatæ, ſed B. Petrus, & Apoſtoli fuerunt, & ſunt ſupremæ poteſtates immediatè inſtitutæ, à Deo cap. 8. 9. 10. tit. 1. cap. 11. 12. 13. tit. 2. cap. 13. tit. 3. hu. cui enim aliquando Imperatorum, vel Regum dixit Deus? Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prænalebunt? Quidquid ligaueris ſuper Terram, erit ligatum, & in Cœlis Math. 16.? ſicuti dixit, & dicendo contulit poteſtatē Diuinam B. Petro? Quia Dei verbum eſt operatorium,& efficax, vel quidquid ligaueritis ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis? Vbi duo, vel tres veſtrum congregati eritis in nomine meo, in medio eorum? Sicuti dixit, & contulit vim Diuinam Saluator Apoſtolis? Math. 18. C. ad Sūmum poteſtates Laicales a Deo nominantur, reputantur miniſtri Regni Dei Sap. 6. A. & quando altius nominarentur, non tamen tanta poteſtatis āplitudine, & Diuinitate participata, quanta Apoſtoli nominati, & inſtituti ſunt, vt ex Euangelijs præcitatis; igitur Apoſtoli, & Pontifices ſub nulla poteſtate creata, & inſtituta à Deo, minus à Dæmone intruſa, ſubijciuntur, aut ſubijci poſſunt iure creaturæ, vel Creatoris Saluatoris, ſed ſuper cunctis poteſtatibus creatis pręfecti ſunt à Deo, maximè humanis ca. 23. tit. 3. hu. operis. Ex quibus liquet Veſania diabolica damnata Barclaij, & Sociorum in ſecundo, & tertio allato argumento, ſiuè potiùs propoſitione Barclaius proſeqnitur attentatum horrendum prioris ſuæ ſecundæ, & tertiæ propoſitionis, quod Apoſtoli, & Chriſti fideles ſubditi fuerint iure Ethnicis poteſtatibus. *Argument. 4. ſiuè propoſitio 4. Barcl.*

4. Quia Paulus appellauit Cæſarem.

5. Quia Apoſtolus ad Rom. 13. A. dixit omnem Animam ſubijci poteſtatibus ſublimioribus. *Argumentū*

6. Quò tempore non aderant aliæ poteſtates, niſi Gentiles.

7. Quia B. Auguſtinus cū alijs profitētur ſe ſubiectos Imperatoribus

7. Hęc ille,& Eccleſiā nō eximere quēpiā à ſuis legitimis poteſtatib⁹

Quo ad primum factum appellationis Pauli ad Cæſarem non concludit ex iuridico debito ſubiectionem eius Cęſari iure poteſtatis eius aliter,& concluderet ſubiectionem Saluatoris ſnb Cæſare,cum Saluator ſit iudicatus, paſſus, mortuus ſub miniſtro Cæſaris. Appellatio ergo Pauli ad Cæſarem fuit per patientiam, exercitium, & ſalutem inferendam Cæſaribus, & Vniuerſis gentibus, & ad liberandum eos de *Solutio ad 4*

dura ſeruitute eorum ſub Dæmonibus; dubitabat enim Paulus ſi non appellaret Cæſarem, inſidijs Iudæorum interiturum ſe forte vt legitur Act. 25. A. B. C. D. quo euentu fuiſſet ei ſublata occaſio, prædicatione Euangelica, ſaluandi, & Reges,& gentes a tyrannide dęmoniorum. Ideo cum ſalus eorum præualeret apud Paulum, appellauit Cęſarem, fuit ergo ficta ſeruitus, & appellatio, vera verò intentio ſaluandi Cæſarem, & gentes, & liberandi à ſeruitute eorum ſub Dæmonibus,quinam autem eſt ſubditus, Saluator vincti,& ſerui? An vinctus ſeruus liberandus? Certè eſt ſubditus non Saluator, ſed ſeruus liberãdus, ſic ergo Cæſar, & gentes verè, & non per tropos ; ſerui per animam,& corpus, æterna perditione, ſub poteſtatibus eiectis è Cœlo, ſubditi erant Paulo liberatori eorum, quantum ſit ex ſe,poteſtate Diuina ſuſcepta, à iugo Sathanico, ab æterna damnatione.

Iudith flagrans amore patriæ ſe obtulit ſeruam Holoferno, expoſuit pudorem,vt patriam liberaret; Sic Iacob præuenit benedictionẽ paternam, fingens ſe Eſaù, vt illam benedictionem transfunderet ad nos Geneſ. 27. D. 25. cap. 28. C. 15. Geneſ. 3. B. 8. Sic Deus finxit deambulare ad auram poſt Meridiem Geneſ. 3. B. 8. cum tamen loco ſit immobilis ob ſui immenſitatem,vt relinqueret dilationem pœnitẽtiæ Adæ, & Euæ deſiderans parcere, ſic in fine paralip. refertur Deũ de nocte conſurgentem admonendo, vt parceret populo, cum tamen apud eum non ſit nox, neque dormitio. Paulus ergo appelauit Cæſarem fictè, intendens, ſcilicet maiorem finem, ſcilicet liberationem gentium ab idolatria, appellauit,non debito ſeruitutis erga Cæſarem, ſed vi amoris, vt ſuperuiueret diutius ad ſaluandos, & Cæſares,& gẽtes ab ęterna damnatione Math. Luc. in fine act.9.ca.15. quoniam vas electionis eſt iſte mihi,vt portet nomen meum coram gentibus,& Regibus, & filijs Iſrael.

Præterquam,quæ fiunt in fortijs tyrannorum non arguunt obligationem iuridicam faciendi, vel facti, nam, & Reges Manaſſes, & ſedecias vincti fuerunt ab Aſſyris, non per hoc, dempta pæna pro peccatis commiſſis, erant iure obligati impoſitis conditionibus eorum 2. Paralip. 23. B. C. cap. fin.

Quæ comprobantur; nam idem Paulus,qui appellauit Cęſarem,demonſtrauit ſe habere poteſtatem ſuper Cæſarem, dicens an neſcitis quod Sancti de hoc Mundo iudicabunt? An neſcitis quod Angelos iudicabimus, quanto magis ſæcularia 1. ad Corint. 6. A. Actus ergo fuit amoris, & prudentiæ Pauli appellando Cæſarem, non actus debitæ ſubiectionis, dicente Paulo 1. ad Corint. 9. B. 12. ſed non vſi ſumus hac poteſtate, ſed omnia ſuſtinemus, ne quod offendiculum demus Euangelio Chriſti, &c. vt ſupradiximus, impediendo ſibi viam prædicandi Euangelium, & ſaluandi Cæſares, & gentes à ſeruitute animorum

Digitized by Google

morum, & corporum diabolica.

Præterquam Paulus apud feſtum, & Cæſarem erat ignotus, quid qualis, quantuſquè eſſet à Deo ad ſalutem eorum æternam,& proinde illa eius appellatio fuit actus ignoti, iuxta cæcitatem eorum, non actus debiti ſeruitutis, & ſubiectionis erga Cæſarem.

Ad quintam propoſitionem Barclaij ex Apoſtolo ad Rom. 13. A. obſtupeſco ignorantiam perfidam eius obductam à Dæmone; Nam ille textus eſt contra propoſitum Barclai, aut ſaltem præter propoſitam eius eſtote dicit Paulus omnem animam ſubijci poteſtatibus ſublimioribus, ad Rom. 13. A. igitur poteſtates ſublimiores, & ſupremæ, quales ſunt Apoſtoli exprobatis ſupra hoc cap. 3. & cap. 2. non ſunt ſubiectæ, & ſubiecti poteſtatibus, cum illi ſint poteſtates ſupremæ exprobatis. vlterius, illa clauſula, omnis anima, animæ non ſubduntur poteſtatibus temporalibus cap. 15. tit. 4. hu. operis, hęc enim habent ſolùm vim gladij, at animæ cum ſint ſpiritus æterni, non ſubiaciunt gladio, igitur neq; poteſtatibus ſæcularibus; igitur illa propoſitio Pauli de ſubiectione animarum poteſtatibus ſublimioribus, intelligitur ſub poteſtatibus Apoſtolicis, & Eccleſiaſticis, quarum directè, primo eſt poteſtas ſpiritualis ſuper animabus cap. 2. hu. in diſtinctionibus, & cap. 1. 2. 3. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio Ioan. cap. 20. Accipite Spiritum Sanctum, &c. cap. 11. 12. tit. 1. eod. Ad 5.

Amplius illa propoſitio Pauli de ſubiectione ſubditorum poteſtatibus intelligitur in ordine reſpectiuè ſuo, ſubiungit enim ibi, quę à Deo ſunt, ordinata ſunt, atqui Eccleſiaſtici non ſunt iu ordine Laicorum, ſed in ordine Eccleſiaſticorum, nequè fideles in ordine infidelium, igitur ex illa propoſitione, Eccleſiaſtici ſunt ſubditi poteſtatibus Eccleſiaſticis, non ſæcularibus, & fideles ſub Principibus fidelibus, non infidelibus ex Dei directo primo propoſito.

Amplius omnes Laici, Imperatores, Reges, cæterique, & per animam,& per corpus ſubordinati ſunt ſub poteſtate Eccleſiaſtica relatiuè ad ęternum, vt probatum eſt cap. 2. hu. & ca. 2. 3. 11. 13. tit. 2. de Sacerdotio,& Imperio,& in tali ordine Apoſtolica poteſtas eſt poteſtas,& ſuprema Math. 16. & cap. 18. Ioan. 20. & cap. vlt. & ex præcitatis,& ſupra hoc cap. 3. & ca. 2. hu. igitur ex illa Pauli propoſitione in ordine intelligitur ſubectio Laicorum, & Principum Laicalium ſub Apoſtolica poteſtate, non è contra, quam Pauli propoſitionem ſingulariter nos interpretati ſumus ca. 17. tit. 5. de Sacerdotio,& Imperio.

Nequè releuat, quod Apoſtolus protulerit illam legem, tempore quo aderāt ſolum poteſtates politicæ ait ille, nam eſt cæcus, eodem enim tempore aderant poteſtates Diuinæ Apoſtolorum maiores cunctis Laicalibus poteſtatibus, vt ex probatis ſupra hoc cap. 3. & cap. 2. huius reſpoſi,&c. Præterquam lex maxime Diuina proſpicit, pro futuris Ad 6

turis, & futura ſæcula habet præſentia; futuræ autem erant poteſtates Chriſtianæ Laicales, & Eccleſiaſticæ poſt Apoſtolos, & ordines ſubiectorũ Chriſtianorũ. Ideo Apoſtolus intuitu futurorum Chriſtianorũ poteſtatum Eccleſiaſticarũ,& Laicalium,& ſubditorum protulit legem ad eas, & eos, ac ſi præſentes. Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, maximè dicente Paulo, quid nobis de his qui foris ſunt; 1. ad Corint. 5. in fine; propterea illud mandatum Apoſtoli tranſit ad futura Regna, & poteſtates Chriſtianorum, non ad Etnicos Principes ſuper Chriſtianis.

Præterquam, Paulus in illo cap. 13. ad Rom. nullam mentionem facit de poteſtatibus Ethnicis, neque ſcribens ad tit. 3. A. 1. cap. 12. cum cap. addito tit. 5. cap. 9. cum additis tit. 4. hu. Admone illos,&c. neque B. Petrus 1. cap. 2. C. D. vbi agit de ſimili ſubiectione, mentionem facit de poteſtatibus infidelibus; igitur cum lex præceptiua non obliget, niſi ad expreſſa, maximè in pænalibus, & odioſis. non poteſt intelligi illud mandatũ Apoſtoli ad Rom. 13. A. de ſubiectione Chriſtianorum ſub poteſtatibus infidelium, ſed fidelibus Chriſti, & 1. ad Corint. 6. A. B. audet, quod ſi quandoquè fideles, Diuina ira, ſubiecti fuerunt (infidelibus, vt Regibus Aſſyriorum,&c. hoc fuit, non ex Diuino directo propoſito, ſed occaſione peccatorum, vt pænitentiam agerent, qua abſoluta liberati fuere a poteſtatibus eorum 2. Paralip. in fine, fusè ca. 9. cum addito tit. 4. de Sacerdotio,& Imperio. Ierem. cap. 25. A. B. C. 12.

Neq; Reges hæretici poſſunt gloriari de illo caſu fidelium ſub infidelibus, cum par fuerit pęna, & conditio Regum, & populorum, qui, ob ſcelera, à Deo ſpoliati Regno proiecti ſunt in pænam ſcelerum ad tempus ſub iugo Chaldæorum 2. Paralip. in fine Ierem. cap. 25. 26. 27. fusè cap. 3. addito ante 29. tit. 2. cap. 9. 10. cum addito tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio noſtri operis.

Ad 7. Patet ſolutio ad ſeptimam obiectionem Barclaj Eccleſiam Dei nõ eximere ſanè quempiam à ſubiectione erga ſuum legitimum Principem reſpectiuè, niſi euadat per ſcelera illegitimus Princeps, & niſi ſubiectus mutata conditione, mutet Principem, & iuriſdictionem, vt de Laicis effectis Clericis vt ex probatis.

Iam autem ſupra hoc cap. 3. fusè eſt præmoſtratum, Apoſtolos fuiſſe exemptos à Deo per Apoſtolatum a quibuſcumquè poteſtatibus humanis, & ſuper exaltatos ſuper eis, & Eccleſiaſticos non eſſe ſubiectos poteſtatibus Laicis, ſed liberatos ab eis à Deo, ob Eccleſiaſticam dignitatem, vt ſupra tit. 3. & per alia plura capita operis noſtri de Sacerdotio, & Imperio, ideo Eccleſiam hos tenendo, & defendendo liberos ab eis, non eximit quempiã reſpectiuè ſubditum à ſua legitima poteſtate, ſed effectos, exaltatos, liberos, inſubiectos ab eis, &

illis

illis à Deo, Eccleſia Sponſa Dei, & Dei Vicaria poteſtas tuetur, & defendit in eſſe, ſtatu, gradu, conditione, quibus eos donauit, liberauit, exaltauit Deus. Trident. ſeſſ. 22. ca. ſi quem Clericorum ſeſſ. 25. de refor. cap. 20. Cupiens illis verbis Eccleſiæ, & perſonarum Eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis conſtitutionibus conſtitutam, & cap. 17. non poteſt, vbi dolet grauiter de ſubmiſſione Epiſcoporum ſub Principibus Laicis, qui ſe geſtabant inferiori gradu eis, & cap. aduerſus conſules de immunitate in Decretalibus ex Lateranenſi Concilio, & alibi, &c.

Vbi autē S. Auguſt. vel alter S. Pater allegatus, vel allegandus dicat ſe, vel Apoſtolos, vel Clerū ſubiectū Principib⁹ Etnicis, vel Chriſtianis.

Aduertatur, iam eſſe datum, & probatum reſponſum, hos dixiſſe reſpectu ſenſus humilitatis perſonæ, non reſpectu dignitatis, & poteſtatis Eccleſiaſticæ; Violentia, & ſuperbia improborum Principum, non iure naturæ, vel Diuino cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 12. tit. 3. de Sacerdotio, & Imperio operis noſtri, & fusè non mendacio, ſed prætextu, & intuitu maioris finis conſequendæ ſalutis, & liberationis eorum de ſeruitute ſub poteſtatibus tenebrarum, vt ſupra hoc cap. 3. quæ hic non oportet repetere.

Quod ſi aliqui SS. Patres illud dixiſſent intuitu dignitatis, & poteſtatis Eccleſiaſticæ, quod non admittimus eorum dicta fuerunt, & ſunt aliter interpretata, & reformata à ſanctiſſimis Dei viris in Teſtamento veteri, vt ab Elia, qui vocata flamma de Cœlo conſumpſit duos legatos Principes Regis Ochozię, quia quadam ſpecie dominationis locuti fuere Eliam, homo Dei deſcende de Monte, feſtina, Rex pręcepit 4. Reg. cap. 1. C. D. ſolumquè tertium Principem ſaluauit, qui humillima ſuplicatione. vti ſubiectus dignitati Eliæ allocutus eſt, & ab Eliſæo, qui cum illuderetur à pueris; E ſaltu proſilientes vrſi eos dilaniarunt 4. Reg. 2. in fine cap. & pæna lepræ immiſſa à Deo in Regem Oziam, quia ſuperbe imperare Pontifici Azariæ præſumpſit, & minitari 2. Paralip. 26. D. 19. & a Moyſe, Aaron Exod. 6. B. 13. cum ſequentibus capitibus vſquè ad cap. 14. Ioſue Gedeone lib. Ioſue. lib. Iud. cap. 6. cum ſequentibus cap. 13. tit. 4. cap. 20. tit. 3. hu. qui Vaſtarunt Reges, & Regna infidelium verbo, virga, gladio ad Dei Montem, & tandem à præcitato concilio Lateranenſi relato cap. aduerſus conſules de immunitate, & a concilio Trident. præcit. ſeſſ. 25. de ref. cap. cupiens, vbi decernit independentiam, inſubiectionem, quam vocat immunitatem Eccleſiarum, & perſonarum Eccleſiaſticarum à Laicis poteſtatibus eſſe Diuina ordinatione, & ex præcit. cap. 17. non poteſt, vbi reprehendit, & damnat ſubiectionem, ſeruitutem obſequium Epiſcoporum Principibus Laicis, & mandat, vt cuſtodiant ſuam dignitatem, & præeminentiam ſuper Principibus Laicis. Præualet autē

con-

Digitized by Google

concilium ſingularibus dictis Sanctorum Patrum,& illis etiam ſententia Pontificis, & horum eſt vera à Deo auctoritas dicta eorum interpretandi, & reformandi, dicente Saluatore B. Petro, & Succeſſoribus Collegio Apoſtolorum, & per hoc conc[illegible]lijs legitimis; quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis, Math. 16. quidquid ligaueritis ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis, vbi duo, vel tres veſtrum congregati eritis in nomine meo, ibi in medio corũ ſum. Math. 18. C. & ecce vobiſcum ſum omnibus diebus vſquè ad conſummationem ſæculi. Math. in fine, & quamuis determinent de rebus moralibus (cum tamen, & illa dicta patrum ſint de rebus moralibus) attamẽ eorum poteſtas eſt à Deo.& determinant de rebus moralibus per pertinentiam ad Deum,& eorũ auctoritas prąualet legibus,& poteſtatib⁹ Laicalibus vt ex prędictis,& ca.22.21. tit.3. de Sacerdotio,& Imperio

Solutio confirmationis Barclaij.

Licere autem Chriſtianis deficere ab Etnicis Principibus, & licere poteſtatibus Eccleſiaſticis idem, patet in primis ex dictis a te cap. 2. vbi dixiſti iure vtramquè poteſtatem polyticam, & Eccleſiaſticam eſſe inſubiectam, independentem. Licet autem ei rebellare,ſe ſeparare ab obedientia poteſtatis illius, cuius reſpectiuè iure non ſubiacet,non dependet ab ea.

Præterquam in argumentis, & reſponſis datis ad priores Barclaij inſtantias hu. 3. cap. ſcilicet ſecundas, & 3. & ad 7. 5. 6. conſtat probatum Apoſtolos, & Succeſſores,& Clerum non eſſe iure ſubditos poteſtatibus polyticis, maximè Ethnicis, & reſponſio ad 6. argumentum Barclaij paulo ante,& ad 2. & in probationibus ad ſecundũ hu. 3. cap. & cap. 9. cum additis tit. 4. hu. ideoquè iuſtè poſſe recedere ab eorum Imperio, cum iure illi non ſubdantur, illicita eſt quidem rebellatio à poteſtate reſpectiuè, cui eſt iuridica ſubiectio.

Moyſes, & Aaron nati fuerunt ſubditi Regis Pharaonis, attamen ſanctè, & iuſtè ab eo rebellarunt, abduxerunt populum, & vaſtarunt Regem, & Regnum Aegiptiorum Exod. 6. cum ſequentibus.

Gedeon cum populo ſubyciebantur Madianitis, ab eis rebellauit iuſtè, & eos vaſtauit lib. Iud. 6. cum ſequentibus.

Samſon erat ſubiectus,vel tributarius cum populo Philiſtæis,ab eis probate rebellauit,eoſq; euertit ſępè lib. Iud. 13. A.6. cum ſequentib⁹

Dauid tulit frænum tributi de manu Philiſt[illegible]jm 2. Reg. 8. A. 1. Matathias Sacerdos Iudaſq; Machabæus rebellarunt a Rege Anthioco, cui prius erant ſubiecti, eiuſquè Regnum, & vires debilitarunt, & magnis cladibus affecerunt 1. Machab. 2. cap. 3. cum ſequentibus.

Ezechias rebelauit, probatè a Deo, a Rege Aſſyriorum 4. Reg. 18. & cum Paulus dicat ſeruo, ſi potes fieri liber, magis vtere 1. ad Corin. 7. D. ſub infidelibus autem fideles ſunt ſicuti ſerui, ideoquè ex conſilio, vel licentia Apoſtoli licet Chriſtianis rebellare ab Ethnicis Prin-

cipibus

Digitized by Google

cipibus vbi poſſunt, inquantum non peccant ex illo actu; quando autē iubetur a Deo priſcis ſæculis Regibus, & populo Iſrael, vt ſeruirent Regi Chaldæorum, Ierem. cap. 27. hoc fuit non ex Diuino propoſito, ſed ex concitata Dei ira in pænam purgandorum peccatorum, quibus purgatis fideles liberati ſunt, & infideles dominatores puniti, & obtriti a Deo 2. Paralip. in fine. Ierem. 27. A. 6. B. cum ſequentibus cap. 28. A. 3. contriui iugum Regis Babilonis, & cap. 25. C. 12. cumquè completi fuerint ſeptuaginta duo anni, viſitabo ſuper Regem Babilonis, & ſuper gentem illam dicit dominus iniquitatem eorum, & ſuper gentem Chaldeorum, & ponam illam in ſolitudinem ſempiternam Euentus probauit ſententiam, nam Rex Nabucodonoſor proiectus fuit de ſolio ad beſtias, & filius eius nocte interremptus ob ſcelera commiſſa in gentem. & templum Dei, & tranſlatum Imperium de Chaldęis ad Perſas, & Mædos Daniel. 4. & cap. 5. ſupra cap. addito poſt 9. tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio, nequè glorieris Rex hęretice, quia par fuit calamitas à Deo immiſſa ſeruitutis et in populum, & in Reges Iſrael ob receſſum eorum à religione, 2. Paralip. cap. vlt.

Nequè B. Auguſt. interpretatur, aut interpretari poteſt pręallegatū à te textum Pauli 13. A. ad Rō. omnis anima poteſtatibus ſublimiorib⁹ ſubdita ſit, pręcisè cum limitatione tantū, de poteſtatib⁹ Laicalibus, interprętatur quidē de illis, ſed non tantū de illis ad excludēdum poteſtates Eccleſiaſticas & ſubiectionē fideliū ſub eis per tēporalia ad ęternū. *Solutio alterius confirmationis Barclaii.*

Primò quia in dicto textu Pauli ad Rom. cap. 13. A. non eſt illa limitatiua, ſed primò eſt vniuerſaliſſima, poſtea videtur quaſi de genere deſcendens ſe reſtringere ad ſpeciē poteſtatum Laicalū; ſed eſt regula Philoſoph. quod prior affirmatio generica, & ſi ſubſequatur ſpecies, non excludit alterā ſpeciē de illo genere, vt qui dicit ſubſtantiā, poſtea corpoream, non excludit a genere ſubſtantiæ incorpoream naturam.

Pręterquam Paulus alio in loco iubet obedientiam Chriſti fidelium poteſtatibus Eccleſiaſticis, obedite prepoſitis veſtris, & ſubiacete illis, & ibi præpoſiti nominantur Eccleſiaſtici curam animarum habentes, ad Hæbr. cap. fin. C. 17. cum ſequentibus, & alibi ſi quis non obedierit verbo noſtro 2. Theſſa. 3. D. 14. & Saluator Math. 23. A. quæcumquè dixerint vobis, ſeruate, & facite, & durius iuditium cominatur Deus contra gentem, & Ciuitatem, quæ non receperit Apoſtolos, quā Sodomis, & Gomorręis Math. 10. B. 14. & Paulus alibi iubet pręcepta ſeniorum, qui ibi interpretantur Epiſcopi ſeruari Act. 16. A. 4. cap. 15. F. 41. Act. 12. D. 23. in mouendis rebus publicis iuſſit Deus incipi à Sacerdote in nu. cap. 4. A. Deut. cap. 20. A. & ſtatuit pænam mortis contra contumaces ſententijs Pontificum in cauſis moralibus deuolutis ad eius forum. Deut. 17. B. C. 12. & iuſſit Deus Ioſue ſucceſſori in Imperio Moyſi, vt dependeret cum populo, & tota multitudine a

G verbo

verbo, & moderatione ſupremi Sacerdotis qui erat tunc Eleazar. in num. 27. D. vſquè ad finem.

Sed dato, & non conceſſo, illum textũ Pauli ca. 13. A. ad Rõ. interpretari cum limitatiua, tantũ de poteſtatibus Laicis, adhuc nihil iuuat tuo propoſito, nã ibi Paulus vt ſupra diximus hoc cap. reſponſo ad 5. dicit inferiores ſubdi poteſtatib⁹ ſublimioribus, non dicit autẽ poteſtates ſubliniores ſubdi inferioribus; atqui Apoſtolicę poteſtates ſunt ſublimiores, & ſupremę ex probatis per plurima argumẽta in primis reſponſis hu. 3. cap. ad 2. & 3. argumentum contrarium, igitur non ſubiacent Laicalibus poteſtatibus.

Quo verò ad Clerum, iſte iure Diuino eſt expemtus à poteſtatibus Laicis vt ſupra ad 7. hu. cap. & Paulus in illo ca. 13. ad Rom. A. ſubiũgit, quę à Deo ſunt, ordinata ſunt, ideo, quando ille textus ſic de poteſtatibus Laicalibus, intelligitur in ordine ſuo, non extra ordinẽ ſuum de ſubditis, quod ſubdantur eis, cum ergo Clerus ſit alterius ordinis à Laicis, hinc Cleri obedientia intelligitur nulla ratione ſub poteſtatibus Laicis, ex pręcepto, ex debito Cleri, iure poteſtatis Laicalis a Deo videatur paulo ante reſpõſum ad 7. ſed ſub poteſtatibus Eccleſiaſticis.

Tandem, Barclaius, quaſi de graui furore contra Apoſtolos, & Pontifices, & Clerum euigilans, & contra propoſitum cap. 2. vbi independentes poteſtates Eccleſiaſticas a Laicis, & è conuerſo poſuit, pręcedentibus autem huius 3. cap. contendit eos ſubijci Laicis etiam Etnicis poteſtatibus, regreditur ad propoſitum probandi polyticas poteſtates non ſubijci Pontificibus dicendo indignum eſſe, Reges profitentes Chriſtianam fidem duriori iugo premi, quam priuatos, cum iſti non habeant bona ſubiecta poteſtati Pontificis, & Principes habeant ſubiectam ſuam perſonam, & poteſtatem illi.

Argumẽtũ. 8. Barclaij.

Solutio.

Iam huic argumento reſponſum eſt ſupra hoc ca. 3. ad primum cõtrarium argumentum, illatio ergo eſt negata, & Barclaius noluit intelligere, nam Pontifex non dominatur eis per temporalia ad terrenum finem, vſurpando, regendo, ſed hoc eis integre relicto præeſt illis benefaciendo, cuſtodiendo, augendo firmando ſolium, lance iuſtitiæ, & Diuinæ voluntatis, dirigendo de terrenis ad cæleſtia Regna, & corrigendo ſi ab æternis aberrent, ne perdant æterna, quæ ſunt verè Regna, & bona, propter abuſum terrenæ poteſtatis, & temporalium, qua ratione etiam corrigit priuatum bonis priuatis, ſi aberret à fide, licet non ſit tanta iactura, & periculum iacturæ, à priuatò per abuſum temporalium bonorum priuatorum, quãtum à Principibus impiè abutentibus poteſtate ad perniciem æternam, vt præfato reſponſo ad primum fuſius diximus, ideò maior inuigilantia, & prouidentia debet eſſe Pontificis ſuper abutentibus poteſtate, quam ſuper priuato abutente bonis temporalibus.

Adi-

Digitized by Google

Adijcit Barclaius, Principes retinuiſſe iura Imperij, cum Chriſtianam religionem amplexati ſunt. *Argum. 9. Solutio.*

Atqui retinuerunt, & retinent adhuc iura Imperij ſed non abuſum, & impietatem vtendi Imperio, dum Chriſtianam religionem ſuſceperunt, & Pontifici non ſubiunt, quo ad iura Imperi per amiſſionem, vel diminutionem, ſed per euulſionẽ ab eis abuſus, & impietatis vſus Imperij, quos reijcit Pontifex ab eis, & reijciendo auget, cumulat, perficit iura Imperij, & libera eis relinquit, quod ſi illi magis velint tenere impietates contra Dei legem, quam Deum; per Deum ipſum, eo ipſo proiecti ſunt ab Imperio, eoquè priuati cap. 3. ante cap. 29. tit. 2. hu. ſicut Saul, Ieroboam, Achab, Manaſſes, Sedecias, Achaz, Nabucodonoſor, Baltaſſar filius eius, & per Pontificẽ reuelatur illa Dei actio oculta multis, & ad eius exẽplar ex poteſtate Diuina ſibi tradita Pontifex eos deponit Math. 16. C. quidquid ligaueris ſuper Terram erit ligatum & in Cœlis, quo ad terrena prout dirigenda ſunt ad æternum, & prout aberrant ab æterno vt reducantur ad illud, & ne noceant cæteris viatoribus ad illud cap. 13. 18. 28. cum additis 29. tit. 2. hu. non propter iura Imperij, ſed propter abuſum, & impietates ſubiectorum geſtantium poteſtatem; igitur ipſi Principes peccando incorrectè, ſe materialiter occaſionaliter ſpoliarunt Imperio, & illud noluerunt retinere, ideo non poſſunt refundere culpam, aut in Deum, aut in eius Vicarium, ſi ſententialiter ab eis deponantur, ob volitam malitiam eorum trahentem talem priuationem, vt ſi quis ex peccato damnetur, culpa damnati eſt, non Dei damnantis, nam Deus non vult peccatum, ſed dato peccato impænitentis, trahitur ad puniendum, ob voluntariam malitiam peccantis, ipſum peccatorem.

Et quamuis iſtantiæ Barclaij breuibus verbis abundantius euacuentur, & plurimæ nequè mereantur reſponſum, quia nequè probatæ, nequè probabiles ſint, cogimur tamen amore Apoſtolicæ Sedis, & poteſtatum Laicalium, quę deprauato pondere naturæ vehementius credunt ſimilibus, & eis adhærent; copioſius ſcribere, & meis ſcriptis aſſuetis ad maiora, cum totam Philoſophiam Ariſtotelis euerterim, & nouam aliam vberiorem veram deſeruientem Deo vero, & eius religioni ego ſolus ſine Doctore, & libro compoſuerim, vt teſtantur opera, quæ apud me ſunt, & in hoc ſi gloriabor, non ero inſipiens, quia veritatem dicam honorare Barclaij nefaria ſcripta.

Rimandæ ergo ſunt radices Imperij polytici a condito Orbe.

Homo poteſtate polytica quacumquè inſignitus non per hoc euadit Deus, aut creatura à Deo, & eius mandatis exempta, independens, hoc enim repugnat iuri Creatoris, & debito creaturæ. Propterea quicumquè homo poteſtate inſignitus tenetur legi Dei, Maieſtati, & bonitati Creatoris, eum recognoſcere animo, mente, voluntate, & opere, *Ius polyticæ poteſtatis à Deo eſt limitatum, et conditionatum. & ſupra ad 1. cap. 5.*

& ſeruire eius Imperio, & obligatur pergere recto tramite naturæ, talis qualis adhuc poſt lapſum originalem relictus eſt, non extinctus, & ſi confœdatus, & perturbatus. Ideo Deus à primis ſæculis à Caim, & Abel mentem, voluntatem, & dona exegit, Caim reprobauit, quia munere, non mente, non voluntate eum recognouit Geneſ. 4. A. 5. Reges gentium, & gentes per vias naturę inperuias procedentes aquis oppreſſit. Noè cum filijs iuſtum ſaluauit. Geneſ. 6. A. B. ca. 7. C. poſtea Reges, & gentes Sodomorum Gomorreorum ob euerſionem rectitudinis naturæ, ſaluis Abraam, & Lot rectis, per Angelos vaſtauit, deleuit incendio. Geneſ. 19. C. D. E. igitur Imperium hominis limitatũ, & cõditionatũ eſt iure, & maieſtate Creatoris, Imperio eius, debito, & rectitudine tali quali creatę naturę humanę, poſt lapsũ originalẽ.

Poſt ſtatum naturæ edidit Deus legem populo ex genere Iacob, quę lex obſtringebat etiam gente; nam omnes tenentur obedire mandatis Dei, cum omnes ſint eius creaturæ, & Deus Rex, & Dominus vniuerſorum, maximè quia non ſtetit ex Dei defectu, ſed ex prauitate, & repugnantia gentium, opere, & animo legi Dei, & Deo, quorum animos nouerat Deus, quo minus illa lex Dei perueniret ad eos. Ideo Rei effecti ſunt, & damnati illi ex gentibus, qui Deum non nouerunt, non obedierunt ei. Paulus ad Rom. 1. & ca. 2. Dauid Pſ. 78. effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt, & in Regna, quæ nomen tuum non inuocauerunt, & Sap. 6. A. B. vbi poſtquam Reges dicuntur inſtituti à Deo, de iuſtitia, æquitate, & iniuſtitia examinati, Rei inuenti horrendo iudicio præpuſillis damnatur, quod non eſſet niſi legi Dei, & naturæ rectitudini obligati fuiſſent à Deo Paul. ad Rom. 2. B. 12. quicumq; ſine lege viuũt, ſine lege peribunt. Tam enim ſubditus Regi tenetur mandatis eius, quæ audiuit, quæ nouit, quam mandatis, quæ reyciendo, & quibus reſiſtendo, ne audiret, vel facto, vel animo, Deo patenti, non obtemperat, quia contumacia, non audientia venit defectu illius, non defectu Principis, vel Dei, ideo Deus minitatur grauius exterminium his, qui reiecerunt Apoſtolos denuntiatores, quam Sodomis, & Gomorræis. Math. 10. B. 14.

Ideo Imperium eſt ligatum, conditionatum, ſubiectumquè Diuinæ legi, & hinc ſupremo Sacerdoti, cuius poteſtas a Deo eſt in his, quæ ad Deum pertinent Exod. 4. D. 16. 15. leuit. 26. 2. Paralip. 19. C. vſq; ad finem. In num. 16. F. vſquè ad finem cap. 17. cap. 18. A. B. ad Hebr. 5. A. cap. 1. 2. 3. tit. 2. cap. 4. 10. 11. 12. tit. 1. de Sacerdotio, & Imperio, ſubiacet ergo Imperiũ Sacerdoti ſupremo directiuè, correctiuè ad Dei legem obſeruandam, & per eam ad Deum perfruendum hanc ſubiectionem Imperij polytici ſub lege Dei, & conſequenter ſub poteſtate ſacerdotali Moyſes denuntiauit in Deut. cap. 17. D. 18. 19. poſtquam autem, &c. accipiens exemplar a Sacerdotibus leuiticæ tribus

Supra cap. 2. ſ[illegible]

bus clarius Deo mandante expreſſit in num. cap. 27. D. vſquè ad finem vbi Deus Ioſue electum à Deo in Principem vice Moyſi iuſſit præſentari, & ſiſti coram Eleazaro ſupremo Sacerdote,, & ab eius verbo dependere, cum ſubditis. Euangelicus autem Pontifex, ſicut, Euangelicum Sacrificium eſt, terminus vmbrarum, & figurarum Teſtamenti veteris, & Sacerdotij veteris legis, vt ſupra, & in quibus eſt facta reformatio in melius, & maius ſicuti in ſacrificio, ita in Sacerdotio Euangelico, quod & ſi ſupra ſit probatum, inuenies fuſius edactum cap. 26. 10. 17. tit. 1. hu.

Incarnato autem Verbo Diuino, vulgato Euangelio per Apoſtolos, omnes tenentur Euangelio, neque vllus adultus excuſari poteſt, quia Deus non deficit in neceſſarijs, neque à gratia ſufficienti, in omnem terram eſt vulgatum Euangelium per eos, omnes ſufficienter moniti, citati, illuminati fuere intus, & foris, ideo culpa, & pæna æterna eorum, quę non nouerunt, quæ non obedierunt Euangelio, quia ignorantia, inobedientia eorum Euangelio Euenit ex prauitate conſcientiæ refutantis reycientis intus, & foris auditum obedientiam, Dei gratiam, non defectu ſufficientis illuminationis à Deo, & prædicationis Euangelij Paul. ad Rom. 10. D. Math. in fine Lucas in fine Paul. 2. ad Theſſa 1. C. dantis vindictam in flamma ignis ijs, qui non nouerunt Deum, & qui non obedierunt Euãgelio quę fusè probauimus cap. additto poſt 12. tit. 1. ca. 23. 24. tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio noſtri op.

Igitur Imperium, Imperator, Reges, Principes, tam ſi ſuceperunt, quam non Euangelium, ante, & poſt, vulgato Euangelio per Apoſtolos, obligantur, limitantur ſub obedientia Euangelij, & per animas, & per corpora, nam totum coniunctum hominis obligatur Euangelio, dirigitur ad æternam gloriam, vel ad æternam pænam relaxatur ex demeritis, & ita, & per ſpirituale, & per temporale Euangelio obligantur ſubduntur.

Igitur non fit innouatio, non fit noua grauaminis additio Regibus, & cæteris poteſtatibus, cum actu Chriſtianam religionem ſuſcipiunt, nam non ex illa poſteriori voluntaria ſuſceptione eorum fidei, ſed ex Imperio Dei, iure Creatoris, Redẽptoris, & vulgati Euãgelij per Apoſtolos, & tunc dum ſuſcipiunt, Euãgeliũ, & antea obligabãtur obedire, ſubeſſe, Euangelio, quo ad totum coniunctũ ex anima, & corpore eorũ.

Cum ergo Pontifex Euangelicus ſit a Deo perfecta inſtituta.

Poteſtas in his quę ad Deum pertinent, vt ex probatis, ideſt ad prędicandum, intimandum Euangelium, obſeruandum, & faciendum a cęteris obſeruari, in adoratione, timore Dei, cum conſequentijs Math. cap. 16. Tu es Petrus, &c. Ioan vlt. Paſce Agnos meos, &c. ca. 1. 2. 3. tit. 2. hu. ad quæ vocantur, ordinantur, obligantur nedum animæ, ſed etiam corpora, & ſenſus, quæ complectuntur cætera temporalia Imperatorum

Digitized by Google

ratorum, Regum, & ſubditorum; ſequitur quod omnes Principes ſæculi cum ſubditis obligentur, non ab homine, ſed à Deo quo ad ſpiritualia, & temporalia, per directionem, & correctionem ad Deum, per Euangelium, &c. ad vitam æternam, vltra Regimen inuiſibile Angelorum, & Diuinæ gratiæ, etiam ſub poteſtate viſibili Pontificis, vt Vicarij Dei, vt ex præcitatis, & cap. 17. 22. tit. 1. cap. 11. 13. cum ſequentibus tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Quare dum Etnici Principes, vel alij ſuſcipiunt Euangelium, & ſubduntur Papæ, non fit nouum grauamen, deterior conditio eorum, quã prius, & ſi fieret, fieret à Deo, qui eſt Omnipotens dominus eorum, & ipſi eorum ſerui: Ideo non poſſunt doleri: Imò per ſuſceptionem fidei, & ſubmiſſionem Pontifici melioratur incomparabiliter eorum conditio, cum de ſeruitute ſub Dæmonibus, & damnatione æterna, à Deo vocantur cohęredes Regni æterni Saluatoris liberi à priſtina ſeruitute, nequè ſeruitus eorum ſub Pontifice eſt amiſſio abreuiatio, dimiſſio libertatis veræ, & iurium Imperij, ſed libertas, ſecuritas, illuſtratio, conſeruatio per terrena bona ad æterna, nequè enim ſubduntur Pontifici, vt amittant Regna, & Imperium, nequè vt diſponantur per Pontificem; ſed vt dirigantur ad æternum, & corrigantur ad æternũ, ſi deuiant ab illo, quibus ſaluis, Imperium, iura, libertas Imperij eis relinquitur, nequè per Pontificem auferuntur, nequè diſponuntur, nequè diſponi, nequè tolli poſſunt ab eis ſed eis relinquũtur libera ab eo, ſolum Deo ſubiecta.

Ideoquè Barclaius eructat ſolum ſpumam liuidi oris, hanc veritatẽ non impugnat, ſed Chimeras, vmbras, ſpectacula ferit, quę ipſe cõmaculauit confingens, vt ex vmbris, & ſpectris eius excitet ęmulationem, & odium, & repugnantiam in mentibus poteſtatum contra Põtificem in re mẽdaci, pro vera, oſtẽſa ab illo perfido, ad deceptionẽ ęternã eaꝝ.

Barclaij 16. obiectio. Dicit ſubiectionem Regum per fidem Pontifici eſſe ſeparatam ab illa ſubiectione temporali.

Solutio. Si ſumatur poteſtas temporalis per temporalia ad temporalem finẽ abſtrahendo ab offenſa ſpiritualis obiecti, tranſeat, quod ſit ſeparata talis poteſtas, & coreſpondens ei ſubiectio ab illa ſubiectione Principum per fidem Pontifici, nequè hanc ſupra affirmauimus de Principibus erga Pontificem Euangelicum. Sed ſi ſumatur ſubiectio temporalis per directionem, & correctionem ad Dei legem, Deum timendum, adorandum, mente, voluntate, & opere externo, ad æternam ſalutẽ, ſic non eſt ſeparata talis ſubiectio temporalis Principum ſub Papa ab illa ſubiectione per fidem ei, ſed neceſſario coniuncta connexa ſubordinata, vt ſupra cap. 2. hu. hoc cap. 3. ad 2. Nam per fidem non ſolũ anima, ſed corpus, & ſenſus per animam, ſub quibus cætera temporalia connotantur, ordinantur, obligantur ad obſeruantiam Diuinæ

legis

Digitized by Google

legis, ad Deum timendum adorandum,& vocantur ad æternam ſalutem, & per demeritum damnantur ad æternam incendium, eſt autem poteſtas Pontificis in his,& ſuper his, quæ & qualiter ad Deum pertinent, vt pluries ſupra eſt probatum, & cap.2. 3. 13. cum ſequentibus tit. 2. hu. Ideſt ad legem Dei, eius obſeruantiam, & vitam æternam.

Barclaius obijcit in Euangelio non eſſe factam mentionem,nec adeſſe verbum expreſſum prædictę poteſtatis temporalis Pontificis ſuper Pricip b⁹,&c. minuſq; poſt Euāgeliū floreſcēte Eccleſia priſcis ſęculis. 11. *Obiectio*

Dummodo intelligatur vere vt ſupra mediatè, & cap. 2. hu. poteſtas Pontificis in temporalibus ſuper Principibus ſæcularibus, ſcilicet per directionem, & correctionem, & ſpiritualium, & temporaliū ad obſeruantiam Diuinæ legis, ad ſalutem æternam. Dico quod ſemper,& mentio ſubſtantialis, & verbum ſubſtantiale definitiuum, & ſi non ſemper grammaticale, vt ſupra diximus, eſt facta, & habetur, & in Teſtamento veteri in num. 27. D. vſque ad finem, & alibi, & in Euangelio Math. 16. quid quid ligaueris, &c. Ioan. vlt. Paſce Agnos meos,&c. igitur dirige corrige ad vitam æternam, & à contrarijs defende, & in actis Apoſtolorum 5. A.B. & Epiſtolis eorum vt ſupra hic attulimus, & cap. 2. hoc cap. 3. hu. nequè occurrit repetere,& cap. 19. 13. 14. 15. 16. 17. 18. tit. 2. hu. Mentio autem ſubſtantialis, verbum ſubſtantiale definitiuum ea ſunt, vti deffinitio,vel proprietas rei, vel emergens,vel congenitum cum propoſiti natura v. g. organum conſtans vita, & ratione, & riſibilitate eſt homo. Creatura incorporalis, immaterialis eſt Angelus hoc eſt certum,quod ſumma rerum,eſt Deus recognoſcendus, timendus adorandus, ſalus æterna, & animorum, & corporum; Poteſtas ligandi, & ſoluendi data eſt a Deo B. Petro ſuper terram, ſcilicet circa habitantes homines erga Dei legem, & ſalutem æternam, igitur perfecta defenſiua a contrarijs Math. 16. pariter B. Petrus fuit inſtitutus a Saluatore, vti Paſtor ouium, Agnorum, ideſt hominum ſuæ religionis, igitur perfecta, igitur ſuper eo toto, quod vocatur ad æternam ſalutem, quod eſt anima, & corpus hominis. igitur ſpirituale,& temporale hominis, igitur defenſiua a contrarijs,viatoribus, vijſquè ad ſalutem æternam, ſed talia contraria periculoſa viatoribus, & vijs ad ſalutem æternam, ſunt ſpiritualia iniqua, & etiā frequentiſſimè temporalia,maximè poteſtatiua ſupra cap. 13. 14. 15. 20. tit. 2. & ſupra hoc reſponſo, igitur ea ratione, qua a Deo eſt collata perſeuerauit, & perpetuabitur vſquè ad finem Mundi Math. in fine B. Petro, & Succeſſoribus eius Math. 16. Ioan. vlt. talis poteſtas ex congenita, vel emergente conſequentia, vel etiam per coincidentiam eſt data eodem actu ita poteſtas ſpiritualis B. Petro, vt eadem ſpiritualis ſit dilatata etiam ſuper temporalibus ordinatis ex ſufficienti ad æternum per directionem eorum ad illud, & per caſtigationem,

Solutio.

Mentio ſubſtantialis perpetua de prædicta poteſtate Pontificis in temporalibus.

ſi

Digitized by Google

ſi deuiant ab illo, & per deſtructionem eorum, ſi opponantur æterno, vel periclitentur ad illud contumaciter, indurate, incorrigibiliter, quia hoc eſt congenitum verum, & præualet, quod æternum præualeat temporali, & ſalus hominis æterna ſaluti mortali, perditione æternę; Ideo ſi hæc concurrant, ſi hæc diſcriminentur, perire debet temporale ab homine, quod etiam ſua conditione periturum eſt, vt ſaluetur viatori æternum, quod ſui natura ſine fine durabit.

Barclaij obiectio 12.

Iterum Barclaius relabitur in furorem contra Pontifices, à quo pauliſper euigilauerat, & aſſerit Pontifices ſubiectos iure ſub Imperatoribus, non recordans eorum quæ ſtatuere exiſtimauit ca. 2. quod vtraquè poteſtas Eccleſiaſtica, & Laicalis ſit inuicem inſubiecta, & modo ponit ſubiectam ſub poteſtatibus polytis Pontificiam poteſtatem hoc probans ex dictis B. Auguſtini, & S. Gregorij.

Solutio.

Huic non ocurrit hic denuo reſpondere, cum talis obiectio ſit ſatis fugata ſupra reſponſo ad 7. ad 6. ad. 5. & 4. & ad. 2. hu. 3. cap.

Solum reſpondere debemus additæ ſententiæ ex B. Auguſtino quod cum humilitatis cauſa mentiris, ſi non es peccator, antequam mentireris, mentiendo efficeris, quod euaderas.

Verum aliud eſt mentiri de peccato, vt ſi quis dicat ſe adulteraſſe, negaſſe Deum, quod non ſit verum, aliud eſt mentiri humilitatis ergo de opere ſuper erogatorio libero, vt ſi quis dicat ſe non ieiunaſſe præter præcepta Eccleſiæ, cum tamen ieiunauerit, ſe carnem non domare cilicio, flagello, cum tamen domuerit, primo pacto eſt peccatum, ſecundo pacto non eſt peccatum mentiri humilitatis cauſa, & ita præſulem Eccleſiaſticum dicere ſe ſeruum Imperatoris, vel humilitate, vel prudentia, vel vrbanitate ad retardandum furorem, & ſedandam ſuperbiam Laici Principis non eſt peccatum, neque eſt mentiri, ſed temperare, & prouidere, quæ tamen debent eſſe intuitu ſenſus priuatæ perſonę non dignitatis, vt ſupra ad ſeptimū hu. 3. lib. ſicut David apud Regem Philiſtinorum profugus mentiendo ſe ſimulauit furentem impingendo, ſpumando ore 1. Reg. 21 D. 14. Iudith, mentita eſt, quo ad externum, ſe ſeruam. Holofernis profitendo lib. Iudith. 10. D. 20. cum tamen eſſet inimica occiſura eum; Eſther mentita eſt quo ad externam vocem, & etiam facti, & obiecti materialem veritatem, Regem, Artaxerſem furentem in Hæbreos placatura furore vultus eius deficiens, dum recollecta dixit Regi, ſe timuiſſe faciem eius, quaſi Angeli. Eſther cap. 15. C. 10. D. 16. cum eſſet beſtia infidelis Dæmonem pro Deo adorans, non tamen peccarunt illi ſic mentiendo.

Tandem ad eum exceſſum peruenit temeritas, & inſolētia Barclaij, vt cum defecerit attentatis rationibus, attollat irriſiones, contemptus contra Pontificem Dei Vicariū increpando, ait ille, illa faſtoſa verba titulorum Pontificis, quæ ipſe compoſuit, quibus non vtuntur Pontifices

fices, cum vtantur titulis ſerui ſeruorum Dei. Super ſpecula, paſtoralis ſolicitudinis, &c. ille autem dixit irridendo eos vti titulo nos in excelſo throno iuſtitiæ ſuper ſpiritualibus, & temporalibus, &c.

Iam diximus, qualiter, non per faſtum, ſed per Euangelicam veritatem Pontificis poteſtas ſit in temporalibus Regum, & ſpiritualibus, & qualiter hoc intelligatur ideò iuſtè, & non per inanem ſuperbiam Pontifices poſſent vti illo titulo. Nos in excelſo Throno iuſtitiæ ſpiritualium, & temporalium. Quid eſt maius dicere nos in excelſo Throno Iuſtitiæ? an dicere viſum eſt Spiritui Sancto, & nobis? facere ſe aſſeſſores, coniungere ſe cum Spiritu Sancto? certè hoc ſecundum, non primum, nam Thronus iuſtitiæ eſt Diuinæ rectitudinis participatus ſplendor directiuus, correctiuus humanarum actionum. Vſi ſunt Apoſtoli illo altiſſimo titulo. Viſum eſt Spiritui Sancto, & nobis Act. 15. E. 28. Certè cui reſident in Throno iuſtitiæ, per hoc non habent ſibi obſequioſum Cœlum executorē, atqui poteſtas Pontificis habet Cœlum paratum executorem venerabundum actorum ſuæ poteſtatis, ſic Deo tonante Terræ, & Cœlo: Quidquid ligaueris ſuper Terram, erit ligatum, & in Cœlis Math. 16. C. proinde obmuteſce Latro damnatus in Cruce latrare, obiurgare Pontificis minorem titulum, quando illo vteretur, nos in excelſo Throno iuſtitiæ, &c. Si B. Paulus exaltat ſine vanitate, ſolium ſuum ſuper Angelos, dicens. An neſcitis, quod Angelos iudicabimus, quanto magis ſæcularia? ad Corint. 6. A. non licebit Pontifici Vicario Saluatoris, ſine nota faſti, dicere, nos in excelſo Throno iuſtitiæ? tametſi hoc titulo non vtantur. Si B. Petrus, in quo ſuperbia, & ambitio non aderat, veraciter dixit in titulo reſcribēs fidelibus. Quomodo omnia nobis Diuinę virtutis ſuæ, quæ ad vitam, & pietatem donata ſunt per cognitionem eius, qui vocauit nos propria gloria, & virtute 2. Petri 1. A. 3. non licebit ergo Pontifici ſine vana iactantia vti minori titulo, nos in excelſo Throno iuſtitiæ.

Tu in hac tua acclamatione, irriſione, liuore animi, Deo neſciens, & nollens deſeruiſti? dixiſti cum proceribus Iehu deriſoribus nuntij Eliſei quid venit iſte inſanus ad te? falſum eſt, ſed magis narra nobis? qui ait eis noſtis hominem, hæc, & hæc locutus eſt mihi, & ait, hæc dicit Dominus vnxite Regem ſuper Iſrael, &c. feſtinarunt itaquè, & vnuſquiſque tollens palium ſuum poſuerunt ſub pedibus eius in ſimilitudinem tribunalis, & cecinerunt tuba, atquè dixerunt, regnauit Iehu 4. Reg. 9. B. C. Tu perfide tanquam vanum, & falſum titulum poteſtatis ſupernæ Pontificis, in excelſo Throno iuſtitiæ irriſione repuliſti? & nolens Deo deſeruiens dixiſti: viuat Pontifex in excelſo Throno iuſtitiæ ſpiritualium, & temporalium per directionem, & correctionem ad æternum à Deo conſtitutus.

Iſte temerarius perfidus rebellis illi poteſtati, cui eum ſubiecit

H Deus

Deus, & à qua recepit, per Sacramentà ab illa poteſtate communicata, ſalutem æternam, quantum fuerit ex clementia, & virtute eius dum illuſit, irriſit ei, contempſit eam, eſt Deus mortis Dei mandato, & geſtis, nam Deus demandauit pænam mortis infligi ſuperbienti contra Sacerdotem ſupremum Deut. 17. C. 12. pueros illuſores Eliæ ſolum Dei Nuntij, cum Pontifex ſit, & Nuntius, & Vicarius Dei, immiſſis vrſis de eremo diſcerpſit, 4. Rex. 2. in fine Princeps verbo ſuperbo alloquentes Eliam, flamma de Cœlo interemit 4. Reg. 1. & tamen ille erat Dei Nuntius ſolum, iſte Dei Vicarius ampliſſimus Math. 16. Ioan. vlt. cap. addito poſt 12. tit. 2. de Sacerdotio, &c. & tandem eſt reus læſæ Diuinæ Maieſtatis. Qui vos ſpernit, me ſpernit Lucas 10. dixit Ieſus Apoſtolis, quorum capitis Vicarij Dei Pontifex Romanus integra dignitate, & recepta partcipata Diuinitatis poteſtate eſt Succeſſor, & proinde qui ſimiles ſcriptores tollerant, aut etiam honoris, & diuitijs augent ſunt Rei crimine læſæ Diuinæ Maieſtatis, & ita morte, quam vel in hac vita, vel duplicatam in altera rigore Diuinæ iuſtitiæ ſuſtinebunt inuiti

Cap. I V.

Barclaius agit errando de origine poteſtatis Pontificis in temporalibus, indè de excõmunicatione, & de iniuſtitia, & de non obſeruantia eius, maximè ſententia Gregorij VII. contra Henricum II. Imperatorem.

Aſſertio 1. Barclaij.

ASſerit non probando tamen primam originem allegatæ poteſtatis Pontificis in temporalibus ſuper poteſtatibus polyticis fuiſſe ingentem honorem à Principibus habitum erga Pontificem, & Vicarium Saluatoris. Secundam gladium, actumquè excommunicationis.

2. Dicit amplius, hinc digrediendo de iniuſta excommunicatione, eamquè non eſſe timendam, nequè obſeruandam.

3. Dicit huius generis eſſe excommunicationes latas in ſubditos, ne obediant ſuo Principi in his, quæ eius iuriſdictionis ſunt.

4. Dicit amplius calumniando priora tempora, ſententiam Gregorij 7. contra Henricum 2. Imperatorem fuiſſe iniuſtã, inualidamquè, nullaquè ratione timendam, illumquè fuiſſe primum, qui attentauit ſpoliare Imperio Principes.

5. Putans hoc probare per non probantia, in hoc ſomnians, vel freneticans ſcilicet ab euentu, quia Pontifex non obtinuit intentum ſuũ, nec

nec Imperator remanſit Imperio ſpoliatus,& ſaxonũ ſanguis effluxit.

6. Regreditur ad cap. 3. & 2. hu. aſſerendo Pontifici nullam competere poteſtatem à Deo ſuper temporalibus Principum, neq; ex cauſa hæreſis, pro probatione adducendo ſocij ſui dogma falſum, nempe Hoſij Epiſcopi Cordubenſis Hæretici.

Ad primum iſte ponit effectum pro origine, pedes pro capite,nam illa reuerentia Principum erga Dei Vicarium eſt paſſiua coreſpondẽtia Principum merito actiuo, & Diuinitati poteſtatis eius,& excõmunicatio eſt actus ex illa poteſtate, non origo eius. Illa enim poteſtas per ſe eſt ſpiritualis, vt ca. 2. hu. ſuper quocumq; ordinabili ad Euangelium, ad Deum, ad ſalutem æternam, quæ ordinabilia ad prædicta, ſunt & animæ hominum,& corpora cum ſenſibus, ex quibus ſunt, vel ad quæ ſunt cætera temporalia, & ita directoriè illa poteſtas ſpiritualis cadit, & ſuper ſpirituali, & ſuper temporali vniuerſorum, ſub modo tamen, & forma directionis eorum ad obſeruantiam Euangelij, ad vitam æternam,non ad regimen temporale reſpectiuè finaliter ad terrenam tranquillitatem, quæ poteſtas ſpiritualis directoria prædictorum eſt dilatabilis,& dilatatur in temporalem,& gladium, ſi per temporalia prouocetur, irritetur per offenſionem ab eis ſpiritualium, vel periculum offenſionis proximum eorum, vel viatorum, & viarum, & mediorum ad ſpirituale æternum, quia poteſtas a Deo data Pontifici ſpiritualis ſuper hominibus per Euangelium ad ſalutem æternam,animorum,& corporum, non eſt imperfecta manca in ſuo munere, cum ſit immediatè à Deo pro ſumma rerum ſuper omnia, ideo eſt promotiua directoria omnium prout ordinabilium ad Deum, & defenſiua viatorum, viarum ad Deum à quibuſcumquè oppoſitis, & formidoloſis, quæ & ſpiritualia poſſunt eſſe, & mala temporalia poteſtatiua, vt dum offendunt religionem, Euangelium,poteſtatem Dei Vicariam, vel aliter auerſantur à vita æterna animorum, & corporum, quæ fuſius inuenies cap. 2. & 3. hu. reſpoſi cap. 1. 2. 3. 11. 12. cum ſequenti. & 13. 14. 15. cum ſequentibus tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio. *Solutio. Ad 1.*

Hæc eſt origo vera legitima illius poteſtatis Pontificis in temporalibus, non autem reuerentia Principum, vel neruus excommuni ationis, ſed hæc ſunt actus, ſigna coreſpondentia ex illa origine illius poteſtatis, & contraria ſi quæ ſunt, fuerunt ſoluta prçcitatis locis & ſupra cap. 2. & 3. hu. reſponſi.

Aequiuocat primo Barclaius de excommunicatione iniuſta, & de nulla, nulla non eſt timenda, ex multis, quę debet limitari, dummodo de eius nullitate legitimè conſtet, non autem illegitimè ex votis Reorum, & conſultationibus aduocatorum eorum, nam hi,vi, vel ſpe,vel lucro, vel alia animi alteratione, vel occulta, vel reuelata conſultant iuxta deſiderium ſuorum clientum, & in praxi vbique videmus, circa *Ad 2.*

Digitized by Google

vnam, eandemquè rem Actoris, & Rei conſultationes contrarias do-
ctorum Aduocatorum pro intereſſatis ſcribi; quomodo ergo in re gra-
uiſſima, vbi agitur de ſalute, vel damnatione animæ debet cred', & ſi-
ſti allegationibus Aduocatorum Rei? ſi quotidiana familiaris vbiquè
experientia docet, circa vnam, eandemquè rem Actoris, & Rei con-
traria ſcribere eorum partiales aduocatos? proindè ſententia excōmu-
nicationis aſſerta nulla, ad hoc vt non timeatur, oportet, vt legitimè
conſtet de eius nullitate, ſi ſit in foro conſcientię, per Theologos alie-
nos ab amicitia, ſpe, lucro, timore, honore, ſuore, ſi in foro exteno
vltra conſultationes Aduocatorum, iſte debent ſubijci Iudici legitimo
nequè ſufficit, ſed opportet, vt expectetur reſponſum ab eo, quia ſic
eſt ius Diuinum, Diuinum mandatum, rerum ordo Deut. 17. B. C. ad
Rom. 13. A. Math. 16. C. Ioan. vlt. Paſce Agnos meos. Math. 18.
C. dico Eccleſiæ, & fusè cap. 33. vſquè ad 39. tit. 2. de Sacerdotio, &
Imperio. Maximè, quia vt dixi experientia docet familiaris quotidia-
na, quod Rei ſæpiſſimè tenent ſe probaſſe, ſe habere iura, rem eſſe
iuſtam certam pro ſe; & tamen in iuditio aliter apparet, & iudica-
tur, quod non eſt ex iniuſtitia Iudicum, ſed ex affectione Reorum, &
Conſultorum lucro, ſpe, amicitia, vel alia animi affectione, vel igno-
rantia nuda, vel æquiuocatione decipientium, & errantium ſub aſſer-
tione prætenſa dictæ allegatæ veritatis, dum videmus in forenſibus
Conſultores Reorum, Actorum, diuerſa oppoſita ſcribere de vna ea-
demquè re, nequè per eadem dicta, ſufragatur dicere nullitatem eſſe
notoriam, nam ego dico cui eſt notoria? & vbi? reo? Conſultoribus
Rei, vel Actoris? non eſt ſtandum eis cum videamus decipi affectione
propriarum rerum, & adhærentium, & hinc indè contraria ſcribere
de eadem re. Vbi autem? in plateis, in angulis? non, ſed in iuditio, quia
eſt ſententia, & materia iuditialis, & ad hoc à Deo inſtituti ſunt iudi-
ces, vt adeos deferantur litigia, & materiæ iudiciales, etiam nullitatis
prætenſæ, & iudicent ſuper eis, & ſuper Actoribus, & Reis alias ſub-
uerſio Diuinæ ordinationis de poteſtatibus, & ſubditis, tum quia notū
extra iuditium in materia iuditiali, perindè eſt ac ignotum, cum non
appareat in iuditio, nequè Iudex teneatur adire Reos, Actores, Con-
ſultores eorum, nequè ſcire, ea, quæ extrà iudicium ſunt. Tum quia
Actores, & Reos, & Conſultores adhærentes videmus fallere, & falli
ſepiſſime, proprio intereſſe, & contraria ſcribere de eadem re, de qui-
bus fusè cap. 36. 35. 37. 38. tit. 2. hu.

Propterea antequam conſtet legitimè de nullitate excōmunicatio-
nis debet ea exiſtimari vt vera valida, & ita timeri, & obſeruari a cun-
ctis, vt ex præcitatis.

Sententia verò excommunicationis aſſerta iniuſta, etiam ſi de eius
iniuſtitia conſtaret, obſeruanda, & timenda eſt, quia per iniuſtitiam
non

non eſt inualida, dummodo ſit à legitima poteſtate Eccleſiaſtica, maximè, quia præſumptio iuſtitiæ eſt pro ſententia, ſicuti ex parte auctoritatis Iudicis, cum illa ſit à Deo ad iudicandum, & ſit ex Diuino mandato debitum ſubditi, vt ſubditi reſpectiuè ſubijci, non reſiſtere poteſtati electæ à Deo, ſub pæna peccati mortalis, non ob ſcandalum præciſè, ſed directè, quia ab eo violatur Dei ordinatio, ſic declarat, & mandat comminatur Apoſtolus ad Rom. 13. A. qui reſiſtit poteſtati Diuinæ ordinationi reſiſtit, & qui reſiſtunt, damnationem ſibi acquirunt; &c. ſubditi ergo eſtote, non ſolum propter timorem, ſed etiam propter conſcientiam, ✠ 11. q. 3. can. 1. Sententia Paſtoris. Deut. cap. 17. C. 12. qui ſuperbierit nolens obedire Sacerdotis Imperio, &c. ex decreto Iudicis morietur. & auferes malum de Iſrael, &c. & ibi præcedentibus immediatis verbis agitur Dei mandato de deciſione cauſarum moralium deuolutarum ad forum Eccleſiaſticum per ſupremum Sacerdotem cap. 38. 37. 39. 33. 39. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Relinquitur quidem Reis, Actoribus, Conſultoribus Aduocatis dicere, allegare, reclamare, appellare legitimè, ſed non tamen determinare in praxi publicè contra ſententiam poteſtatis ſublimioris legitimæ, ſed Dei ordinatione ſpectat ad poteſtates ſublimiores legitimas auſcultare, recipere, cognoſcere, pronuntiare, determinare ſuper eis, illique debent eis obedire, ſi ſuprema ſit, vel ſi ſit intermedia, debent vti pronuntia, & determinatione ſupremæ poteſtatis, eique acquieſcere, quia non eſt proceſſus in infinitum in poteſtatibus, neque in foro exteriori à Deo admittitur Reis, Actoribus, Aduocatis eorum ſe per ſe iudicare, maximè contra expreſſam ſententiam poteſtatis, alias eſſet vana allegata inſtituta ordinatio à Deo poteſtatum, & ſubditorum, confuſio, & ſubuerſio, cum non iudicarent Iudices Reos, Actores Aduocatos, ſed non Iudices reſpectiuè ſe iudicarent, & iudicarent contra legitimos poteſtatiuos Iudices.

Si iuberet Pontifex, quod tamen non iubet, ſubditis non obedire ſuo Principi in rebus iuriſdictionis eius, vbi Princeps remanſit Princeps legitimus, & non offendit religionem, nec Deum, nec aberrat à vita æterna, prorſus non eſſet timenda excõmunicatio lata, quorum tamen Iudex non eſt populus, vel Rex, ſed ſolum excipiens reclamãs; Iudex autem eſt Pontifex, vt reſponſo ad 2. cum ipſe, & non alter, niſi ex participatione eius, ſit Iudex materierum excõmunicationis, licet proclamatores, exceptores poſſunt eſſe etiam alij, ſed non determinatores ſuper ea, & contra acta eius, ſed ille caſus eſt ſpeculatiuus, & non practicus, vti ſi Cœlum rueret, hominum capita frangerentur, ſequela eſt vera ex dato antecedente, ſed antecedens non eſt verum. Ad 3.

Attamen, ſi ex cauſa delictorum Regis contumacis, moniti, incorrigibilis interdiceret ſubiectis obedientiam ei; Cenſura eſſet timenda, &

Digitized by Google

& eſſet iuſta, valida, & neceſſaria, quia & Deus propter ſcelera Regum, eos proiecit è ſolio, & Pontifex eſt denuntiator geſtorum Dei. cap. 3. 2. ante 29. tit. 2 de Sacerdotio, & Imperio, & quia Pontifex ſicuti eſt poteſtas ſpiritualis à Deo ſuper quocumquè aduocato per legem ad Deum ad vitam æternam. Math. 16. C. Ioan. vlt. cap. 2. 3. 12. cum addito tit. 2. hu. ita eſt conſeruator viatorum, viarum, mandatorum Dei ad vitam æternam ab oppoſitis, & formidoloſis, ca. 20. tit. 2. hu. alterius poteſtas eſſet ludibrio expoſita, vana, inſufficiens per media ad finem ſuum, quæ maximis operibus à Deo immediatis tribui nequeunt, idcirco poteſt, & debet, & mala ſpiritualia, & temporalia illis obnoxia, & formidoloſa remouere, deſtruere; ideo ſententia illius contra ſimiles eſt iuſta, valida, & neceſſaria, & validè, & ſanctè interdicit populis obedientiam tali Principi, vti priuato à Deo, & a ſe denuntiato viſibiliter, & poteſtatiuè deiecto à poteſtate, & dominio, & ita vti de priori Principe, effecto poſtea tyranno rebelli Deo ſupremo Domino Regnorum, & Regum, & hoc pacto eius ſententia debet obſeruari à populis contra ſuum alias Regem, tunc non amplius Regem, quia eſt maior incomparabiliter obligatio creaturæ erga Creatorem, quam erga quamcumquè creaturam, & præualet ius Creatoris, ius religionis cuicumquè iuri alteri hominum erga quamcumquè creaturam, & quia Reges, & ius Regale eſt ſubiectum Deo, & religioni, ſicuti miniſter, & ius miniſtri domini, ſuo Domino Omnipotenti, honori, & maieſtati eius. cap. 6. A. B. in ſapientia ca. 14. ante 29. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio, & eod. cap. 8. 9. 5. Deut. 17. D. 16. vſq; ad finem cap. 17. tit. 1. cap. 21. tit. 3. eod.

Ad 4. Gratis dicit, ſed non probat Barclaius ſententiam Gregorij 7. contra Henricum Imperatorem fuiſſe iniuſtam, & inualidam. Dicatur amplius ex reſponſio ad 2. huius 4. capitis. Cum Deus pro publica pace, & tranquillitate rerum humanarum diuiſerit humanum ſtatum, in poteſtates, & ſubditos, tali ratione, vt poteſtates reſpectiuè iudicarent ſubditos, non autem ſubditi ſe ipſos, vel poteſtates, vel alij, qui non ſunt reſpectiuè poteſtates, & vt ſubditi reſpectiuè cum Aduocatis ſuis dicerent, offerrent in iudicio legitimo Iudici ſua litigia iura, conſultationes, & cætera. Exod. 18. C. D. in num. 11. C. D. Deut. 1. C. cap. 16. D. 18. in num. 16. Deut. 17. B. C. Sap. 6. A. B. 1. Reg. cap. 7. D. 16. ad Rom. 13. A. ſupra cap. 33. cum ſequentibus tit. 2. hu. operis, & in materia excõmunicationis poſt Deum nullus ſit Iudex, niſi Pontifex, & illi, qui ab illo dependent, & auctoritatem contrahunt, ſub quibus venit Concilium legitimum cuius caput poſt Deum eſt Pontifex. Math. 16. C. & cap. 18. C. Ioan. vlt. Paſce oues meas ſupra cap. 44 2. tit. 2. cap. 13. 19. 22. tit 3. hu. 5. de Sacerdotio, & Imperio, & in materia excommunicationis ſiue Imperator, ſiue alter Princeps, vel

doctor

Digitized by Google

Doctor ſit reſpectiuè inferior, & ſubditus Pontifici, ſequitur quod licet Henricus Imperator cum ſuis Aduocatis potuerit dicere, conſcribere de nullitate excõmunicationis, non tamen iudicare determinare in praxi de inualiditate prætenſa ſententiæ contra ſe latæ, debebat tamen, ſic Diuina ordinatione eum ad ſtringente, afferre talia aſſerta iura, & reclamationes contra dictam excõmunicationem coram ipſo Pontifice, vel delegatis ab eo, vel Concilio de conſenſu Pontificis celebrando, & ab eis ſuſcipere, & obſeruare reſponſum, & ante hæc faceret, eam habere, & timere vt validam, quia in materia excõmunicationis Imperatorum aduocatis ſuis eſt ſubditus, non Poteſtas, non Iudex, & tunc legitimè non conſtabat de eius nullitate aſſerta, & præſumptio iuſtitiæ eſt ex parte Diuinæ auctoritatis, & cum hæc non effecerit, & ſententiam publicè non obſeruauerit, contempſit, & peccauit mortaliter, cum reſtiterit ſupremo Sacerdoti in rebus deuolutis ad eius forum. Deut. 17. B. C. & Paul. 13. ad Rom. A. qui reſiſtit poteſtati, Diuinæ ordinationi reſiſtit, & qui reſiſtunt, ſibi damnationem acquirunt ſupra cap. 36. 39. cum alijs tit. 2. huius, qui ſpernit vos, me ſpernit, & qui vos audit, me audit Lucas 10. C. 16. ſi Eccleſiam non audiuerit, ſit tibi tanquam Etnicus, &c. Math. 18. C. ſi quis non obedierit verbo noſtro, hunc notate, & ne commiſcetamini cum illo 2. Theſſa 3. D. 14. Quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis Math. 16. C. a qua poteſtate Deus non excepit Imperatores, vel alium hominum, & in materia excommunicationis Imperator, & quæcumquè humana creatura, vt dixi eſt ſubdita Pontifici Vicario Dei, & nullus eſt alter Iudex cognitor determinator eius niſi Pontifex, & cui cõmunicauerit poteſtatem ſuam.

Præterquam cuicumquè cognoſcenti cauſas excõmunicationis illius contra Henricum Imperatorem à Gregorio 7. occurrit manifeſtum, niſi animo, vel facto Schiſmaticus, vel etiam hæreticus ſit, quod illa ſententia præhabuerit in Henrico prægrandia publica peccata, mortalia, talia vt à prioribus, & poſterioribus Concilijs, & Pontificibus ſint excõmunicati talia comitentes.

Nam Teſte Platina graui hyſtorico, & plus adhærens Imperatoribus, quam Pontificibus, a quorum vno carcerem, & alias pænas ſuſtinuit. Henricus ille Imperator Epiſcopatus occupabat, bonaquè Eccleſiaſtica, & ea ſimoniaca labe conferebat quibus volebat, & intantum furorem efferbuit, & interdicere omnibus auſus ſit, ne vlla in re Pontifici Romano obtemperarent. Siccine hæc non ſunt prægrandia ſcelera excõmunicationem exigentia? Concilium Lateranenſe relatum in cap. Aduerſus conſules de immunitate cap. ſi quem Clericorum Trident. ſeſſ. 22. de rebus excomunicant Laicos, & Clericos occupatores honorum Eccleſiaſticorum. Simoniaci excõmunicantur

ab

ab Apoſtolis. Act. 8. D. 20. pecunia tua,&c. ſicuti Simon Magus, & excommunicantur ab eodem Concilio ſeſſ. 24. cap. in pluribus verſus finem, & cap. expedit circa medium toto titulo de Simonia in decretalibus. Impedire autem Romanum Pontificem, reicere ſubſtrahere populos ab eius obedientia, eſt ſe,& alios conſentientes extrahere ab Euangelio, ab ouili Saluatoris, & ita eſſe hæreticos excōmunicatos, cum Saluator in Euangelio Ioan. vlt. inſtituerit B. Petrum, & Succeſſores Paſtores ſuarum ouium, & agnorum, ideſt hominum credentium. Tantum ſcelus, vt Deus duriora horribiliora ſupplicia his, qui ſolum reiecerunt, & reijcient Apoſtolos, eorum actus, & poteſtatem cōminatus ſit, quam executum fuerit contra Sodomos, & Gomorreos vnico momento, cum Ciuitatibus conſumptos, Angelis percutientibus,& igne de Cœlo fulminato Geneſ. 19. C.14. cum ſequent. Math. 10. B. 14. & Principes, & populos tumultuarios contra Aaron igne immiſſo deuorauerit in num. 16. F. vſquè ad finem cap. 25. tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio, & quæ ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam propter nos ſcripta ſunt ad Rom. 15. A. omnia enim in figura contingebant illis, & propter nos ſcripta ſunt 1. ad Corint. 9.B. ad Heb. 11. per totum, & Saluator in Euangelio compleuit acta Teſtamenti veteris Math. 5. B. 17. Ideoquè illa ſententia Gregorij 7. contra Henricum 3. vel 2. Imperatorum iuſta neceſſaria ſancta Deo præmoſtrante fuit, ob illius ingentia ſcelera relata in dicta ſententia, & a Platina de vitis Pontificum.

Et dato quod contra Henricum excommunicatum Deus tunc non exegerit viſibilem vltionem, non per hoc aut abſoluit, aut declarauit innocentem, plerumquè enim fulgura Diuina, differuntur, vt perpetuentur in vulnere animarum inuiſibili, nequè per hanc dilationem, vel non viſibilem vltionem contra excōmunicatum Henricum Imperatorem, illa ſententia declaratur, aut indicatur nulla, vt latè docuimus cap. 28. tit. 4. & cap. 48. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio noſtri operis, nam & Deus licet per viſibilem ſententiam excōmunicauerit de Regno, & depoſuerit Saulem Regem, illico tamen pæna non eſt ſubſecuta ſenſibilis vulgo (licet ſtatim poſt tradiderit corpus eius Sathanæ 1. Reg. 16. C. 14.) ſuper regnauit, at tandem extirpauit eum cum liberis 1. Reg. in fine, nequè ſtatim coercuit Salomonem, ſed dilato tempore, nequè ſtatim extirpauit Ieroboam Regem, ſed dilato tempore 3. Reg. cap. 14. cap. 15. G. 29. nequè ſtatim Achab vaſtauit ſed proceſſu temporis 4. Reg. cap. 9. cap. 10. nequè ſtatim Reges Iſrael abſtulit ob ſcelera, ſed placito tempore 2. Paralip. in fine.

Ad 5. Quod ſanè Barclaius probare a non probantibus præſumit, cum ex illa excōmunicatione calamitates Pontifex ſit perpeſſus, Henricus victor triumphator proceſſerit Saxonum ſanguis ſub Rudulfo ſuf-

fecto

fecto in eius locum inundauerit, ait ille.

Imo Henricus excommunicatus in vltima congreſſione cum Rudulpho Saxone ſuffulto ab Electoribus in Imperatorē in locum excōmunicati priuati Regno Henrici a Papa fractus cum ſuo exercitu terga ignominiosè vertit Rudulphus victor fuit pugnæ, campum prælij obtinuit, fudit acies Henrici, & Henricus tanquam alter Caim maledictus a Deo, adeò fractus, & timebundus fuit, vt fugiens è prælio, ita latitauerit, vt vix decimo ſeptimo die repertus fuerit, intantum vt Electores exiſtimantes eum terra hauſtum ad Baratrum, cum nec viuus, nec mortuus tanto tempore poſt amiſſum prælium repertus fuerit, elegerint in eius locum Henricum 4. Filium eius, tametſi Rodulphus victor, ſuſcepto in prælio grauiſſimo vulnere, mox obierit in victorijs, glorioſum tamē eſt mori victorem in prælio, fugatis hoſtibus, & ignominioſum valdè etiam priuato militi fugere è prælio, & pauidum latitare per dies, etiam vmbras, & ventum, & memoriam prælij expaueſcēdo Platina de vitis Pontificum in vita Gregorij 7. cuius iuſtitiam, & ſanctitatem à cunctis admiratam, & poſt mortem deploratam ibi atteſtatur.

Sed dato, & non conceſſo, prout refert Barclaius ex hyſtorijs Schiſmaticorum adhærentium excōmunicato Imperatori, quod exitus belli, & ſententiæ fuerit Gregor. 7. ad ſenſum infauſtus, Imperatori non auerſus, non arguitur indè, aut iniuſtitia, aut inualiditas excommunicationis, & inſipientia, aut iniquitas excommunicatoris, ſi poſtea ſubſecuta fuerint mala temporalia ipſum, & perturbationes obortæ, vt docuimus cap. 48. tit. 2. cap. 19. tit. 5. de Sacerdotio, & Imperio.

Nam nato, adorato, vulgato Saluatore Rege, immanis cædes ſubſecuta eſt infantium Math. 2. numquid Natiuitas Saluatoris, adoratio à Magis, & publicatio eius fuit iniuſta, iniqua pernitioſa? Deus per Samuelem publicè priuat iure Regio Saulem Regem ob eius ſcelera 1. Reg. 13. C. & cap. 15. E. F. indè ſufficit in eius locum Dauid eius ſubditum cap. 16. Attamen, & Saul deiectus à Deo de Regno, Tyrannicè tenet Regnum, diu ſuperuiuit, conquirit ad necem Dauid à Deo electum in Regē per Samuelem, Dauid electus à Deo fugit huc, illucquè, nec in Montibus, nec in Speluncis, nec in præruptis, & inuijs Petris, nec in eremis requiem, & ſalutem tutam recipit à furore Regis Saul 1. Reg. A. ca. 16 vſquè ad finem lib. numquid ſententia Dei depoſitionis Saul à Regno fuit iniuſta, inprudens, inſalutaris Regno? numquid electio à Deo Dauid in Regem vana pernicioſa? abſit, quia opera Dei fuere. Ob ſcelera Regis Achab, & Regni Cœli ænei vrētes facti ſunt, ad Imperium Eliæ 3. Reg. 17. A. & audet Rex impius obuiam factus Eliæ, dicere, tu ne es qui conturbas Iſrael? cum eſſent peccata Regis conturbantia Regnum 3. Reg. 18. C. 17. Elias relatus

domum Dei, publicè probata veritate religionis obtruncat miniſtros Regis Hæreticos, Apoſtatas 3. Reg. 18. D. 21. E. F. G. attamen Rex perſiſtit in Regno, Elias quæritur ad necem, immituntur poſt eum furentes milites, fugit Elias, & præitinere longo, quaſi deficiens procũbit ſub vmbra Iuniperi, & petit mori, & tamen Elias à Deo approbatus, opera eius ſancta, Regis Achab, & Iezabel Regina ſceleſtiſſima. Igitur Imperator Henricus excõmunicatus depoſitus à Regno à Gregor. 7. cum Rege Saul, cum Rege Achab, & Regina Iezabel triũphat, perſeuerat milite, exercitu perſcrutatus ad necem, obſidet Gregoriũ 7. ſicuti Saul Dauid, Achab, & Iezabel Regina Eliam; fugit cum Dauid, & Elia Gregorius 7. latitat, obſiditur, & tandem ſub Iunipero paſſionis, & Reſurrectionis Saluatoris deficiens corpore, à perſecutione ſaluatur, Angelis recreatur, & corpore Chriſti, & ad æterna Regna tráſfertur cum Elia; Henricus excommunicatus cum Saule, & Achab, & Iezabel Regibus hæreditatem æternam capit ſuorum ſcelerum tranſlatus cum eis ad inferos.

Ad 6. Solutio. Eſt ſanè deridenda ſexta probatio Barclaij, quæ potius eſt propoſitio, quam probatio quod Pontifex non habet poteſtatem in temporalibus ſuper poteſtatibus polyticis, quia hoc aſſerat Hoſius Cordubenſis Epiſcopus vtiquè Hæreticus, & cum magis iſte hæreat dicto Hæretici, quam auctoritati Pontificis, & tot Catholicis ſcriptoribus, demonſtrat cunctis Barclaius ſe eſſe præciſum ab ouili Chriſti, & ſaltem mente ſe eſſe conceptum Hæreticum.

Sanè Henricus 3. Imperator excommunicatus à Gregorio 7. tantum exaltatus, & defenſus ex præſumptione Barclaij, facto ſolemni ad æternam rei memoriam, mendacem oſtendit Barclaium in iſtis dictis, nam poſtquam fuit primo excommunicatus, & priuatus Regno à Gregorio 7. tandem abſolutionem petijt, quam aſpera hiæme, cunctis gelu obrigentibus, depoſito Imperiali habitu, nudis pedibus, ſtupente eius ingenti exercitu ad Canoſſum oppidum perueniens, miſericordia crebrius implorata, reiectus, tandem admiſſus ad præſentiam Pontificis fractus, non contritus ſupplex obtinuit abſolutionem, & iurauit, ex qua actione, & ex forma editi iuramenti, quę fuit, Rex Henricus compoſita pace ex ſententia domini noſtri Gregorij 7. affirmo me pacta, & fædera conſeruaturum, &c. & in fine, me iure iurando addico, vt refert Platina in vita Gregorij 7. ab ipſo Henrico declaratur, & iuratur ſe ſubeſſe Pontifici in temporalibus per correctionem ex offenſa facta per ipſum contra ſpirituale, &c. Idemquè Henricus Imperator mox ſolutus cunctis denuntiauit Pontificem habere poteſtatem ſuper Principibus in temporalibus, per directionem, & correctionem ad æternum, dum ſæpe, & vehementer petit a Pontifice, vt Rudulphum elatum ab electoribus ad Imperium, ſententia depelleret à Re-

Digitized by Google

à Regno vt refert idem Platina ibi.

Sed magis nos ex Sacra Scriptura ſupra cap. 3. & 2. & rationibus conuincentibus demonſtrauimus.

Dicatur amplius admirando temeritatem iſtius Barclaij, ipſe præſumit, & per ſe, & per alios adductos Auctores etiam Schiſmaticos, & Hæreticos præualere ſententiæ Gregorij 7. latæ contra Henricum 5. 3. 2. Imperatorem, & notare, & denontiare eam de inualiditate, & iniquitate, & inprudentię; cum tamen ipſe cum allegatis ſuis ſocijs, nec ſit ſupra Concilium, neque æqualis Concilio, & tamẽ Concilium Tridentinum poſt reformationes moralium totius Orbis proteſtatur in illis nulla ratione comprehendere acta Pontificum, quin imo nullã reformationem, nullumquè Concilium duxit, niſi à Pontifice Maximo confirmetur, cap. fin. poſtremo de reformatione ſeſſ. 25. ſeſſ. 7. de reformatione in principio, & antiquiſſimis temporibus, & Leo, Iulius, Liberius Damaſus confirmarunt Cõcilia, & ſine eorum conſenſu geſta annullarunt. Hiſt. Trip. lib. 5. cap. 29. cap. 9. lib. 4. & ca. 15. quantus eſt ergo iſte Barclaius, qui ſuis propoſitionibus, & male cõgeſtis audet annullare, & nullam denuntiare ſententiam Gregorij 7. contra Henricum Imperatorem? cum Sacrum Concilium Tridentinum, neq; audeat reformare quidquam Pontificis, nequè exiſtimet validum ſe eſſe, niſi ſubmittatur, & approbetur à Pontifice Maximo.

His perfunctus reuertamur ad aſſignationẽ originis poteſtatis Põtificis in temporalibus, quã in principio hu. 4. cap. incepimus oſtendere.

Origo ergo eius Agens eſt Deus, altera eſt paſſiua, altera actiua in ordine creato.

Paſſiua eſt ex parte hominum regendorum, nimirum ipſamet natura hominis, quæ regreditur ad Creatorem adorandum timendum, à quo proceſſit, & quia eſt multitudo, & errabilitas eorum, ideo exigit præter cuſtodes inuiſibiles, etiam viſibilem ductorem, qui regat dirigat corrigat homines ad Deum recognoſcendum, adorandum timendum, & in his, & ſuper his eſt Pontifex vt ſupra ca. 2. & 3. & in principio hu. 4. & cap. 4. 6. 7. 8. 9. 11. 12. tit. 1. cap. 1. 2. 3. 13. 14. 21. cum ſequentibus tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Et quia nedum anima, ſed corpus, & ſenſus, quod eſt temporale, & continet propter ſe cætera temporalia dirigibilie ſunt ad legis obſeruantiam, & Deum, & vitam æternam, à qua poteſt recedere, & deuiare, & reducere alios, vel etiam obſtare, & offendere in ſpirituale, vel vias, & viatores per legem ad ſalutem æternam, cap. 13. 14. tit. 2. hu. ideo, & ſpirituale, & temporale hominum exigit poteſtatem viſibilem a Deo dirigentem, corrigentem eos, & ea ad æternum, & potentem defendere, & conſeruare vias, & viatores ad æternum ab obſtantibus, nociuis, periculoſis ſpiritualibus, & temporalibus, & hoc *Verbum expreſſum.*

I 2 eſt

domum Dei, publicè probata veritate religionis obtruncat miniſtros Reg's Hæreticos, Apoſtatas 3. Reg. 18. D. 21. E. F.G. attamen Rex perſiſtit in Regno, Elias quæritur ad necem, immituntur poſt eum furentes milites, fugit Elias, & præitinere longo, quaſi deficiens procúbit ſub vmbra Iuniperi, & petit mori, & tamen Elias à Deo approbatus, opera eius ſancta, Regis Achab, & Iezabel Regina ſceleſtiſſima. Igitur Imperator Henricus excõmunicatus depoſitus a Regno à Gregor.7. cum Rege Saul, cum Rege Achab, & Regina Iezabel triũphat, perſeuerat milite, exercitu perſcrutatus ad necem, obſidet Gregoriũ 7. ſicuti Saul Dauid, Achab, & Iezabel Regina Eliam; fugit cum Dauid, & Elia Gregorius 7. latitat, obſiditur, & tandem ſub Iunipero paſſionis, & Reſurrectionis Saluatoris deficiens corpore, à perſecutione ſaluatur, Angelis recreatur, & corpore Chriſti, & ad æterna Regna trãsfertur cum Elia; Henricus excommunicatus cum Saule, & Achab, & Iezabel Regibus hæreditatem æternam capit ſuorum ſcelerum tranſlatus cum eis ad inferos.

Ad 6. Solutio. Eſt ſanè deridenda ſexta probatio Barclaij, quæ potius eſt propoſitio, quam probatio quod Pontifex non habet poteſtatem in temporalibus ſuper poteſtatibus polyticis, quia hoc aſſerat Hoſius Cordubenſis Epiſcopus vtiquè Hæreticus, & cum magis iſte hæreat dicto Hæretici, quam auctoritati Pontificis, & tot Catholicis ſcriptoribus, demonſtrat cunctis Barclaius ſe eſſe præciſum ab ouili Chriſti, & ſaltem mente ſe eſſe conceptum Hæreticum.

Sanè Henricus 3. Imperator excommunicatus à Gregorio 7. tantum exaltatus, & defenſus ex præſumptione Barclaij, facto ſolemni ad æternam rei memoriam, mendacem oſtendit Barclaium in iſtis dictis, nam poſtquam fuit primo excommunicatus, & priuatus Regno à Gregorio 7. tandem abſolutionem petijt, quam aſpera hiæme, cunctis gelu obrigentibus, depoſito Imperiali habitu, nudis pedibus, ſtupente eius ingenti exercitu ad Canoſſum oppidum peruentus, miſericordia crebrius implorata, reiectus, tandem admiſſus ad præſentiam Pontificis fractus, non contritus ſupplex obtinuit abſolutionem, & iurauit, ex qua actione, & ex forma editi iuramenti, quę fuit, Rex Henricus compoſita pace ex ſententia domini noſtri Gregorij 7. affirmo me pacta, & fædera conſeruaturum, &c. & in fine, me iure iurando addico, vt refert Platina in vita Gregorij 7. ab ipſo Henrico declaratur, & iuratur ſe ſubeſſe Pontifici in temporalibus per correctionem ex offenſa facta per ipſum contra ſpirituale, &c. Idemquè Henricus Imperator mox ſolutus cunctis denuntiauit Pontificem habere poteſtatem ſuper Principibus in temporalibus, per directionem, & correctionem ad æternum, dum ſæpe, & vehementer petit a Pontifice, vt Rudulphum elatum ab electoribus ad Imperium, ſententia depelleret

à Re-

Digitized by Google

à Regno vt refert idem Platina ibi.

Sed magis nos ex Sacra Scriptura ſupra cap. 3. & 2. & rationibus conuincentibus demonſtrauimus..

Dicatur amplius admirando temeritatem iſtius Barclaij, ipſe præſumit, & per ſe, & per alios adductos Auctores etiam Schiſmaticos, & Hæreticos præualere ſententiæ Gregorij 7. latæ contra Henricum 5. 3. 2. Imperatorem, & notare, & denontiare eam de inualiditate, & iniquitate, & inprudentię; cum tamen ipſe cum allegatis ſuis ſocijs, nec ſit ſupra Concilium, neque æqualis Concilio, & tamē Concilium Tridentinum poſt reformationes moralium totius Orbis proteſtatur in illis nulla ratione comprehendere acta Pontificum, quin imo nullā reformationem, nullumquè Concilium duxit, niſi à Pontifice Maximo confirmetur, cap. fin. poſtremo de reformatione ſeſſ. 25. ſeſſ. 7. de reformatione in principio, & antiquiſſimis temporibus, & Leo, Iulius, Liberius Damaſus confirmarunt Cōcilia, & ſine eorum conſenſu geſta annullarunt. Hiſt. Trip. lib. 5. cap. 29. cap. 9. lib. 4. & ca. 15. quantus eſt ergo iſte Barclaius, qui ſuis propoſitionibus, & male cōgeſtis audet annullare, & nullam denuntiare ſententiam Gregorij 7. contra Henricum Imperatorem? cum Sacrum Concilium Tridentinum, neq; audeat reformare quidquam Pontificis, nequè exiſtimet validum ſe eſſe, niſi ſubmittatur, & approbetur à Pontifice Maximo.

His perfunctus reuertamur ad aſſignationē originis poteſtatis Pōtificis in temporalibus, quā in principio hu. 4. cap. incępimus oſtendere.

Origo ergo eius Agens eſt Deus, altera eſt paſſiua, altera actiua in ordine creato.

Paſſiua eſt ex parte hominum regendorum, nimirum ipſamet natura hominis, quæ regreditur ad Creatorem adorandum timendum, à quo proceſſit, & quia eſt multitudo, & errabilitas eorum, ideo exigit præter cuſtodes inuiſibiles, etiam viſibilem ductorem, qui regat dirigat corrigat homines ad Deum recognoſcendum, adorandum timendum, & in his, & ſuper his eſt Pontifex vt ſupra ca. 2. & 3. & in principio hu. 4. & cap. 4. 6. 7. 8. 9. 11. 12. tit. 1. cap. 1. 2. 3. 13. 14. 21. cum ſequentibus tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Et quia nedum anima, ſed corpus, & ſenſus, quod eſt temporale, & continet propter ſe cætera temporalia dirigibilie ſunt ad legis obſeruantiam, & Deum, & vitam æternam, à qua poteſt recedere, & deuiare, & reducere alios, vel etiam obſtare, & offendere in ſpirituale, vel vias, & viatores per legem ad ſalutem æternam, cap. 13. 14. tit. 2. hu. ideo, & ſpirituale, & temporale hominum exigit poteſtatem viſibilem a Deo dirigentem, corrigentem eos, & ea ad æternum, & potentem defendere, & conſeruare vias, & viatores ad æternum ab obſtantibus, nociuis, periculoſis ſpiritualibus, & temporalibus, & hoc *Verbum expreſſum.*

Digitized by Google

eſt verbum expreſſum non vocale, ſed definitiuum rei propoſitæ, cum ſit ipſa indigentia humana, & errabilitas eius in vijs ad Deum, ad æternam ſalutem, vt ex pręcitatis.

Origo vero actiua poteſtatis Pontificis in temporalibus eſt ipſa natura, perfectio poteſtatis per media ad finem maximum à maximo optimo ſapientiſſimo principio omnipotente, quia ſcilicet poteſtas Pontificis à Deo eſt inſtituta, ideoquè perfecta completa pro regimine, & correctione, & animorum, & corporum, & ſenſuum, quæ continent cętera temporal a per obſeruantiam Diuinæ legis ad vitam ęternam, ideoquè eſt poteſtas a Deo potens defendere vias, viatores ad illud æternum a contrarijs, obſtantibus, formidoloſis, quæ nedum ſunt ſpiritualia, ſed temporalia, maximè poteſtatiua, & potens percutere deuios contumaces proteruos ſeductores ab illo æterno fine, quæ fusè oſtendimus cap. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. tit. 2. hu. Math. 16. C. Ioan. cap. 10. cap. vlt. C. Exod. 6. B. 13. cap. 7. A. B. cum ſequentib⁹ vbi habetur, quod Deus dedit nedum Moyſi, ſed etiã Aaron mandatũ, & Virgam virtutis, & dominationis in tẽporalibus (vltra ſpiritualia) prodigiorum, & malorum pęnę contra Regẽ, & Regnum Pharaonis pro liberatione, correctione, directione populi ad finem à Deo eis prę-oſtenſum, nedum ſpiritualem, ſed etiam temporalem ſcilicet ad terrã promiſſionis Hethei. Ammorrhei, &c. pellendorũ a proprijs ſedibus.

Verbum expreſſum.

Et hoc eſt verbum, & mandatum expreſſum a Deo poteſtatis in tẽporalibus, nedum in ſpiritualibus per directionem, & correctionem, & ſpiritualium, & temporalium ad obſeruantiam Diuinorum mandatorum, ad vitam æternam, Pontificis Vicarij Dei, ipſa inquam natura, finis intentio poteſtatis à Deo, & natura indigentia, errabilitas, & ſæpe peruerſitas regendorum, & hoc eſt verbum ſubſtantiale, & mandatum definitiuum, & ſi non grammaticale vocale.

Quod ſi ſola ſpiritualia eſſent dirigenda, per legem ad vitam eternam, aut ſola declinatio contrauentio oppoſitio proueniret a ſpiritualibus, vtiquè niſi poteſtas ſpiritualis in Dei Vicario requireretur, at quia etiam temporalia, maximè poteſtatiua vocata ſunt à Deo ad legem, & vitam æternam, & mala obſtantia deuia, formidoloſa vijs, & viatoribus ad dictam ſempiternam vitam poſſunt eſſe temporalia; ideo congruenti baculo, virgaquè, ſicuti Aaron, & ſicut perfectus Paſtor à ſapientiſſimo potenti amantiſſimo Domino, adoptata poteſtate dirigente, & corrigente mobilia, & peccantem materiam, & contra oſtenſiua, & periculoſa debet a Deo conſtare, ideoquè tali poteſtate ſpirituali, quę ſit dilatabilis in omnes caſus etiam in temporalem ſuper temporalibus, & contra temporalia aduerſa vijs, & viatoribus ad æternum, variantur enim medicamenta, iuxta varietatem morborum, & iuxta diuerſitatem aduerſantium, proportionato inſtrumento,

&

Digitized by Google

& robore debet conſtare Paſtor, Ductor, Cuſtos, ſi perfectus ſit à perfectiſſimo Domino ad finem per media congruentia conſequendum, vt etiam ſupra cap. 2. & 3. hu. oſtendimus, & præcitatis cap. ex tit. 2. de Sacerdotio, &c.

De clauſulis autem directè, & indirectè talis poteſtatis Pontificis ſupra cap. 2. diximus, & ſequenti capite fuſius dicemus. *De clauſulis directè, & indirectè.*

Quæ dicta à nobis vltra rationes allatas ex Sacris litteris, & congruo lumine mentis cap. 2. & 3. hu. reſponſi, etiam hic ad maiorem Barclaij confuſionem, & alia argumenta egeſta ex Sacris litteris demonſtrabimus. Primo ex Teſtamento veteri. Poſtea ex Euangello, & actis, & ſcriptis Apoſtolorum.

1. Primogenitura, Diuina electione, non humana, cum benedictione paterna afferebat ſecum Principatum temporalem ſuper cæteris fratribus, & fratrum ſubiectis. Sic Iſaac benedixit Iacob ſub ſpecie, & figura primogeniti, taliſq; benedictio primogenituræ contulit ei Principatum tempporalem ſuper cęteris fratribus, & ſubiectis illis. Det tibi Deus de rore Cœli, & de pinguedine terræ abundantiā frumenti, & olei, & vini, & ſeruiant tibi populi, & adorent te tribus. Eſto Dominus fratrum tuorum, & incuruentur ante te filij Matris tuæ Geneſ. 17. E.F. 37. Iſaac ad Eſau Dominum tuum illum conſtitui, ſcilicet Iacob, & omnes fratres eius ſeruituti eius ſubiugaui, ibidem, & licet dicta figuratim intelligantur; ſenſus tamē litteralis moralis prout ennarratur non eſt falſus, ſed verus, & licet Iacob eſſet ſecundo genitus, non obtinuit tamen illam poteſtatem ſuper cæteris, vt ſecundo genitus, ſed ſub figura, & atteſtatione primogeniti, vt ibidem patet ca. 17. C. 19. quis es tu fili mi? dixitquè Iacob, ego ſum primogenitus filius tuus Eſau.

Sed Deus ex duobus fratribus, ſcilicet Aaron, & Moyſen primogenitus fuit Aaron; & iſte electus in ſupremum Sacerdotem, Moyſes ſecundo genitus Exod. 7. A. 7. erat autem Moyſes octoginta annorum, & Aaron octoginta trium. Exod. 28. in num 17. per totum ergo ex premiſſis veris ſequitur cōcluſio, quod Aaron ſub ratione primogeniti habuerit a Deo nedum Principatū ſpirituale, ſed in eo, & ex eo etiā temporalē ſuper fratrib⁹, & populis, & tribubus eiuſdē religionis veri Dei.

2. Moyſes erat Eccleſiaſticus, vt pote de Tribu Leui. Exod. 2. A. Aaron Eccleſiaſticus, & Sacerdos. Exod. 4. C. 14. 15. Exod. 28. A. Vtriquè Deus pro liberatione populi è tyrannide Pharaonis, & contra Regem Pharaonis, & Regnū retinentia, & auertentia, & impediētia populum à ſacrificando, a Dei vocatione, & fine dedit, & mandatum copulatiuum, & virgam ex virtute ſpirituali dominationis in temporalibus per portenta, & pænas temporales ſenſibiles contra perſonas, & bona temporalia, & dominium Pharaonis vſquè ad mortem eius incluſiuè, vt patet in Exod 6. B. 13. cum ſequentibus cap. vſquè ad

ad 15. ergo fortius Eccleſiaſticis Euangelicis in eorum ſupremo capite, cum Sacerdotium Euangelicum ſit terminus, & complementum vmbrarum Sacerdotij veteris Teſtamenti Math. 5. B. 17. Lucas vlt. C. G. ad Rom. 15. A. 1. ad Corint. 10. C. ad Hebr. 9. G. 23. cap. 1. cap. 10. cap. 11. A. B. C. D. eidem Deus contulit mandatum, & virgam ex ſpiritu dominationis temporalis contra Reges, & Principes infenſos Chriſtianis per viam mandatorum Dei vocatis progredientibus ad æternum finem eis præparatum a Deo.

3. Pontifex Vicarius Saluatoris continet in ſe poteſtatem, & eminentiam Aaron, & etiam Moyſi qui vtiquè fuit Eccleſiaſticus Exod. 2. A. & cap. 19. tit. 1. hu. ergo ſicuti Aaron, & Moyſes obtinuerunt à Deo, & mandatum, & virgam dominationis ſpiritualis, & temporalis pro ducatu populi, & liberatione, & defenſione à Regibus, & Regnis infenſis viæ populi ad Dei vocationem, ad finem præparatum, vt patet, 2. argumento hu. Exod. 6. vſquè ad cap. 15. ita, & magis Pontifex Euangelicus Vicarius Saluatoris obtinuit a Deo mandatum, & virgam dominationis ſpiritualis etiam dilatabilis in temporalem pro ducatu populi Dei contra Reges, & Regna obſtantia viatoribus, & vijs ad Dei vocationem, & finem præparatum à Deo.

4. Perfectio temporalis, & viuacitas in Principe eſt poteſtas etiam ad regimen temporale, quia oppoſitum eſt defectus, & inhabilitas ad regendum, ſed in Moyſe erat imperfectio defectus, & timor ad populum, & Pharaoni imperandum pro liberatione populi è tyrannide eius retentiua populi à ſeruitio Diuino, erat enim Moyſes rudis, impeditæ linguæ, timebundus propterea excuſabat ſe, & vehementius deprecabatur Deum, vt alium mitteret, ei autem Deus copulauit Aaron vt eloquentem vt perfectiorem, vt fortem animo Exod. 4. C. D. G. cap. 5. A. cap. 6. B. 13. igitur Aaron vtiquè Sacerdos erat poteſtas, & perfectio Principis ad regendum, & liberandum populum cōtra Regem, & Regna Pharaonis obſtantia illis viatoribus, & vijs ad Dei mandata exequenda, & conſequendum eis à Deo præparatum finem.

5. Spirituale, ex ſui natura, & proprietate præcontinet eminentius robur, & dominationem in temporalia, in corporalia, materialia, & hæc iure naturæ ei ſubduntur. Theologi, & Philoſophi communiter hoc agnoſcunt, & probant, & nos probauimus lib. 2. de immortalitate operum noſtrorum à quæſtione 71. vſquè ad quæſt. 85. ſed omnes Catholici in hoc conſentiunt, quod Euangelicus Pontifex habeat à Deo poteſtatem ſpiritualem ſuper hominibus ad Dei legem obſeruādam, & vitam æternam ad correctionem deuium, ad defenſionem à contrarijs, ergo fortius ex neceſſitate naturæ conceſſę poteſtatis, in ea eminentius continetur poteſtas, & dominatio temporalis ſuper temporalibus pro directione, & correctione eorum ad æternum,

&

Digitized by Google

& defenſionem à contrarijs.

6. Speciali expreſſo verbo, & mandato Deus per Moyſen dedit poteſtatem Iudiciariam ſupremo Sacerdoti etiam in cõtrouerſijs cauſarum ſiuè Eccleſiaſticarum ſiuè Laicalium per illã generalitatem inter cauſam, & cauſam, ſanguinem, & ſanguinem Deut. 17. B. 8. Si difficilè ca. peruenerabilè, qui fil j ſint legitimi in decretalibus, ergo Deus ſpeciali expreſſo verbo, & mandato contulit poteſtatẽ, & in ſpiritualibus, & in temporalibus ſupremo Sacerdoti inſtituendo eum ſupremũ Iudicem recurſus in quibuſcumquè cauſis controuerſis etiam Laicorũ.

7. Inſtitutio Ioſue in ſupremum Principem populi in locum Moyſi fuit facta à Deo tali ratione, vt ſiſteretur in inſtitutione coram ſupremo Sacerdote, qui tunc erat Eleazarus, & tali tantaque abſoluta generali dependetia eius, & ſubditorum à ſupremo Sacerdote, vt ad verbum ſupremi Sacerdotis ipſe Ioſue inſtitutus in ſupremum Principẽ populi, Succeſſor Moyſi egrederetur, & ingrederetur cum populo, & tota multitudine in num. 27. D. 18. vſquè ad finem quibus verbis non poteſt ſignificari maior dependentia ſupremi Principis, & ſubditorum à ſupremo Sacerdote: Igitur à Deo expreſſo verbo, & mandato Princeps, etſi ſupremus ſubijcit cum Regno, ſupremo Sacerdoti, & ſupremus Sacerdos habet à Deo poteſtatem, & gloriam generaliter ſinè exceptione temporalis ſuper Principibus, & Regnis. Ioſue autem fuit immediatè electus à Deo, & tantæ glorię, & probationis apud Deum, vt meruerit ſuccedere Moyſi Diuina electione, & a Deo atteſtari in eo fuiſſe ſpiritum Dei, quot autem victorias, & Triunphos reportauerit de Regibus, & Regnis, & quod ſummum eſt, cum ſpeciali aſſiſtentia, & ſermocinatione Dei, vel Angeli vice Dei oſtendit ſatis poſt Deut. liber inſcriptus Ioſue, nequè tamen Deus tantum Principem ſic glorificatum à ſe electum excepit, ſed ſubiecit ſub verbo ſupremi Sacerdotis, & creationem eius voluit eſſe per dependentiam, & recognitionem à maieſtate ſupremi Sacerdotis, ita vt eius inſtitutio a Deo fuerit effecta per præſentationem, & ſiſtentiam eius coram Eleazaro ſupremo Sacerdote. Quomodo ergo modo Reges, Imperatores, & ſi immediatè electi à Deo, inferiores apud Deum, & in Succeſſione anteceſſori Ioſue, dedignantur, & indignantur ſe fateri dependentes in inſtitutione, & vitæ proceſſu à ſupremo Sacerdote Dei Vicario? tanto maiore Eleazaro, quantum Euangelium Teſtamento veteri, ſacrificium Euangelicum Sacrificijs veteris Legis, terminus, & lux figuris, & vmbris, Vicarius ampliſſimè perſonaliter à Deo humanato inſtitutus, ſolo miniſtro Dei ad adorandum, deprecandum in figuris, & vmbris antecellit, & præeminet participata Diuinitate.

8. Leuitica Tribus vtiquè Eccleſiaſtica arreptis gladijs obtruncauit millia populi ob offenſionem ab eis per temporalia contra Religionẽ

Digitized by Google

veri Dei, & factum fuit Deo acceptum, vt obid reportauerit benedictionem Exod. 32. F. 27. vſque ad num. 30. igitur in ordine Eccleſiaſticorum, & ita in ſupremo capite eorum, quod eſt Pontifex, eſt, Deo approbante, & glorificante, poteſtas ſuper & contra temporalia Regni, etiam ad necem ex cauſa offenſionis per temporalia, vel aliter contra Dei religionem.

9. Phinees, vtiquè Sacerdos Summus, Salu filium Zambri pugione confodit cum ſcorto, quia publicè violauit Dei mandatum, & factum fuit à Deo approbatum, & glorificatum; igitur ab effectu probato à Deo indicatur in ſupremo Sacerdote, etiam veteris Legis fuiſſe à Deo abſolutam poteſtatem contra temporalia offendentia Dei Legem ad vindictam Dei, & necem peccantium, antecedēs in num. 25. C. D.

10. Ruben primogenitus Iacob, primus in donis, maior in Imperio, imo abſolutè dominus ſuper cęteris, (à quibus tota multitudo Hebræorum, & Regum eorum prouenit) vi primogenituræ, vt dixi in primo argumento huius, propter ſcelus commiſſum cotra torum Patris Deo prænuntiante, & minitante fuit diſſipatus à Principatu, effuſus es ſicut aqua, non creſcas, quia aſcendiſti cubile Patris tui, (cum prioribus verbis dixerat Iacob) Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, prior in donis, maior in Imperio. Geneſ. 49. A. 3. ergo à figura ad figuratum, ab vmbra ad lucem Pontifex poſt Saluatorem Pater electionis Diuinæ cunctorum credentium Ioan. vlt. Paſce oues meas, & Math. 16. Quidquid ligaueris. & cap. 12. tit. 2. hu. Maiores Imperio, primos in donis à Deo ex cauſa nefandorum ſcelerum poteſt ſententialiter priuare Imperio. Rubē primogenitus meus, fortitudo mea, maior in Imperio prius in donis (quia aſcendiſti cubile Patris tui) effuſus es ſicut aqua, non creſcas, quia aſcendiſti cubile Patris tui Geneſ. 49. A. 3.

11. Samuel vtquè Eccleſiaſticus, cum ab Infantia fuerit conſecratus Deo ſeruit o Templi, & Heli ſupremi Sacerdotis 1. Reg. 3. A. 1. cap. 1. D. 28. & quia ſolemni ritu ſacrificabat 1. Reg. 7. A. B. C. 10. Regem Saul, ob tranſgreſſiones Diuinorum mandatorum, primo prenunciauit Regno breui finiendum 1. Reg. 13. C. 13. 14. poſtea creſcente eius inobedientia Diuinis mandatis, & contumacia contra increpationes Samuelis, protulit in ſolemni conuentu Regni, in faciem Regis Saulis, ſententiam deiectionis eius de Regno, & tranſlationis in Dauid, & prolatam ſententiam obfirmauit 1. Reg. 15. A. D. E. F. ſcidit dominus hodie à te Regnum Iſrael, & tradidit illud proximo tuo meliori te. Porro triumphator in Iſrael non parcet, & pænitudine non flectetur, & quia Rex Amalec contra Diuinum Imperium cuſtodiebatur, viuus apud Saulem Regem, Samuel ob hanc perſeuerantiam tranſgreſſionis Diuini mandati, iuſſit in faciem Regis Saul, præſentibus

bus proceribus Regni, & populis, Regem Amalec cauſam violationis Diuini Imperij coram ſe adduci, (& ita tanquam ſubditum ſibi, & ita imperando Sauli, qui apud ſe ſeruabat illum Regem, Regio cultu) & adductum infruſta concidit, etiam ob alia crimina eius, neque hoc factum Deus reprobauit præcitato 1. Reg. 15. G. 32. vſque ad finem; Igitur in Sacerdote miniſtro Dei veteris Teſtamenti, quanto magis in ſupremo Sacerdote Euangelico eſt à Deo cumulata poteſtas nedum ſpiritualis, ſed de ſpirituali dilatabilis in temporalem, etiam in gladium, ad proferendam ſententiam depoſitionis Regum ob tranſgreſſionem Diuini mandati, & etiam ad interimendum Reges peccatores Etnicos indurata contumacia corũ incorrigibili cõtra Diuina mãdata.

12. Deus Regem Oziam minitantẽ ſupremum Sacerdotem, & vſurpantem eius iura illico lepra percuſſit, & percuſſit in fronte, vbi ſuperbia, vbi auctoritas Regia, vbi diadema prefulgebat 2. Paralip. 26. D. vſq; ad finem, igitur per hoc Deus ſubiecit eum Sacerdoti, culmen, ſuperbiam, auctoritatem, diadema eius, quia leproſus ſubmittebatur ſupremo Sacerdoti leuit. 13. & cap. 14. ergo Deus ex hoc facto demonſtrauit poteſtatem Regalem ſubiectam Sacerdoti ſupremo ex cauſa delicti per temporale eius contra religionem, & ſupremum Sacerdotem, & tanè ſubiectam in temporalibus, quia per corpus, & caput Regium percuſſum à Deo ſubiectumque ſubmiſſum Sacerdoti Summo.

13. Regis Ieroboam manus a Deo aruerunt, quia extenſæ contra Dei Miniſtrum increpantem eum de ſcelere in religionem, & reſtitutæ ſunt ad valetudinem ab eodem Miniſtro in Sacris in his, quæ pertinent ad Deum 3. Reg. 13. A. B. ergo manus Regis quæ portant ſceptrum, & ita Imperium ſubiectæ a Deo Miniſtro ſuo Sacerdoti, & per pœnam, & per valetudinem, ex cauſa attentati ſacrilegi excommunicati delicti.

14. Rex Ioas fuit, amiſſo prælio, captus, & ignominiosè ductus ab Aſſirijs, & tandem in lectulo confoſſus à ſeruis, hoc ei accidit à Deo, in vindictam dicit textus ſanguinis Zachariæ Sacerdotis effuſi a Rege ob cauſam Religionis 2. Paralip. 24. F. G. igitur Rex non habet poteſtatem à Deo ſuper Sacerdotibus, ſed ſubiectionem verbo eorum, & poteſtati eius muneris legati miſſi à Deo.

15. Elias vtique Eccleſiaſticus munere ſacrificandi ſolemniter, & zelandi legẽ Dei, dirigendi, & corrigendi populum ab idolatria ad cultum veri Dei, quæ ſunt munera Sacerdotalia maximè ſupremæ poteſtatis 3. Reg. cap. 18. cap. 7. 4. 11. 12. tit. 1. cap. 2. 3. 4. tit. 2. huius. Edito verbo ſuæ Diuinæ ſpiritualis poteſtatis igne fulminato duos Principes per cõtemptũ Religionis eum alloquentes homo Dei Rex præcepit, feſtina deſcende, abſumpſit, tertium ſaluum reliquit, vti humili ſupplicatione alloquentem, & ſentientem de religione, & eius

K pote-

Digitized by Google

poteſtate 4. Reg. 11. C. D. igitur Principes ſeculares Diuina diſpoſitione ſubijciuntur etiam cum magna reuerentia poteſtati ſupremæ Sacerdotali, & Pontifex habet a Deo poteſtatem ſpiritualem dilatabilem in corporalem contra Principes pro tuenda religione, & dignitate propria contra contemptores.

16. Matathias vtiquè Sacerdos Summus Miniſtrum Regis Antiochi compellentem homines ad offenſam religionis veri Dei, & ipſos violatores compulſos trucidauit, factumquè fuit à Deo approbatum & glorificatum in effectu ſecuto 1. Mach. 2. cum ſequentibus, ergo ſupremus Sacerdos habet a Deo poteſtatem contra Reges, & Principes temporalem offenſores Diuinæ religionis pro tuenda religione.

17. Geſta Teſtamenti veteris Sacerdotalis, & Eccleſiaſtici ſtatus fuerunt documenta vmbræ figuræ ſtatus Eccleſiaſtici Euangelici; nam Deus per Euangelium legem compleuit in melius, & maius. Math. 5. B. 17. Lucas vlt. G. 1. ad Corint. 10. C. cap. 9. B. ad Hebr. 11. ergo cum ſit probatum, & ex Diuinis Verbis, & mandatis expreſſis, & impreſſis, & ab effectu probato à Deo Eccleſiaſticum ordinem maximè ſupremum Sacerdotem habuiſſe à Deo exercuiſſe poteſtatem ſpiritualem dilatabilem, & dilatatam in veram temporalem contra perſonas, & bona Regum, & Regni ex cauſa offenſionis religionis, Diuinorum mandatorum, & pro tuenda propria dignitate, fortius, & eminentius Pontifex Euangelicus habuit à Saluatore Deo humanato poteſtatem vtiquè ſpiritualem, ſed tamen actiuè dilatabilem in veram temporalem in temporalibus contra Reges, & Regna ex cauſa offenſionis Euangelij, vel alterius grauis ſceleris contagioſi indurati pro defenſione viarum viatorumquè ad æternam ſalutem.

18. B. Petrus accepit à Deo humanato poteſtatem generalem ad vtrumq; ſuper hominibus terram habitantibus, ſine diſcretione, & exceptione perſonarum, cum abſoluto promiſſo confirmationis actorum eius à ſe Deo ſuper hominibus per Euangelij obſeruantiam cum attinentibus ad æternam ſalutem. Math. 16. quidquid ligaueris ſuper terrã erit ligatum, & in Cœlis, ergo, & ſpiritualem, & temporalẽ emergentem ex ſpirituali ad omnes caſus pro recta, tutiori perfectiori directione, & correctione omniũ, quantum, & quomodo ordinatorum de ſufficienti ad æternam ſalutem per media congruentia, ergo & contra aduerſa, formidoloſaq; prædictis, qualia ſunt, & ſpiritualia mala, & plerumquè temporalia maximè poteſtatiua cap. 14. tit. 2. hu.

19. Eo ipſo, quod Paſtor inſtitutus eſt perfectus à ſapientiſſimo amãtiſſimo potentiſſimo Domino pro ſumma rerum, qualis eſt via ad ſalutem æternam, & inſtitutus potens dirigere, corrigere, Oues, Agnos, Arietes per media ad proximum terminum, & potens maximè defendere à contrarijs infenſis, formidoloſis alias, dempta vna ex his condi-

tionibus

tionibus Paſtor eſt inſufficiens ex inſtituto, & defectu inſtituentis, nõ poſſet perfectè exequi quæ Paſtoris ſunt, quæ regiminis, & vitæ gregis ſunt. B. Petrus, & per eum Succeſſores Pontifices) fuit inſtitutus à Saluatore amantiſſimo ſapientiſſimo potentiſſimo Domino perfectus Paſtor hominum per Euangelium, & attinentia ad vitam æternam Ioan. vlt. Simon Ioannis dilligis me plus his? etiam domine, &c. Paſce oues meas, paſce agnos meos, hi autem ſunt homines redempti vocati ordinati de ſufficienti per legitima media ad vitam æternam. Igitur B. Petrus, ſuſcepit à Deo poteſtatem ſufficientem ad dirigendum, & corrigendum quoſcumquè ordinabiles homines ad vitam æternam, & defendendum à contrarijs propoſito.

20. Non ſola anima, ſed per animam corpus, & ſenſus, quibus cætera corporalia temporalia deſeruiunt, ordinata ſunt de ſufficienti ad obſeruantiam Diuinæ legis, & mandatorum eorum cap. 13. tit. 2. hu. quibus Deus vice ſua Papam poteſtatem delegauit ad vitam æternam, igitur poteſtas Pontificis eſt directiua, eſt directiua, & ſpiritualium, & temporalium hominum per obſeruantiam Diuinæ legis, & attinentium ad vitam æternam.

21. Anima, & per animam corpus, & ſenſus hominis poſſunt deuiare, errare circa media ad finem æternum, ergo præallegata poteſtas Pontificis circa homines ad æternum, ſicuti perfectiſſimi Paſtoris ad gregem, debet eſſe potens corrigere & ſpiritualia, & temporalia hominum per congruentia media ad ſalutem æternam.

22. Contraria, auerſa, formidoloſa, periculoſa viatoribus, vijſquè ad ſalutem æternam nedum quædam ſpiritualia eſſe queunt, vt hæreſes Arij, &c. ſed etiam poſſunt eſſe frequenter temporalia, maximè poteſtatiua ſicut Saul Regis contra Dei mandata 1. Reg. cap. 13. C. cap. 15. A & per totum Salomonis contra religionem 3. Reg. cap. 11. A. cum ſequentibus, & magis ſicut Ieroboam, qui noua religione inducta & minis, & exemplo deuiabat populum a vero cultu Dei veri 3. Reg. cap. 12. F. G. cap. 13. A. Sicuti Achab Regis 3. Reg. 18. Sicuti Baltaſſaris Regis Chaldei Daniel 5. & Regis Antiochi 1. Macha. 1. ca. 2. & aliorum, & cap. 14. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio hu. &c. igitur ſufficientia poteſtatis a Deo B. Petri ad ducatum redemptorum per legitima media ad vitam ęternam, ſicuti perfectiſſimi Paſtoris ad gregem, &c. exigit per coincidentiam inſtituti, inſtituentis, muneris, mediorum, finis, & poteſtatis à Deo delegatę, ad hæc, vt ſit poteſtas congrua adoptata ad defendendum tales viatores, & vias ad illum finem à quibuſcumquè malis ſpiritualibus, & etiam temporalibus, maximè poteſtatiuis, igitur poteſtas ſpiritualis pollens dilatabilis etiam in temporalem contra obnoxia temporalia illis vijs viatoribus ſibi conſignatis à Deo ad finem æternum.

Digitized by Google

23. Deus iuſſit B. Petro pro ſalute æterna hominum, mactare, occidere, manducare etiam alias vetita: Act. 10. A. B. igitur & quando alias B. Petro, & Succeſſoribus non competeret poteſtas in temporalia: Vbi tamen hęc periculoſa ſunt, vel etiã nociua ſaluti ęternę animę & corporis hominis, eo ipſo illicò Dei mãdato ei licet, & imperatum eſt a Deo ſurge Petre, occide, manduca ſerpentia terrę, volatilia Cœli, &c. & Hæreticos, & Dominos temporales offenſores hominibus in materia ſalutis æternæ.

24. B. Petrus ſola poteſtate Pontificia conſtans citauit, interrogauit, reos cenſuit Annaniam, & Zafiram de re temporali alias iuris eorum independenter a Petro, reddita tamen ſubdita eius poteſtati per offenſionem ex temporali in ſpirituale, neque de quota pretij agri fraudata mendatio contra Spiritum Sanctum pro oblationibus, &c. Act. 5. A. B. & Reos conuictos de mendatio contra Spiritum Sanctum circa quotam pretij venditi agri, quę res temporales ſunt, ſtatim verbo, ideſt vi Diuina expreſſa verbo, eos interemit corporaliter temporaliter, igitur Pontifex Euangelicus habet à Deo poteſtatem ſpiritualem dilatabilem in temporalem ex cauſa quod per temporale offendatur ſpirituale.

25. Apoſtolus Paulus inceſtuoſum tradidit in interitum corporis Sathanæ, aut poterat, & inſtiterit tradere, ad Corint. 5. A. igitur poteſtas Apoſtolica temporalis dilatatur ad temporalem etiam ad necem corporum ex cauſa offenſionis Diuinæ legis per temporale corporale, pro ſalute animæ æterna tutanda.

26. B. Paulus increpat (& increpando non errat, & increpatio ab Apoſtolo non errante non eſt de bono, vel indifferente, ſed de malo) Corinthios, quia in cauſis cõtrouerſis iter ſe fratres, ideſt Chriſtianos, adibant Tribunalia iniquorũ, ideſt infideliũ, mandans hinc, a contrario ſenſu, & expreſſo vt iudicarentur à Iudicibus fidelibus 1. ad Corint. 6. A. B. igitur in Apoſtolo poteſtas legitima diſpoſitiua ſuper tẽporalib⁹.

27. Ibidem Apoſtolus denuntiat à maiori ad minus ſe habere poteſtatem iudicandi ſæcularia, cum habeat poteſtatem (ſanè a Deo, non ab homine, non ex compromiſſo) iudicandi Angelos apoſtatas, igitur a Deo non ab hominibus habet poteſtatem iudicandi ſæcularia.

28. Si tu dicis per ſęcularia intelligi Eccleſiaſticos, ergo magis intelliguntur Laici homines, & polyticę poteſtates, nam hęc propriè ſęcularia appellantur maximè cũ Saluator hęc nominet eſſe Cęſaris, qui erat Laicus Imperator, Eccleſiaſtica verò nominet Dei eſſe, quę ſunt Cęſaris Cęſari, quę ſunt Dei Deo, Math. 22. B. & in num. cap. 18. A. B. cum ſequentibus Exod. 28. per totum explicatur ſatis Eccleſiaſticos eſſe Sacros, & Dei, non ſæcularium rerum.

29. Si tu accipis ſæcularia, vt diſtinguuntur ab æterno, ergo &

com-

Digitized by Google

comprehenduntur ſub poteſtate Pauli à Deo iuditiali, nedum Eccleſiaſtici, ſed etiam Laici omnes, ſubditi, & poteſtates polyticæ, Imperatores, Reges, & alij, nam hi omnes diſtinguuntur ab æterno, nam omnes mortales ſunt.

Igitur recolligendo hæç contra Barclaium Gregorius 7. poteſtate legitima excommunicauit Henricum 2. vel 3. Imperatorem, & depoſuit à Regno ob eius nefanda ſcelera regiſtrata in illa ſententia, & in relatione Platinæ de vita eius, & Innocentius 4. in Concilio Lugdunenſi, poteſtate legitima à Deo excommunicauit, & depoſuit valide Fridericum Imperatorem ob eius exceſſus relatos in ſententia regiſtrata cap. ad Apoſtolicæ de ſententia, & re iudicata in 6. & cum ſit maior Saluatoris ſapientia diſcretiua omnium etiam ante aductum quam humana cognitio, & præſumptio, & Deus præſciens errabilitatem hominum, elegerit tamen communicare ex latere ſuo poteſtatem B. Petro, & Succeſſoribus regendi, corrigendi homines ad ſalutem æternam, & proteruos contrarios ſaluti æternæ, reycere, deſtruere pro conſeruatione ſalutis æternæ; Hinc magis debemus animo, opinione, imo ſententia firma ad hærere ſententijs, & ictibus Apoſtolicę poteſtatis contra illos proteruos, quā clamoribus, & allegationibus ſiuè hominū, ſiuè etiā Angelorū ſi eſſent contra ſententias, & ictus Diuinę poteſtatis Apoſtolicę Sedis exoneratos contra illos proteruos, hoc enim pacto Deo magis, quā humanę creaturę adhęremus, quod & rationale, & euidens, & neceſſarium eſt cuicumq; homini, vero homini, non peruerſo a debito, & lumine creaturę, & creaturæ rationalis.

Caput V.

Barclaius enititur probare contra Theologos non competere Poteſtatem Pontifici in Temporalibus indirectè.

CLauſula directè, & indirectè de ſui natura eſt clauſula modalis de modo: Ideò ſapienter non ſignificat diuerſitatem poteſtatum, vt polyticam, & ſpiritualem, ſed in vna, eademquè ſpecie poteſtatis puta tam polyticæ, quam ſpiritualis clauſula directè, & indirectè verſatur, v. g. poteſtas Pontificis vt dirigit Animas hominum ad æternam ſalutem per congruentia media, directè, & principaliter ſe habet, vt autem dirigit etiam corpus, & ſenſus hominum per animam ad eundem finem, indirectè obliquè, ideſt ſecundario, & per aliud principale dirigibile ſe habet. Iterum poteſtas Pontificis corrigit vtrumq; per aliud, & aliena occaſione, ideſt occaſione erroris creaturę per media ad illum finem, & ideo dicitur, quod indirectè ſe habet ad illud

opus

opus. Amplius poteſtas Pontificis in ſe ſpiritualis dilatatur in temporalem, occaſione offenſionis, vel periculi offenſionis à temporali contra vias, & viatores ad æternam ſalutem; & ita dicitur illa poteſtas ſpiritualis indirectè temporalis, & ſuper temporalibus; Sicuti virtus Virgæ Moyſi, & Aaron, & virtus Sampſonis erat ſpiritualis in ſe, ſed dilatabilis in prodigia temporalia, & pœnas temporales contra Regē, & Regnum Pharaonis, & cōtra Philiſteos, occaſione religionis offenſę, vel impeditę ab eis per eorum temporalia bona, & temporalē poteſtatem, & ita nos cap. 2. 3. & 4. hu. reſponſi accepimus clauſulam directè, & indirectè in materia poteſtatis Pontificis.

Verùm apud alios viu fuit acceptum, vt clauſula directè ſignificet poteſtatem polyticam Pontificis Regum, & Regnorum, quæ dura videtur Principibus, & excitauit quandoquè ingentes motus, clauſula verò indirectè ſignificet poteſtatem Pontificis ſpiritualem per correctionem, & defenſionem viarum, & viatorum ad æternum, car[entem] temporalia auerſa deuia ab illis, vel etiam offenſiua, & periculoſa illis hoc ergo capite in ſpecie Barclaius profitetur impugnare poteſtatem Pontificis indirectè cadentem ſuper temporalibus, ad quem finem aliquas probationes, vel potius propoſitiones improbatas adducit.

Ratio 1. Barclaij. Si hoc poſſet Pontifex, maior eſſet Deo, quia quam poteſtatem Deus confert Principibus, ipſe Pontifex auferret ab illis.

2. Quia non cōſtat de aliquo mandato Dei ſuo Vicario ad tale opus, quod mandatum requireretur, ſi ei eſſet conceſſa talis poteſtas, etc.

3. Neque de verbo expreſſo, neque de iure Diuino collato Pontifici ad tale opus.

4. Et eſſe ſeparatam poteſtatem temporalem, & ſpiritualem Pontificiam, quod repetit ex 10. & 2. argumento cap. 3. hu.

5. Et amplius, quia id quod directè fieri prohibetur, etiam indirectè fieri prohibetur, cum ergo Pontifex non habeat talem poteſtatem directè in temporalibus, ſequitur, quod neque indirectè conceditur talis poteſtas Pontificis in temporalibus.

Solutio. Ad 1. Ad 1. Eſt ridiculus ille contextus Barclaij, nam Deus confert vitā homini, febris tollit, dat vitam Latroni, Iudex tollit vitam Latroni; Igitur febris, Iudexquè Laicus eſt maior Deo? Inſanis, non ergo Pontifex eſt maior Deo illud præſtando, cum illud efficiat participata accepta poteſtate à Deo, vti Vicarius eius Math. 16. Quidquid ligaueris, &c. & Ioan. vlt. Paſce agnos meos, paſce oues meas; Igitur corrige errantes, defende à contrarijs.

Conditionatum Imperiū à Deo ſupra cap. 3. poſt ſolution. ad 9 Præterquam quando Deus confert huic, & illi poteſtatem, non cōfert abſolutè independenter à ſe, ſed confert limitatè, conditionaliter, ad ſeruiendum Deo, obtemperandum mandatis ſuis, non ad tranſgrediendum Diuina mandata, ad rebellandum à Deo, & pugnandum cōtra

tra eius Maieſtatem, & poteſtatem, & honorem Leuit 16. C.14. vſq; ad G. vt ſupra cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. Deut. 17. D. vſquè ad finem Sap. 6. A. B. in num. 27. D. vſquè ad finē ad Rom. 13. B. 1. Reg. 13. C. D. cap. 15. A. & per totum 3. Reg. cap. 11. B. 12. cap. 12. E. 2. Paralip. 6. C. 16. 17. 3. Reg. 2. A. 9. cap. 8. e 25. fusè cap. 5. tit. 4. hu. & ideo Deus Reges priuauit Imperio, qui proiectis dictis conditionibus, oppoſitas introduxerunt, ſicuti conſtat de Regibus extinctis per Ioſue, & Gedeon lib. Ioſue cap. 10. lib. Iud. cap. 7. de deiectione Saulis à Regno 1. Reg. 13. C. cap. 15. per totum ſciſſione Regni Salomonis 3. Reg. 11. & cap. 12. interitu Ieroboam, & extirpatione domus Regię eius 3. Reg. 14. & cap. 15. G. & Regis Achab 4. Reg. 9. & cap. 10. & Nabuchodonoſor, & Baldaſſaris Daniel 4. & cap. 5. & Antiochi 2. Machab. 9. 12. & Regum Iſrael 4. Reg. vlt. 2. Paralip. vlt. fusè hæc oſtendimus cap. 2. poſt cap. 28. tit. 2. de Sacerd. & Imperio. Ideo cum Pontifex non priuet quempiā poteſtate ei collata à Deo, quamdiu perſiſtat in conditionibus, & limitationibus Diuini iuris, & collatæ poteſtatis à Deo, ſed priuet occaſione, quod talis eiecerit à ſe conditiones Diuini iuris collatæ poteſtatis, & nouas ei repugnantes induxerit, ideo in his Pontifex conformatur Diuinæ inſtitutioni poteſtatum, & priuationi ab eo earū, & Diuinis geſtis, ideo neq; vt maior Deo, neque vt contrarius Deo, vel Iuri Diuino poteſtatum Pontifex ſe habet, dum exercet poteſtatem in temporalibus, priuando hunc, vel illum poteſtate, ob abuſus poteſtatis, & carentiam in ſubiectis conditionibus Diuini iuris, per oppoſita eis ſcelera.

5 Ad 2. Sapiens potens dominus eo ipſo, quod dat poteſtatem agendi, dat etiam mandatum agendi per illud idem, quod dat poteſtatem agendi, non enim in vanum dat poteſtatem per media ſuper mobilibus ad finem, nequè dando poteſtatem ad prædicta, ſuſpendit per hoc, & prohibet actum, & executionem poteſtatis collatæ ſuper mobilibus per media ad finem, cum ergo Deus dederit ampliſſimam poteſtatem B. Petro ligandi, & ſoluendi ſuper terram, ideſt hominibus ordinatis per obſeruantiam Diuinorum mandatorum ad vitam æternam, cum aſſecuratione approbationis in Cœlo agendorum, & actorum per eū in terra Math. 16. hinc per idem, per eandem collationem poteſtatis, & collatam poteſtatem eidem copulatiuè coincidenter dedit mandatum ſufficiens ligandi, & ſoluendi ſuper terram, ſuper ordinabilibus ad æternum degentibus in terra, cum aſſecuratione confirmationis eorum de Cœlo, & hoc eſt mandatum, & ſi non vocale, eſt mandatū definitiuum ſubſtantiale, vt ſi quis dicat animal rationale, certè vocaliter non dicit hominem, ſed ſubſtantialiter, & definitiuè dicit hominem. Dedit amplius mandatum Deus B. Petro ſuper animabus, & corporibus, & ſenſibus hominum, & ita ſuper ſpirituali, & tempora-

Ad 2. Mandatum & verbum expreſſum.

Mandatum ſubſtantiale

li

Digitized by Google

li hominis, quod vtrumque eſt ordinatum per Euangelium ad Deum, dum dixit Ioan. vlt. Paſce agnos meos, paſce oues meas, ideſt homines inſtruendo, dirigendo, corrigendo per hæc mortalia ad vitam æternam, & coincidenter mandauit Deus ei, vt defendat à contrarijs, & periculoſis vias, viatores ad æternam vitam, nam inſtituit Deus tunc illum Paſtorem perfectiſſimum ad omnia pro prædictis; Periculoſa autem, & damnoſa vijs, & viatoribus ad æternam vitam poſſunt quidem eſſe mala ſpiritualia, ſed etiam frequenter mala temporalia maximè poteſtatiua ſunt, ſicut Reges Saul, Ieroboam, Achab, Baaſa, Manaſſes, Sedecias, &c. ideoque eo ipſo, quod Saluator dixit B. Petro. Paſce agnos meos, paſce oues meas, coincidenter mandauit, dirige, corrige ſpiritualia, & temporalia ad Deum, & defende a malis ſpiritualibus, & temporalibus obſtantibus aduerſis periculoſis vias, & viatores ad æternum, non enim Deus potuit, aut debuit in grauiſſima re ſuper omnia creata, qualis eſt ſalus æterna, mandare, non conferre vim, aut mandare, & conferre vim inſufficientem B. Petro pro ducatu illo ad æternum, & defenſione a contrarijs. Cuius habemus figuram conquadratam in Moyſe, & Aaron. Vterque erat Eccleſiaſticus, cum eſſet ex Patre, & Matre, Leui. Exod. 2. A. cap. 4. C. 14. his Deus dedit in mandatis, vt denuntiarent populo liberationem a iugo Pharaonis, & ducatu ad ſacrificadum ad Terram promiſſionis Exod. 6. B. 13. locutus eſt Dominus ad Moyſen, & Aaron, & dedit mandatum ad Filios Iſrael, & ad Pharaonem Regem Aegipti, vt educerent Filios Iſrael de Terra Aegipti, & eod. cap. D. 26. at quia præuidebat Deus huic vocationi liberationi, Ducatui Iſrael ad deſignatum finē obſtiturum Regem Pharaonis, & Aegiptum poteſtate, & robore temporali Imperij, Deus vtriſque ſcilicet Moyſi, & Aaron dedit virgam ex interiori vi Diuina dominationis temporalis contra temporalia Aegipti, & Regis, contra poteſtatem Regis, bona, ſubditos, & Regnum puniendi, flagellandi, vaſtandi Regē, & Regnum obſtitura vijs, & viatoribus illis ad finem, & ita exercuerunt Aaron, & Moyſes dominationem in temporalibus contra Regem, & Regna, affligendo, vaſtando, necando in Mari rubro, pro defenſione, & liberatione illorum viatorum ad finem à Rege, & Regno obſtante Exod cap. 6. vſque ad cap, 15. & tale mandatum, & potentiam dominationis temporalis contra Reges, & gentes impenſas illis viatoribus duplicauit Deus Ioſue, Gedeoni, qui tot Reges, & Regna obtriuerunt pro ducatu, & defenſione populi Dei ad Terram promiſſionis, lib. Ioſue, & lib. Iudicum cap. 7. cum ſequentibus.

Mandatum verbum ſubſtantiale.

Quanto ergo magis Deus humanatus pro vijs, & viatoribus non ad Terram promiſſionis, ſed ad Regna ſuper Cœleſtia, ad quæ vocantur, & animæ, & corpora, & ſenſus hominum, quæ ſunt temporalia prin-

principalia continentia, cætera temporalia, dedit & mandatum, & in mandato poteſtatem ſpiritualem in ſe ſufficientem B. Petro, & per eum Succeſſoribus eius dirigendi, & corrigendi ſpirituale, & temporale eorum ad æternum, dilatabilem in temporalem prædominationē contra temporalia obſtãtia, obſtitura, auerſa prędictis vijs, & viatoribus ad illud ęternum, nam quę ſignificata fuere in vmbris, & figuris de Eccleſiaſticis, & viatoribus, & vijs ad finē veteris Teſtamenti cõpleta ſunt, & aucta in Euangelicis poteſtatibus per directionē, & correctionem, & defenſionē à contrarijs viarum, & viatorũ ad ęternam vitam. Mat. 5. B. 17. 1. ad Corin 10. C. ad Heb. 9. G. 23. ſup. ca. 26. tit. 2. hu.

Mandatum autem minutum ſingulare fit Procuratori priuato ad vnam ſolam, vel alteram rem, ſed quando mandatum eſt à po tentiſſimo pro regimine totius Orbis, non particularizatur ad omne ſingulare; ſed fit generale ad adminiſtrandam iuſtitiam ſubditis, regendum, conſeruandum Maieſtati benè ſubditos, & defendendum ab hoſtibus. Sic ergo Saluator inſtituit B. Petrum ſui Vicarium, & dedit ei mandatum non ad vnam minutam rem, ſed ad totum Mundum, pro via, & medijs, & regimine omnium, & quo ad animas, & quo ad corpora, & ſenſus ad Deum, vitamquè ſempiternam. Math. in fine. Lucas in fine. Ioannes in fine, & propterea ſuffecit dare eidem poteſtatem generalem, & mandatum generale B. Petro pro ducatu, & correctione viatorum ad Deum, & pro defenſione viatorum, & viarum ad illud ęternum à quibuſcumquè hoſtibus ſiuè ſpiritualibus, ſiuè temporalibus contra vias viatoreſquè ad illud æternum de qua materia habetur ſuprà cap. 3. ad 11. contrarium, & cap. 4. poſt ſolutionem ad 6. contrarium, & in argumentis ibi adductis à nobis, & fusè cap. 17. 7. 8. tit. 1. cap. 19. 13. 14. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Ad 3. de verbo expreſſo definitiuo conſtat ſolutione ad 2. hu. 5. ca. & ſupra. cap. 3. ad. 11. & cap. 4. poſt ſolutionem ad 6. *Ad 3.*

Ad 4. reſponſum eſt cap. 2. hu. reſponſi, vbi oſtenditur ſubordinatio eius ſub Eccleſiaſtica poteſtate & cap. 3. ad 10. *Ad 4.*

Dicatur amplius, nos non ponimus hanc poteſtatem Pontificis ſuper temporalibus in ſe eſſe polyticam temporalem, ſed eſſe ſpiritualē dilatabilē tamen in tẽporalem pro defenſione viarum, & viatorum ad æternum ab oſtibus tẽporalibus, & pro correctione deuior à tali via, & termino per abuſum temporalium. Vbi autem hoſtilitas, & deuiatio eſt ſpiritualis, ſola poteſtas ſpiritualis in ſuo primo Throno reſidēs Pontificis ſuficit. Exemplum eſt virtus Virgæ Aaron, & Moyſes vtiquè erat ſpiritualis in ſe, ſed occaſione, quod temporalia ſcilicet Rex, & Regnum Aegipti temporaliter obſtabant illis viatoribus, & vijs, & ducibus eorum, illorum Virga ex interiori vi ſpirituali, mirandum in modum dilatabatur, erumpebat in pœnas, & vaſtationes tempora-

les Regis, & Regni Aegiptiorum temporaliter obſtantium illis viatoribus de Aegipto ad Terram promiſſionis.

Ad 5. Si ſumatur, vt nos ſumpſimus illam clauſulam directè, & indirectè modaliter, vt in principio hu. 5. cap. Sic dicimus prohibitionem directè de abſoluto, eſſe quoquè prohibitionem de indirecto, at quando, ſaluo abſoluto, prohibitio directa eſt de modo, alter modus eſt admiſſus v. g. prohibetur à Principe abſolutè delatio armorum: hinc, & directè, & indirectè eſt prohibitio, prohibetur verò ſolum delatio armorum in Vrbe, non eſt prohibitio extra Vrbem. Modò abſolutè eſt probatum, ſolutis contrarijs competere à Deo Pontificibus poteſtatē ſpiritualem dilatabilem etiam in temporalem pro directione, correctione, & defenſione a contrarijs viarum, & viatorum ad æternam vitam, propterea dato quod directè ei non competeret poteſtas in temporalibus, competit tamen indirectè.

Dicatur amplius, & directè competit poteſtas in temporalibus Papæ prout poteſtas ſumitur, non quidem polytica temporalis, ſed ſpiritualis dilatabilis in temporalem pro directione, correctione, defenſione à contrarijs viarum, & viatorum ad æternum prout cap. 4. & 3. & 2. hu. reſponſi fusè eſt probatum, & cap. 23. tit. 2. de Sac. & Imp.

Dicatur tertio. Si ſumatur illa clauſula, directè, & indirectè ad ſignificandum diſtinctum ordinem poteſtatum differentium, puta polyticam temporalem, & ſpiritualem Pontificis, tali caſu negatur illatio de negato directè, ad negandum indirectè, quia poteſtas ſpiritualis dilatabilis in temporalem eſt ſuperior illa polytica, & non dependet ab ea, nequè illatio valet connexionis a differenti ad differens, ſed a ſimili ad ſimile, per differentiam enim vnum differt, & remouetur ab altero differente, non autem conſimilatur.

Cap. VI. VII. VIII.

Barclaius cap. 6. 7. 8. contendit probare ex longa carentia actus in Pontificibus talis Poteſtatis in Temporalibus indicari talem ei non competere poteſtatem.

Barclaij ratio 1. BArclaius per prophanas Hyſtorias, & plerumquè ſchiſmaticorum probare putat Pontifici non competere talem poteſtatem in tēporalibus aſſertam à Theologis, quia longis ſæculis nullatenus talem poteſtatem exercuerunt, & ita per carentiam longam talis actus reflectit ſignificationem, quod Pontifices non habuerunt talē poteſtatē.

Solutio. Verum eſt vana iſta ratio, ad ataiſinū ducens, & in legalibus æquiuoca

noea. & Euangelio repugnans, dicet enim Philoſophus, quod actus benè dependent à facultate, ſed non facultas ab actibus, ideo ex carentia actuum non denotari carentiam facultatis; quamuis benè ex carentia facultatis denotetur, & inferatur carentia actus. Si hoc valeret quod dicit in conſulto Barclaius, negaretur in Deo potentia, & iuſtitia, cum per plurima tempora oculis mortalium non apparuerit actus Diuinæ vltionis per plurima tempora contra proteruos, quanto tempore ſtetit Deus ſuſtinens homines, qui corruperant omnem viam carnis? Geneſ. 6. & 19. nuſquam per ſæcula connexa plurima apparuit illis Diuinum fulmen, vnda aquæ ſubmergens? numquid ergo per hanc carentiam actus, negabatur in Deo Diuina cognitio, & iuſtitia delictorum? abſit, igitur modus argumenti Barclaij cum vergat ad negandam Diuinam cognitionem, & iuſtitiam, eſt diabolicus caliginās ipſum auctorem, non Pontificis poteſtatē in temporalibus exantiquās.

Paulus 1. ad Corint. 9. B. 12. dicit ſanè ſe abſtinere à poteſtate in temporalibus, non defectu poteſtatis, ſed ex patientia, & prudentia poteſtatis. Si nos vobis ſpiritualia ſeminauimus magnum eſt, ſi nos carnalia veſtra metamus? Si alij poteſtatis veſtrę participes ſunt, quare non potius nos? Sed non vſi ſumus hac poteſtate, ſed omnia ſuſtinemus, ne quod offendiculum demus Euangelio Chriſti non igitur ex illa carentia actus redarguitur defectus poteſtatis, ſed placitum, & conſilium habentis poteſtatem. Deus per Sacerdotes in lege ſeminabat ſpiritualia Regibus, & populo, ac ex hoc dedit Sacerdotali ordini, & ſupremo Sacerdoti poteſtatem in temporalibus, exigendi ſcilicet decimas omnium ab omnibus laicis, & decima eſt verè tributum, cum ſit quota fructuum agrorum, acquiſitorum etiam induſtria, & bello, & pecudum, ſic erat illa antiqua decimatio Deut. 18. A. in num. 18. per totum ſupra cap. 12. tit. 3.

Paulus intonuit 1. ad Corint. 6. A ſe iudicaturum Angelos quanto magis ſæcularia. Atqui ego dixi ex te Barclaij. Paule caruiſti, à condito Mundo vſquè ad pręſens, tali actu iuditij Angelorum; Igitur perdidiſti, vel nuquam habuiſti poteſtatem à Deo iudicandi eos, & hinc nequè iudicandi ſæcularia? Sententia Pauli eſt infallibilis, ideo poteſtas eius perpetuatur à Deo iudicandi, & Angelos, & ſæcularia, neq; ex longa incomparabili dilatione, & carentia actus talis iuditij, negatur in eo illa poteſtas, quam certè cum habeat, habet à Deo, non ab homine, qui non poteſt habere ex ſe, vel dare alteri poteſtatem iudicandi Angelos.

Et quamuis in terrenis rebus, & mortalibus actionibus inducatur præiuditium temporis, præſcriptione, attamen non currit tempus, vel præſcriptio contra illam poteſtatem, quæ eſt ſpiritualis in ſe, & ſi dilatabilis in temporalem, quæ primo diſtenditur ſuper mobilibus

immortalibus ad vitam ſempiternam, qualis eſt poteſtas Pontificis in ſe ſpiritualis ſuper animabus immortalibus hominum ad æternam vitam ſuper Cœleſtem, dilatabilis verò in temporalem, quo ad corpora, & ſenſus dirigibilia per animam ad ęternum per correctionem eorum ad illud, & per defenſionem viatorum, & viarum ad Deum perrruendum a temporalibus contrarijs, cum tempus ſit ſub ſpirituali, & æterno, eiſquè deſeruiat, non in ea peruehat ſuas corruptiones.

Præterquam Deus ſtabiliuit, & firmauit talem poteſtatem Apoſtolicam ſpiritualem primo dilatabilem in temporalem per directionem, correctionem, & defenſionem ad æternum, ſua vice Angeli cuſtodis, aſſiſtentia continua ſingulis diebus vſquè ad conſumationem ſæculi. Math. in fine referente Saluatorem Aſcenſurum in Cœlum, vltima verba protuliſſe Apoſtolis; & ecce vobiſcum ſum omnibus diebus vſq; ad conſumationem ſæculi; quæ Diuina aſſiſtentia tota non eſt euacuata, & præſcripta ad eorum vitam, cum non durabunt vſquè ad cōſumationem ſæculi, quia iam mortui ſunt, & proinde intelligitur de eis tranſmiſſa promiſſio ad Succeſſores in poteſtate; nequè illa verba Saluatoris poſſunt reſtringi ad manſionem in Cœlo; nam tunc promiſſio Dei non eſſet verificata in terris, omnibus diebus vitę eorum, & Succeſſorum, cum dicat vſquè ad conſumationem ſæculi præterquam in Cœlis non adeſt aſſiſtentia Saluatoris, quę intelligitur operātibus, operaturis perturbandis: cū in Cœlis ſit finis operis, ęterna requies, ſecuritas ſinè hoſte, tranquilitas ſinè aduerſitate, Beatitudo immēſa ſinè deficientia, non currit ergo præſcriptio vlla contra prædictam Apoſtolicam poteſtatem; ideo male, incongrue, & ignauiſſime Barclaij ſomniaſti illam raciocinationem, Pontificibus non competere illam poteſtatem in temporalibus per hoc, quod per multa tempora (quod tamen nec probaſti, ſed oſitaſti, & verborum implicamentis ſine re obtuliſti) non exercuerunt plures Pontifices talem poteſtatē in tēporal.

Cap. IX.

Barclaius regreditur ad cap. 4. carpendo de inualiditate ſententiam Gregorij 7. contra Henricum 3. Imperatorem ex eo quod ſimiles depoſitiones Principum non poſſunt fieri ſine graui damno populi.

BArclaius digrediens à propoſito ſuo primo, & repetendo quæ dixerat cap. 4. ratione 4. & 5. contra ſententiam excommunicationis, & depoſitionis à Regno latam à Gregorio 7. contra Henricū 3. Impe-

Imperatorem, quod ſcilicet fuerit ſententia iniuſta, & nulla, & nos ibi reſponſo ad 4. & 5. demõſtrauimus fuiſſe iuſtam validam, ſalutarem, approbatam à prioribus Concilijs, & tandem à Concilio Tridẽtino, & ab ipſo Euangelio, & Actis Apoſtolorum. Hic iterum dicit illam ſententiam fuiſſe iniuſtam, & nullam contra dictum Imperatorem ſub iſto generali Thema. *Barclaij prima ratio.*

Quod ſimiles priuationes Principum non poſſunt fieri, ſine graui perturbatione, ſcandalo, & incommodo populi, adducens exorta bella inter Saxones, & Henricum, & effuſum cruorem Saxonum ex ſimili cauſa; Papamq; niſi meſtas tragedias excitaſſe, tandemquè Henricum retinuiſſe Imperium, & triumphatorem proceſſiſſe, & Gregorium fugiſſe, & defeciſſe vita prę anguſtijs, adyciens mẽdatia ex Hyſtoricis excommunicatis ab eodem Papa propter hoſtilitatem eorum contra Eccleſiam Dei, & Schiſma, & adhærentiam excommunicato Imperatori, vt poteſt videri apud Platinam de vita Gregorij 7. *Barclaij ratio prima.*

Fuiſſe illam ſententiam Chriſtianæ Reipublicæ inſalutarem, non opportunam, quod non probat ratione, ſed à triſti euentu, & ſucceſſu per Hyſtorias prophanas, vt dictum eſt in prima ratione eius. *2. ratio.*

Non debuit fulminari illa ſententia, quia tantus numerus hominum confluxerat in ſcelus Imperatoris, ne cum zizanijs eradicaretur illa multitudo, allegando B. Auguſtinum lib. 3. contra Epiſtolam Parmeniani cap. 2. & 23. q. 4. can. non poteſt, non poteſt eſſe ſalubris correptio, niſi cum ille corrigitur non habeat ſociam multitudinem, & ex Math. 13. dicentem dominum. Sinite vtraq; creſcere vſq; ad meſſem. *3. ratio.*

Verè oſtendis Barclaij te proiectum eſſe a facie Diuinæ lucis, & niſi palpabiles tenebras cum Aegiptijs tractare; Nam primo proponis te velle probare nullam fuiſſe illam ſententiam Gregorij 7. contra Henricum 3. Imperatorem, & medium tenes, quod nulla ratione tangit iniuſtitiam, & nullitatem ſententiæ, ſed ad ſummum tangeret inutilitatem, & importunitatem, & imprudentiam ſententiæ. Imo ſumis medium quod neque inſalubritatem ſententiæ de ſe probat, nam ſumis perturbationem, & damna Reypublicæ nata pro tali ſententia; Atqui hoc non probat ſententiæ inſalutarem rationem, vel nullitatẽ, vt reſponſo ad quintum cap. 4. hu. reſponſi, & cap. 48. tit. 2. & cap. 28. tit. 4. de Sacerd. & Imp. noſtri operis, nam damna, & perturbationes Reipublicæ poſſunt oriri paſſiuè merè ex parte ſententiæ Põtificum, actiuè verò ex prauitate Principis excommunicati, & depoſiti, & adhærentis populi, qui vice correctionis, & pænitentiæ aguntur in rabiem, & furorẽ, tanquam ferę ſauciatæ, aut dæmones malo adhærentes, ſicuti de ſeditione Principum, & populi contra Moyſen, & Aaron, & actis malis cum ingenti vaſtatione populi, & Principum ob talem populi, & Principum inobedientiam, & tumultus in num. 16. *Solutio ad 1*

Aliud

Aliud eſt ergo ſententiæ iniquitas, aut nullitas, aliud inſalubritas, Iniuſtitia, & nullitas ſententiæ illa eſt, quæ caret iure poteſtatis, materia Rei peccante, quæ non eſt iuxta terminos iuſtitiæ, inſalubritas verò illa eſt quæ non iuuat & non prodeſt alteri ob indiſpoſitionẽ recipientis, & ſi per ſe ſit ſalutaris, ſiuè quæ abſolute eſt improportionata. Sententiæ omnes quamuis iuſtæ, Reis ſemper ſunt inſalutares, & inſalubritas. Malis eſt ſalubritas bonis. Medicina inſalubris huic ob nimias eius indiſpoſitiones, & deordinationes, ac intemperamenta, alteri erit ſalubris ob temperiem eius, & materiam peccantem cedentem; quando ægrotus ſumpta medicina ab habente Diuinum lumen, & Diuinam Charitatem ſicuti Pontifex, cadit in urorem, & moritur, non eſt defectus medicinæ, ſed defectus materiæ nimiæ peccantis ægroti. Ideo ex inſalubritate ſententiæ nunquam fit reincidentia iniuſtitiæ, & nullitatis ſententiæ, & propterea Barclaius ex non probantibus putauit probare iniuſtitiam, & nullitatem ſententiæ Gregorij 7. præterquam eiuſdem ſententiæ ſanctitatem, & validitatem, ſupra cap. 4. reſponſo ad 4. & 5. probauimus, quia ſcilicet Imperator contra ius Diuinum etiam a Concilio Tridentino expreſſum poſtea ſeſſ. 25. de ref. cap. cupiens, & cap. ſi quem Clericorum ſeſſ. 22. de ref. occupabat bona Eccleſiaſtica, & diſtribuebat, ſecundò quia ſimoniaca labe hoc præſtabat, 3. quia interdixit populis ne obedirent Gregorio 7. vero legitimo Vicario Dei, quod de directo eſt hoſtile rebelle Saluatori, qui eum inſtituit in perſona B. Petri vice ſua, & iuſſit cunctis de ſuo grege ei obedientiam ſicuti ſibi Deo. Math. 16. Quidquid, &c. Ioan. vlt. Paſce agnos meos, &c. & Lucas 10. C. 16. qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit, ob quod ſcelus Deus minitatus eſt maius ſupplicium ſimilibus proteruis, quam ſit executum contra Sodoman, & Gomorram Math. 10. B. 14. ideo contra tantum impium per ſua ſcelera iam a Deo ſegregatum erat neceſſaria viſibilis ſententia excommunicationis, & depoſitionis per Papam, ne cæteri homines exemplo eius ruerent a Deo in præceps cum eo ad damnationem æternam, & vt ipſe impius daret, & ſolueret iuſtitiæ in hoc Mundo aliquas pœnas ſenſibiles ſupra cap. 2. poſt 28. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Ad 2. Ob perturbationes populi, & clades non ſequitur ſententiam latam fuiſſe inſalutarem, cum & perturbatio, & calamitas nata fuerit non ex defectu ſententiæ, ſed ex ſuperbia, & peruerſitate Rei, & adhærẽtiũ, nam tumultuarunt Principes, & populi contra Moyſen, & Aarõ, propter quod Deus, & Princeps, & millia populorum conſumpſit in num. 16. & tamen illa caſtigatio fuit ſalutaris reſiduo populi, & poſteris, & cæteris Principibus ad coercendos in timore, & honore erga poteſtates a Deo electus. Sicuti fuit ſalutaris populo, quamuis perturbatiua

turbatiua illa iuſſio à Deo Moyſi tolle cunctos Principes populi, & ſuſpende eos in partibulis contra Solem, vt auertatur furor meus ab Iſrael, ecce ſalus populi ex ſuſpendio Principum, quia fornicati fuere cum filiabus Moab in num. 25. A. depoſitio ſententialis viſibilis per Samuelem Regis Saul a Regno fuit turbulentiſſima,& meſtiſſima infauſta Dauid electo à Deo in Regem; Vniuerſi Sacerdotes trucidati fuere a Rege Saul, & vniuerſum Regnum commotum furore Regis 1. Reg. cap. 15. cap. 16. cap. 22. Attamen proportionato tempore à Deo fuit ſalutaris populo, & Regno, quanto magis profuit Regno Rex Dauid, quam Rex Saul,grãdis perturbatio,& cõuulſio Regni Salomonis, rebellatio de duodecim decem partium Regni, & adhæſio ſeruo, ſcilicet Ieroboam, vice Roboam Regis hæredis filij Salomonis? attamen fuit iuſta, & ſalutaris ob ſcelera Salomonis, & ad exemplum cæterorum Regum 3. Reg. cap. 11. & cap. 12. magna calamitas, & conuulſio Regni Chaldeorum, Regem Nabucodonoſor eiectum è ſolio ad beſtias? ſalutaris tamen fuit ſententia, quia recognouit Deum Cœli, & palpatus eſt à tumore ſuperbiæ ſuæ Daniel 4. E. F. G. ſic ergo ſententia Gregorij 7. contra Henricum 3. Imperat. ſalutaris fuit & Imperatoribus, & populis proportionato tempore, nam & Imperator agnoſcens ſua errata ſuplex nudis pedibus, frigeſcentibus gelu cunctis rebus, iterato ſolus, relicto ingenti exercitu, petijt Canoſſum, ſupplicauit a Gregorio remiſſionem, & poſt denegatam tandem obtinuit, vt refert Platina de vita Gregorij 7. præterquã ex tunc nullus Imperatorum amplius occupauit diſtribuit bona ampliſſima Eccleſiaſtica ſimoniacum lucrum induxit, exegitquè ſicuti fecit Henricus ille, ſed demiſit quæ ſunt Dei eſſe Deo, à Miniſtris Eccleſiaſticis diſponenda, & ſi Fridericus Imperator prolapſus ſit, & ipſe fuit excommunicatus, & depoſitus à Concilio Lugdunenſi acclamante, & Innocentio 4. ſententiante, vt refert Platina in vita Innocentij 4. & ſupra citauimus cap. ad Apoſtolicę de ſententia,& re iud. in 6. Nequè amplius Imperatores auſu temerario erumpunt impedire fidelibus Chriſti obedientiam erga Papam Dei Vicarium, ſicuti illi auſu diabolico conati ſunt, impedientes vltrò conuerſionem Saracenorum ad fidem, Eccleſias ſolo æquantes, Cardinales capientes,Concilia impedientes, ſicuti fecit ſæpius Rabies illorum Imperatorum. Salutaris igitur fuit illa ſententia Greg. 7. cõtra Henricum 3. Imper. ſuo loco, & tempore diffuſiſſimo poſt plures annos vſq; ad nos.

Præterquam alia eſt ſalus corporis, altera animæ,altera vtriuſquè, altera vno tempore, altera alio tempore, vnum eſt, quod illa ſententia ex ſui natura fuit ſalutaris animabus, etiam corporibus ſuſcipientibus diſpoſitoriè talem medicinam, ſi verò huic, vel illi non profuit, fuit ex peruerſitate eorum, non ex iniquitate ſententiæ.

Illæ

Digitized by Google

Illæ autem tragediæ bellorum, & cruoris effuſi, iam aderant ante ſententiam, licet poſt ſententiam durauerint inter Saxones, & Henricum, nec talis fuit triumphus Henrici iactatus, ſed ignominioſa indigna luce fuga, quādo in vltima congreſſione Rudulphus fuderit acies Henrici, victor campi extiterit, licet vulnere ſuſcepto in ipſis obortis triumphis deceſſerit: Vbi è contra Henricus profugus tanquam Caim pertimeſcens vmbras, & foliorum motus, decem, & ſeptem dies delituit tamquam lepus prorſus abſconditus oculis mortalium, ita vt cum crederetur mortuus, electores Elegerint Succeſſorem Imperij. Hæc Platina de vita Gregorij 7. Iterumquè Henricus, aduerſa Dei ira, militans cum Saxonibus, ab eis quatuor millia pugnatorum ſuorum ob trūcata collachrimatus eſt Platina in vita Victoris 3. Succeſſoris Gregorij 7.

Nequè eſt verum, hominum multitudinem confluxiſſe in ſcelere Henrici: Imo delicta ob quæ fuit excommunicatus, & deiectus à Regno, ei fuerunt ſingularia, non communia cæteris, puta occupatio bonorum Eccleſiaſticorum, Epiſcopatuum, collatio ſimoniaca labe eorum, inhibitio cunctis ne obedirent Gregorio 7. ſubrogatio Antipapæ in locum Gregorij 7. hæc Platina de vita Greg. 7. præter ſententiam Gregorij ibi verbaliter expreſſam, quæ continet delicta propria eius, non communia multitudini, ideo non eſt ad rem propoſiti præſentis, quod poſtea Barclaius inducit ex B. Auguſtino & 23. q. 4. can. non poteſt præcitato.

Nequè Saluator prohibuit Apoſtolis extirpare zizania de medio tritici; Imo tot Concilia extirparunt zizaniam, vt Nicenum, Romanum, Tridentinum, Hæreſeorum, & certum eſt, quod Saluator in legitimis Concilijs adeſt approbans, exaudiens Math. 18. C. ſed dedit conſilium temporis opportuni, cum dicat, ſinite, quæ eſt clauſula dilatoria, & ex Concilio, vt quando zizanium non eſt maturum, notum apparens, ſed vireſcēs conceptum ſimile tritico, non exiſtimatum, non patefactum, tunc ſinatur creſci vſquè ad maturitatem, ad notorietatem, quo maturato mandat meſſoribus ſuis, qui & Angeli, & Apoſtoli ſunt, & Succeſſores, de quibus dixit, Meſsis quidem multa, operarij vero pauci, &c. vt ſuccidant, & ſeparent zizania à tritico, Imo Deus abſolutè damnat Paſtorem Mercenarium, qui relinquit oues expoſitas faucibus Luporum, & fugit, non inſtituit autem Deus B. Petrum, & Succeſſores vt Mercenarios, ſed vt proprios, igitur vt occurrant Lupis, Leonibus, cæteriſquè infenſis gregi, arcendo, repercutiendo, mactando, hæc enim ſunt remedia ſaluandi gregem à Lupis, & Leonibus, quin imo Deus in Teſtamento veteri iuſsit fidelibus poteſtatibus, & populis extirpare zizania Hæreticorum, Apoſtatarum, & cæterorum Religioni inſidiatorum, & laudauit auxit ſuos

ſeruos

Digitized by Google

ſeruos extirpantes ea, lege Exod. 32. F. 27. 29. vſquè ad num. 30. in num. 25. A. B. C. & D. in fine, cap. 31. A. locutus eſt Dominus ad Moyſen dicens Vlciſcere prius, &c. cum ſequentibus B.C. cap. 33. F. 51. G. vſquè ad finem cap. 3. Deut. cap. 7. A. B. cap. 12. A. 2. ca. 13. per totum cap. 20. D. 17. 18. lib. iudicum 2. A. cap. 5. addito poſt 28. cap. 1. addito poſt 30. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio operis noſtri.

Proptera cum ſcelera Henrici 3. Imperatoris eſſent iam matura conſpicua, publica nociua, & eſſet euaſus Lupus, & Vrſus, & Leo ad perniciem ęternam ſubditorum, fuit tempus ſuccidendi hoc zizanium per Gregorium 7. Sol affulſit Dinini monitii, vt euaginaret gladium, exoneraret fulmen excommunicationis, & priuationis eius à Regno contra dictum Henricum, tanquam de Miniſtro alias Dei ſuper populo ſuo euaſum in monſtrum Lupare, Leoninum, Vrſatium contra fideles, & fidelium Paſtorem vniuerſalem inſtitutum a Deo; Simon Ioannis paſce agnos meos, &c. Ioan. vlt.

Quam ſententiam Gregorij 7. quam interpretationem extirpandi zizania maturata, publica, nociua B. Elias iam ſuo exemplo præmonſtrauit, dum illos quingentos Sacerdotes inſtitutos à Rege Achab cõtra Diuinam religionem, iam effectos publicos Apoſtatas, ſeducentes homines à vera religione, publicè peccantes in Deum, non ſinuit, ſed poſt ſacrificium comprehenſos interfecit ad crepedinem Torrentis Ciſon. 3. Reg. 28. G. 41.

Et Matathias vtiquè Summus Sacerdos cum vidiſſet mandata Regis, Antiochi vrgere contra Religionem, non patiens ingemuit, ſed tanquam Leo exilijt, miniſtrum Regis obtruncat, ad arma conuolat cum filijs ſuis, bellat, vincit Acies Antiochi Regis, & reuehit vndiquè fauſtos Triunphos, ſic Deo auxiliante, & benedicente 1. Machab. ca. 1. verſus finem, & cap. 2. A. B. cum ſequentibus vide ergo, quod & quando liceat ſupremo Sacerdoti mittere falcem in zizania, & ſuccidere, & euellere de medio fidelium.

Cap X.

Barclaius ex dictis Othonis Frigenſis iterum latrat contra ſententiam Gregorij 7.

QVia nos non ſumpſimus pro auctoritate Othonem Frigenſem, nequè eſt auctoritas Diuina, nequè Sancti Patris, ideo non incumbimus reſpondere his, quæ Barclaius etiam malè congeſſit ex eo, præterquam ſatis cap. 9. & cap. 4. ad 4. & 5. ſatis fugauimus hæc Barclaij fumãtia liuore verba. Solùm in hoc capite 10. releuamus ex Bar-

M claio

clario quod dicit Deum, & Apoſtolos, & B. Virginem non exaudiſſe preces illius ſententiæ Gregorij 7. contra Henricum 3. Imperatorē. Imo exaudiuit vt poteſt videri ex Platina de vita illius Pontificis, nam poſtquam Henricus fuit excommunicatus, & depoſitus à Regno ſupplex venit ad Pontificem Canoſſo demorantem, ibiquè nudis pedibus ſolus frequenti clamore abſolutionem petijt; tandem obtinuit, & iurauit ſe tempe raturū à ſceleribus pro quibus fuit excommunicatus, & quia relapſus eſt, & iterum excōmunicatus, & depoſitus electores indignatione tantę defectionis permoti alium in Imperatorem ſcilicet Rudulphum ſuffecerunt; cum quo facta armorum congreſſione Henricus tanta ignominia fuit à Deo Beatis Apoſtolis conſuſus, & ſignatus tamquam Caim, vt amiſſo exercitu fugerit, & in fuga latitauerit decem, & ſeptem dies etiam motum venti, pertimeſcens, intantū vt electores credentes tranſlatum corpore, & anima, Henricum 4. eius Filium in Imperatorem elegerint, qui poſtea bella, calamitates, & necem ſeruitutem tandem Patri intulit, vt regnaret, cum vere fuiſſet loco Patris electus in Imperatorem.

Præterquam dato, et non conceſſo, tunc ſtatim viſibiliter, preces ſententiæ Gregorij 7. contra Henricum non fuiſſe exauditas, exauditæ tamen fuere inuiſibiliter, quo ad fulmen in animam Henrici, & quo ad bona ſpiritualia æterna, quibus per ſententiam fuerat priuatus Henricus, promittente Deo, cuius promiſſum non poteſt fallere, nequè falli, & eſt certius quocumquè ſenſibili, quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis. Math. 16. & propterea ſi oculis intellectus, non ſenſus, ſi adhærentia fidei procedatis, videbitis, & certè ſcietis Henricum 3. Imperatorem iuxta vota ſententiæ Gregorij 7. fuiſſe a Deo percuſſum conculcatum, ſpoliatumquè omni honore, Regno, & bono ſicut Rex Saul licet ſenſibus ad pauca, & obſcurè percipientibus, nihilquè de æternis videatur Henricum iuxta ſententiam Gregorij 7. non fuiſſe a Deo punitum, credere enim magis debemus Euangelico promiſſo quam ſenſibus deprauatorum hominum.

Præterquam iam diximus, ad 5. ca. 4. hu. non eximi Henricum ab ira Omnipotentis, ſi poſtea diū proſperatus fuiſſet, nequè calumniari de inualiditate ſententiam Gregorij 7. ſi iſte poſtea infelix fuerit ſenſibus, nam, & ſententia depoſitionis à Regno Regis Saül fuit Sancta, valida, vt potè à Deo, & tamen Samuel pronuntiator receſſit, Saul perſeuerauit in Regno Tyrānus tamen poſt ſententiam priuationis latam; Dauid vere electus in eius locum fugit, periclitatur, 1. Reg. 15. cum ſequentibus. Sic Elias fugit, & quaſi moritur præ laſſitudine, ex eo quia zelatus fuerat Domum Dei occidendo illos quingentos Sacerdotes Balaam 3. Reg. 28. cum. 29. & tamen erat forſitan iniuſta, iniqua illa actio Samuel contra Regem Saul? Eliæ contra Regem Achab

Achab, & Apoſtatas? nullo modo; proinde Barclaij contine ſpumantis oris latratus, & liuorem contra ſententiam Gregorij 7. latam contra Henricum 3. Imperatorem, &c.

Cap. XI.

Barclaius digreditur ad Clementem 8. & ex Laudibus eius parat calumniam contra Iulium ſecundum.

NON eſt cur reſpondeamus huic verboſo cum digrediatur, à propoſito, & ſolum latret, neque debemus furentis hominis eiulatus proſequi, vel exiſtimare.

Cap XII.

Barclaius cap. 12. repetendo contendit probare Pontifici nullam competere poteſtatem à Deo in temporalibus.

TOta antiquitas Chriſtiana ſemper cenſuit Reges ſolo Deo minores eſſe. *Barclaij ratio 1.*

2. Confirmat idem per cap. peruenerabilem. Qui filij ſint legitimi.

3. Adijciens, quod clauſula directè, & indirectè inuenta à iuriſtis, & Theologis ſit ſolū adiuentiones ad captandam auram allegatæ poteſtatis Pontificis in temporalibus, non autem eſſe modum applicationis prædictæ poteſtatis.

4. Probat principalem concluſionē ducendo ad inconueniens, ex illa enim data poteſtate Pontificis in temporalibus, ſequeretur Reges eſſe vaſſalos, & Clientes Papæ, & precario regnantes.

5. Neque conſtare iure Diuino, neque traditione, verbo, vel mandato de tali poteſtate, quod deſumitur ex argumento 2. 3. cap. 5. hu. & ſuprà.

6. Quia per Sacras literas Regum dominatio, commendatur, vt per me Reges regnant. Data eſt vobis poteſtas à Domino, & virtus ab altiſſimo cor Regis in manu Domini, dabo illis Regem in furore meo, Time filij mi Regem, &c. Regem honorificate.

7. Non conſtare de tali poteſtate aliquo verbo Dei expreſſo, neque de ea mentionē fecifſe antiquam Eccleſiam, & Patres, quod deſumitur ex cap. 5. argum. 2. & 3. & 11. cap. 3. hu. reſponſi.

Barclaius in præſenti cap. cum repetat ſolum rationes ab eo ſupra adductas, & a nobis diſſolutas, ne cadamus in notam repetionis bre-

Digitized by Google

uibus verbis diſſoluemus, remittentes lectores ad ſuperiora reſponſa, vbi hæc eadem argumenta Barclaij adducta fuere.

Solutio ad 1. Ad primum ergo, quod eſt finis totius cap. 2. Barclaij hu. operis. Dicamus Reges ſecundum regimen polyticum hominum ſubiectorũ, per terrena bona, ad terrenam tranquillitatem in hoc deſeruiendo Deo participato his mortalibus inferiori conditione, non excedendo tales limites, non habere ſuperiores in eo ordine, tranſeat; ſed prout Diuina miſeratione etiam temporalia præter ſpiritualia hominum auocata ſunt per legem ad Deum, ad vitam æternam; Sic Reges ſunt inferiores, & ſubditi Pontifici tali ordinatione, cum Deus dederit poteſtatem vti propriam Pontifici in his, quæ ad Deum pertinent, non Regi, vel alio Laico Principi in num. 17. & cap. 18. Math. 16. C. quidquid ligaueris, Ioan. 20. Accipite Spiritum Sanctum, &c. Ioan. vlt. Simon Ioannis, &c. paſce agnos meos, paſce oues meas, a qua poteſtate nullibi inuenitur exceptio Regum, vel alterius humanę creaturæ ſub forma, & fine dictæ poteſtatis directorię cap. 4. 7. 8. 11. 12. 17. tit. 1. hu. ca. 1. 2. 3. 13. 10. 11. cum alijs tit 2. hu. Vel tandem ſumuntur Reges vt deuiant ab æterno, & cæteris ſunt de offendiculo, & impedimento à vijs ad æternum, & hoc pacto ſunt inferiores, & ſubditi poteſtati corrigenti Papæ eo ipſo, & per coincidentiam, quod Deus ei dederit poteſtatem perfectam, & gloriam directoriam, correctoriam, & ita defenſoriam à contrarijs viatorum ad æternum, vt ex præcitatis, & cap. 15. 14. tit. 2. hu. quæ contraria ſunt non ſolum mala ſpiritualia, ſed etiam ſæpe polytica temporalia ca. 14. 15. tit. 2. hu. quæ probata fuere a nobis ſupra cap. 4. per 28. argumenta.

Et ibi ante argumenta aſſignata fuit origo vera talis poteſtatis Pontificis in temporalibus ad primum, & poſt ſolutiones ad 6. & cap. 3. huius reſponſi, & cap. 2. per plura argumenta Diuini iuris, & iuuat maximè ad hæc ſcire ius Imperij à Deo, non fuiſſe conceſſum liberè abſoluteque hominibus, ſed limitatè, & proſcriptè ſub Deo, obſeruantia Euangelij, & ita ſub Pontifice. vide cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. §. Rimandæ ſunt & cap. 5. ad primum.

Ad 2. Ad 2. rationem Barclaij reſpondeatur, vt ad primum hu. cap. illi autem cap. per venerabilem quod eſt repetitum ex cap. 2. hu. reſponſi reſpondeatur, vt cap. 2. ante vltimam ibi ſolutionem.

Ad 3. Dicit calumniam, & non probat: numquam modus adhibetur ad captandum abſolutum, ſed ſupponit abſolutum, vide reſponſum ad proemium Barclaij ca. 3. indè progrediendo, vbi diſſeritur de iſta clauſula directè, & indirectè, & cap. 5. in principio, eſt autem hoc argumentum Barclaij repetitum ex proemio cap. 3. hu.

Ad 4. Ad 4. quod repetit ex cap. 3. argum. 8. & 9. & primo reſpondeatur ergo vt ad primum huius 12. cap. & reſponſis datis ad 1. 8. 9. cap. 3.

prę-

prçcitati, & dicatur, negatur ſequi Principes eſſe Vaſſalos, & Clientes Papæ, ſed ſunt filij per electionem Diuinam Papæ, vti Patris per electionem Diuinam, ſe habent vt Arietes ad Paſtorem, non vt Vaſſali, & Clientes eius Ioan. cap. vlt. cap. 12. 11. tit. 2. hu. ſe habent vt filij regales ordinabiles, dirigibiles, corrigibiles, defendibiles per Papam per viam Diuinorum mandatorum ad ſuper Cœleſtia Regna ad conregnandum cum Chriſto, quo verò ad regimen polyticum ad finē polyticum præſcindendo ab offenſa ſpiritualis obiecti, & viarum, & viatorum ad illud, nequè ſunt Reges ſub Papa, vt filij ſub Patre, poteſtate correctiua, ſed imediatè Dei Miniſtri; alijs verò modis ſunt ſub Papa vt filij ſub Patre, vel vt Leones, & Vrſi, & feræ beſtiæ inſidiantes gregi Saluatoris, quo caſu Diuino inſtituto cadunt ſub baculo, & virca dominationis Papalis etiam ad deſtructionem temporalium, vt ſaluetur via, & viator ad æternum, vt exprecitatis cap. 2. & 4. ad 1. & poſt 6. & per 29. argumenta.

Ad 5. de poteſtate Pontificis in temporalibus per directionem, correctionem, viarum, & viatorum ad æternum, & defenſionem ab inſenſis conſtat iure, mandato, verbouè Diuino expreſſo ſaltem conſubſtantiali definitiuo, quod eſt idem quod ipſa natura poteſtatis perfecta data à Saluatore B. Petro, & Succeſſoribus, quidquid ligaueris, &c. Math. 16. quod cadit ſuper ordinabilibus ad æternum, qualia ſunt ſpiritualia, & temporalia, quod eo ipſo intelligitur defenſiuum à contrarijs, quæ contraria nedum ſpiritualia, ſed etiam mala temporalia ſæpiſſime ſunt, à qua generali traditione poteſtatis à Deo B. Petro ſuper per dictis Deus non excepit Reges, & Ioan. vlt. Simon. Ioannis, &c. paſce agnos meos, paſce oues meas, hoc eſt dictu per coincidentiā defende à contrarijs, quæ ſunt, & ſpiritualia mala, & temporalia, a quo ouili Deus non excepit Reges, & temporalem eorum poteſtatē, niſi ſe abdicant ſponte extra caſtra, Dei, & dent pro Deo, ſub ſeruitute præſentanea, & ſempiterna dęmoniorum, quod erit deterior ſeruitus incomparabiliter, quam Deo ſeruire, & eſſe ſub eius Vicario. *Ad 5.*

De hoc verbo, mandato, Iure expreſſo congenito definitiuo ſubſtantiali prædictæ poteſtatis pontificis in temporalibus fuſè habebis ſupra cap. 4. poſt ſolutionem ad 6. & cap. 5. ad 2. cap. 3. ad 11. eſt autem verbum ſubſtantiale definitiuum, quod coincidit cum rei natura, vel cum parte, vel cum proprietate, vel emergit ex his, vt qui dicit naturam incorporalem immortalem, dicit ſpiritum, qui dicit extēſionem, dicit quantitatem, qui dicit rationalem creaturam, dicit hominem, & ita qui bene aduertit ex prçcitatis Euangelijs dum Deus contuli B. Petro, & Succeſſoribus eius poteſtatem ligandi, & ſoluendi ſuper ordinabilibus ad æternum, & poteſtatem Paſtoris ſuper agnis & ouibus ideſt fidelibus ad æternum, & noſcat eſſe poteſtatem perfe-

ctam

Digitized by Google

etiam, quia à Deo immediatè pro ſumma rei, & quod natura humana ſit errabunda à via æternæ ſalutis, & quod per ſpiritualia, & etiam per temporalia poſſit obſtari viæ, viatoribus ad illud æternum, ſequitur, vel per coincidentiam, vel per connexionem neceſſariam, quod illa poteſtas pontificis ſuper hominibus ad æternum, ſit correctiua deuiorum, & defenſiua viarum, & viatorum a contrarijs. & ita defenſiua. & a contrarijs malis ſpiritualibus, & etiam a malis temporalibus, & ita vetatur ſuper Principibus malis deuijs a lege Dei, & nocentibus, vel formidoloſis viatoribus, & vijs ad æternum, ſicut quando Rex Pharao, & Regnum cæperunt reſiſtere, & obſiſtere populo Dei viatori vocato ad Diuinum ſacrificium, ad Terram promiſſionis, contulit Deus virtutem Moyſi, & Aaron etiam temporaliter contra Regem, & Regnum Aegipti, vaſtando varijs cladibus, & creſcente contumacia, & obſiſtentia Regis, & Regni contra illos viatores, etiam necando eorum temporalia, & interimendo Regem, & Regnum in aquis; & ita Deus ſubmiſit Regem Amalec ſub gladio Samuelis, quia reſtiterat in via populo viatori 1. Reg. 15. & ſubiecit quinquè Reges conculcandos pedibus primatum exercitus Ioſue, & alios ſubmiſit Reges Ioſue, vti offenſores Diuinæ Mentis, & populi Dei viatoris lib. Ioſue 10. D. E. & cap. 8. A. cap. 6. A. & alios ſub Gedeone Reges, & gentes ſuppoſuit, lib. Iudi. 7. cum ſequentibus de quibus cap. 5. ad 2. contrarium, cap. 3. ad 11. & poſt ſolutionem ad 2. per 10 argumenta.

Ad 6. Ad 6. reſpondeatur vt ad 1. Reges pergentes ſub Dei timore, & regentes iuxta Dei mandatum, & continentes ſe intra fines poteſtatis eis præſcriptos à Deo, vtquè comendantur, ſuntquè magni, &c. ſed ſi aberrent à lege Dei, ſi contrariantur eius propoſito, ſæpiſſime à Deo conculcati ſunt etiam ſub inferioribus creaturis, vt patet reſponſo ad 5. vt patet de Rege, & Regno Salomonis ſub ſeruo Ieroboam 3. Reg. 11. & cap. 12. de Rege Ieroboam extincto per Baaſa ſeruum eius ex Dei monitu 3. Reg. 15. G. de Rege Achab extincto ſub Iehu duce ſui exercitus, Dei monitu 4. Reg. cap. 9. & 10. &c. de Regibus Iſrael extinctis per Regem Caldeorum ob ſcelera eorũ 4. Reg. cap. fin. 2. Paralip. cap. fin. de Rege Caldeorum deiecto de ſolio ad beſtias ob eius animi elationem, de nece Baltaſſaris Regis ob gloriam in vaſis templi in contemptum Dei, & templi. Daniel cap. 4. F. 28. cap. 5. A. B. & in fine.

Ad 7. reſpondeatur vt ad 5. hu. 12. & reſpondeatur vt ad 11. obiectionem Barclaij cap. 3. & ad 2. cap. 5. hu. & per 20. argumenta poſt ſolutionem ad 6. cap. 4. hu. eſt autem facta perpetua mentio ſubſtantialis definitiua, & ſi non ſemper verbalis de prædicta poteſtate Pontificis in temporalibus, & in Teſtamento veteri, & in Euangelio, & actis Apoſtolorum, quæ durabunt vſquè ad finem Mundi, dum in prædictis

dictis

Digitized by Google

dictis Deus ei contulit talem poteſtatem, & talem poteſtatem ſupremi Sacerdotes exercuerunt, & Paul. 1. ad Corint. cap. 6. A. Tonat ſe habere poteſtatem à Deo ſuper ſecularibus à minori,cum habeat etiã à maiori iudicandi Angelos Apoſtatas, & per adducta ad 5. hic,& per 29. argumenta adducta cap. 4. poſt ſolutionem argumentorum Barclaij, eſt autem mentio ſubſtantialis congenita definitiua rei, ſicuti ad 5. hic dictum eſt de verbo, & mandato ſubſtantiali, ſcilicet rei propoſitæ naturæ ratio, vel qualitas interior, proprietas, vel emergens ex his, vel coincidens. Cum ergo collata poteſtas a Saluatore B. Petro, & Succeſſoribus Math. 16. quidquid ligaueris, & Ioan. vlt. paſce agnos meos, &c. fuerit, ſit, & erit vſquè ad finem Mundi, & ſanè perfecta directiua, & correctiua hominum ad æternum,& defenſiua a cõtrarijs quibuſcumquè illis vijs, & viatoribus ad æternum, quæ ſunt & mala ſpiritualia, & ſæpe mala poteſtatiua temporalia, ſequitur per coincidentia, illam poteſtatem eſſe defenſiuam viarum, & viatorum à talibus contrarijs ad æternum, ecce perpetua mentio conſubſtantialis congenita cum dicta poteſtate Pontificis in temporalibus vſquè ad finem Mundi ex natura Euangelij, & inſtitutionis illius poteſtatis Papæ, & ex perfectione, & munere, & fine dictæ poteſtatis. Igitur cum ſit eius mentio conſubſtantialis congenita Euangelio, & illi cõditæ poteſtati in Euangelio,non ocurrit mentio vocalis de ea, ſi adeſt non nocet, ſi non adeſt, non demit, non tollit poteſtatem, numquid enim homo non eſt riſibilis, ſi de eo non fiat mentio ſcripto, vel verbo? Ignis non leuitat, ſi de hoc memoria ſileat? Ita ſi de illa poteſtate per aliquod tempus non fuiſſet facta mentio verbalis;cum mentio ſubſtantialis congenita Euangelio, & inſtitutioni illius poteſtatis, & naturæ, & perfectioni poteſtatis ſemper his hæreat,& vigeat;per perpetuitatem Euangelij, & inſtitutæ poteſtatis B. Petri, & Succeſſorum illa mentio de tali poteſtate perpetuatur,nequè occurrit vt vigeat mẽtio verbalis de ea,quæ ſi adeſt, ei deſeruit, ſi non adeſt non demit,non obſcurat de illa probata poteſtate Pontificis in temporalibus per directionem, correctionem, & defenſionem à contraijs viarum, & viatorum ad æternam ſalutem.

Huculquè peruenerunt Barclaij rationes, & conatus probatorij, quod Pontifici non competat à Deo poteſtas in temporalibus; De cetero Barclaius ſolum negat reſponſa, & diſtinctiones Theologorum de tali poteſtate, nequè tamen adinuenit rationes negandi; ſed ſolum animi liuorem, & voces ferinas vice rationum adducit, & præcipuè Bellarmini reſponſa, & rationes perſequitur, quas & ſi non defendimus, pro vt tamen in Sacris Scripturis eſt communis radix noſtrarum rationum cum illis, etiam nos occuramus huius maligni conatibus, ne decipiat ignorantes, & male inclinatos; non enim eſt periculum rationes

nes Barclaij poſſe mouère ſapientem, niſi ad riſum, & ſtuporem perfidiæ ſuæ.

Cap. XIII. & XIV.

Barclaius negat ſubiectionem Poteſtatis Polyticæ, & finis eius ſub Poteſtate Eccleſiaſtica, & fine eius.

CApite 13. & 14. Barclaius negat ſubordinationem, & ſubiectionē poteſtatis polyticæ, & finis eius ſub poteſtate Eccleſiaſtica, & fine poteſtatis Eccleſiaſticæ, ſed non probat, niſi inquantum ex cap. 2. eius poſſet probari, cuius probationes ibi per nos ſolutæ fuere, ſed hic Barclaius per refugit repetere modo ſuo, ſicuti fecit cap. 12.

Poteſtas polytica illa eſt, quę à Deo eſt poteſtas pro regimine corporum, & ſenſuum hominum per terrena bona ad terrenam tranquillitatem Sap. 6. A. ad Rom. 13. B. cap. 10. tit 1. cap. 1. 2. tit. 4. huius. Poteſtas verò Eccleſiaſtica eſt poteſtas à Deo regendi, & corrigendi, & defendendi à contrarijs animas, & per animas corpora & ſenſus hominum per obſeruantiam Diuinorum mandatorum, & conſequentium ad æternum, ideſt ad Deum videndum, & perfruendum ſempiterna indeficientia in Cœlis, Math. 16. Ioan. 20. & vlt. ſupra cap. 4. 7. 8. 11. 12. 17. tit. 1. cap. 2. 3. 4. 5. cum ſequentibus tit. 2. hu. operis. His permiſſis ad applicationem.

Sed poteſtas polytica non quieſcit, non euacuatur in ſolo regimine mortali corporum, & ſenſuum, nequè vltimatus finis eius eſt humanarum, nequè tranquillitas terrena. quia tam poteſtas polytica, quam regendi homines conſtant anima immortali, ideò eorum actiones, & termini non poſſunt finiri in terra propter terrenum bonum, ſed vltro hunc Mundum mortalem debent obligari, & ordinari ad vlteriorem Mundum immortalium, ad ſempiternam vitam, ad finem ſempiternum; Hinc per Euangelium Deus minitatur ſempiternum incendium pro demeritis, ſempiternam verò fælicitatem ſpondet pro meritis hominum; Atqui omne ordinabile, ordinatumquè de hominibus, & attinentiæ per viam mandatorum Dei ad æternum, ad Deum videndum, perfruendum ſempiterna manſione, cadit ſub viſibili poteſtate Pontificis Vicarij Dei, vt patet ex allata definitione naturæ muneris, & finis eius paulo ante, & cap. 4. 7. 8. 11. tit. 1. cap. 1. 2. 3. 4. 5. 13. cum alijs tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio: igitur à definitionibus poteſtatum ad definitas poteſtates, conſtat, quod poteſtas polytica, & finis eius ſubiectantur a Deo ſub poteſtate Pontificia, & ſine poteſtatis Pontificiæ per directionem, & correctionem ad æternum illud, &

defen-

defenſionem à contrarijs.

Corroboratur.

Nam ad diſtinctionem, & ſubordinationem ſubiectorum, obiectorum, & finium facultates benè ſubordinantur; Subiectum poteſtatis polyticæ eſt corpus, & ſenſus hominis, ſubiectum primum Pontificię poteſtatis eſt anima hominis, at benè corpus ſubiectatur, & ſubordinatur animæ, a qua etiam, & per quam viuit, & mouetur: Materia, & finis poteſtatis polyticæ eſt rerum mortalium æquatio iuxta iura recipientium, & terrena pax: Sed Pontificiæ materia, & finis eſt animorum, & corporum æquatio per obſeruantiam Diuinorum mandatorũ ad ſempiternam vitam acquirendam in Cœlis. Atqui tempus, & temporale, & materiale ſubordinatur æterno, & ſpirituali, & Deo ipſo videndo perfruendo; Igitur & poteſtas polytica, Diuina ordinatione, ſubordinatur, & ſubiectatur poteſtati Pontificiæ.

Quod ab offendentibus, & defendentibus comprobatur: Nam non ſolum mala ſpiritualia, ſed etiam mala temporalia, & poteſtatiua poſſunt obſtare, minitari vijs, & viatoribus ad æternum illud, ſicuti obſtabat Rex Pharao populo Dei Exod. 6. cum ſequentibus. Ieroboam Rex populo, abducendo eum à cultura veri Dei ad culturam dæmoniorum 3. Reg. cap. 13. & cap. 14. ſicut obſtabat Rex Antiochus vt 1. Macab. 1. & cap. 2. Igitur cum Dei Vicarius ſicuti habuit à Deo abſolutam perfectamquè poteſtatem ſuper hominibus ad Cœlum, ſicuti perfectiſſimus Paſtor ad agnos, & oues, & poteſtatem ſuper eis ad dictum finem ligandi, & ſoluendi cap. 16. Math. Ioan. cap. vlt. Ita oportet habuerit per coincidentiam poteſtatem defenſiuam à contrarijs, quæ ſunt, ne dum mala ſpiritualia, ſed etiam poteſtatiua polytica plerumquè, vt ex adductis, & cap. 14. tit. 2. hu. ſequitur, quod à Deo poteſtas polytica ſit ſubiectata poteſtati Pontificiæ per defenſionem viarum, & viatorum ad Cœlum ab illis, vti contrarijs eis, quæ fuſius probata fuere, & cap. 2. & cap. 3. per decem argumenta, & cap. 4. per 29. argumenta hu. reſponſi.

Quæ probantur ex documentis Sacris.

Deus ſubmiſit Eſau, & ſi primo genitũ ſub Iacob ob ſcelera Eſau Geneſ. 27 C. D. F. Deus ſubmiſit Regem Pharaonem, & Regnum ſub poteſtate Moyſi, & Aaron, etiam ad deuaſtationem temporalem ſtatus eius, etiam ad necem Regis, & primogenitorum, quia Rex, & Regnum temporali robore obſtabant exitui populi Dei de eis ad ſacrificandum, & ad Terram promiſſionis, Exod. 6. cum ſequentibus. Sic Deus quinquè Reges ſubiecit ſub Ioſue tanquam infenſos populo Dei viatori, lib. Ioſue cap. 10. D E. F. ſic Deus Regem Saul, vbi tranſgreſſus eſt Diuina mandata ſubiecit ſub Samuele miniſtro Eccleſiaſtico 1. Reg. 7. C. 9. & 1. in fine, 13. C. cap. 15. A. E. F. & Regem

N Amalec

Digitized by Google

Amalec tanquam infenſum populo Dei viatori ſubmiſit gladio Samuelis 1. Reg. 15. A. G. ſic Regis Ochoziæ Principes cum dominatu, & non cum ſubiectione animi,& verborum alloquentes Eliam ad verbum eius igne de Cœlo fulminato conſumpſit 4. Reg. 1. & tertium ſaluauit, vti ſubiectum deprecantem Eliam, ibidem erat autem Elias munere Eccleſiaſticus 3. Reg. 28. F. G. & 29. C. D.

Quare ex his concluditur poteſtatem polyticam, & finem eius à Deo ſubiici ſub poteſtate Eccleſiaſtica, & ſub fine poteſtatis Eccleſiaſticæ, audi Paulum Apoſtolum concludentem 1. ad Corint. 6. A. an neſcitis, quod Angelos iudicabimus(vtiquè poteſtate à Deo accepta) quanto magis ſæcularia? Si ergo ſecularia qualia ſunt polyticæ poteſtatis, & Laici ſubiecti cadunt ſub poteſtate iudiciali Pauli à Deo accepta, igitur ex Dei ordinatione poteſtates polytice cum ſubditis ſubiectantur ſub poteſtate Eccleſiaſtica, & ſub fine eius, & in num. cap. 27. Deus iuſſit Ioſue Succeſſorem Moyſi à Deo electum in Principem in ſua inſtitutione præſentari,& ſiſti coram Eleazaro Sacerdote, igitur vt ſubiectus, & ſubordinatus ei, alias vana fuiſſet illa ſiſtentia eius illi ſupremo Sacerdoti, & amplius Deus iuſſit, vt Ioſue iam electus in Principem ipſe cum populo, & tota multitudine ingrederetur,& egrederetur ad verbum Eleazaris ſupremi Sacerdotis,quod eſt maxima dependentia, & ſubiectio moralis, & Regis, & Regni ſub ſupremo Sacerdote, etiam Legis veteris, quanto magis ſub Sacerdote ſupremo Euangelij, qui eſt præſtantior illo antiquo, ſicuti Euangelium, & Sacrificium Euangelicum præſtātiora ſunt Teſtamento veteri, & Sacrificijs eius. Simon Ioānis paſce agnos meos, paſce oues meas Ioan. vlt. vbi hic ab ouibus, & agnis Saluatoris ſunt exceptæ poteſtates polyticæ? nullibi certè; Igitur poteſtates polyticæ ea ratione ſubordinantur ſub Pontificia, qua ratione oues, & agni ordinati benè à Deo, ſubordinantur verò perfecto Paſtori ordinato à Deo humanato Saluatore noſtro. B. Paulus 13. A. ad Rom. comparatis poteſtatibus inferioribus, medijs, & ſuperioribus, & ſubditis, mandauit omnem animam ſubijci poteſtatibus ſublimioribus, aduertatur illa clauſula comparatiua, ſublimioribus; eſt autem certum comparatis poteſtate Pontificia, & polytica, polyticam ei eſſe inferiorem, & Pontificiam ſublimiorem ei. Sicuti anima, quæ eſt primarium ſubiectum Pontificiæ eſt ſublimior corpore, circa quod incumbit polytica: & finis qui Pontificiæ, qui eſt Deus adorandus, timendus, perfruendus æterna viſione in Cœlis eſt præſtantior fine illo, qui eſt terrena tranquillitas, qui eſt finis conſecutionis polyticæ poteſtatis, quanto abſolutio animarum, & corporum ab æterna damnatione, & reſtitutio ad Regna Cœlorum eſt præſtantior abſolutione corporum à temporali carcere, ad tranquillitatem terrenam, quæ ſunt poteſtatis polyticæ quantò ſacrificia,

mune-

munera ſacerdotalia, quæ perſonaliter continent Saluatorem maiora ſunt munere poteſtatis polyticæ, quæ niſi circa partcipatam obſcurā bonitatem Saluatoris de mortali regulatione ad terrenam pacem verſatur. Igitur concluſa eſt veritas Apoſtolico mandato, quod poteſtas polytica, & finis eius ſubordinentur, & ſubiectentur à Deo ſub poteſtate Pontificia, & ſub fine poteſtatis Pontificiæ, quod ab illata pæna in Regem Ieroboam Deus demonſtrauit, dum Deus are fecit ſacrilegam dexteram Regis, quia extendit contra Dei Nuntium de religione,& mandato contra peccata Regis, non autem propter Regem. Deus puniuit Nuntium increpantem Regem de ſcelere in religionem 3. Rer. cap. 13. A. eſt autem Pontifex, & Dei Nuntius, & poteſtas Vicaria circa religionem, mandatum, legem, homineſquè regendos, corrigendos per legem ad Deum. Math. 16. C. Ioan. vlt. Math. in fine Ioan. 20. in num 18. & 16. F. ad Hebr. 5. A. & cap. 2. cum pluribus ſequentibus tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio, & cap. 4. 7. 8. 11. 12. 17. tit. 1. eod.

Barclaius è contra pro ſua negatiua affert quaſdam propoſitiones, primo verba S. Bernardi lib. 1. de conſideratione cap. 5. infima, & terrena Iudices ſuos Reges habent, quid fines alienos inuaditis, quid falcem in alienam meſſem mititis? *Ratio 1.*

Atqui ſi poteſtas Eccleſiaſtica occuparet polyticam poteſtatem regendo per terrena bona ad terrenam pacem ſubditos eius, vtiquè inuaderet fines eius, ſed hoc nec præſtat, nec prætendit poteſtas Eccleſiaſtica, ſed dirigit, & corrigit eam, cum ſubditis per viam Euangelicam ad æternam fælicitatem in Cœlis, defendendo tales vias, & viatores a contrarijs. Quare aliena non inuadit, ſed propria munera ſibi delegatę poteſtatis à Deo exercet,& confert,& defendit, eſt enim poteſtas Eccleſiaſtica a Deo ſuper vijs,& viatoribus ad Deum adorandum, timendum, et ſempiterna fruitione tenendum, vt in principio huius,& fuſius ſupra. *Solutio.*

Ait ille, quia fines diſtinguuntur poteſtatis polyticæ, & Eccleſiaſticæ, ideo non ſubordinatur polytica cum ſuo fine ſub Eccleſiaſtica. *Ratio 2. Barclaij.*

At diſtinctio ex ſe non tollit ſubordinationem,vt diximus cap.2.hu. Præterquam cum finis poteſtatis polyticę non terminetur in terrena pace, quia conſtat anima immortali cum ſubditis, & quia à Deo auocatur ad obedientiam Euangelij,ad vitam æternam,per alienationem ab incendio ſempiterno. Hinc finis poteſtatis polyticę in ſe non conquieſcit, & terminatur, ſed altius à Deo ſubordinatur ad vlteriorem finem, qui vtiquè eſt finis publicus poteſtatis Eccleſiaſticæ, vt à natura eius conſtat, & ex probatis, ideo finis poteſtatis polyticæ cadit, & ſubijcitur ſub fine poteſtatis Eccleſiaſticę,& ſub poteſtate Eccleſiaſtica,vt fuſius eſt probatū in princ. hu. cap. & alibi ſup. ca. 13. tit. 2. hu. *Solutio.*

N 2 Oppo-

Digitized by Google

Ratio 3. Opponit Barclaius membrum à membro non dependere, vt pedem à pede.

Solutio. Membrũ ęquale cum membro æquali tranſeat, quod nõ dependeat, ſed membrum inferius à ſuperiori viuificante dependet, vt pes, brachium à capite, ac cerebro, vt corpus ab anima, corpus à ſpirituali.

Ratio 4. Opponit Barclaius, Reges non habere ſuperiorem in terris.

Solutio. Reſpondeatur, vt ad 1. hu. 13. & 14. cap. & reſpondeatur vt ad 1. contrarium cap. 12. a quo iſtud eſt deſumptum argumentum, & ex cap. 2. ad textum 4. ibi adductum.

Ratio 5. Dicit Barclaius. Si poteſtas polytica offendat ſpirituale, debet mutare regimen, quod oſtendit in Eccleſiaſtica maiorem dignitatem, ſed non maioritatem poteſtatis.

Solutio. Multiplex reſponſum conuincens Barclaium datur.

Primo regimen non ſolum eſt actus dignitatis, ſed etiam actus poteſtatis, quare mutatio regiminis eſt actus nedum dignitatis, ſed etiam poteſtatis; propterea polyticam poteſtatem, ſi offendat ſpirituale, debere mutare regimen, hoc indicat in Eccleſiaſtica non ſolum maiorem dignitatem, ob cuius reuerentiam polytica mutet regimen offenſiuum eius, ſed etiam indicat maiorem poteſtatem in Eccleſiaſtica, metu cuius polytica cogitur mutare regimen.

Dicatur amplius, quod Deus non ſolum contulit, & indicauit dignitatem, ſed parem cum dignitate poteſtatẽ in Eccleſiaſtico, dum dixit, & dicendo contulit, & roborauit. Quidquid ligaueris ſuper terrã, erit ligatum, & in Cœlis. Math. 16. hæc ſunt verba, & promiſſa poteſtatiua; iſti ſunt actus ſupremæ poteſtatis, ligare, & ſoluere ſuper vijs, & viatoribus ad æternum, cum Diuino promiſſo confirmationis in Cœlo à Deo. Pariter dum Saluator dixit, & mandauit, & mandando roborauit B. Petrum. Paſce agnos meos, paſce oues meas: Ioan. vlt. certũ eſt enim paſcere gregem, regere, defendere ab infenſis eſſe actus, & opera poteſtatis, & poteſtatis perfectæ, non merę nudęq; dignitatis.

Dicatur amplius ſi polytica offenderet ſpirituale, & nollet mutare regimen; Sicuti Rex Pharao, & Regnum offendebant Diuinum mandatum circa exitũ populi, & tamen nollebant mutare regimen Exod. 6. cum ſequentibus, Rex Ieroboam, Rex Achab, per regimen polyticum offendebãt Religionem 3. Reg. 13. & cap. 28. nec mutare volebant regimen; ſic Nabuchodonoſor, & Balthaſſar Reges Caldæi, & Antiochus. Daniel 4. & 5. 1. Machab. 1. & 2. Quid tum? Certe Deus armauit virtute ſpirituali Moyſen, & Aaron ad defendendum exitum populi à potentia temporali eorum vaſtando temporaliter Regem, & Regnum, & tandem interimendo. Regem autem Achab puniuit per Eliam, & per Iehu 3. Reg. cap. 8. 21. 22. & 4. Reg. 9. & 10. Regem Ieroboam miſſo Nuntio puniuit per Baaſa, 3. Reg. 15. G. ca. 14. B. C.

Reges

Digitized by Google

Reges Caldeos Diuinis prænuntijs, & cõminationibus, & per tranſlationem Regni, Daniel 4. & 5. Regem Antiochum vaſtauit per Matathiam ſupremum Sacerdotem, & Iudam 1. Macab. cap. 1. & cap. 2. cum ſequentibus.

Quæ cum fuerunt vmbræ Euangelici ſtatus, neceſſe eſt, vt Deus ſicuti contulit B. Petro poteſtatem ligandi, & ſoluendi ſuper vijs, & viatoribus ad æternum, Math. 16. & paſcendi homines ſuæ religionis ad finem æternum; Ita per coincidentiam perfectionis ſummorum operum Dei, eidem contulerit poteſtatem defendendi vias, & viatores ad æternum à quibuſcumquè contrarijs, ſiue ſpiritualibus, ſiue polyticis temporalibus: Igitur ſi temporale polyticum offendat ſpirituale, non ſolum ex ſuo arbitrio debet mutare regimen, ſed etiam inuitus compellitur vi poteſtatis Eccleſiaſticæ à Deo, & ſi reſiſtat, vi Diuina illius poteſtatis poteſt, & debet dirimi, & deſtrui, & remoueri, vt ſaluetur, & defendatur ſumma rerũ, quę eſt via, viatorquè ad æternũ, &c. Omnia enim Deus fecit in hoc Mundo propter hominem, & omnia cum eo propter ſalutem æternam animorum, & corporum, indictis præceptis à Deo, vt in eorum obſeruatione recognoſceretur Deus, & per eius timorem, & amorem, & gratiam acquireretur homini fælicitas illa ſempiterna; cuius ſcabellum eſt Cœlum, quod apud nos eſt tantæ admirationis, pulchritudinis, maieſtatis, & vaſtitatis, & tamen hoc tale, tantumquè oculis noſtris, vix ſcabellum Beatorum inuenitur. Vide quanti maioris exceſſus ſit illa beatitudo, cuius ſubmiſſum veſtigium quaſi in puluere eſt tale tantumquè. *Barclaij ratio 1.*

Cap. XV. XVI.

Barclaius his duobus capitibus contendit probare Poteſtates Polyticas Eccleſiaſticis Imperare in Temporalibus, & ſi in ſpiritualibus eis ſubijciantur.

NON eſt admirandum Barclaium iſtum contradicere his duobus capitibus his quæ determinauit capite 2. vbi reciprocam independentiam poteſtatis polyticæ, & Eccleſiaſticæ poſuit, hic verò, poſt longa interiecta capita, ponat vtramquè poteſtatem polyticam, & Eccleſiaſticam inuicem dependẽtem, & ſubiectam, nam capite 3. eius ſtatim contradixit ſuo capiti 2. cum in capite 2. independentiam, & inſubiectionem vtriuſquè poteſtatis poſuerit, capite verò 3. ex toto poſuerit Eccleſiaſticam etiam in Apoſtolis, ſubiectam fuiſſe polyticę, & hanc ex toto incubantem ſuper Eccleſiaſticis.

In

In iſtis ergo duobus capitibus primo probabimus Eccleſiaſticos, & in ſpiritualibus, & in temporalibus eſſe inſubiectos iure Diuino poteſtatibus polyticis, & cunctis Laicis, inde afferemus rationes, ſiue potius propoſitiones Barclaij, & reſoluemus.

Auctoris probationes. 1. Eſſet reciproca confuſio, & reciprocum impedimentum poteſtatum, & ſubditorum hæc aſſertio Barclaij, quod ſcilicet Laicales poteſtates imperarent Clericis in temporalibus, ſcilicet quo ad corpora, & ſenſus, & bona eorum, quibus in ſpiritualibus ſubijcerentur; Igitur aſſertio eſt ex dæmone, cuius eſt ſempiternus horror inhabitans, & non eſt ex Deo; quæ enim a Deo ſunt, ordinata ſunt, ad Rom. 13. A. & quia Deus cum bonitate coniunctam habet ſapientiam immenſam.

Antecedens probatur nam eo caſu poteſtas timebit diſponere ſuper ſubiectis, ſciens alia via ſubiectos ſibi imperare, & diſponere quo ad corpora, & bona ſua, & ſubiectus contemnet obedire poteſtati, elatus, quod alia via poſſit ex poteſtate punire corpus, & bona poteſtatis ſuę, quia per ſe, quibus ſubijciuntur in ſpiritualibus, eiſdem imperant, & diſponunt in temporalibus.

2. Apoſtolus ad Rom. 13. A. mandat certè ſubditis obedire poteſtatibus ſublimioribus, ſed non mandat alia via poteſtatibus ſublimioribus ſubijci inferioribus, ergo aſſertio Barclaij Diuino mandato, & Apoſtolico dicto damnatur, & reprobatur.

3. Hereditas, & pars afficit, & qualificat heredem, Deus eſt pars, & hereditas Eccleſiaſticorum intuitu dignitatis poteſtatis, & muneris, & obiecti eorum in num. 18. D. 21. Deut. 18. A. & Deut. 10. B. 10. vbi Laicis cunctis hereditatem, & partem intuitu eorum miniſterij, non ſe Deum, ſed terras diſtribuit Ioſue cap. 13. cum ſequentibus, igitur Eccleſiaſtici ex iſta hereditate, & parte ſua, quæ eſt Deus ipſe, vti heredes ita inſubijciuntur ex toto polyticis poteſtatibus, & Laicis, ſicuti illa hereditas, & pars eorũ, quę eſt Deus ex toto eis eſt inſubiecta

3. Deo ſemel applicatum, & conſecratum euadit attributione Sanctum Sanctorum. Leuit cap. vlt. D. 28. Eccleſiaſtici, quo ad animam, & corpus, & ita temporalia, Deo dedicati, conſecrati ſunt ſpeciali modo, & Sacramento, eſt de fide, igitur Eccleſiaſtici, quo ad animas, & corpora, & ſenſus per attributionem ſunt Sanctum Sanctorum; Igitur nulli Laicorum ſubijciuntur; nullus Laicorum ad eos per poteſtatem accedere poteſt, nam Diuino decreto erat ſtatuta pæna Mortis Laico, ſi acceſſiſſet Sancto Sanctorum, quod niſi ſupremo Sacerdoti patebat in num. cap. 18. B. 8. cap. 16. F. vſquè ad finem 1. Reg. 13. B. C. 2. Paralip. 26. ad Hebr. 9. B. 7. cum ſequentibus Leuit. 16. A. 2. 3. C. 13. Exod. 30. B. 10.

4 Tributarius in temporalibus Clero, non poteſt Clero in temporalibus iure præeſſe, & prædominari: ſed vniuerſus ſtatus Laicorum, nemi-

nemine excepto, Diuino Imperio fuit verè realiter in temporalibus tributarius Clero, & ſtatui Sacerdotali per imperatam eis a Deo decimationem omnium bonorum, & fructuum, etiam captorum in bello Sacerdotibus in num. cap. 18. per totum, & cap. 31. D. 26. cap. 8. D. 17. Leuit. vlt. D. Leuit. 23. B. 10. in num. 5. B. 9. cap. 7. A. 5. Deut. cap. 18. A. 5. Tributum autem temporale verum in radice eſt quota fructuum, & bonorum, vel æquiualens pro his, pro commoditate Geneſ. 47. F. 24. igitur Laicus quicumque ſit, non poteſt Clericis imperare iure in temporalibus, cum eis in temporalibus Diuino mandato ſit verè tributarius.

5. Dignitas, & poteſtas Clericorum afficit inſeparatim non ſolum animas, ſed etiam corpora, ſenſuſquè eorum: ſicuti Maieſtas Regis corpus Regium, igitur ſicuti Clerici ſecundum ſpirituale, ſecundum dignitatem, & poteſtatem ſuam iure Diuino non ſubiacet poteſtatibus Laicis, ita nequè ſecundum corpus, & ſenſus, vt pote effecta inſeparatim eadem dignitate, & poteſtate, illis ſubiacere iure poſſunt.

6. Quod à Deo prædominatur Animabus hominum, nulli parti hominum poteſt ſubijci, nam anima eſt ſupremum hominis à qua reliquum hominis viuit, & pendet, ideo qui dominatur animabus non ſubijcitur animabus, igitur minus ſubijcitur corpori, & cæteris hominis, cum talia ſint iure Diuino, & naturali ſubiecta animæ, ſed Eccleſiaſtici ex ſua Diuina poteſtate preſunt animabus poteſtatum Laicalium, & omnium Laicorum Math. 16. Math. in fine, & cap. 18. C. Ioan. 20. & vlt. cap. 2. 3. 4. 5. tit. 2. Igitur per nullam ſui ratione, nulli parti, & rationi veſtrum Eccleſiaſtici ſubijciuntur.

7. Laici, & per corpus, & per animam ſubduntur poteſtati Eccleſiaſticæ directiuè ad æternum. Eccleſiaſtici non ſolum ex anima, ſed ex toto copulato ex anima, & corpore conſtant diſuſa poteſtate ſibi, igitur nulla pars remanet Laicis imperandi Clericis, neq; vlla pars remanet Clericis qua iure ſubijci poſſint, vel debeāt Laicis poteſtatib⁹.

8. Tridenti Concilium ſeſſ. 25. de ref. cap. 20. cupiens aſſeueranter docet, & mandat immunitatem Cleri, & bonorum Eccleſiaſticorum, quæ eſt dictum independentiam eorum a Laicis, eſſe Diuina ordinatione, præter canonicas ſanctiones, & innouat, & confirmat omnes canones de tali immunitate procedentes. Igitur nulla ratione Clerici ſubijciūtur Laicis, quia Diuina ordinatione ſunt liberi, & Iſubiecti ab eis

9. Concilium, & ſi poſſit determinare de rebus moralibus, attamen procedit ex Diuina poteſtate, & Diuina ſpeciali aſſiſtentia inter eos Saluatoris, quæ non eſt promiſſa vllis poteſtatibus, & decretis Laicis Math. 18. C. & cap. fin. in fine. igitur determinationes Concilij etiā de re morali euincunt Diuina promiſſa aſſiſtentia omnia decreta, legeſquè Laicorum, & præualet eis. Igitur immunitas ideſt inſubiectio

Cleri

Digitized by Google

Cleri, & bonorum Eccleſiaſticorum ſtabilita Diuina ordinatione, ex declaratione Concili, & Sacris Canonibus Sanctionibus, vſquè Concilij Lateranenſis cap. aduerſus Conſules de immunitate,& alibi euincit, & ſuperat quaſqumquè contrarias poteſtates, & leges, & promulgationes Laicales, quod fuſius oſtendimus cap. 22. tit. 3. de Sacerdotio, & Imperio cap. Eccleſiæ de Conſtitut.

10. Deus non punit procedentes iuxta ius rectum naturæ, & Diuinum exiſta cauſa, ergo ſi punit, punit agentes perperam contra ius Diuinum, vel rectum ius naturæ, puniuit tamen Deus Principes, & populos exercentes actum dominij ſuper Aaron, flamma ignis in nu. 16. F, vſquè ad finem, puniuit vaſtatione ſtatus, & mortibus Regem Pharaonem, & Regnum, quia potentiam temporalem contra eos exercere geſtarunt: Exod. 6. cum ſequentibus pluribus, erat autem tam Moyſes quam Aaron Eccleſiaſtici, & capita in Eccleſiaſticis Exod. cap. 2. A. & cap. 6. per totum cum ſequentibus. Pariter Deus dexteram Regis Ierobcam extenſam contra corpus Diuini Nuntij de religione, illicò are fecit 3. Reg. 13. A. B. & Eccleſiaſtici, maximè in capitibus ſunt Dei Nuntij, & poteſtates ſuper hominibus ad legem, & vitam æternam. Lucas 10. A. Lucas in fine Math. in fine cap. 30 addito poſt 28. tit. 2. de Sacerdotio,& Imperio. Pariter Principes legatos Regis Ochoziæ, qui dominatum verborum ſuper Elia miniſtro Dei in lege, & religione geſtarunt, homo Dei, Rex præcepit, feſtina deſcende, flamma conſumpſit,tertium ſupplicem Elię ſaluauit 4. Reg. 1. & frontem Regis Oziæ, qui in Sanctis ſanctorum minitabatur Sacerdotibus,lepra percuſſit, & vt leproſum ſubiecit ſub manibus ſupremi Sacerdotis 2. Paralip. 26. D. Leuit. 13. cum ſequenti. Lucas 17. D. 13. & Regem Ioſiam, quia interfecit Zachariam Sacerdotem, fecit Deus à modica manu Aſſyriorum vinci, & ignominioſè tractari, & tandem per ſeruos in proprio lectulo confodi, adiungens textus in vltionem ſanguinis Zachariæ, 2. Paralip. 24. F. G. & Regem Saulem, quia inuaſit poteſtatem Samuelis ſacrificandi, Regno limitauit per os Samuelis 1. R. 13. B. C. igitur Reges non ſecundum ius Diuinum, ſed contra ius Diuinum, facto violento procedunt exercendo, vel attentando poteſtatem in temporalibus ſuper Eccleſiaſticis, ſiuè Euangelicis, quorum priores fuere vmbræ, & figuræ, ſiuè Legis veteris.

Barclaij rationes ſiue propoſitiones

Primo ergo Barclaius opponit dicta cuiuſdam Franciſci Romuli, ad certa capita Apologiæ.

2. Vniuerſitatem Chriſtanorum non docere talem immunitatem Cleri, ſed ſolum priuatos homines.

3. Opponit verba S. Gregorij ad Mauritium Imperatorem. Sacerdotibus non ex terrena poteſtate Dominus noſter citius indignetur, ſed excellenti conſideratione propter eum, cuius ſerui ſunt, ita domi-

netur

netur, vt etiam debitam reuerentiam impendat. Barclaius ſiſtit ſuper illa clauſula, dominetur, ſcilicet, ait ille, vt ciuibus, & partibus Reipublicæ.

4. Adducit cantilenam omnium Schiſmaticorum, ſcilicet Regem Samuelem depoſuiſſe Abiatar Sacerdotem, & reū mortis cenſuiſſe.

5. Opponit priuilegia exemptionum ab Imperatoribus, igitur non iure Diuino, ſed arbitrio Principum ſunt exempti Clerici.

6. Barclaius pergit comparando Pontificem, & Imperatorem, nefanda ateiſma ſimilitudine; Comparat ergo polyticam poteſtatem reſpectu ad Pontificiam ad filium Patris prouectum ad publicos honores, & gubernacula boni publici. Pontificem verò, quaſi Patrem Seneſcentem incumbere domeſticæ Sarcinę domus priuatæ, &c. & cum poteſtas polytica ſit ſuper mortalibus ad terrenam pacem; & Pontificia ſit ſuper animabus, & per has, ſuper corporibus per obſeruantiā mandatorum Dei, ad Regna ſuper Cœleſtia ſempiterna acquirenda, ad perfruendum Deum, ſequitur ex iſta ſimilitudine Ateiſma, quod hæc terrena mortalia, maxima publicaquè bona erunt ſupremi honoris comparata ad illa Cœleſtia ſuperna ſempiterna, & quod illa ęterna, ad quæ nos promouet inſtitutio Sacramentorum, Incarnatio, Paſſio, Mors, Reſurrectio Verbi, & Pontifex ſunt priuata bona, ſarcinæ domus Patris ſeneſcētis blaſphemia tam horrenda, vt nequè vnquam ceciderit in mentem damnatorum ſpirituum, qui emulatione contra nos mouentur, non intuitū horum honorum mortalium, quæ & dæmon pro nihilo ducit, ſed intuitu bonorum æternorum illius ſuper Cœleſtis Regni, à quo ipſe pulſus eſt.

7. Opponit Barclaius diſt. 63. can. 22. Adrianus Papa, vbi Imperator Carolus Magnus fuit honoratus a Papa dignitate, & auctoritate patritiatus, ideſt Aduocatus, & Iudicis Romæ, addens Barclaius ex antiqua gloſſa per talē dignitatem Iprératorē eſſe Iudicē ſuper Papa.

Solutiones Ad 1. Eſt deridenda auctoritas allegata à Barclaio priuati, & ignoti hominis, & facile Hęretici, vel Schiſmatici, ſcilicet Franciſci Romuli, negatur ergo iſtius auctoritas, præterquam nos adduximus Concilium Tridentinum, quod innouat omnes Canones, & omnia Concilia de tali immunitate ſeſſ. 25. de ref. cap. capiens argum. 8. hu. cap. prę́ter, & Diuina mandata, & documemta, quæ prævalere debent cunctis dictis contrarijs, ſiuè Franciſci Romuli, ſiuè alterius.

Ad 2. Legitimum Concilium eſt vniuerſitas Chriſtianorum Math. 18. E. 17. Quidquid ligaueritis ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis, iterum dico vobis, quia ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper terram, de omni re quacumquè petierint, fiet illis à Patre meo, &c. vbi enim duo, vel tres congregati ſunt in nomine meo, ibi ſum in medio eorum, &c. quæ Saluator nulli poteſtatum Laicalium aut dixit, aut contulit, cum

O ergo

ergo Cōciliū Tridentinū, quod innouat cętera Cōcilia, & Canones de tali exceptione, dicat immunitatem Cleri, & bonorū eſſe Diuina ordinatione, ſeſſ. 25. de ref. cap. cupiens, ſequitur, quod & per ſe ipſum, & per alia Cōcilia à ſe innouata, tamquam vera ſolida ſapiens in Spiritu ſancto, vniuerſitas verorum Chriſtianorum doceat, mandet, & defendat talem immunitatem Cleri, & bonorum ex Dei ordinatione, quam veritatem defendit contra Reges, & Imperatores, & alios, gladio excommunicationis cap. ſi quem Clericorum 11. ſeſſ. 22. reliqua autem Concilia cum Canonibus hinc non adijcimus, quia cum ſint innouata ibi per Concilium Tridentinum ſupponuntur citata in innouatione eius.

Ad 3. Ad 3. verba S. Gregorij ſunt contra propoſitum Barclaij, primo quia B. Gregorius narrat factum Imperatoris, ſed non ius faciēd; imo obliquè damnat eum de violentia, & furore animi, non ex terrena poteſtate citius indignetur illa clauſula, citius indignetur ſignificat animi motum immaturum, animi furorem intempeſtiuum, & dum ibi dicat, non ex terrena poteſtate (qua ſcilicet procedit Imperator) citius indignetur, negat per conſequens ei competere poteſtatem ſuper Clero, cuius poteſtas non eſt terrena, ſed deſurſum & circa animos, Deū, & æternum, & amplius cum B. Gregorius illis verbis dicat, ſed excellenti conſideratione propter eum, cuius ſerui ſunt ita dominetur, vt etiam debitam reuerentiam impendat, admonet, & corrigit Imperatorem, vt reſeſpiſcat, & veneretur Clerum, igitur non dominetur Clero. Amplius contra hoc opponat exempla adducta in 10. argumēto huius, & oppono cap. Eccleſiæ de Conſtit. cap. ſcilicet de maioritate, & obedientia. Modeſtè ergo ſub velo verborum humanorum, ex rei natura illis verbis tacitè S. Gregorius reprehendit, & damnat, & temperat Imperatoris Mauricij faſtum, & furorem, ſicuti Apoſtoli dixerūt ſi iuſtum eſt in cōſpectu Dei, vos potius audire, quam Deum, judicate Act. 4. D. 19.

Ad 4. Dicatur vlterius eſſe duas Reſpublicas polyticam, & Eccleſiaſticā, vt contendit probare Barclaius cap. 2. hu. dum diſtinctas, & independentes ibi aſſerat, ſed dato Eccleſiaſticorum, & Laicorum eſſe vnam Rempublicam, & vnum corpus in fide ad vitam æternam, huius tamē corporis in fide ad Deum caput viſibile infra Deum eſt Pontifex non Rex, non Imperator; dixit enim Saluator B. Petro, non Regi, non Imperatori. Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, Quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatū & in Cœlis Math. 16. C. & Ioan. vlt. Paſce agnos meos, paſce oues meas, &c. ſupra cap. 13. tit. 3, hu. operis de Sacerdotio, & Imperio.

Ad 4. Deus ſanè intendit depoſitionem Abiataris Sacerdotis in pœnam Ataui Heli Sacerdotis, ſed tamen propter hunc finem Salomō

Rex

Rex non depoſuit eum, ſed propter alium finem, quem ſcriptura non approbat, ſcilicet quia Abiatar adhæſerat partibus Adoniæ fratris maioris Salomonis, quem ſuſpicatus eſt Salomon affectare Regnum, vt maiorem natu, & quia in matrimonium petierat Sororem Regis Salomonis 3. Reg. 2. D. E. quare tu adducis factum Salomonis propter vnum finem, quem Deus non approbat, ſed approbat propter alium finem, non intentum a Salomone.

Dicatur amplius, adducere factum Salomonis non per hoc eſt adducere ius faciendi, quia quanto ſapientior Salomon præ cæteris Regibus, tanto ſceleratior cunctis Regibus Iſrael euaſit cum Salomon primus eorū publicè, & ſi præmonitus à Deo apoſtatauerit a fide propter mulieres, & adorationem præſtiterit Dæmonibus, ſimulacris ſcilicet Moab, Moloch, Aſterthem, Chamos, quibus etiam ædificauit phana, ob cuius ſcelera Deus ſcidit Regnum eius, & ferè totum tradidit ſeruó 3. Reg. 11. & 12.

Dicatur tertio, opponenda Diuina geſta contra hoc factum Salomonis enumerata argumento 10. hu. cap. 15. & 16. pauloante.

Deum lepra percuſſiſſe in fronte Oziam Regem, quia auſus eſt minitari Sacerdoti ſupremo (quod eſt minus ſcelus, quam priuare, & ſpoliare ſacerdotio, vti fecit Salomon) Pariter Deus are fecit dexteram Regis Ieroboam, quia auſus eſt eam extendere contra corpus Nuntij Dei (Nuntius Dei eſt ſupremus Sacerdos) 3. Reg. 13. A. B. & flamma conſumpſit duos Principes, qui ſolum dominatum verborum protulerunt ſuper Elia, homo Dei deſcende feſtina, Rex præcepit, tertium verò humilem oratorem ſaluauit 4. Reg. 1. erat autem Elias Eccleſiaſticus zelo ſacrificio 3. Reg. 18. & cap. 19. Cum ergo Deus puniuerit prodigialibus pœnis corporalibus Reges, qui vel attentarunt ſolum actum poteſtatis ſuper miniſtris Eccleſiaſticis, ideſt Miniſtris de lege, mandato, Euangelio ſuper hominibus ad Dei honorem ſiniorem, & æternam ſalutem, cuncto Orbi Deus geſto à ſe denuntiauit, & voluit Regibus non competere vllum ius, vllam iuris poteſtatem ſuper Eccleſiaſticis ſuper ſupremo Sacerdote, nec in ſpiritualibus, neque in temporalibus eorum.

Priuilegia exemtionum ab Imperatoribus, & Principibus Clero ſunt priuilegia obſequij, reuerentiæ, & declarationis, & defenſionis, iurium Diuinorum, & exemptionum eorum à Deo, non autem ſunt priuilegia collatiua Clero immunitatis, quaſi ſine eis, & ante ea non haberet, & non habuerint à Deo talem inſubiectionem à Laicis, quam habere a Deo oſtendimus ſupra hoc capite per 10. argumenta, & fusè toto titulo 3. de præeminentiam Sacerdotij ſuper Imperio, huius operis noſtri de Sacerdotio, & Imperio. *Ad 5.*

Dicatur amplius hunc modum argumentandi Barclaij ex iſtis pri-

uilegijs Principum, oſtenderet etiam Deum independentem ab eis ſolo priuilegio, non natura, & iure ſuo, cum Principes Deo plura bona, & donaria applicuerint, & Eccleſijs propter Deum, cum honoribus & priuilegijs, & tamen Deus eſt Creator omnium, & Dominus, & Imperatores, & Principes relati ad Deum ſint Coloni, & Miniſtri Regni eius Sap. 6. A. 1. Paralip. cap. fin. D. 15. 16. Leuit. cap. 25. C. 23. 24. 25.

Ad 6. Satis ibi reſponſum eſt, dum retulimus, illam Barclaij ſimilitudinē, ſcilicet eſſe ſimilitudinem, ſi bene colluſtretur, nefandam atciſmam, qua animæ, ſalus æterna, ſempiternam ſuper Cœleſte bonum, Euangelium, per quæ, ad quod ducit nos poteſtas Papalis reputantur res viles de honoratę priuatę ſarcinæ domeſticæ domus, quibus Pontifex vti Pater Seneſcens inualidus in angulo domus inuigilat ait ille, hæc verò mortalia luctuoſa, publica maxima honoratiſſima bona, quibus inuigilat Imperator, comparatione ad illa ſempiterna ſuper Cœleſtia habeantur.

Tota ergo ſimilitudo ſe habet oppoſito modo; ſcilicet, quod Pontifex ſe habet vti Pater ſapientiſſimus, potētiſſimus Diuina Vicaria poteſtate perſonali Saluatoris præfulgens deputatus à Deo ſuper veris maximis honoribus, & bonis, & Regnis, nempè ſuper animabus Euangelio, ad Cœleſtia Regna, ad Deum ſempiterna indeficientia perfruendum. Imperator verò ſe habet vti filius eius, breuis nocturni luminis, & potentiæ ſuper priuatis ſordidis, minimis bonis, ſcilicet ſuper his terrenis bonis, pro terrena pace, tanquam ſuper hoſpitio nocturno deputatus à Deo cum ſubordinatione ad Pontificem per directionem, & correctionem ad æternum in Cœlis, &c.

Dicatur amplius, ſimilitudo edita in Euangelio à Saluatore cuius ſapientię nec addi, nec minui poteſt, inter Imperatorem, & Pontificem eſt, inter Paſtorem, & Agnum, & Ouem, & Arietem, Ioan. vlt. cum enim ibi Saluator comparet, & inſtituat B. Petrum ſuper hominibus ad æternam ſalutem, ſicuti Paſtorem ad agnos, & oues manifeſtè liquet Imperatores, Reges, & quoſqumquè profeſſores fidei veri Dei Saluatoris ſe habere, vt agnos, & oues ad Paſtorem, in Daniele autem cap. 8. A. B. comparantur Summi Reges, ſicuti Rex Perſarum Darius, Rex Macedo Alexander ad Arietes, & Hircos.

Altera ſimilitudo edita in Euangelio à Saluatore Math. 16. inter eos eſt, quod Pontifex ſe habet vt Petra ſuper qua eſt ędificata Eccleſia Dei, & conſequenter Imperator, ſi eſt in Eccleſia Dei, ſe habet, vt columna fundata ſuper iſta Petra Petri. Amplius eſt, quod Pontifex ſe habet, vt Ianitor Terræ, & Cœlorum, & Diuina poteſtas cui venerabundum adſtat Cœlum executorem eius decretorum, & conſequenter Imperator ſe habet vt Clauicularius Terræ ad terrenum, vti Mini-

Miniſter Regni Dei Sap. 6. A. ſed vti Miniſter inferioris, ſcilicet terreni Regni Dei.

Similitudo Pontificis eſt Aſſeſſoris in Trono Spiritus Sancti: viſum eſt Spiritui Sancto, & nobis Act. 15. E. 28. & conſequenter, cum Imperator diſtinguatur ab eo, Imperator eſt ſicuti Aſſeſſor in ſcabello (quod eſt terra) pedum Dei Math. 5. F. 34. vbi dicitur quod Cœlum eſt Tronus Dei, & terra ſcabellum pedum eius, & B. Petrus cum Apoſtolis aſſimilatur Cœlo, & ita Trono Dei, non audiſti vnquam Regem Dauid pſ. 18. præcinentem in ſpiritu de Apoſtolis Cœli ennarauerunt gloriam Dei? & opera manuum eius annuntiauit firmamentum, ſcilicet Cœlorum, ſcilicet Apoſtolorum? & hoc firmamentum eſt Petrus. Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meā. Quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis Math. 16.

In Teſtamēto autē veteri ſupremus Sacerdos ſanctus Domini vocatur, Aaron Sanctū Domini Dauid. pſ. 105. Exod. 28. aſſimilatur Virgę Floreſcenti Amigdalorum reconditæ, & reſeruatæ intus in illa terribili prodigiorum Arca in num. 17. per totum in Teſtamento autē veteri Imperatores, & Reges aſſimilantur Miniſtris Regni Dei, ideſt Regni infimi, ſcilicet terrarum, & mortalium Dei Sap. 6. A.

Hæ ſunt ſimilitudines perfidæ Barclaij? erutæ, delineatæ à Diuina Mente in Sacris Litteris, non ex tuo fætido cerebro habitaculo Dæmoniorū euomitę, Imperatoris, & Pōtificis, Pontificis, & Imperatoris.

Ad 7. ille Textus eſt ad noſtrum fauorem. Si enim Carolus Magnus priuilegio ab Adriano Papa conſecutus eſt auctoritatem patritiatus Romanorum; Igitur illam auctoritatem non habebat ex natura Imperij, ſed a Pontifice. Tanto ergo maior Adriani Papæ auctoritas ſuper Carolo Magno, quanto Adrianus Papa ex ſuo pectore ei communicauit dignitatē, & auctoritatē, quā Carolus Magnus ſuſcepit, cū prius non haberet, & cum in eodem canone 22. Adrianus Papa diſtinc. 63. ennarretur, Carolum Magnum ad voluntatem Adriani Papæ cum ingenti exercitu in Italiam veniſſe, & deſiderium Longobardorum Regem vti infenſum Pontifici primo prælio fugaſſe, mox Papię obſeſſum cæpiſſe, extinxiſſequè, liquet cunctis mortalibus Carolum Magnum erga Pontificem ſe habuiſſe vti filium auxiliatorem, & liberatorem Patris, non vti Dominum ſuperbientem ſuper Pontifice. Ad 7.

Quod autem opponit Barclaius ex antiqua gloſſa ad illum canonem dico primo, quod gloſſa non eſt lex, neque præualet legi, & legiſlatori, ideo cum ex illo canone conſtet Adrianum Papam contuliſſe non recepiſſe auctoritatem à Carolo Magno, huncque erga Pontificem ſe habuiſſe, vt obſequioſum filium, non vti Dominum eius, ſequitur ſi contrarium antiqua gloſſa induxerit, quod fuerit falſa gloſſa, & repulſa à canone.

Præ-

Digitized by Google

Præterquam Pontifex non poteſt ſuper ſe imponere Imperatorem, cum non poſſit derogare Diuinæ inſtitutioni de ſe ipſo: In qua Deus eum nulli creaturarum ſubiecit, cum Paſtorem ſuper cunctis hominibus, vti ſuper ouibus, & agnis conſtituerit Ioan. vlt. & cum neq; Cœlo ſubiecerit, ſed Cœlum obſequioſum ei ſubmiſerit, quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis Math. 16. vbi hic Deus ſubmiſit Pontificem Imperatori, vel alteri creaturæ? ſolum ſibi Deo ſubmiſit cum honore, & reuerentia, & confirmatione, non reprobatione de Cœlo ſententiarum eius ſuper habitatoribus terræ viatoribus ad æternum.

Cap. XVII.

Barclaius in hoc cap. 17. ſatis confuſus, & repetens contendit probare Poteſtatem Pontificiam nulla ratione extendi in Temporalibus ſuper Polytica.

BArclaius ad effectum probandi poteſtatem polyticam in temporalibus nulla ratione ſubjci ſub Pontificia, immemor dictorum ſuorum cap. 2. dicit primo poteſtatem polyticam, & Eccleſiaſticam non eſſe duas Reſpublicas, ſed vnam, in qua cum caput ſit Imperator, vel Rex non poteſt vlla ratione ſubijci ſub alio capite creato, & ita cum huius Reipublicæ caput ſit Laicus Princeps poteſt iure dominari Clero tanquam membris ſub capite Reipublicæ.

Barclaij ratio 1.

2. Ratio. 2. Dicit Pōtificem non habere poteſtatem in temporalibus ex verbo B. Petri ad Annaniam, & Zafiram Act. 5. A. B. nonne manens tibi manebat, & venundatum in tua poteſtate erat?

3. Ex S. Bernardo lib. 4. cap. 3. quod gemmis auro, milite ſtipatus Pontifex non ſe habet vt Succeſſor B. Petri, ſed vt Succeſſor Cōſtātini.

4. Primis trecentis annis non fuiſſe exercitam talem poteſtatem in temporalibus à Pontificibus.

5. Arguit ad inconueniens, ſi ex eo, quod poteſtas Pontificis habita à Saluatore eſt ſufficiens, & perfecta, ideo extenditur ad temporalia maximè defendendo ſe; igitur & poteſtas Laicalis, quia à Deo eſt perfecta poterit ſub forma defēſionis deicere Eccleſiaſticā poteſtatē à ſe.

Solutio ad 1. Ad primum, contrarium Barclaius docuit cap. 2. & cap. 13. in quibus dixit poteſtatem polyticam, & Pontificiam cum ſuis finibus diſtingui, & inuicem independere, non poteſt autem vnum corpus Reipublicæ compagi ex diſtinctis membris, maximè capitibus independentibus

tibus, ſed quidqnid ſit de hoc.

Dico, dato, quod ſit vna Reſpublica polyticorum, & Eccleſiaſticorum, ſcilicet ad fidem, ad Euangelium, ad Saluatorem, ad finem æternum; huius tamen Reipublicæ ſic efformatę caput viſibile poſt Deum eſt Pontifex, non Imperator, vel Rex, vel Princeps Laicus, vt ad 3. præcedentis cap. 15. 16. hu. nam vbi concurrit ad compagem miſtici, vel naturalis corporis, ſpirituale, & terrenum, corpus, & anima, temporale, & æternum, eſſet prorſus irrationale naturæ repugnans, illius caput ponere corporale, temporale, materiale ſuper ſpirituali, ſuper anima, ſuper æterno. Modo Pontifex habet poteſtatem ſpiritualem ad æternum ſuper animabus hominum, poteſtas polytica ſuper corporali mortali, ad finem terrenæ pacis mortalis vt etiam ſupra docuimus cap. 13. in num. 16. F. vſquè ad finem, & cap. 17. & cap. 18. Ad Hebr. 5. A. Math. 16. quidquid ligaueris. Ioannes vlt. Paſce Agnos meos, Ioan. 20. Accipite Spiritum Sanctum, &c. cap. 4. 6. 7. 11. 12. 17. tit. 1. cap. 1. 2. 3. 4. 5. cum ſequentibus tit. 2. hu. operis cap. 1. 2. tit. 4. hu. Igitur ab obiectis, fine, munere commenſurando poteſtates huius corporis Reipublicę Chriſtianorum ad fidem ad Deũ caput viſibile poſt Deũ eſt Pontifex, non Imperator, non Rex. Prętérquam illud eſt caput in multitudine, in Republica quod à Deo habet poteſtatem ligandi, & ſoluendi, quod à Deo conſtituitur vt petra fundamentalis ad fabricam, vt Paſtor ſuper agnis, & ouibus. Atqui ſuper iſto vno corpore Chriſtianorum, vt concurrunt in fidem, Euangelium, Saluatorem, ſempiternam vitam, Saluator B. Petro, non Imperatori, non Regi dixit, & dicendo cotulit, & firmauit. Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ędificabo Eccleſiam meam; Quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis. Math. 16. Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, Ian. 20. Simõ Ioannis diligis me plus his? etiam Domine. Paſce agnos meos, paſce oues meas. Ioan. vlt. igitur præfatæ Reipublicæ in vnam fidem, Deũ & vitam æternam, caput viſibile vice Dei eſt Pontifex Vicarius Saluatoris, non Imperator, vel Rex, iſti autem ſunt membra ſub capite, ideo Clerus iure, & debito eos non in caput ſuum, ſed in membrũ ſub cap. ſuo recognoſcis, & recognoſcere debet iure, debitoque.

Pontifex ad vim ſententiæ non procedit milite, auro, vel gemmis, ſed poteſtate Pontificia, qua ei dixit Saluator. Paſce agnos meos, Ioã. vlt. Quidquid ligaueris ſuper terram, &c. Math. 16. Milites autem adhibet in ſubſidium contra proteruos, nam & Matathias ſummus Sacerdos adhibuit arma, & milites Deo gratiſſimè contra Regem Antiochum 1. Machab. 2. & Samuel euaginauit gladium contra Regem Amalec 1. Reg. 15. G. Phinees Sacerdos pugione confodit offenſores legis, quod Deo fuit acceptatiſſimum in num. 25. C. 7. vſquè ad D. *Ad 3.*

Gemmæ

Gemmæ autem, & aurum ei competunt ob cultum viſibilem dignitatis Diuinæ, quem cultum viſibilem expetit Deus,& voluit, & compoſuit etiam in Aaron ſupremo Sacerdote Teſtamenti veteris Exod. 28. & cap. 39. & tamen Aaron fuit ſola figura, & vmbra Pontificis Euangelici, ſicuti Teſtamentum vetus Euangelij, quod à Saluatore in Euangelium eſt reformatum, & translatum in melius, & maius, Math. 5. B. 17. Lucas vlt. G. & alibi, &c.

Ad 2. Ad 2. Quod lapſu oculorum fuerat prætermiſſum.

Barclaius finxit ſe non legiſſe totum textum facti, & Iudicij B. Petri contra Annaniam, & Zafiram. Act. 5. A. B. nam vtiquè B. Petrus eis dixit, manens tibi manebat, & venundatum erat in tua poteſtate? antequam obligarentur ad oblationes pedibus Apoſtolorum, antequã mentirentur, & offenderent Spiritum Sanctum in reuelatione quotæ pretij agri venditi, ſed quando ex venditione agri, quæ eſt temporalis, in reuelatione quotæ pretij fraudarunt Sedem Apoſtolicam, & mentiti ſunt Spiritui Sancto; ſunt a B. Petro examinatos, Reos inuentos offenſæ Spiritus Sancti in illa re temporali, priuatos vita temporali omnes cum tremore viderunt, & audierunt. Quod ſi eſſet, vt tu Barclaij imponis, non ne manens tibi manebat? ſcilicet Apoſtolicam Sedem iure non habuiſſe poteſtatem ſuper Annania, & Zafira venditoribus agri, quo ad corpus eorum, hinc reflecteretur iniuria contra B. Petrum, quod abſquè poteſtate eos interogaſſet, examinaſſet, damnaſſet, & vita corporali priuaſſet. quod dicere eſt horrendum, nam tunc notaretur, & Deus de iniuſtitia, qui fulminata corpora in morte in eos executus fuiſſet ſententiam B. Petri in eos, ſcilicet Annaniam, & Zafiram ex dicta cauſa venditionis agri, & cõmiſſæ fraudis in relatione quotæ pretij, propterea eſt cum ſtupore admiranda perfidia huius Barclaij, qui nihil duxit refundere tantam calumniam iniuſtitiæ ſententiæ B. Petri, & Saluatoris contra Annaniam, & Zafiram, dummodo ad ſua vota traheret textum, quod Pontifex ex illo geſto, non habuerit per B. Petrum poteſtatem in temporalibus Laicorum, ex cauſa offenſionis per temporale in ſpirituale.

Ad 4. Ad 4. fuit exercita etiam tempore Apoſtolorum, per B. Petrum Act. 5. A. B. vt ad 2. & Paulus intonuit 1. ad Corint. cap. 6. A. ſe habere poteſtatem vtiquè à Deo, iudicandi ſæcularia, quia habebat poteſtatem, vtiquè a Deo ad maiora, ſcilicet ad iudicandum Angelos. Igitur illis primis trecentis annis fuit exercita, & habebat paratam vim, & executionem poteſtas Pontificis in temporalibus per offenſam temporalium in ſpirituale, dicatur amplius ſi non fuiſſet exercita talis poteſtas Pontificis in temporalibus illis primis trecentis annis, fuiſſet ex Conſilio, & prudentia poteſtatis, non defectu poteſtatis 1. ad Corint. 9. B. 12. ſed non vſi ſumus hac poteſtate, ſed omnia ſuſtinemus

nemus, hoc argumentum Barclaij eſt allatum ſupra, & ſolutum ca. 3. ad 11. & cap. 12. ad 7. & ad 5. & cap. 6. 7. 8. ad. 1. cum ſequentibus, & 5. & quamuis in terrenis rebus.

Altera ratio eſt, quia primis trecentis annis, vel homines erant foris, & ita non ſpectabat ad Sedem Apoſtolicam iudicare contra eos, quia cum foris eſſent, iam iudicati erant à Deo Marcus in fine D. qui vero erant Chriſtiani, adeo timorati, & pudorati erant filij erga Pontificē, vt non occurreret Pontificibus vti poteſtate tēporali contra eos. At poſtea vos mutaſtis conditionem de filijs pudoratis Sem, & Iaphet euaſiſtis inſolentes proterui, ſicut Cham contra Patrem veſtrum ſpiritualem Dei Vicarium? Ideo ſicuti Noe, ita recentiores Pontifices compulſi vere veſtris peruerſitatibus, contra vos exercere poteſtatem temporalem male dicendo, & priuando ſtatu, & poteſtate, & dignitate vos, ſicuti vt dixi Noe maledixit Cham, & priuauit principatu, & fecit ſeruum ſub fratribus ſuis, quia irriſor, & contemptor Patris ſui euaſerat Geneſ. 9. D. 22. vſque ad num. 26.

Ad 5. ille modus retorquendi argumentum Barclaij eſt contra Diuinam ordinationem, nam Deus poſuit quidem inferiorem ſubdi ſublimiori poteſtati, ſed non vice verſa ſublimiorem inferiori. Paul. ad Rom 13. A. & in Deut. 17. B. C. mandauit Deus ſupremum Sacerdotem iudicare, & determinare cauſas, & cæteris ei obedire, non autem reſiſtere, & reiudicare eum, ipſúc; ſupremum Sacerdotem non iudicari a cæteris. Præterquam Deus non ordinauit ſpirituale æternum, & poteſtatem Pontificis ad temporale, mortale, ſed ſub poteſtate Pontificia, non è contra. Ideo Deus dedit perfectā poteſtatem Pontifici regendi, corrigendi vias, & viatores ad Deum, & defendendi eos à cōtrarijs polyticis, non autem dedit poteſtatem Laicis reppellendi à ſe illam directionem, & correctionem ad Deum.

Præterquam ex ſui natura directio, & correctio temporalium ad æternum eſt Saluatoris, ſed obſtaculum temporalium contra talem directionem, & correctionem ad vitam æternam, de ſui natura eſt nociua ſibi temporali ad æternam perditionem, & inimica Deo, & præparatæ ſaluti æternæ temporalium.

Quod ſi recurras ad caſus poſſibiles Metaphiſicè, facto morali non erunt, preterquam eadem poſſibilitate Metaphiſica contra te poſſunt formari oppoſiti caſus.

P Cap.

Cap. XVIII. XIX.

Barclaius in his duobus capitibus proſequitur ſolum ſpeciales quaſdam rationes Bellarmini, quæ cum nihil habeant commune cum noſtris allatis, ideo dimittimus ſapientiæ eius defenſionem à procacitate Barclaij.

Cap. XX.

Barclaius regrediens ad cap. 3. ſui tractatus proponit has propoſitiones, quas verboſitate non ratione apud vento diſtentos probare geſtit. Primo Chriſtianos iure Diuino fuiſſe ſubiectos Principibus Etnicis, etiam Hæreticis, etiam pertrahentibus eos ad infidelitatem, & Hæreſim, neque eis concedi iure eos à ſe deijcere, neque deficere ab eorum Imperio.

Propoſitio 1. Barclaij.

Barclaij 1. ratio.

PRimo dicit, quia antiquitas eas tollerauit.

2. Quia non ſolum propter iram, ſed propter conſcientiam ſubiecti ſunt, quod & ſi Barclaius non probet, eſt tamen deſumptum ab Apoſtolo ad Rom. 13. A. B.

3. Ad cap. 17. Deut. D. 15. 16. vbi prohibetur a Deo fidelibus eligere ſibi Regem Hæreticum, ideſt qui non ſit de numero fratrum, cui Barclaius dicit non tamen per hoc, poſſe Chriſtianos ab eis recedere, ſi iam introducti ſunt, & in poſſeſſione Regni ſunt 1. Sicut Deus à ſe non poteſt eijcere Iudicē, & ſi ab eo ſentētiam iniquam patiatur, 2. & quia non peccat, qui inexcogitato ſe periculo naufragij exponit, vt qui inaduertenter rimoſo diſſolutoque nauigio ſe committit 3. vt qui vxorem iniquam duxit, contracto matrimonio eam non poteſt reijcere, & ſi ante matrimonium poterat eam non habere.

Solutio ad 1.

Ad primum, valde differunt Barclaij ſi neſcis, tollerantia de facto, & obligatio iure Diuino ad factum, vel faciendum, plerumque tolleratur, vel indiferens, vel etiam malum, cui obſtare non ſuppetit vis. Tu propoſuiſti probare, quod fideles iure Diuino obligantur ſub infideli Hæretico, & poſtea in probationem adducis tollerantiam antiqui-

tatis

Digitized by Google

tatis, vbi es Barclaij? vnde venis? vel quo vadis? aliud eſt tollerantia ab homine etiam à Deo, aliud obligatio rei propoſitæ ex iure Diuino, hoc argumentum eſt repetitum ex cap. 6. argum. 1. eius, & alibi.

Ad 2. quod eſt repetitum ex argum. 5. 4. 6. cap. 3. hu. numquam B. Paulus ad Rom. 13. B. vel alibi expreſsè obligauit, vel obligatos cenſuit eſſe Chriſtianos ſub poteſtatibus infidelibus, & hæreticis Dei mandato ex propoſito directo abſolute, ſed ſolum dicit eſſe propter conſcientiam ſubiectos ſuis ſublimioribus poteſtatibus, & quidem à Deo ordinatis vt ibidem A. & per hoc intelliguntur poteſtates Chriſtianæ, nam iſtæ verè complete ſunt ordinatæ a Deo, ad Deum, vbi hęretici, & infideles à Deo de ordinati ſunt, & pro tali ſtatu merentur damnationem æternam, & verè poteſtates Chriſtianæ ſunt ſublimiores magis quam Etnicæ, & hæreticæ, quia de vera luce Diuina participant verè Deo deſeruiunt, & eius mandatis, à quo omnis ſublimitas, & ſine quo omnis abiectio, hæreſis autem, & infidelitas eſt defectus obſcuritas, priuatio Diuinę lucis, & verè poteſtatis, quia auerſæ ſunt ab illo, qui eſt ſuprema perfectio, & ſublimitas, & potentia, forſitan ſunt, vel fuere ſolùm poteſtates infideles, hæreticæ? abſit, ab initio fuit Noe Rex Melchiſedech Dei veri adorator, fuit Abraam, Iſaac, Iacob, Ioſeph, Moyſes, Aaron, Ioſue, Iudas, Debora, Gedeon, Iephte, Sāpſon, Michas, Samuel, & poſtea Reges a Saul vſquè ad Sedeciam; Poſtea Machabæi Principes Glorioſi; poſtea varij Principes adoratores veri Dei vſquè ad Saluatorem; facta autem redemptione, diuulgato Euāngelio per Apoſtolos, omnes a Deo ſufficienter citati, moniti inſtructi, illuminati ſunt, vt abijcerent infidelitatem, & Deū verū agnoſcerēt adorarent, timerent, & ita omnes Principes obligabantur eſſe Chriſtiani, omnes populi ſimiliter, quare ſi recuſarunt, eſt defectus, & culpa eorum, non excuſatio, vt latè demonſtrauimus cap. addito poſt 12. tit. 1. & cap. 23. 24. tit. 4. Quare omnes tenentur ſubeſſe Principibus Catholicis, ſicut omnes Principes tenentur eſſe Catholici, & omnes populi; quare debito Diuini iuris, & obligationis ad illud dictum Pauli intelligitur de Principibus, vel facto, vel debito, Catholicis, & de ſubiectione fidelium ſub eis vt Chriſtianis facto, vel debito.

Quod confirmat Paulus 1. ad Corint. cap. 6. A. B. dum reprehendit fideles, qui ſponte pro cauſis decidendis inter ſe, dimittebant iudicari a fidelibus ſapientibus, & adibant iniquos, iniquos ibi vocat infideles, at ſi eſſet obligatio conſcientiæ fidelium ad ſubijci ſub infidelibus? quomodo Apoſtolus confirmatus in gratia potuiſſet reprehendere fideles adeuntes tribunalia infidelium pro ſuis cauſis, & eis conſulere, vel etiam mandare vt eligerent ſapientes ex fratribus, à quibus iudicarentur? cum ergo tantum delictum in Paulo Apoſtolo nequeat

Digitized by Google

eſſe, ſequitur, quod in cap. 13. ad Rom. B. non potuit aut mandare, aut intelligere debitum conſcientiæ fidelium adeſſe ſub infidelibus, & hæreticis, quod comprobatur ex Paulo 1. ad Corint. 7. D. 21. vbi de ſeruo ſub domino ſuo dicit, ſeruus vocatus es, non ſit tibi curæ, ſed ſi potes fieri liber, magis vtere, dat Apoſtolus conſilium, vel licentiã ſeruo ſi poteſt fieri liber, magis vtatur, at Apoſtolus non poteſt dare conſilium, vel licentiam contra ius Diuinum, vel debitum conſcientiæ; igitur cum conſulat ſeruo, vel licentiet, ſi potes fieri liber, magis vtere, ſequitur ſeruum non obligari ſubeſſe Domino, mandato Diuino abſoluto, vel debito conſcientiæ, igitur neque fideles obligantur iure Diuino directo, & ſub obligatione conſcientiæ ad ſub eſſe ſub infidelibus & hæreticis, quando ſub eis ſunt ſicut ſerui ſub dominis, qui ſub eis non obligantur iure Diuino, ſed conſuluntur, vel licentiãtur ab Apoſtolo, ſi poſſunt fieri liberi, magis vtantur 1. ad Corint. 7. D. 21. quæ hic breuiter tacta fusè oſtendimus cap. 8. 9. 10. cum ibi additis tit 4. & cap. 24. tit. 3. de Sacerdotio, & Imperio, ſed abſolutè dicatur, hanc propoſitionem Barclaij, ſiuè aliorum, ſcilicet Chriſtianos iure Diuino ſubdi Principibus Etnicis, Hæreticis etiam pertrahẽtibus à Dei Religione, eſſe abſolutè contra ius Diuinum, Dei iterata præcepta, contra ius naturæ rectum, & ius gentium. Primo quia præponit ſubiectionem erga Dei Miniſtrum, Deo rebbellem, vti ſunt allegati, ipſi Deo Creatori, Redemptori, vt debeamus ſubijci Dei mandato rebelli Deo, damnato, declarato, vti ſunt hæretici Apoſtatæ, & quicumquè ſeductores à religione. Secundo quia adeſt Diuinum præceptum iteratum fidelibus poteſtatibus, & priuatis, vt ſe abſtineant à commercio, fœdere infidelium, & quorumcumquè fidei noxiorum Deut. cap. 7. cum introduxerit à 3. Non inibis cum eis fœdus, & lib. Iudi. cap. 2. A. vbi Angelus comminatur populo, quia fœdera, amicitias, habitationem cum infidelibus contraxerit.

Imo adeſt Diuinum præceptum poteſtatibus, & priuatis fidelibus, vt quoſcumquè ſeductores ſuià religione ſtatim interficiant; & eos, qui apoſtatarunt à fide, vel alios ſeduxerunt à fide ſtatim interficiant, nullo permiſſo viuere, lege Deut. cap. 20. D. 17. 18. 19. De his autẽ Ciuitatibus, &c. cum ſequẽtibus cap. 13. Si ſurrexerit per totum cap. 12. Hæc ſunt præcepta A. 2. ſubuertite cap. 7. A. 1. 2. Cum introduxerit, &c. percuties eas vſquè ad internitionem, & in numeris cap. 33. F. Si vſquè ad finem. Præcipe filijs Iſrael, &c. vſquè ad finem cap. & cap. 25. A. 1. 2. & iratus Dominus ait ad Moyſen. Tolle Principes populi, & ſuſpende eos in patibulis, &c. & B. C. D. 18. locutus eſt Dominus ad Moyſen dicens, Hoſtes vos ſentiant. Madianitæ, &c. vſquè ad finem cap. 31. A. Exod. cap. 32. F. 26. Si quis eſt Domini iungatur mihi, &c. Hæc dicit Dominus Deus Iſrael, ponat vir gladium ſuum ſuper

fœmur

fæmur ſuum. Ite & redite, &c. cum ſequentibus verbis, de quo fuſius cap. addito poſt 30. tit. 2. cap. 2. addito poſt 10. tit. 4. de ſacerdotio, & Imperio noſtri operis. Videte, irridete hunc perdido Barclaio, & ſocijs, quius prauitate defecit intellectus. Recede à Theologicis rebus, non eſt tuum. Perge ad ſupplices libellos Bertæ Titij, de caligine Hæreticorum veniſti Lotus in Catholica fide; adhuc redis ad volutabrum luti hæreticorum, & ignorantiæ Teſtamenti?

Si autem apponatur de ſubiectione fidelium ſub Rege Chaldeorū, & ſub Rege Antiocho, & ſub alijs, dicatur de hac ſubiectione hæretici, & Apoſtatæ Reges non poſſunt gloriari, quaſi Imperantes fidelibus, nam par fuit conditio, & calamitas populi, & Regum Iſrael ob ſcelus idolatriæ ſub Rege Chaldeorum, vt legitur in fine 2. Paralip. quare ſi tu hæretice Principes dices fideles ſubiectos fuiſſe ſub Principe infideli, & tu quoquè Rex hæretice in perſonis Regum Iſrael, qui Apoſtatarunt à fide priuatus es à Deo omni Regno, & poteſtate, ſicuti illi, & ſeruus effectus es ſub alijs Principibus, ſicuti illi.

Dicatur vlterius differunt valde ea quæ fiunt à Diuino propoſito inferente, quo pacto bona, & iucunda, & non pænalia inferuntur, vt rerum creatio, redemptio gratia antecedens; & ita poteſtates Chriſtianæ ſuper populis Chriſtianis legitimo ord. Alia verò ſunt ex Diuino propoſito cōditionato ex ſuppoſitione alicuius Deo diſplicentis & ſic eſt pæna ob peccatum, fideles ergo fuere quandoquè ſubiecti ſub infidelibus, non primo propoſito, ſed ſecundario, quod ſane eſt temporale, & tollitur purgato peccato, & non fuiſſet poſitum, ſi peccatum non præceſſiſſet, & ita legitur de captiuitate populi, & Regum Iſrael ſub Rege Chaldeorum, & tempore, & liberatione, vt legitur cap. vlt. Paralip. 2. Ieremias cap. 25. vſquè ad 28. incluſiuè, & de captiuitate populi ſub Rege Antiocho, & liberatione ſub Machabeis 1. Machab. 2. cum ſequentibus, de quibus fusè cap. addito poſt 9. & addito poſt 10. & cap. 8. 9. 10. tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio.

Ius autem Diuinum inſtitutiuum poteſtatum, & ſubditorum eſt perpetuum, eſt in bonum, in iucunditatem, non in pænam, non ex conditione peccati, actualis, ſed etiam ſinè eo, & melius, vbi minora peccata eſt, & fuit.

Ad 3. non datur vius, non datur poſſeſſio, non datur iuſtitia propoſiti contra expreſſum ius, & mandatum Diuinum prohibitiuum, & ideo cum in Deut. cap. 17. D. 16. habeatur à Deo mandatum prohibitiuum ad populum de electione Regis, qui non ſit de numero fratrum, id eſt de numero fidelium vnitorum in religione Deut. cap. 22. A. 2. Math. 23. B. 9. ſequitur, quod contra hoc mandatum Diuinum prohibitiuum per nullum vium, per nullam poſſeſſionem, per nullum actum, vel tempus, neque per conſenſum populi poſſit eſſe, vel conualidari

ualidari iuſto titulo, & actu Regio ille, qui eſt infidelis, vel hæreticus, reſpectiuè ſuper fidelibus vnitis in religione ſecus ſuper populis infidelibus, & hæreticis, nam Diuinum ibi mandatum inhibitiuum inſtitutionis in Regem eius, qui non ſit de numero fratrum ſuorum eſt promulgatum à Deo reſpectiuè ſuo populo fideli ad Regem habendum ex Dei poſitiua mente, non ad populum infidelem, vel hæreticum ad ſuos Reges hæreticos, infideles.

Neque valet huius prima Barclaij confirmatio ſubducta ſub argumento nam Deus à ratione non poteſt a ſe eijcere Iudicem ſupponendo quod ſit ei Iudex iuſto titulo, ſine repugnantia ad Diuinum mandatum, quod ſi eſſet iniuſto titulo, & introductus contra Dei qualificatum mandatum, tunc non eſſet Iudex illi Deo, & ita Deus eum poſſet reijcere a ſe.

Neque ſecunda ſimilitudo ſubaddita eſt ad rem, nam hic non proponitur caſus de fideli, qui caſu, & inexcogitato ſit ſub hæretico, & infideli Principe; ſed qui ſcienter ſubeſt, purgato peccato, ſatisfacto, pro peccato, Deo, & qui ſcienter voluntariè perſeuerat ſub eo, & poteſt habere occaſionem, & opportunitatem ſeparandi ſe ab eo, & nõ vult vti tali facultate, & hoc caſu, dicimus, quod ei obligatione conſcientiæ non ſubeſt, ſed ſua voluntate, vel alia cauſa, abſque Diuino præcepto.

Dicatur amplius, quod ille, qui inexcogitato ſe committit periculo naufragij rimoſſo ligno, non obligatur tamen debito conſcientiæ, & iure Diuino ad ſtare in rimoſa naui, & in periculo naufragij, ſed patitur inuitus abſque obligatione iuſtitiæ ſtare in rimoſo nauigio in periculo naufragij, & proindè ò Barclaij, iſta ſimilitudo à te adducta pro confirmatione tui propoſiti negat, & deſtruit tuum propoſitum, quod erat iure Diuino, & obligatione conſcientię fideles teneri ſubeſſe Regi infideli, hæretico, cum tamen iure Diuino, & obligatione conſcientiæ non teneatur quis intrare, & perſiſtere poſt introitum in nauigio rimoſo periculoſo naufragij.

Neque vltima ſimilitudo adducta à Barclaio confirmat, ſed deſtruit ſuum propoſitum: nimirum, qui rixoſam habet vxorem, non poteſt eam radicaliter dimittere, & alteri adhærere, quia ab initio matrimonium fuit validum, & Sacramentum inſolubile; at ille qui eſt hæreticus, & infidelis reſpectiuè ad fidelem non eſt Rex legitime iure Diuino; imo ei obſtat ius, & mandatum Diuinum ne ſit Rex ſuper populo fideli ex ſuo propoſito directo, cum in Deut. præcitato cap. 17. D. 15. prohibeatur in Regem ſuper populo Dei ille, qui non eſt de numero fratrum, ideſt fidelium vnitorum. Non poteris alterius generis hominem Regem facere, qui non ſit frater tuus, ibidẽ quo pacto infidelis, & hæreticus non eſt de numero fratrum populi Dei, vt ex præ-

citatis

Digitized by Google

citatis, & ſuſt alias probauimus Deut. 22. A. 2. Paralyp. 19. C. 10. cũ ſequentibus Math. 23. B. 9. A. 15. B. 7. 1. ad Corint. 6. A. ad 1 i. not. 6. A. 2. ad Rom. vlt. num. 17. 18. cap. 12. A. 1. Iacob. 2. 1. ad Corint. cap. 1. A. cum ſeq. 1. Pet. 13. num. 8. cap. 5. num. 12. ideo cum ab initio infidelis, & hæreticus non poſſit eſſe Rex ſuper populo Dei, ex Diuino decreto prohibente, ſequitur quod nullo tempore euadat Rex ſuper populo Dei permanendo infidelis, vel hæreticus, & ideo ſequitur, quod populus Dei nullo tempore obſtringatur Diuino mandato ſub eo, & ideo poſſit iure, & ſanctè ab eo ſemper recedere, eumq; à ſe deiicere, ſicuti fecerunt Moyſes, & Aaron cum populo contra Regem Pharaonem, Mathatias Sacerdos, & Iudas contra Regem Antiochum iuſtè, & ſanctè, Gedeon contra Madianitas, Dauid contra Philiſtæos, quibus antea populus erat tributarius, & tulit Dauid Frenum tributi de manu Philiſtijm 2. Reg. 8. A. 1 Ezechias approbatus à Deo receſſit à Rege Aſſyriorum, quibus antea cum anteceſſoribus erat ſubiectus.

Cap. XXI.

Barclaius perſiſtit in materia capitis 20. & 3. ſcilicet fideles iure Diuino ſubiectos eſſe infidelibus, & Hæreticis Principibus, ab eiſquè iure non poſſe deficere.

QVia Barclaius huic ſuo propoſito obſtare vidit Apoſtolum 1. ad Corit. cap. 6. A. B. vſquè ad nu. 9. vbi reprehendit vehemẽtiſſimè fideles, qui pro cauſis inter eos ortis decidendis adibant tribunalia infidelium, & mandat, vt eligant ſibi Iudices fideles, à quibus iudicentur, oſtendens eis Sanctos de hoc Mundo iudicaturos, & ſe habere poteſtatem, vtiquè à Deo, iudicandi Apoſtatas Angelos, quanto magis ſecularia, ideo Barclaius primo enititur euacuare, & declinare à ſe vim iſtius Textus.

Primo ergo dicit fideles, quibus Apoſtolus mandat, vt eligant Chriſtianos ſapientes, apud quos iudicentur habuiſſe poteſtatem ex compromiſſo non à Deo, nequè abſolutè aliter, ideo non derogari, quo minus ſint iure Diuino ſub infidelibus, & hæreticis poteſtatibus. *Oppoſitio 1. Barclaij.*

2. Dicit Barclaius, ſi fideles vocati fuiſſent ad tribunalia infidelium debuiſſent adire, & obedire eis, igitur iure Diuino eis ſubijciuntur.

3. Barclaius regreditur ad cap. 6. 1. ad Corint. & dicit ibi Paulum allocutum fuiſſe ad conſilium, non ad mandatum, neque ex poteſtate

cum

Digitized by Google

cum ibi ſubiunxerit B. 8. quare non magis iniuriam accipitis? quare non magis fraudem patimini?

4. Repetendo ex prioribus capitibus Barclaius dicit requiri mandatum à Domino ad liberandum Chriſtifideles ab infidelibus, & hæreticis poteſtatibus, & ad deiiciendos eos à ſe.

5. Obijcit Barclaius ex quibusdam Doctoribus, & Sanctis eſſe contra ius Diuinum prohibere fideles ſtare, & ſubeſſe iudicio, & poteſtati infidelium, vel hæreticorum.

Obijcit 6. Barclaius Reges eſſe immediatè à Deo, ideo ſubditum per ſe, neque aliam creatam poteſtatem poſſe ſe eximere ab eorum poteſtate.

7. Opponit Barclaius Eccleſiam non eiecisse à ſe infideles, & hæreticos, propter impotentiam, ſed propter carentiam poteſtatis, addens ex beato Paulo 1. ad Corint. 5. in fine. Quid mihi de his, quę foris ſunt iudicare?

8. Barclaius ex his quaſi benè probatis arguit in forma. Subditus non poteſt iudicare Superiorem, ſed Chriſtifideles ſunt ſubiecti ſub infidelibus, & hæreticis, vt ex probatis, ergo non poſſunt iudicare infideles & hęreticos, ergo neq; eos eijcere à ſe, neq; ſeparare ab eis Chriſtifid.

Nos ergo primo euaporabimus, & ſoluemus has nebulas, & pruinas Barclaij poſtea probabimus totum contrarium ratione, & Sacris documentis, mandatis, & geſtis.

Solutio ad 1. Ad 1. verba, verba Apoſtoli hæc ſunt 1. ad Corint. 6. A. Audet aliquis veſtrum habens negotium aduerſus alterum, iudicari apud iniquos, non apud ſanctos? An neſcitis, quoniam ſancti de hoc Mundo iudicabunt? & ſi in vobis iudicabitur Mundus, indigni eſtis qui de minimis iudicetis? Neſcitis quoniam Angelos iudicabimus, quanto magis ſæcularia? Sæcularia igitur negotia ſi habueritis, contemptibiles qui ſunt in Eccleſia, illos conſtituite ad iudicandum.

Barclaius ergo, aut non intellexit, aut finxit ſe non intelligere hûc integrum textum Pauli, iis ergo verbis tria præſtat B. Paulus, primo reprehendit Chriſtianos, qui pro cauſis ſuis adibant iudices infideles, audet aliquis veſtrum; 2. vt deducat conſequentiam ſequentem Paulus interponit poteſtatem Sanctorum ad iudicandum, & ſuam poteſtatem ad iudicandum Angelos, hinc à maiori ad minus arguens, multo magis dicit ſe habere poteſtatem iudicandi ſæcularia, ibi què ſecularia intelliguntur, ex præmiſſis, cauſæ, & litigia Chriſtianorum, & cæterorum, quæ Angelis ſunt minora cum argumentum eius ſit ab Angelis iudicandis ab Apoſtolo ad iudicandum ſæcularia, ibiquè ſæcularia, intelligit diſtincta ab æternis, cū prius dixerit de iuditio ſuper Angelis, qui ſempiterni erunt, qua ratione non ſolum Eccleſiaſtici, ſed etiam omnes homines Laici ſubditi, & poteſtates comprehenduntur,

cum

cum hi omnes mortales corporales ſint diſtincti ab æternis quo ad vitam præſentaneam in hoc Mundo. Tertio B. Paulus, ſtabilita poteſtate Sanctorum, quos ibi vocat Chriſtianos, infideles vero nominat ibi iniquos, ad iudicandum Mundum, & ſuam poteſtatem ad iudicandum ſæcularia, ex maioritate Iudicij ſui ſuper Angelis, concludit reprehenſionem, & ita de malo, quia reprehenſio ab Apoſtolo non poteſt eſſe de bono contra bonum aduerſus Corinthios qui adibant Tribunalia infideliũ pro deciſione ſuarũ cauſarum, hinc mandat ex poteſtate fidelibus, vt inter ſe eligant viros Chriſtianos, à quib⁹ iudicẽtur.

Eſto ergo Barclai.

Reprehenſio Pauli contra Corinthios non eſt ex compromiſſo eorum, quia ibi non legitur Corinthios adijſſe Paulum, eique dediſſe arbitramentum vt ſe reprehenderet, ſed Paulus intellecto eorum malo, carpit, reprehendit eos ex poteſtate à Deo accepta, vt ex allatis, quia poteſtatem iudicandi Angelos non ex compromiſſo, ſed à Deo habet, igitur & ad iudicandum ſæcularia, cum arguat à maiori ad minus à poteſtate iudicandi Angelos ad poteſtatem iudicandi ſæcularia, non ex compromiſſo, ſed à Deo habet. Tu es vas electionis, vel eſt vas electionis, vt portet nomen meum coram gentibus, & Regibus Act. 9. C. 15. 16. Amen dico vobis Quidquid ligaueritis ſuper terram, erit ligatum & in Cœlis Math. 18. C. Amen dico vobis, quia vos, qui ſecuti eſtis me, ſedebitis ſuper Sedes iudicantium duodecim Tribus Iſrael, Math. & Daniel cap. 7. F. 23. & iudicium dedit, Sanctis excelſis, &c. & Regnum obtinuerunt Sancti G. 27. Regnum autem, & poteſtas, & magnitudo Regni, quæ eſt ſuper omne Cœlum, detur populo Sancto Altiſſimi, cuius Regnum ſempiternum eſt, & omnes Reges ſeruient ei, & obedient.

Pariter poteſtas Sanctorum ad iudicandum Mundum eſt ex Deo, non ex compromiſſo Mundi, vt patet ex præmiſſis, & poteſtas Apoſtoli ad iudicandum Angelos, non eſt ex compromiſſo Angelorum, ſed ex Diuina poteſtate, & ita poteſtas Pauli ad iudicandum ſæcularia non eſt ex compromiſſo ſæcularium in Paulum, ſed ex Diuina poteſtate, & ita Chriſtiani, quibus mandat Apoſtolus, vt eligant ſibi Iudices Chriſtianos, non ex compromiſſo, ſed ex mandato Apoſtolico, & ita ex ſibi communicata poteſtate Apoſtoli Diuina eliguntur ſicuti ordinarij, & delegati à ſuo Principe, & ſicuti ſubmiſſi delegati Iudices à Moyſe, ex poteſtate, & ſpiritu eius ſibi communicatis erant Iudices, & iudicabant Exod. 18. C. D. in num. 11. C. D. Deut. 1. C. cap. 16. D. 18. elegerunt Iudices, & ita Iudices, ab eis electi fuerunt Iudices electi ex poteſtate Diuina communicata eis per Apoſtolum mandatẽ non ex compromiſſo eorum.

Præterquam compromiſſum eſt de re litigioſa conſenſus actoris, &

Q Rei

Digitized by Google

Rei in vnam perſonam ad decidendum in ſpecie talem, vel talem cauſam eorum, electio verò ex poteſtate illa eſt, quæ fit a multitudine, à populo a iuſſis à ſuprema poteſtate, ſicuti etiam Reges eligebantur à populo, propterea ſi electio Iudicum a Chriſtianis aliqua de remi nuta fuit ex compromiſſo, non conſtat in dicto textu, & dato quod aliqua fuiſſet ex compromiſſo, generalis tamen electio à multitudine Chriſtianorum Iudicum non fuit ex compromiſſo, ſed ex mandato Apoſtolico, & ita ex virtute Diuina Apoſtoli, ad ieipſos tranſmiſſa, & cõmunicata, & alias etiam fuit ex communi poteſtate populi, ſicuti, & electio Regum à populo.

Et cum Saluator ſit Omnipotens, data eſt mihi omnis poteſtas in Cœlo, & in Terra, Matth. in fine, & Apoſtoli fuerint eius amici, fratres, commenſales, quibus Deus Saluator demandauit ſuam poteſtatẽ, & hæretici, & infideles foris ſint, & ſerui damnati, nefandum, & beſtiale diabolicum eſt dicere, vel cogitare Saluatorem totam, vel partẽ ſuæ poteſtatis, quam habet ne dum in Cœlo, ſed etiam in Terra communicaſſe ſolum his qui foris ſunt, ſeruis damnatis, non prõprijs filijs, comitibus, fratribus, delegatiſquè, ſcilicet Apoſtolis, & per hos non fuiſſe a Deo, & non eſſe tranſmiſſam poteſtatem cæteris Chriſtianis, maximè ordinatis a Deo ſuper alijs in terra. Maximè quia poteſtas eſt bonum, & a Deo, ideoque debet eſſe communicata magis bonis, & approbatis à Deo, & ei propinquis, quales ſunt Apoſtoli, & cæteri Chriſtiani, quam remotioribus, exoſis Deo, ipſi rebellibus, ſicuti ſunt infideles, vulgato Euangelio, & Hæretici, & Apoſtatæ.

Sed dato, & non conceſſo quod illa poteſtas iudicialis Chriſtianorũ ſit ex compromiſſo, eſt tamen ex compromiſſo bono laudato conſulto approbato ab Apoſtolo, ergo non eſt contra ius naturæ, vel Diuinum, ergo iure naturæ, vel Diuino fideles non obligantur iudicari ab infidelibus, quia abſquè peccato, imo per conſilium Pauli, & compromiſſum approbatum ab eo, vice iudicari ab infidelibus, iudicabantur iuſtè ſanctè à iudicibus Chriſtianis, quos elegerant, etiam ſi ex compromiſſo vt tu dicis, illud autem compromiſſum eſſet iniquum, & peccatum, quod aduerſaretur iuri Diuino, ideo ſi iure Diuino Chriſtiani fuiſſent obligati Iudicari ab infidelibus contrarium compromiſſum eorum, quo non iudicabantur ab infidelibus, ſed à fidelibus, tanquam eliminans Diuinum ius, fuiſſet peccatum, quod nulla ratione ibi poteſt dici, nam ſi illud fuit compromiſſum, fuit compromiſſum laudatũ, approbatum, & mandatum ab Apoſtolo confirmato in gratia Dei.

Ex tuo ergo met reſponſo Barclai retorquetur deſtructio tui principalis propoſiti; Vide ſi inſanis? ſi vertiginoſus es? ſi palpas tenebras ex Dæmone fumante in tuo cerebro contra Apoſtolos, & Chriſtianos ad faſtum, & gloriam infidelium, & hæreticorum?

Dica-

Dicatur amplius Paulum non ex compromiſſo, ſed ex Diuina poteſtate habuiſſe ius Diuinum iudicandi fideles, & etiam Apoſtolos exẽplo præcedenti figuræ Moyſi, & Aaron, qui vterquè erat Eccleſiaſticus, ſcilicet de Tribu Leui: nam vterquè non ex compromiſſo populorum, vel Regis Aegipti, ſed a Deo iudicarunt, & læthalibus prodigijs damnarunt Regem, & Regnum Aegipti, liberarunt populum ab eis, & populum iudicabant Exod. 6. per totum cum ſequentibus, & Sampſon, & Samuel iudicabant populum Dei non ex compromiſſo, ſed ex Diuina poteſtate accepta lib. Iud. cap. 16. in fine 1. Reg. ca. 7. D. 15. iudicabat, erat autem Samuel munere Eccleſiaſticus 1. Reg. 7. G. 10. & Sampſon Eccleſiaſticus, vt pote Nazareus, ideſt ab infantia Deo conſecratus, lib. Iud. cap. 13. A. 5. 6. & iſte exercuit Deo placẽter poteſtatem contra Philiſteos; ſi ille cum Iſrael ante tributarius fuiſſet vt ibi, & ſubiectus Philiſteis cap. 14. A. 4. 5. erant autem illi figuræ Apoſtolorum, & ſucceſſorum eorum, nec minor Paulus poteſtatẽ Moyſi erat.

Præterquam in Deut. cap. 17. B. C. Dei mandato exprimitur, quod ſupremus Sacerdos non ex compromiſſo, ſed ex Diuina poteſtate collata habebat poteſtatem iudicialem etiam per recurſum ſuper cauſis Laicorum, & Iudicum, quanto ergo magis ſupremus Sacerdos Euangelicus, quod comprobatur, quia non ex compromiſſo populorum, ſed ex Deo dicente, conferente recepit poteſtatem ligandi, & ſoluendi ſuper terra cum confirmatione in Cœlis Math. 16. & Ioan. vlt. Paſce Agnos meos, certè Paſtor perfectus non habet poteſtatem ex compromiſſo ouium, agnorum, arietum, ſed a Domino gregis, igitur beatus Petrus habuit à Deo poteſtatem non ex compromiſſo regendi, corrigendi, & defendendi Chriſtifideles ad æternam ſalutem.

Ad 2. aliud eſt factum, aliud ius faciendi, & debitum obediendi. Si Chriſtifideles citati fuiſſent coram Etnicis, & non habuiſſent facultatem ſe defendendi ab eis, erat eis obediendum, ſaluo Deo, vi, & metu vitę, quam non debemus profundere, niſi pro cauſa Creatoris, Redemptoris, & facto violento, non iure poteſtatis eorum ſuper eis, nequè debito obligatione fidelium ad eſſe ſub eis, hoc autem argumentum eſt repetitum ex 4. argum. cap. 3. Barclaij, vide ad illud ibi aliam ſolutionem. *Ad 2.*

Nequè eſt verum, vt repetit ex cap. 3. Barclaius, fideles infidelibus fuiſſe iure naturę, vel Diuino directo ex propoſito ſubiectos, ſed ſolum aliquando ad tempus ſubſequenter, conditionaliter ex præuio peccato, quod non erat ex Dei voluntate, ſed ex voluntate eorum, & in pœnam eius, ita vt abſquè peccato non fuiſſent ſubiecti illis, & deleto peccato liberati fuere, vt toties conſtat in ſcriptura ſancta 2. Paralip. cap. vlt. Ierem. 25. vſquè ad 28. incluſiuè de ſeruitute populi

Digitized by Google

Dei ſub infidelibus in pænam peccati, & de liberatione ab eis purgato peccato, vt ſub Ioſue, Gedeone Sāpſone, Iuda prius, & Samuele, & poſtea ſub Regibus, & tandem ſub Rege Chaldeorum vt præcedenti cap. 20. dictū fuit fuſius, & cap. addito poſt 9. tit. 4. de Sacerd. & Imp.

Quod autē eſt Diuino iure ex propoſito, etiam durat, purgato peccato, & melius confertur abſque occaſione peccati, & confertur ad iucunditatem, & non ad pænam, propterea ſubiectio illa fidelium ſub infidelibus ex conditione delictorum in pænam eorū non fuit iure Diuino ex antecedente propoſito illatiuè, ſed ex defectu peccato eorum.

Ad 3. Dato quod illa verba Apoſtoli 1. ad Corint. cap. 6. B. 9. quare non magis iniuriam accipitis? quæ referuntur ad præcedentia, ſint de conſilio, hoc deſtruit tuum propoſitum, ſi enim eſt de conſilio Pauli Apoſtoli, vt fideles potius iniuriam, & fraudem patiantur, quam adire Tribunalia infidelium pro deciſione ſuarum cauſarum: Igitur oppoſitum, ſcilicet fideles ſubeſſe ſub infidelibus, & ab eis iudicari non eſt iure Diuino, & de Diuino mandato, quia oppoſitum conſilium ab Apoſtolo confirmato in gratia, eſt, vt magis fideles patiantur iniuriam, & fraudem, quam adire Tribunalia infidelium, ſi illa verba Apoſtoli, vt oportet, referantur ad præcedentia proxima.

Dicatur amplius, primum eſt mandatum Apoſtoli ibi Corinthijs vt in cauſis proprijs iudicentur à fidelibus iudicibus, non ab iniquis, ideſt Etnicis, vt ad 1. huius cap. fuſè conſtat, quod poſtea confirmat addēs Apoſtolus, quod magis debeant accipere iniuriam, & fraudem pati, quam adire (vt ſupra dixerant) Tribunalia infidelium pro deciſione ſuarum cauſarum, & cum ſit de iure priuato naturæ tueri ſe, & bona, grande eſt illud prius mandatum Apoſtoli Corinthijs, quod magis debeant cedere iuri ſuarum rerum, quam committere facinus petendi Tribunalia infidelium pro deciſione ſuarum cauſarum: à conſilio ergo Apoſtolico, quod ſanè eſt de bono, & de meliori, Apoſtolus confirmat reprehenſionem factam Corinthijs, ne de cætero pro ſuis litigijs adeant infideles Iudices, quod confirmatur per dicta eiuſdē Apoſtoli præcedenti cap. relata 1. ad Corint. 7. D. 21. Seruus vocatus es, non ſit tibi curæ, ſed ſi potes fieri liber, magis vtere, igitur non ſubijciebatur ſub Domino, Diuino præcepto, cū liberatio ab eo ſeruo admittatur ab Apoſtolo, & Apoſtolus non poteſt contraire iuri Diuino.

Ad 4. De mandato à Deo B. Petro, &c. De iſto mandato fuſè inuenies cap. 5. ad 2. & 3. ex quibus Barclaius hic repetit.

Dicatur ergo primo non requiritur mandatum ſpeciale Dei ad liberādum fideles ab infidelibus, quia eorum ſubiectio ſub illis non erat ex Diuino mādato directo antecedente, ſed accidentaliter conſequēter in pœnam peccati, quod in via pendet ex voluntate creaturę, vt ex probatis vt ad 2. hu. cap. 21. & cap. 20. ad pr. & ca. 25. 24. tit. 3. ca. 8. 9.

cum

cum additis tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio operis noſtri.

Dicatur amplius, non requiri tale nouum mandatum a Deo, quia per Apoſtolum vel mandatur, vel conſulitur Corinthijs, ne adeant Tribunalia infidelium pro ſuis cauſis, ſed à Chriſtianis iudicibus electis iudicentur 1. ad Corint. 6. A. B. vt ſupra hic.

Tertio quia Apoſtolus dat licentiam ſeruo, ſuppetente facultate, ſe eximendi a ſeruitute, vt ex præcitatis 1. ad Corint. 7. D. 21. ſed ſi potes fieri liber, magis vtere.

Quarto quia Deus in Deut. cap. 17. D. præcitato cap. 20. hu. ad 3. prohibet fidelibus electionem in Regem illius, qui non ſit de numero fratrum, ideſt eiuſdẽ vnionis religionis ſupra cap. 20. in fine proindè cum ab electione, principio, & conditione electionis, & principij cætera conſequentia moderentur, hinc ex Dei propoſito inſtituente, tollitur omnis obligatio fidelium ſub infidelibus, ideo ad recedendum ab eis non requiritur nouum Dei mandatum.

Numquid nouum mandatum habuit ſupremus Sacerdos Matathias cum Iuda filio à Deo eximendi ſe à Rege Antiocho, & arripiendi arma contra eum? Deo poſtea approbante in effectu cum magna bellorũ gloria 1. Macab. 2. cum ſequentibus? nullum ſanè, ſed ſolum debitum erga Deum, & religionem, quod præualet cunctis poteſtatibus ſæculi, & ita erat mandatum congenitum cum obligatione creaturæ erga ſuum Creatorem.

Numquid nouum mandatum habuit Sampſon à Deo irruendi in Philiſtęos? & incipiendi liberare populum ab eorum poteſtate? habuit quidem ab Angelo prænuntium, antequam naſceretur, & Deus quęrebat occaſionem contra Philiſteos vt puniret eos per Sampſonem; ſed mandatum nouum Deus ei non dedit contra Philiſtęos & pro liberatione populi Dei ab eis lib. Iud. cap. 13. A. 5. 6. cap. 14. A. 4. 5.

Numquid Sampſon mandatum nouum habuit a Deo, quãdo Leoni rugiẽti ſeruo ob viam facto Patri, & Matri ſuæ occurens, & diſcerpſit eum pro defenſione parentum? nullum ſanè lib. Iud. cap. 14. B. quia obligatio naturæ ad illud mouebat Sampſonem, & ita obligatio ſupremi Sacerdotis, cum ſit à Deo tamquam Paſtoris perfecti ſuper Agnis, & Ouibus, ſine alio Dei nouo mandato, eſt, vt creditos filios defendat, & liberat ab infidelibus, & hæreticis, qui ſunt vt Lupi, vt Leones inſidiantes, inhiantes gregi Chriſtianorum.

Numquid enim Dauid nouum mandatum à Patre ſuo habebat, & pręſtolabatur, quãdo occurrebat Leonibus, & Vrſis diripiẽtibus gregem? nequaquam, quia vice noui mandati habebat munus Paſtoris, & amorem propriarum rerum contra infenſas belluas gregi, 1. Reg. 17. B. 15. E. 34. quod ſi contendatur de mandato, eſt mandatum congenitum cum poteſtate accepta à Deo regendi defendęndi ab infenſis vias,

&

& viatores ad Deum ipſius B. Petri, & Succeſſorum Ioan. vlt. Paſce oues meas, &c. & eſt mandatum congenitum cum fideli contra rebelles Dei hoſtes religionis, ſicuti ſunt hæretici, & infideels, ſicuti quando Elias obtruncauit illos quingentos Sacerdotes Regis Achab, nullũ à Deo nouum mandatum habuit, ſed habebat antiquum mandatum congenitum a Deo ſibi cum obligatione ſui erga Deum, & religionẽ ſuper omnia 3. Reg. 18. G. 40.

Numquid enim, quando Samuel in fruſta concidit Regẽ Amalec, nouum mandatum a Deo habuit, non ſed ſolum mandatum, ſi mandatum dicendum eſt, congenitum cum debito ſuæ poteſtatis, & erga religionem, & iuſtitiam, quam offenderat Rex Amalec 1. Reg. 15. A. G.

Et vniuerſaliter ſubditorum Principis, & multo magis Dei, eſt abhorrere ab eorum rebellibus, & hoſtibus, & eos eijcere a ſe pro poſſe, ſunt autem infideles, & hæretici vere Deo rebelles, hoſtes damnati publicati, enuntiato Euangelio, vt ex terminis patet, & fusè oſtendimus cap. 23. 24. tit. 4. hu. operis.

Ad 5. Ad 5. iam diximus hic, & cap. 20. & cap. 3. huius reſponſi aliud eſſe de ſubiectione fidelium ſub infidelibus, vel hæreticis, aliud de ſubiectione infidelium, & hæreticorum ſub ſuis Principibus hæreticis, vel infidelibus fideles non ſubijciuntur iure Diuino inſtituente ex propoſito ſub infidelibus, vel hæreticis, imo hinc expreſſè obſtat Diuinum mãdatum Deut. 17. D. vbi Deus iuſſit inſtitutionem Regum ſuper fidelibus fore de numero fratrum, non hominis, qui non eſſet frater tuus, hoc eſt vnitus in eadem religione veri Dei, vt ſupra hic, &c. & cap. 20. ad 3. ſed ad ſummum fideles ſubiecti fuere ſub infidelibus, Diuino mandato conditionali præſcripto in pęnam peccatorum populi, & Regum Iſrael, ita vt ſi non peccaſſent non fuiſſent ſubiecti, & dato peccato, & purgato liberati ſunt, ſicuti cap. vlt. Paralip. Ierem. cap. 30. B. & cap. 28. A. 3. cap. 29. E. cap. 27. A. 5. B. cap 26. D. 13. cap. 25. A. B. & alibi, &c. infideles autem, & hæretici ſubiecti ſunt ſub ſuis Principibus iure Diuino ad inſtar naturæ inchoato, non completo, nam ita ſunt a Deo, vt non ſint ad Deum, ſed à Deo auerſi, & per hoc damnati de quibus fuſius cap. 9. 10. cum ibi additis tit. 4. de Sacerdotio, & Imperio, & cap. addito poſt 12. tit. 1. ca. 23. tit. 4.

Ad 6. Ad 6. repetitum ex cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. vide §. Rimande cum ſequentibus, & cap. 5. ad 1. §. Præterquam ibi docetur ius Regium à Deo eſſe conditionatum, & limitatum, vt ſit de numero fratrum, ideſt Catholicorum ſupra cap. 20. in fine, & ad 3. vt ſit Dei Miniſter, non auerſus a Deo, ſit propter iuſtitiam, non iniuſtitiam diſtribuendam, Sap. 6. A. b. ſit propter obedientiam Deo, & legi eius Leuit. 26. C. 14. quod ſi non audieritis vſquè ad G. in num. 27. D. vſquè ad finem ad Rom. 13. B. 1. Reg. 13. C. ca. 15. per totũ, 3. Reg. ca. 11.

B. 12.

B. 12. & 13. & cap. 2. A. 4. cap. 8. C. 25. non auferetur 2. Paralip. 6. C. 16. Non aufertur vir de te corã me, qui ſedeat ſuper Tronũ Iſrael, ita tamen ſi cuſtodierint filij tui viam meam, vt ambulent coram me. præcit. 3. Reg. 8. C. 25. & cap. 2. A. 4. Sicuti, & vita hominis eſt immediatè à Deo, iuxta tamen diſpoſitionem organicam, qua ſub lata per febres, vel aliam iacturam, anima recedit, ſicuti vita hominis eſt immediatè à Deo, ſi tamen euadat latro, homicida, iuſtè, & per Iudices ex Dei mente vita priuatur. Ideoquè ſi homines qui geſtant poteſtatem regalem, ſua prauitate ſpolientur prædictis conditionibus volitis à Deo eo ipſo à Deo priuati ſunt iure Regio, vel ſi ãtea numquam tales cõditiones habuerunt, numquam apud Deum fuerunt Reges; cum ergo Pontifex & ſit interpretator Diuinæ mentis ſcriptæ, & Diuinorum geſtorum, & amplius ſit poteſtas Vicaria à Deo ſuper his, quæ ordinantur per legem ad Deum, & contra contraria illis. Ioan. vlt. Math. 16. ad Hebr. 5. A. in num. 17. & cap. 27. D. vſquè ad finem, & fusè cap. 2. 3. cum ſeq. tit. 2. & cap. 4. 7. 8. 11. 12. tit. 1. de Sacerdotio, & Imperio, & cap. 2. addito poſt 28. tit. 2. ibi & cap. 29. ibi cum additis. hinc Pontifex vbi agnoſcit in ſubiecto, vel numquam fuiſſe illas conditiones Diuini iuris, vel poſtquam fuerint, ex prauitate ſubiecti fuiſſe eliminatas, & alias nouas repugnantes illis Diuinis conditionibus iuris Regij eſſe introductas ex volũtate ſubiecti, tunc iuxta ius Diuinum conditionatum regale, iuxta Dei mentem, & poteſtatem ſibi a Deo delegatam oſtendit, & denuntiat tale ſubiectum, vel numquam habuiſſe illas conditiones iuris Diuini Regij, vel poſt habitas, amiſiſſe ſua prauitate, ideo eſſe ſubiectum à Deo priuatum iuré Regio & poteſtate, ſicuti corpus remanet mortuum exortis completis indiſpoſitionibus in illo repugnantibus conditionibus vitæ, & per ſuam poteſtatem Vicariam in his quæ ad Deum pertinent, & contra ea, quæ aueiſantur Diuinæ ſcriptæ menti ſententialiter eos priuat, & declarat eſſe priuatos iure Regio, & poteſtate, & ita liberat populos à obedientia illius, à quo iam receſſit Deus, & ius Regale, ſicuti à corpore indiſpoſito vltimo, anima receſſit, & ipſum remanet mortuum, veluti truncum, vt fuſius ſupra cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. §. rimandæ cap. 5. ad 1. & ſupra hoc cap. 21. hoc eodem reſponſo ad 6. ita cegit Gregorius 7. contra Henricum 3. Imperatorem Alexander 3. cõtra Fridericum teſte Platina, & Innocentius 4. in Concilio Lugdunenſi cap. ad Apoſtolicę, &c. traducto ad tit. de ſent. & re iud. in 6. vide ſupra cap. 4. ad 4. 5. & cap. 9. ad 1. 2. & 3. hu. reſponſi.

Ad 7. iam conſtat per reſponſum ad 6. hu. ca. 21. & ibi citatis Pontificem conſtare poteſtate denuntiatoria, & iuditiali ad priuãdos Reges poteſtate, vbi ipſi per nouas conditiones in ſe introductas repugnant conditionibus iuris Diuini Regij, & Diuini propoſiti de inſti- *Ad 7.*

tutione

tutione, vita, & fine Regis,&c. neque contrarium probat ex cap. 5. in fine 1. ad Corint, quid mihi de his qui foris ſunt, nam hic non negatur poteſtas Apoſtoli ad prædicta, ſed enuntiatur completa poteſtas per Diuinam ſententiam cõtra eos, qui foris ſunt, nam damnati ſunt. Marcus in fine D. dicatur amplius ex illo textu Pauli, ſi benè totus cõtextus legatur concluditur, & ennaratur correctio morum Chriſtianorum ab Apoſtolo non correctio morum infidelium nam iſti carent fundamento, & vita quæ eſt fides, nam exordium dicti cap. 5. 1. ad Corint. eſt Pauli dolor, & increpatio de inceſtuoſo, ex quo liquet non tractaſſe ibi de poteſtate ſuper Regibus, neque eam negaſſe, quam poteſtatem tamen ſuper Regibus, & cæteris ex cauſa offenſæ contra ſpirituale Paulus denuntiat ſe habere 1. ad Corint. 6. A. an neſcitis, quod Angelos iudicabimus, quanto magis ſæcularia? ſupra hoc ca. 21. ad 1. ad 3. & Apoſtolus Petrus, cum verbo, non milite, non gladio, ſed Diuina poteſtate ſpirituali, & ita æqualiter in omnes, per temporale offendentes ſpirituale exanimauerit ne dum poteſtate, ſed vita Ananiam, & Zafiram A. 15. A. B. vti offenſores Spiritus Sancti ex venditione agri, & relatione quotæ iuſti pretij, vt ſupra cap. 17. ad. 2. hu. reſponſi ſupra cap. 4. ad 1. & per 29. argum. imo in vmbris Teſtamenti veteris, quæ ſignificabant Euangelicum ſtatum Samuel talem poteſtatem habuit, & exercuit contra Regem Saulem, & Amalec 1. Reg. 15. per totum vide, &c. & eandem habuit Moyſes. & Aaron, qui ambo erant Eccleſiaſtici, ſcilicet de Tribu Leui Exod. 2. in num. 26. G. contra Regem, & Regnum Ægipti, quia obſtabat Diuino honori, at mandato ei denuntiato, & populo viatori ad Diuinam vocationem, cap. 5. & 6. cum ſeq. in Exod. eſt autẽ Pontifex Euangelicus terminus vmbrarum Eccleſiaſticorum, & Sacerdotum, & Dei Numerorum veteris Teſtamenti, ſicut, & ſacrificium, & Sacramenta Euangelica ſunt termini ſacrificiorum veteris ad Hebr. 9. G. 23. cap. 1. per tot. in cap. tranſlato de conſtit. Math. 16. Quidquid ligaueris. Ioan. vlt. Paſce agnos meos, Math. 5. B. 17.

Ad 8. Imo totum oppoſitum in forma deducitur cõtra Barclaium ex premiſſis probatis ita ſcilicet.

Superior in re de qua poteſt iudicare inferiorem, ſed Pontifex Euangelicus eſt ſuperior ſuper Regibus, & Principibus ſæculi per directionem, & correctionem ad æternum, ad quod ſubordinantur, & animæ, & temporalia, & per defenſionem viarum, & viatorum ad illud ab infenſis, quæ & ſpiritualia mala, & temporalia maximè poteſtatiua poſſunt eſſe vt ſepius ex probatis, eſt inquam ſuperior, imo abſolutè poteſtas, & illi in illo ordine ſub illa forma ſunt viatores, & mobilia per media ad finem, eſt enim poteſtas Pontificis a Deo ſuper vijs & viatoribus per Euangelij obſeruantiam ad Deum, ad vitam æternã,

&

Digitized by Google

& per coincidentiam ſuper deuijs, & contrarijs contra prædicta per correctionem eorum, & defenſionem ab illis incorrectis, & infenſis. Math. 16. quidquid, &c. Ioan. vlt. Paſce agnos meos ad Hæbr. 5. A. Omnis Pontifex Exod. 28. A. & per totum in num. 17. per totum 1. Mach. 2. in num. 25. C. D. Igitur Pontifex poteſtate Diuina accepta à Deo in ſpecie, & ſingulari perſonali, quæ Diuino verbo perpetuatur in Succeſſoribus à B. Petro vſquè ad finem Mundi, eos poteſt iudicare, corrigere, & incorrectos remouere priuare poteſtate, & Regno, ſi deuiant ab illo æterno, vel ſi contrariantur vijs, & viatoribus ad æternum, obſtinatè contumaciter contra præmiſſas monitiones.

Cap. XXII.

Barclaius cap. 22. perſiſtens in materia cap. 20. 21. aſſerit Pontifici non competere poteſtatem eijciendi Reges Hæreticos, & Infideles vrgentes Chriſtifideles ad infidelitatem, & hæreſes, neque ab eis populos poſſe recedere, vel liberari.

TOta ſubſtantia huius capitis Barclaij conſiſtit in duabus ignaris, & peruerſis blaſphemis propoſitionibus, quas nos ſeligimus, & hic adducimus, de cętero Barclaius perſequitur quędã reſpõſa Bellarmini

Prima ergo propoſitio eius eſt. Tollerare Regem hæreticum, vel infidelem ſuper populo Chriſtiano conantem eum peruertere à vera religione Dei, non eſt exhibere religionem, & Catholicos periculo fidei, ſed ſolum pati religionem verſari in periculo. *Prima propoſitio Barclaij.*

Altera propoſitio Barclaij, ſanè horrenda blaſphema ſuper cunctis elationibus Luciferi, prorſus ateiſma eſt. Pari iure Diuino eſſe Regem etiam hæreticum, & infidelem, & religionem veri Dei, & eſſe æqualia, & ius Regis, & ius religionis, ideoquè pari lance tenenda eſt religio, & Rex etiam hæreticus, & infidelis, & ius vtriuſquè æqua lance ſeruandum, nequè licet propter tuendam religionem perdere Regem hæreticum, vel infidelem, vel ab eo deficere. *2 propoſitio Barclaij.*

Quo ad primam propoſitionem, ignominioſa vulgari ignorantia, & perfidia inuoluitur, nam altera eſt obligatio priuati hominis, altera hominis habentis Poteſtatem à Deo regendi, corrigendi, defendendi à contrarijs ſuper materia de qua. *Solutio ad 1*

Vtiquè priuatum hominum illud tollerare, maximè dum neq; priuatæ vires ſufficiunt, eſt pati religionem verſari in periculo, ſed non

R exibe-

exibere religionem periculo, tamèm ſi quicumquè priuatus pro viribus, debito creaturæ erga Creatotem, eſt publica perſona, & poteſtas contra quoſcumquè infenſos religioni tentantes ſe, & alios ſeducere à religione veri Dei, tale enim eſt debitum creaturæ erga Creatorem ſuper omnia.

Pontifex autem Euangelicus habet à Deo poteſtatem, & cum poteſtate congenitum mandatum 5. cap. 21. ad 8. & ad 4. ſicuti dirigendi, & corrigendi vias, & viatores per obſeruantiam Diuinæ legis ad Deum, ad vitam æternam, ita per coincidentiam habet poteſtatem à Deo defendendi vias, & viatores a Deo a quibuſcumquè infenſis, nam Saluator ita inſtituit B. Patrum ſuper hominibus ad Deum, ſicuti perfectum Paſtorem ſuper agnis, & ouibus à perfecto ſapientiſſimo Domino, non ſicuti Mercenarium, nam hunc damnat Saluator, at non damnat ſuam inſtitutionem, & collatam poteſtatem B. Petro Ioan. 10. & cap. vlt. Mercenarius fugit a Lupis, & cæteris beſtijs gregi inhiantibus, & relinquit oues verſari in periculo, & hoc præſtando, exhibet oues periculo. Igitur Paſtor non Mercenarius, qualis eſt Pontifex ex propoſito Diuinæ inſtitutionis, ita eſt à Deo ſuperpoſitus hominibus per ducatum ad ſalutem æternàm, vti Paſtor ſuper ouibus, vt eos debeat defendere à quibuscumquè infenſis periculoſis aduerſis religioni, & cultoribus religionis, & fini æterno, qui eſt ſalus æterna, quæ probauimus fuſius cap. 4. & 5. hu. operis ſcilicet reſponſi contra Barclaium, & expreſsè in Teſtamento veteri habet Pontifex à Deo mandatum ad non permitendum fideles ſub hæreticis, & alijs pertrahentibus à religione, ſed ad arcendum eos, & obtruncandum cap. addito poſt 30. tit. 2. hu. & hoc reſponſo cap. 20. ad 2. Exod. 32. F. 27. vſquè ad num 30. in num 25. Morabatur A. & iratus Dominus ait, tolle, & D. 18. in fine cap. 31. A. B. cap. 33. G. 51. vſque ad finem. Deut. 7. A. 3. cap. 13. per totum.

Et propterea Pontificem permittere populum Chriſtianum ſubeſſe Principi infideli, vel hæretico conanti abducere Catholicos à vera religione, eoſquè ſuper eis regnare ſuppetentibus viribus, & opportunitate præter transgreſſionem Diuini mandati, eſſet ne dum pati religionem verſari in periculo, verum etiam illâ exhibere periculo, quod documenta ſacra demonſtrāt, nam populus permittens ſe habere Regi Ieroboam, & tollerās conatus eius abducendi ſe à religione ad idolatriam, de pati ſe verſari in periculo religionis tandem prolapſus eſt in defectum à religione, & in ſcelus idolatriȩ 3. Reg. 12. G. cap. 13. A. B. quod contigit etiam Iudex 3. Reg. 14. F. 23. & Deus præcepit Regi Salomoni ne ad mulieres gentiles tranſiret, ne abducerent ſe à religione Salomon Rex primo paſſus eſt conſortium earū, & de tollerantia miſerrimè ruit in idolatriam 3. Reg. 11. populus Dei primo

paſſus

paſſus eſt conuerſationem cum illis nationibus idolatris, quas Dei mādato debebat extirpare Deut cap. 20. D. 18. 19. cap. 13. per totum. cap. 12. A. cap. 7. A. B. indè per iſtam tollerantiam conuerſationis cū eis, per eas lapſus eſt in idolatriam, & ob hoc dire à Deo punitus lib. Iudi. cap. 2. A. Cap. 11. 12. D. 19. 20. in num. 33. F. 51. Præcipe G. 55. 56. ſin autem vſque ad finem. Igitur ex Diuina præmonitione, & comminatione a Deo, & facto ſecuto, pati ex arbitrio religionē verſari in periculo, vel idem eſt, vel vertitur in idem, ac exhibere religionem periculo, & veros Dei cultores periculo perdendi religionem, ideo cum Pontifex à Deo ſit inſtitutus caput poſt ſe religionis, defenſor eius, director, & corrector hominum per religionem ad Deum, nec debet exhibere religionem periculo, nequè pati verſari in periculo, idemq; vtrumquè debet exiſtimare, ideo eijcere pro poſſe a fidelibus Principes hæreticos, & infideles offenſores religionis, &c. & occidere iuxta præallegata cap. addito poſt 30. tit. 2. hu.

Sed quidquid ſit de pati Religionem verſari in periculo, & exhibere religionē periculo, dico, & probo, quod Pontifex nequè debet exibere religionē periculo, nequè pati eam verſari in periculo, neq; fideles ob Reges, vel alios Principes infideles, hæreticos infenſos religioni veri Dei, ideo debet remouere pro poſſe, & infideles, & hæreticos Principes conantes pertrahere fideles à religione.

Primo quia prima obligatio hominis eſt erga Creatorem Redemptorem, Glorificatorem ſuper omnia, quia & Creator eſt ſuper omnia & creatura abſolutum eſſe, & perfectum eſſe, & omnia trahit a Creatore ſuper, & magis, quam à creaturis, ideo vbi ſcelerati homines Principes. & alij contra religionem, quę eſt cultus, & honor, & timor, & recognitio veri Dei, & obedientia eius mandatis enituntur, omnes pro viribꝰ tenentur occurrere, obſtare reijcere, etiā pati vitę diſpēdiū.

Altera ratio, eſt ſpecialis poteſtas eius à Deo, qua vice Dei eſt conſtitutus Princeps, eſt effectum caput, & ſuprema poteſtas in religione & profeſſoribus vt ex probatis. ideo ita ex Dei inſtituto debet regere, & corrigere viatores per religionem ad Deum, vt etiam defendere debeat à quibuſcumq; offenſiuis, & contrarijs, quæ enim eſſet poteſtas regendi, corrigendi, cuſtodiendi homines ad vitam æternam, ſi non poſſet, & non deberet defendere viatores a poteſtatibus, & quibuſcumquè obſtantibus periculoſis inſidiantibus religioni, & religioſis? Ideo Pontifex nec exhibere religionem periculo, nec pati eam verſari in periculo, aut poteſt, aut debet.

Etiam pueri clamauerunt, cum non haberent alia arma contra illum ſceleſtum Regem Antiochum conantem extrahere fideles a religione, & impellere ad idolatriam, non obedimus præcepto Regis, ſed præcepto Legis, quæ data eſt nobis per Moyſen 2 Machab. 7. F. 30.

Digitized by Google

& Matathias Sacerdos trucidauit miniſtros Regis Antiochi impellẽtes fideles ad idolatriam, & factum ita Deus facto excelſo comprobauit vt propter hoc eum, & Iudam filium eius prouexerit contra acies Regis Antiochi ad victorias, & triumphos 1. Machab. 2. cum ſequentibus ecce non paſſi ſunt religionem verſari in periculo, & hos Deus glorificauit, numquid ergo Pontifex Dei Vicarius hoc pati, aut poterit, aut iuſtè debebit? nullo modo ſicuti enim eſt poteſtatis maioris poteſtatis à Deo illis, ita maioris debiti erga religionem veri Dei.

Solus ſpeculator, ſolus denuntiator proclamator deputatus à Deo habet pro ſuo munere debitum clamandi admonendi turbandi gladiũ ſuperuenientem, aliter ſanguinem occiſorum ab hoſtibus Deus requirit à turbatore, à denuntiatore, à ſpeculatore Ezechiel 33. & ibi agebatur ſolum de corporum ſalute temporali, quanto ergo magis Pontifex qui à Deo non eſt conſtitutus ſolus ſpeculator, proclamator, ſed Dei Vicarius cum poteſtate ligandi, & ſoluendi ſuper hominibus ad æternum, cum confirmatione in Cœlis Math. 16. & tamquam perfectus Paſtor à Deo ſuper hominibus paſcendi eos per hos mortales trãſitus ad æternum Ioan. vlt. eſſet reus Diuini iudicij, & perditionis æternę fidelium, ſi pateretur eos occupari ſeduci à cultura veri Dei, vel periclitari per regimen, & poteſtatem Regis hæretici vel infidelis.

Sampſon non eſt paſſus Patrem, & Matrẽ verſari in periculo Leonis ſæui rugientis, quia filius eorum erat, debitum naturæ erat; Imo, & ſpiritus Domini ſtatim irruit in eum contra Leonẽ, eumq; diſcerpſit lib. Iudi. 14. erat autem Sampſon Eccleſiaſticus vti nazareus Deo dicatus, & erat iudex populi lib. Iudicum 13. A. 5. B. 8. & cap. 17. in fine; Igitur Dei Vicarius hoc iuſtè patietur in religione? Dauid ſolus Paſtor materialis ouium Patris vere ouium non patiebatur Leones, & Vrſos circumeuntes, diripientes gregem, ſed pro viribus occurebat percutiebat, ſuffocabat eos pro illa mortali gregis conſeruatione 1. Reg. 17. B. 15. E. & hi non conſtat quod habuerint ad illud opus speciale nouum mandatum à Deo, ſed ſolum congenitum cum debito naturali. Pontifex autem habet maiorem obligationem præ illis defendendi gregem hominum ad vitam æternam ab infenſis, & Dei religionem, nam hic agitur de vita æterna de Deo, de poteſtate accepta à Deo ſuper hominibus ad religionem, ad vitam æternam, illi agebant ſolum motu naturæ tuendi genitores, & res priuatas, à quibus partem victus exigebant, ergo tanto magis præ illis Pontifex Iudex, & Paſtor viuentium per religionem ad æternam ſalutem, debet Dei, monitu, & inſito mandato ocurrere, pro opportunitate, viribus, Principibus infidelibus, & hæreticis inſidiatoribus, nocentibus, vel periculoſis fidelibus in materia religionis, eoſquè repellere priuare poteſtate, & fideles ab eis abſoluere, & liberare.

Proinde

Digitized by Google

Proindè eſt præter rem ò Barclai? diſputare de exibere, & de pati religionem in periculo, cum Pontifex, nec exhibere, nec pati pro viribus debeat debito Diuino religionem, & religioſos verſari in periculo fidei.

Ad ſecundam autem Barclaij propoſitionem. *Ad 2.*

Primo eſt ignorantiſſima probatio eius, & non eſt probatio ſed ridicula deluſio mentis Barclaij.

Dicit ergo ea ratione paria eſſe Regem, etiam hæreticum, & infidelem, & religionem, ius Regis, & ius religionis, quia ab vno eodemquè Deo, ambo procedunt, ſed tamen ego dico non ſub vna, & eadem menſura communicatæ bonitatis paſſiuæ, nam Deus ob immenſitatẽ diuerſis menſuris effunditur, & creaturæ ob diuerſitatem ſuam, & inæqualitatem diuerſis, & inæqualibus metris ab vno eodemquè Deo profunduntur ecce ab vno eodemquè Deo procedit terra, & Cœlum, Angelus, & formica, lux Solis, lux ignis, homo, & beſtia, numquid paria ſunt hæc inter ſe, Cœlum, & Terra, Angelus, & Formica, Sol, & Ignis, Homo, & Beſtia? abſit.

Religio eſt Dei honor, & cultus ab eo volitus, & nobis reuelatus, vt obſeruetur in ſignum recognitionis ſuper nos Creatoris, Redemptoris, & Glorificatoris ſic fuit lex, & arca a Deo data populo Exo. 20. & 24. C. 12. & cap. 25. per totum, & nobis Euangelicum cum contentis, & ita ius religionis eſt ius Creatoris, Redemptoris quo debet à nobis recognoſci, adorari, ſeruiri. Regalis autem poteſtas eſt Dei ſerua. & miniſtra ei deſeruiens in vltimo Regno Dei Sap. 6. A. B. 1. Paral p. cap. fin. D. 15. 16. Leuit. 25. C. 24. 25. nempè ſuper mortalibus reſpectiuè ſubiectis per terrena bona ad mortalem pacem regens corrigens, & ita ius regale eſt ius ſerui, & miniſtri, infimi Regni Dei tanto ergo Rex, & ius regale inferiora ſunt, & minora, & ſubiecta Religioni, & iuri religionis, quanto miniſter ſeruus colonus Domino ſuo, miniſter Regis ipſi Regi, miniſter Dei ipſi Deo, & cultui, & honori Dei, & iuri Creatoris, & Redemptoris, quomodo ergo tu Barclaij erupiſti in illam blaſphemiam repugnantẽ Deo, & creaturis, paria eſſe Regem etiam hæreticum, & infidelem, & ius eius iuri religioni, & religioni? hoc eſt facere Deum parem creaturæ etiam inferiori, & ita negare Deum, & creaturam etiam inferiorem parem facere creatori, & ita negare creaturam eſſe creaturam, proinde Diuina, & creaturarum conſpiratione iſte ſceleſtus eſt ſempiterna pæna perimendus. Tu ſceleratior es Rege Antiocho? iſte enim tandem dixit, & faſſus eſt. Iuſtum eſt, eſſe ſubditum Deo, & mortalem non paria Deo ſentire 2. Machab. 9. 12. Iulianus Apoſtata, cuius cor fuit contra Teſtamẽtum Altiſſimi, moriens tamen delato telo imerſoquè in eius latus, faſſus eſt ſe Deo inferiorem. Vicisti Galilee? Herodes Act. 12. D. 22. qui

ſolum.

ſolum voces Dei populi acclamantis, pręfulgore eius clamidis argenteę oppoſitæ ſplendoribus ſolis, ab Angelo percuſſus ſenſit ſe imparē Deo. Tu iſtis omnibus deterior cōtra Angelum,& Deum erigens cornua tumoris tuę voluntatis impudentiſſimæ aſſeruiſti paria eſſe Regē etiam hæreticum, & infidelem, & ius eorum, & religionem, & ius religionis, quod non eſt aliud niſi ius Creatoris, a vobis recognoſcēdum, vti a creaturis eius Lucifer affectauit paritatem cum Altiſſimo, ſed tamen omnium creaturarum erat ſuprema lux, cunctis tanquam tenebroſis afferens lucem, prę celſitudine Maieſtatis ſuæ, erat Regnorum Cœleſtium, & Angelorum Princeps, error fuit, ſed tollerabilior tuo? Tu enim hominem Regem ex luto confectum recipientem à Deo ſolum miniſterium coloni, incolatus, ſerui ſuper hoc infimo Munndo, nempè ſuper mortalibus ad terrenam pacem eorum auſus fuiſti,et am ſcelere repugnante Lucifero, ſupparem Deo acclamare? quia parem religioni eius? quæ nihil aliud eſt, quam Diuinæ Maieſtatis honor, cultuſquè debitus à nobis iure Creatoris, debito noſtro creaturæ, propterea Barclaij ſcelere horrendo viciſti etiam Luciferum in hac tua aſſertione, ex qua parte Mundi erupit iſtud ſpectrū infenſum creaturæ, Deo auerſum, deterius Lucifero? ex libidine maledicendi, detrahendi Pontificię poteſtati.

Probamus inſuper, ius Regis eſſe inferius iuri religioni, imo ei ſubiectum, & ſeruum, & propter ius religionis.

Deus Dauid promiſerat perpetuaturus Regnum in filijs eius, hac tamen conditione, ſi Dei religionem obſeruaſſent,quæ cōtinet,& Dei cultum, & mandata, non deficiet ex te vir coram me, qui ſedeat ſuper Tronum Iſrael, ita tamen ſi cuſtodierint filij tui legem meam, 2. Paralip. 6. C. 16. igitur perpetuitas Regni, & Regis, & ita multo magis inſtitutio eius, & ius ſubordinatur, ſubiectatur à Deo religioni, & propter eam eſt, vti ſeruus.

Comprobatur.

Nam Deus vaſtauit gentes, Regna, & Reges propter violatum ius religionis ab eis, non euertit tamen religionem propter Reges, & iura Regum.

Propter ſcelera Salomonis Regis contra Dei religionem, ſcilicet culturam idolorum, Deus ſcidit Regnum eius, & ferè totum ablatum ab eius filio tradidit ſeruo eius, ſcilicet Ieroboam, 3. Reg. cap. 11. B. 11. & cap. 12. & 2. Paralip. 10. D. 16. & cap. 11. B. reuertatur vnuſquiſquè in domum ſuam, quia mea hoc geſtum eſt voluntate, & præcitato cap. 11. 3. Reg. B. 10. 7. Tunc ædificauit Salomon Chamos Idolo Moab,&c. dixit itaquè dominus Salomoni, quia habuiſti hoc apud te,& non cuſtodiſti pactum meum (ecce religionis offenſio, ſicuti circa Chamos Idolum Moab) & præcepta mea, quæ mandaui tibi, dirumpens

pens ſcindam Regnum tuum, & dabo illud ſeruo tuo B. 11. 12.

Pariter ob delicta Regis Roboam filij Salomonis contra religionē, vaſtatum Regnum eius a Rege Aegipti Selac 2. Paralip. 12. A. C.

Ieroboam Regem de ſeruo exaltatum a Deo ad Regnum Salomonis pro maiori parte, ob ſcelera commiſſa ab eo contra religionem Deus propria manu percuſſit, & interijt 2. Paralip. 13. B. C. D. 20. & eius regalis domus ob ſcelera idolatriæ, quæ ſunt contra religionē extirpata fuit Diuino mādato de terra per manus Baaſa ſerui eius 3. Reg. 13. A. & cap. 14. B. C. D. 14. 15. cum ſequentibus, & cap. 15. G. 29. 30. hunc quoquè Baaſa de ſeruo Regis Ieroboam exaltatum ad Regnum propter offenſam religionis Deus præmiſſo Nuntio ad Deum per manus Zambri Ducem Choortis Regis extirpauit in poſteritate 3. Reg. 16. A. B. 7. C. 9. 10. 11. 12. 13. Deus ob ſcelera Regis Achab & quidem contra religionem 3. Reg. cap. 18. elegit Iehu Ducem exercitus eius contra eum, & per eum extirpauit, & duos Reges filios eius, & Reginam Matrem, & cæteros filios Regis, & totam cognationem 4. Reg. cap. 9. B. F. F. G. & cap. 10. per totum, & prę̨ter hęc etiam Iehu etſi ſeruus Regis Achab, & Regum filiorum, attamen à Deo prætulit ius religionis offenſæ ab eis, debito ſuo, vti ſerui erga ſuos Reges dominos, & ſuppoſuit ius Regale iuri religionis, & præpoſuit debitum ſuum erga religionem, debito ſuo erga Reges ſuos, vt dicit tex. cit. 9. E. 4. Reg. egreſſus Ioram Rex Iſrael, & Ochozias Rex Iuda ſinguli in curribus ſuis, egreſſiquè ſunt in occurſū Iehu, & inuenerunt eum in agro Nabhot Iezrahelitæ, cumquè vidiſſet Ioram Iehu dixit pax eſt Iehu, at ille reſpondit (nota Barclaij euigilare ab inferis? Quæ pax? adhuc fornicationes Iezabel Matris tuæ, & veneficia eius multa vigent? conuertit autem Ioram manum ſuam, & fugiens ait ad Ochoziam inſidietur, Ochozia? Porro Iehu tetendit arcum manu, & percuſſit Ioram inter ſcapulas, & egreſſa eſt ſagitta per cor eius, &c. & F. 27. Ochozias autem Rex Iuda hoc videns fugit per viam domus horti, perſecutuſquè eſt eum Iehu, & ait, etiam hunc percutite, &c. Vide ergo facto à Deo approbato, quod Iehu, & ſi ſeruus Regis Achab Patris Ioram, & Ochoziæ Regis præpoſuit debitum ſuum erga religionem debito ſuo erga Reges dominos ſuos, & propter violatum ius religionis ab eis, perdidi Reges ſuos dominos, & Reginam, & ſtirpem Regiam vt 4. Reg. cap. 9. & cap. 10. per totum. Igitur & apud Dei iuſtum iudicium, & apud populos, & cunctos ſectatores Diuinæ voluntatis præualet Religio, & ius religionis Regibus, & iuribus Regum, & ſi concurrant, & ſi offendatur religio a Regibus, & ſi populi ſollicitentur ab eis eos ſequi, & offendere religionem, iuſtè, & ſanctè Deo placenter, approbatiſſimè, debent deſerere Reges, & tenere religionem, hoſtes eſſe Regibus etiā ſuis, & obedientes religioni, quę ſi-

ſuis

ſius oſtendimus cap. 4. addito poſt 28. tit. 2. de Sacerdotio, & Imper.

Igitur Pontifex, qui maiori dignitate, & poteſtate a Deo ſuper hominibus conſtat quam Iehu per defenſionem eorum in religione à contrarijs, & per ducatum ad Deum ad vitam æternam, qui in ſuis operibus debet conſimilari geſtis ſui Dei, vti Vicarius eius, habet poteſtatem à Deo, & debitum poteſtatis ob ſaluandam religionem, perdere Reges religioni infenſos, & liberare populos ab eis. Quod ſi Iehu habuit à Deo mandatum, & inſtitutionē interficiendi illos Reges Dominos ſuos propter vindicanda iura religionis ab eis abrupta 4. Reg. 9. B. 7. & Pontifex vti Dei Vicarius habet à Deo & poteſtatem,& mādatum regendi, & defendendi, homines ad vitam æternam à quibuſcumquè contrarijs vide ſupra cap. hoc 22. ſolutione ad 1. & ſup. alijs cap. ad 4. cap. 21. cap. 5. ad. 2. & 3. cap. 22. ad 1. dixit Saluator B. Petro Paſce agnos meos, Ioan. vlt. ideſt homines ad vitam æternam, igitur defende etiam eos à beſtijs, & cæteris infenſis, & periculoſis eis contra vitam æternam, quænam enim eſſet hæc ſapientia,& potentia & bonitas Domini gregis? quænam perfectio, & ſuficientia poteſtatis Paſtoris(ſi Dominus daret mandatum, & poteſtatem ei paſcendi,non defendendi oues,& agnos à belluis a quibuſcumquè inſidiatorib⁹ vitæ, & quidem æternæ ouium, ideſt hominum ordinatorum ad æternā vitam? de quo mandato fuſius ſupra multoties edoctum fuit.

Obiectio. Opponit vlt. Barclaius Pontificem ea ratione non poſſe deponere Reges hæreticos,& infideles infenſos religioni,quia nequè Papa ſi deficeret à fide per Concilium poſſet deponi.

Solutio. At in ordine creaturarum ſpirituale eſt caput, & ſupremum, corporale verò,& temporale,& ſi caput, non eſt ſupremū, ſed eſt ſub ſpirituali, vti corpus, ſub anima. Rex eſt caput corporale, Pontifex eſt ſpirituale,vt multoties eſt probatum; Ideo Pontifex a nulla creata poteſtate poteſt deponi,poteſt tamen deponi Rex a Pontifice.

Sed amplius Barclaius ſupponit falſum, ſcilicet Pontificem poſſe moraliter, & ex animo deficere à fide & dico ex animo, ex voluntate, & finaliter contra dicente Saluatore rogaui pro te Petre ne deficiat fides tua, & rogatio Saluatoris eſt exauditio a Patre Lucas 22. D. 32. Ioan. 11. num. 42. defectio autem Aaron, Petri,& Marcellini fuit extrinſeca actione, non animo, non voluntate, non finaliter,nam vterquè etiam à Deo reparatus eſt, & reſtitutus Exod. 32. & cap. 39. Leuit. 9. B. C. D. in num. 17. per totum Marcus 14. in fine Lucas 22. D. 32. cap. 18. tit. 3. de Sacerdotio, & Imperio de quo fuſius diximus cap. 18. 17. tit. 3. de Sacerd. & Imp. Si ergo Reges deficerent à fide, ſicuti Aaron, Petrus & Marcellius metu, non ex animo, nec finaliter, & pro hoc haberent oratione Saluatoris ſicuti habuit B. Petrus, vtiq; non eſſent priuandi Regno, & poteſtate, ſed tale promiſſum à Deo

non

Digitized by Google

non habent, nec deficiunt à fide ſolo actu externo, non animo, non finaliter, ſed experientia temporum docet, vt qui defecerunt Reges à fide, defecerunt ex animo,& finaliter ſicuti Salomō,cuius defectū à fide, non pœnitentiā ennarrat ſcriptura 3.Reg. 11. A. B. ſic Ieroboam, Achab, Ioram, Ochozias,& alij. Ideò non ſunt tollerandi,ſed pro viribus per Pontificē eijciendi,& priuandi, ne regnent reſpectiuè ſuper fidelibus Chriſti, maximè vbi eos ſeducere à religione pertentāt,nam hoc non eſt Reges deficere à fide vi, & metu, et actu externo, ſed voluntatis peruerſitate,cum etiā fideles remouere à fide pertentent.

Cap. XXIII:

Barclaius cap. 23. perſequitur rationes Bellarmini, ſcilicet de comparatione Matrimonij, & inſolubilitatis eius et inſolubilitate populorum à Rege, etſi Hæretico infideli pertrahente ſubiectos à religione.

HOC capite ſolum dicimus Matrimoniū eſſe vnum ex ſeptem Sacramentis, non autē Regem, vel ius Regale, et de Matrimonio, non de Rege idest poteſtate polytica, et perſona eam geſtāte Deum dixiſſe per Adam, hoc nunc os ex oſſib⁹ meis, quod ergo Deus coniunxit homo non ſeparet Geneſ. 2. D. 23. Math. 18. A. 5. Marcus 10. A. 7. Iuſquè Regale à perſonis fuiſſe à Deo auulſum, ſicuti animam à corpore ob indiſpoſitiones organicas, ob grandia ſcelera perſonarū geſtantium poteſtatem, etiam per interpoſitos Nuntios, ſicuti patet de priuatione Saulis à iure Regio, etiam per Samuelem 1. Reg. 13 C. et cap. 15. et ſupra cap. 22. ad 2. circa medium §. nam Deus vaſtauit, etc, cap. 2. addit poſt 28 de Sacerd. et Imp. Pontifex autem eſt Dei Nuntius, et pluſquam Nuntius, cum ſit Dei Vicarius ſuper hominibus per directionem, et defenſionem ad æternum bonum, vt ſupra multoties eſt probatum, et fusè probauimus cap. 2. addito poſt 28. tit. 2. hu. operis de Sacerdotio, et Imperio. Ideò poteſt eos denuntiare priuatos Regno à Deo, & iuditialiter priuare ob ſcelera eorum contra religionem.

Supra cap. 20. ad 3. vlt. confirmatione,

S Cap.

Digitized by Google

Cap. XXIV.

Finis Barclaij in hoc capite eſt perſiſtere in materia præcedentium, ſcilicet non habere Papam poteſtatem priuandi Principes etiam ex cauſa Hereſis infidelitatis, & offenſionis fidei, &c.

IN dicto capite Barclaius perſequitur rationes Bellarmini, ſed quatenus habent cum nobis aliquid commune, ei occurimus, eſt autē eius intētio probandi Pōtificem non habere poteſtatem in temporalibus, nequè ex cauſa hæreſis, infidelitatis, & offenſionis religioni, & Catholicis, ex quo capite primarias, & cardinales propoſitiones oſtēdemus falſas hic exhibitas Barclaij.

Barclaius. Prima eſt Saluatorem in terris non exercuiſſe poteſtatem in temporalib⁹, igitur minus Pōtifex eius Vicarius eā debet, aut poteſt exercere.

2. Eſt Pontificem eſſe mere Cancellarium Dei, ideò poſſe ſumere informationes iuramenta homagia, reſcribere nomine Dei, ſed non iudicare, & priuare ex quacumquè cauſa aliquem Principem.

Solutio Ad 1. Ad primam propoſitionem, quam Barclaius improbatam reliquit, dico quod Saluator exercuit poteſtatem in temporalibus, maxime per exceſſum, & a maiori, ex quo in minoribus demonſtrabatur, multo magis parata poteſtas in temporalibus, & quando opportere, & expedire iudicatum eſſet à ſapientia eius, quod fusè probauimus ca. addito poſt 29. tit. 2. de Sacerd. & Imp. ecce Verbo proſtrauit turbas, & hoſtes occurrentes ego ſum. Ioan. 18. B. ſuſcepit amplius adhunc infans ætate, ſed completus ſapientia Principes Orientis ad pedes ſuos proſtratos, vt tributarios Math. 2. ad talem actum promotos non caſu, vel mero inconſulto arbitrio, ſed Cœlo, Stella, Angeloq; præmouente, & proſequente, vti ibi, &c. & quando eiecit multoties dęmonia à corporibus, quæ corporaliter erant obſeſſa, quæ fortiora ſunt, ſcilicet dæmonia ex ſui natura cunctis Principibus, & fortitudine corporali Lucas 9. E. 43. cap. 12. quando ſuſcitauit ad vitam cadauera mortuorum, quę vtiquè corporalia palpabilia ſunt, & vita eſt realis temporalis forma, & vis temporalium poteſtatum, quod opus nulla poteſtas creata poſſet præſtare Lucas 7. C. 15. quando procelloſo Mari, furentibus ventis imperauit (quæ omnia corporalia temporalia ſunt) & Imperium eius ſentiendo venerabunda quieuerunt: Math. 8. Lucas 8. quod ſanè opus eſt maius quam imperare exercitibus, & Regibus terræ, & tale tantumquè opus, quod nulla Regum conſpiratio poſſet præſtare, imo venti, & Mare eorum Imperium, & claſſes ſurda, & cæca non

Vide ſupra cap. 27. ad 4.

ſenti-

ſentirent, & quoties quaſi ad ludibrium quaſſarunt, & rapuerunt in profundum. Quando cibauit millia hominum Lucas 9. quod eſt principale munus Regię prouidentiæ, quando flagellauit,& eiecit è Templo vendentes, & ementes, & omnia eorum ſubuertit, nemine reſiſtēte Math. 21. A. 12. quando mulierem deprehenſam in adulterio accuſatam ab Hæbreis publicè abſoluit gratiam faciens Ioan. 8. A. 12. Quando Nazareis volentibus eum rapere ad ſuperciliū Montis,indeq; præcipitare tranſiens per medium illorum ibat, cap. 1. addi. poſt 29. tit. 2. de Sacerd. & Imp. & tandem quidquid Deus in Teſtamento veteri per Moyſē, Aaron, Ioſue, Gedeonē, Sampſonem,& per ſe,& per alios temporaliter exercuit,hoc exercuit quoq; Saluator in vmbris, & exercebit in Euangelio placito tempore extendendo Euangelij æuum non ad primum ſolum initium, ſed à principio Mundi vſquè ad finem, quod eſt verè totum æuū Euangelij,ſed hæc partim neſcimus ex ignorantia, partim ex prauitate vitæ obquam non poſſumus videre futura geſta Saluatoris glorioſi per totum æuum Euangelij.

Dicatur amplius ſicuti Saluator in Teſtamento veteri multa geſſit in temporalibus, vt contra Regem Pharaonem, & alios, & gentes, & Regna per homines electos ſui miniſtros, vt ex præmemoratis, ita in Euangelico ſtatu plurima exercebit temporaliter per datam poteſtatē Pontificibus Vicarijs ſuis, ideo quod temporaliter iſti geſtarunt, vel geſtabunt per directionē,& defenſionem viarum,& viatorum ad ęternam Salutem,hoc quoquè temporaliter geſſit,& geſtabit Saluator,qui audit vos me audit, qui recipit vos me recipit Math. 10. D. 40. Ioan. 13. C. 20. Lucas 10. C. 16. &c. quidquid ligaueritis ſuper terram (directoriè de cenſoriè ſuper hominibus ad æternam ſalutem) erit ligatū, & in Cœlis (ecce facta eorum ſunt geſta Dei) Math. 16. & 18. C.

Præterquam dicatur amplius Saluatorem in terris non omnia geſiſſe expreſſe, ſed plurima alia, quæ ipſe non geſſit, reliquit, & demandauit Apoſtolis,& per eos Succeſſoribus gerenda: Quidquid ligaueritis ſuper terram, erunt ligata, & in Cœlis Math. 18. Paſce agnos meos, Ioan vlt. alias ſi Saluator omnia in terris degens geſſiſſet, ad quid tribuere B. Petro,& Succeſſoribus poteſtatem generalem ligandi,& ſoluendi,&c.? cum iam omnia, vel ligata, vel ſoluta fuiſſent à Saluatore expreſſe.

Demiror peruerſitatem Barclaij: ſupra attulit aliam ſimilitudinem nefandam Pontificis, & Imperatoris exulem à Sacris litteris, cap. 16. (ſub quo apud nos eſt quoquè copulatum cap. 15.) ratione 6. & reſponſo noſtro ad 6. ibi, hic aliam affert,quę ſi limitatè ſumatur eſt omnino repugnans Euangelio, dixit ergo Barclaius Pontificem ad Principes ſe habere vti Cancellarium tantum, & non amplius, Dei. Siſte ad quid ergo Saluator ei Dixit, & dicendo contulit. Tu es Petrus, & *Solutio ad 2.*

Digitized by Google

ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis? iſti ſunt actus poteſtatiui ex poteſtate, hæc eſt Vicaria Dei poteſtas, non mera Cancellaria, Cancellarius enim merus ille eſt, qui ſolum ſcripto denuntiat mentem Principis; Vicarius verò qui poteſtatem habet à Principe ad ligandum, & ſoluendum ampliſſimè vice Principis in Regno Principis: At in citatis Euangelijs non ſola deputatio reſcribendi, & denuntiandi mentem Dei datur B. Petro ſicuti in Teſtamento veteri fuit collata talis auctoritas Prophetis, & pluribus alijs perſonis, ſed datur poteſtas Vicaria ampliſſima Dei B. Petro, Quidquid ligaueris ſuper terram erit ligatum, & in Cœlis Math. 16. ergo non ſola auctoritas Cancellarij.

Præterquam, vbi vnquam ſuprema perfecta auctoritas Paſtoris ſuper agnis, & ouibus, & defendendi eos ab infenſis beſtijs qualis eſt B. Petri, & Succeſſorum Ioan. vlt. fuit ſola auctoritas Cancellarij ſcriptoris mentis Principis domini gregis? requiritur baculus poteſtatis, & auctoritas, quam audiant, & timeant oues, & agni, baculus defendendi ab infenſis Beſtijs, & corrigendi deuios agnos, eoſquè recolligendi numquid Moyſes, & Aaron, qui à Deo habuerunt mandatum ad Regem Ægipti, & filios Iſrael pro liberatione eorum, & defenſione à poteſtate Regis Aegipti Exod. 6. cum ſequentibus, ſolam auctoritatem Cancellarij denuntiatoris ſcripto, vel verbo Diuinæ Mentis ad Regē Pharaonem habuerunt? an Virgam, & poteſtatem dominationis etiā in temporalibus vaſtandi Regnum, & Regem temporaliter, quia obſtabat ducatui populi vocati à Deo ad Terram promiſſionis? certè habuerunt, exercuerunt, poſt denuntiationem Diuini mandati Pharaoni, poteſtatem, & Virgam dominationis etiam in temporalibus contra Regnum, & Regem infenſum temporaliter Diuino mandato vaſtando temporaliter ſtatum, & gentem, & Regem Aegipti, & tamen vmbræ fuerunt ſequentium in Euangelio, nam Saluator dedit poteſtatem B. Petro ligandi, & ſoluendi, & Paſtoris, & mandatū cum poteſtate inſitū regendi, corrigendi, defendēdi ab infenſis homines tanquā oues, & agnos ad vitā çternā. Math. 16. Ioā. vlt. inferior erit poteſtate B. Petrus effectus Paſtor hominum ad Deum, Dauid adoleſcēti Paſtori pecudum? iſte non munus Cancellarij contra Lupos, Vrſos, & Leones gregi infenſos, ſed munus poteſtatis arcendi, diſcerpendi eos habuit pro defenſione ouium ab eis 1. Reg. 17. E. igitur B. Petrus effectus à Deo ſuper hominibus ad æternam ſalutem, ſicuti Paſtor, & quidem perfectus, quia à Deo immediatè pro ſumma rerum, non nudus Cancellarius, ſed poteſtas Diuina ſuper hominibus eſt ad çternam ſalutem defenſiua à contrarijs. Sedere in Ttono Regio, & decernere, & mandare ſubditis non eſt opus Cancellarij, ſed Vicarij poteſtatis, B. Petrus cum Apoſtolis aſſeſſores ſunt cum Spiritu Sancto determi-

nando

Digitized by Google

nando mandando viſum eſt Spiritui Sancto, & nobis, nihil vltra imponere vobis oneris Act. 15. E. 28.

Ioſeph. Patriarca non nudus Cancellarius, ſed Vicaria poteſtas ſuprema in Regno Pharaonis eſt conſtitutus, ad tui oris Imperium cunctus populus obediet, vno tantum Regni ſolio te præcedam Geneſ. 41. E. 40. minus ergo à Deo pro regimine totius Mundi ad æternam ſalutem erit B. Petrus tam ampliſſime conſtitutus à Deo? abſit, nam ſi Rex Pharao dixit Ioſeph. Tu eris ſuper domũ meam, & ad tui Imperium cunctus populus obediet, vt ſupra, &c. Saluator B. Petrum in ſua Eccleſia, quæ eſt domus Dei vniuerſitas Redemptorum fundamentum conſtituit Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam Math. 16. & amplius ei maius Imperium contradidit, quã Pharao Ioſeph. cum Saluator ei dixerit, & dicendo contulit poteſtatem. Quidquid ligaueris ſuper terram erit ligatum, & in Cœlis Math. 16. ecce ad tui Imperium cunctus populus obediet, hic ad tui Imperium, & terra, & Cœlum obediet, oues, & agni ex perfecto inſtituto domini, Imperio Paſtoris obediunt, B. Petrus ſuper hominibus ad Cœlum eſt datus a Deo vt perfectus Paſtor ad oues, igitur ex Dei ordinatione tui oris Imperio cũctus populus obediet, vt dixit Rex Pharao Ioſeph, præterquam in Deut. cap. 17. C. eſt denuntiatum Dei proclama, vt qui ſuperbierit nolens obedire Sacerdotis Imperio, &c. moriatur ecce congruit dicto Pharaonis ad Ioſeph, ad tui oris Imperium cunctus populus obediet, hoc expreſſius dixit Deus in num. 27. D. verſus finem. Principi Ioſue Succeſſori Moyſi, vt ipſe cum populo, & tota multitudine ingrederetur, & egrederetur ad verbum Eleazaris Supremi Sacerdotis. Vbi Pharao in figura prædixerat Ioſeph ad tui oris Imperium cunctus populus obediet Geneſ. 41. E. 40. 41.

Cum ergo Pontifex ſuper vniuerſis hominibus directoriè ad vitam æternam, & defenſoriè à contrarijs ſit non nudus Cancellarius, ſed verè ampliſſimus Vicarius poteſtatiuus Saluatoris ſine exceptione facta à Deo alicuius humanæ creaturæ Math. 16. Ioan. vlt. ſequitur quod contra quoſcumquè homines abutentes poteſtate contra Dei legem, in pernitiem, vel periculum æternæ vitæ, poſſit nedum denontiare Dei mentem, ſed ex poteſtate iudicare damnare remouere priuare quacumquè poteſtate, & quocumquè bono quoſcunquè, qui abutũtur contra Dei legem, in perniciem populorum æternam, vel periculum eius, quod fuſius ſupra eſt probatum ſæpius.

Cap.

Cap XXV.

Barclaius enititur probare Saluatorem non dediſſe B. Petro vllam poteſtatem dilatabilem in Temporalia, vti ſuo Vicario Paſtori hominum.

BArclaius hoc cap. 25. exultat, quaſi deuictis Catholicis, & quaſi probauerit ſuũ intentum, cum tamen ex præcedentibus ſatis, ſuperquè conſtet partim non probaſſe probanda, ſed ſolum adduxiſſe propoſitiones non probatas, partim adduxiſſe probationes æquiuocas malè applicatas quas reſoluimus in aerem vanitatis, ita vt diſparuerint à ratione, & probabili, & poſtea totum contrarium dictis, & intento Barclaij nos abbundantius ſemper probaſſe ratione, & ſacris literis.

Poſt exultationes vanas, & comicas Barclaij contendit ex indirecto refutare poteſtatem Pontificis in temporalibus, non ſanè probando, ſed occurrendo probationibus, & pertendando declinare vim textus B. Ioannis cap. vlt. Simon Ioannis, &c. paſce agnos meos, paſce oues meas, & primo intendit deducere, quod illo memorato textu Saluator non dederit B. Petro vllam poteſtatem in temporalibus, & dum vult reſtringere negotium ad argumentum in forma abrumpit formam argumenti eſtote ergo.

Ratio 1. Barclaij. Barclaius ergo ſic arguit. Chriſtus commendando ſuas oues B. Petro Ioan. vlt. dedit ei omnem poteſtatem neceſſariam ad tuendum gregem? optima propoſitio etiam ex me) ſed dicit ille non dedit ei poteſtatem temporalem, ergo poteſtas temporalis in B. Petro ex illo textu non eſt neceſſaria ad tuendum gregem, &c.

Audiant, & attendant, iſte concluſionem ponit, quæ debebat eſſe minor argumenti, & minorem facit quæ debebat eſſe concluſio argumenti, vndè in ſuis tripudijs, & iactantijs illiditur, impingit. & corruit Barclaius. Intentum Barclaij erat, poteſtas temporalis ex eo, quod non erat neceſſària B. Petro pro tuendo grege, ideo eam non dedit Saluator B. Petro, vnde minor argumenti debebat eſſe, ſed poteſtas in temporalibus non eſt neceſſaria ad tuendum gregem, ergo poteſtatem temporalem Deus non dedit B. Petro, & tamen Barclaius ſubuertendo hunc ordinẽ, concluſionẽ ponit pro minori, & minorem pro concluſione, nempè dicit, ſed Saluator non dedit B. Petro poteſtatẽ in temporalibus, iſta debebat eſſe concluſio, & finis, & apud eum eſt minor argumẽti ergo deducit ille, poteſtas in tẽpor. non eſt neceſſaria iſta eſt concluſio Barclaij & tamen debebat eſſe minor argumenti.

Et vt hoc magis pateat. Minor argumenti debet deduci ex maiori,

Digitized by Google

& partim minor debet eſſe pars maioris ſcilicet ſubiectum maioris, cõcluſio verò quo ad vim argumenti debet deduci ex maiori, ſed quo ad ſubiectum terminationis minorem ſequitur.

Ecce exemplum. Animal rationale eſt riſibile, riſibile eſt prędicatũ. Animal rationale eſt ſubiectum in maiori. Minor autem ita eſt, ſed homo eſt animal rationale, ecce prædicatum minoris eſt ſubiectum in maiori, & ita deducitur ex maiori (concluſio ex his, ergo homo) qui eſt ſubiectum minoris (eſt riſibilis, quæ clauſula erat prædicatum maioris, in maiori enim dicebatur, animal rationale eſt riſibile) ecce ergo vis concludendi eſt maior, ſcilicet riſibilitas concluſa de homine ex vi rationalitatis in maiori expreſſa, reuertamur ad Barclaium.

Maior argumenti Barclaij hæc fuit Saluator dedit omnem poteſtatem B. Petro neceſſariam, ad tuendum gregem, prædicatum iſtius maioris eſt ly. (ad tuendum gregem) ſubiectum maioris fuit, dedit Saluator omnem poteſtatem neceſſariam B. Petro, igitur minor ſubducenda debebat eſſe, ſed poteſtas in temporalibus non eſt neceſſaria ad tuendum gregem, nam ſic prædicatum minoris deducitur, imo eſt ſubiectum in maiori, hinc concluſio debebat eſſe, ergo Saluator non dedit B. Petro poteſtatem in tẽperolib⁹ ad tuendũ gregẽ, ſed his demiſſis.

Ad argumentum Barclaij dicatur admiſſa maiori, negatur minor, & concluſio eius, dicimus enim quod poteſtas in temporalibus eſt neceſſaria, ſecundario tamen B. Petro ad tuendum gregem, ideo ſecundario, & ex conſequenti Saluator talem poteſtatem dedit B. Petro. *Solutio ad 1.*

Formemus ergo nos argumentum contra argumentum Barclaij, & probemus probanda.

Saluator dedit B. Petro omnem poteſtatem neceſſariam ad tuendũ gregem, hæc maior eſt conceſſa ab aduerſario, & eſt nota, quia Saluator in quo nec imprudentia, nec impotentia eſſe queit dedit immediate talem poteſtatem B. Petro pro ſumma rerum, nempè pro directione correctione hominum per Euangelij obſeruantiam, ad vitam æternam, & pro defenſione a contrarijs. Minor ita eſt, ſed poteſtas in temporalibus, ideſt poteſtas ſpiritualis dilatabilis in temporalem eſt neceſſaria ad tuendum gregem, igitur Saluator dedit B. Petro poteſtatem in temporalibus, ideſt poteſtatem ſpiritualem dilatabilem ex caſu ocurrenti in temporalem dedit B. Petro ad tuendum gregem hominum, ſcilicet ad vitam æternam, concluſio eſt ex permiſſis in forma, maior eſt nota requiritur ſolum probatio minoris, quæ probatur tam, & ſi ſæpius ſupra ſit probata ſupra cap. 4. ad 1. & poſt 6. vſque ad finem, & alibi ſæpius hoc reſponſo cap. addito poſt 23. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio.

Dictum eſt in maiori Saluatorem dediſſe B. Petro omnem poteſtatem neceſſariam ad tuendum gregem B. Petro, ſed poteſtas directiua, cuſto-

Digitized by Google

cuſtoditiua, & defenſiua habet relationem ad mouibilia, & ad pericula, & obſtantia, & infenſa viatoribus, medijſquè ad finem, ſed ne dum mala ſpiritualia, qualia ſunt hæreſes, dæmonum incurſus ſunt periculoſa, & obſtantia ſaluti, & paci gregis, & vijs eius, eiquè viatori ad æternam ſalutem, ſed etiam plurima temporalia, maximè poteſtatiua ſunt periculoſa, nociua gregi vijs viatoribus ad æternam ſalutem, vti Salomon per idolatriam 3. Reg. 11. Ieroboam qui retrahebat ſubiectos ab adoratione veri Dei, ad idolatriam vi poteſtatis, & cap. 12. in fine cap. 13. in principio 3. Reg. Antiochus idem præſtabat compellendo Iudeos ad idolatriam 1. Machab. 1. & prius Rex Pharao, qui vi Imperij obſtabat populo ne tranſiret ad Dei vocationem ad ſacrificādum Deo, ad Dei mandatum, & ſic de alijs, &c. Exod. 5. cum ſequentibus, igitur Saluator dedit poteſtatem B. Petro ſpiritualem ad tuendum gregem contra incurſus ſpirituales, ſed vltro dedit poteſtatem in ſpirituale dilatabilem tamen in temporalem, ſicuti Moyſi, & Aaron Exod. 6. cum ſequentibus, ad arcendos incurſus temporales obſtantes periculoſos nocentes gregi, ſcilicet hominibus ad vitam æternam, aduerſos Diuinis mandatis.

Comprobatur.

Nam Moyſes, & Aaron erant Eccleſiaſtici vt potè ex Tribu Leui Exod. cap. 2. cap. 4. C. 14. vſque ad 15. & vterquè habuit à Deo mādatum, Virgam, poteſtatem nedum ſpirituale, ſed etiam dilatabilem in temporalem pro ducatu populi ad executionem Diuini mandati contra potentiam Temporalem Regis. & Regni Paraonis vt potè obſtantem executioni Diuini mandati, liberationis populi, & ducatus eius ad ſacrificandum in deſerto, & ad Terram promiſſionis, & ob id Moyſes, & Aaron poteſtate ſpirituali ſibi data à Deo dilatata in temporalem vaſtarunt totum ſtatum, Regnum, gentem Regis Aegipti, & tandem morte, & Regem, & exercitum eius concluſerunt, quia obſtabant hæc temporalia executioni Diuini mandati, ducatui, & exitui, populi Dei iuxta eius mandatum, & tamen Eccleſiaſticus ſtatus veteris Teſtamenti vmbra fuit, & figura Eccleſiaſtici ordinis Euangelici, ſicuti & Teſtamentum vetus, & ſacrificium eius fuerunt vmbra, & figura Euangelij, & ſacrificij Euangelij & Deus non euacuauit non reiecit, ſed tranſtulit, & reformauit in melius illas figuras, & vmbras in Euangelium, & miniſtros eius in maius, & melius, vti demonſtrauimus cap. 26. tit. 1. & Math. 5. E. 17. Lucas vlt. C. G. ad Hæbr. 9. G. 23. & cap. 1. per totum, & cap. 10. & cap. 11. A. B. C. D. igitur multo magis Saluator dedit poteſtatem ſpiritualem dilatabilem in tēporalem B. Petro pro ducatu hominum ad æternam ſalutem contra obſtantia, & periculoſa ſpiritualia, & contra obſtantia, & periculoſa temporalia illis vijs, & viatoribus ad æternam ſalutem.

Præ-

Digitized by Google

Præterquam nedum ſpiritualia hominum, ſed etiam temporalia, vt corpora, & ſensus cum eis ſubordinatis, & poteſtates polyticæ obligata ſunt à Deo ad Euangelij obſeruantiam ad Deum, & ordinata ad vitam æternam, vel in gehennam æternam relaxantur pro demeritis, igitur cum poteſtas B. Petri a Deo ſit data ſufficiens, & neceſſaria ſuper his, quæ, & quantum ordinabilia ſunt, & ordinata ad Dei obſequium ſeruitutem, & obedientiam, & mandatorum eius ad vitam ęternam Math. 16. C. Ioan. vlt. ſequitur, quod ei dederit poteſtatem ſpiritualem in ſpiritualibus, & dilatabilem in temporalia ſuper temporalibus per directionem, correctionem, obedientiam ad Euangelium, & Deum, & finem æternæ vitæ, & animorum, & corporum hominum, quæ fuſius cap. 2. cap. 4. ad 1. & poſt 6. vſquè ad finem, & alibi ſæpè hoc reſponſo oſtendimus, & ca. 14. 15. & 13. tit. 2. de Sacerd. & Imp.

Obijcit Barclaius repetendo priora ſæpius ab eo adducta. *Barclaij obiectiones.*

Primò B. Petrum non exercuiſſe poteſtatem in temporalibus, minus ergo hanc exercere debent Succeſſores, quod repetit ex 2. obiectione ſupra cap. 17. cap. 24. ad 1.

2. Tempore Apoſtolorum fuiſſe ſeparatam poteſtatem temporalem ab Eccleſiaſtica quod repetit ex argumento 2. cap. 3. & ex argumento 4. cap. 5. huius reſponſi.

Ad primum iam dictum eſt ſimili argumento, & probatum ſupra cap. 17. ad 2. B. Petrum exercuiſſe poteſtatem in temporalibus ex cauſa temporali redundante in offenſam ſpiritualis obiecti, ſcilicet contra Annaniam, & Zafiram Act. 5. A. B. quas examinauit de pretio agri, mendaces ſedi Apoſtolicæ inuentos morte affecit. *Solutio ad 1.*

Ad 2. cui iam eſt reſponſum ad 2. & cap. 3. & ad 4. cap. 5. hu. reſponſi, dicatur ergo Barclaium illum arguere præter rem, nam non aſſerimus poteſtatem Pontificis in temporalibus, quaſi poteſtatem polyticam ad inſtar Principum Laicalium, qua ratione talem eſſe ſeparatam a ſpirituali Pontificis, tranſeat, ſed aſſerimus talem poteſtatem Pontificis in tēporalibus, quæ ſit in ſe ſpiritualis dilatabilis in tēporalē executione, & actu ſecundo, quam præcontinet in ſe eminenter vi qua in ſe illa eſt ſpiritualis, & hoc pacto talis poteſtas Pontificis in temporalibus, & ſi quandoquè caruit actu ſecundo, in actu tamen primo ſemper fuit vnita, inſeparata cum poteſtate ſpirituali Pontificis, vel coincidens cum ea vt multoties ſæpius eſt probatum ſupra hoc reſponſo cap. 2. in diſtinctionibus cap. 4. ad 1. & poſt ſolutionem ad 6. & alibi. *Ad 2.*

Nequè eſt nouum, vel difficile ſcitu apud Philoſophos, & Theologos hoc quod diximus, ſcilicet poteſtatem ſpiritualem præcontinere in ſe eminenter temporalem, & eſſe dilatabilem ideſt exibilem erumpentem in temporalem, nam eſt veritas Philoſophica, & Theologica ſpirituale eminenter, virtualiter continere temporale, & corporale,

& hoc ſubijci ei. Ecce intelligentiæ, quas vocamus Angelos, ſpirituales ſunt, attamen eorum virtus ſpiritualis erumpit in actum motus localis Cœlorum, qui Aerè eſt motus localis de ſignato in ſignatum ſitũ, & verè corporum. Anima noſtra eſt ſpiritualis, & viuificat, & mouet corpus. Angelus Dei ob ſuperbiam, & blaſphemias Senacherib contra Deum noctis tempore percuſſit in Caſtris Aſſyriorum centũ octuoginta quinquè milla virorum 4. Reg. 19. G. 35. & Angelus Dei breui tempore peſtilentia conſumpſit ſeptuaginta milla virorum à Dan, vſquè ad Berſabee, cumquè extendiſſet manum ſuper Ieruſalem, vt diſperderet eam, miſertus eſt Dominus ſuper afflictionem, & ait Angelo percutienti populum, iam contine manum tuam 2. Reg. vlt. C. 16. Angelus quoquè Domini tetigit ſummitate Virgæ carnes, & azimos panes ablatos à Gedeone, & igne conſumpſit lib. Iud. 6. D. 21. vis Sampſonis erat ſpiritualis, nam quotieſcumquè illa prodigia fecit ſcriptura immediatè præmittit hæc verba. Irruit autem ſpiritus Domini in Sampſonem lib. Iud. 14. B. 6. D. 19. cap. 15. C. 14. & ſtatim ex ſpiritu Domini irrepto in Sampſonem ipſe Leonem diſerpſit, deſcendeſquè in Aſcalonem percuſſit triginta viros, & vincula abrumpit Moyſes, & Aaron vtquè ambo Eccleſiaſtici vt pote de Tribu Leui. Exod. 2. poſtquam à Deo electi, & miſſi ſunt Nuntij, & legati ad Regem Pharaonem, à Deo receperunt vim ſpiritualem, & virgam dominij, quæ habebat in ſe vim occultam ſpiritualem, & tamen per talem vim ſpiritualem, vbi Pharao reſtitit executioni Diuini mandati, ſtatim intulerunt clades, & ruinas temporales in totum Regnum Aegipti, & Regem, & tandem Regem necarunt ex illa vi ſpirituali cum exercitu, cum ne dum obſtare executione Diuini mandati præſumpſerunt, ſed etiam perſequi populum Dei iam viatorem ad Dei vocationem auſi ſunt, & tamen Eccleſiaſtici veteris Teſtamenti, vt ſupra probauimus erant figura Eccleſiaſticorum Euangelij, ita vt capita Eccleſiaſticorum veteris Teſtamenti præmoſtrabant etiam in maius capita Eccleſiaſticorum Euangelij, illoſquè Deus tranſtulit in Eccleſiaſticos Euangelij, & auxit in maius cap. tranſlato de conſtit. & antea Math. 5. B. 17. ad Heb. 9. G. 23. cap. 1. cap. 10. cap. 11. A. B. C. D. en B. Petrus verbo exanimauit Azariam, & Safiram ob offenſam Dei ex fraude notificationis quotæ pretij agri venditi ipſi B. Petro Act. 5. A. B. ego dico numquid B. Petrus verbo Phiſico, ſcilicet ſono erumpente ex aeris fractione ab ore, eos interemit? abſit, eſſet hoc fabuloſum. interemit eos ex interiori vi ſpirituali ſibi data a Deo erumpente dilatata in actum ad mortem corporalem illorum.

Ex quibus demonſtratiuè liquet vim ſpiritualem eminenter continere corporalem temporalem, & vim ſpiritualem eſſe dilatabilem executiuè in temporalem in temporalia, quo ad actum ſecundum, & mobi-

Digitized by Google

mobilia, & B. Petrum, & Succeſſores tali vi conſtare vt ſupra.

Ex quibus iterum reſpondeamus argum. 1. Barclaij ſcilicet minori, tu dixiſti Saluatorem non dediſſe B. Petro vim polyticam temporalē mere tranſeat, dedit tamem ſpiritualem, vt tu concedis, & conſtat, quia ſi nec temporalem, nec ſpiritualem dediſſet, ergo nullam dediſſet contra Euangelium Math. 16. Quiquid ligaueris. Paſce agnos meos. Ioan. vlt. igitur dedit ſpiritualem dilatabilem in temporalem contra Regna, & Reges, & gentes, maximè per irritamentum ex temporali, & per temporalia, offenſione eorum in ſpirituale ſcilicet contra Dei legem, vitam æternam, &c. conſtat concluſio ex probatis immediatè præcedentibus.

Formemus ergo argumentum ita contra Barclaium, Virtus ſpiritualis eſt dilatabilis in temporalem, & temporalia, maximè ſi per temporalia offendatur ſpirituale, patet ex probatis: Sed Saluator ad minus etiam ex te, dedit poteſtatem ſpiritualem, & quidem ſpiritualem ſufficientem B. Petro ad paſcendum, & tuendum gregem ſcilicet hominum viatorum ad Cœlum, &c. igitur per hanc ſpiritualem dedit etiam ei dilatabilem poteſtatem in temporalia, maximè per irritamētum temporalium contra vias, viatores, Diuina mandata ad Deum, ad vitam æternam, ac tuendum gregem Saluatoris.

Cap. XXVI.

Barclaius ſtudet probare ſicuti cap. 25. & 17 non eſſe datam Poteſtatem vllam Pontifici in Temporalibus, ſub Simbolo Paſtoris ad Oues, &c.

IN hoc ergo capite Barclaius primo confugit ad chimeras, cum tamen tractet in concreto reali Phiſico, in quo coniuncta, & inſeparata ſunt ea, quæ ipſe per mentem diſtinguit pro regimine, & actione, quæ prouenit non ex illis diſtinctis, vt mente diſtinctis, ſed ex illis vt concretis, & copulatis, & à toto coniuncto ex eis.

Barclaius ergo primo dicit, quod & ſi Pontifex à Deo habeat poteſtatem conſeruationis fidelium ſub ſimbolo ouium ab infenſis Lupis ideſt hereticis, & alijs improbis inſidiatoribus religioni, attamen non poteſt ſeparare ſubditos ab eis, vt à Regibus, & ab eorum regimine polytico, ſed ſolum, vt ab infidelibus, hereticis, & infenſis religioni, & probat in tertia propoſitione. *Ratio, ſiuè propoſitio 1. Barclaij.*

Nequè poſſe ſubditos ſeparare per excommunicationem à Rege heretico, vt heretico, vbi ſchiſma, ſcandalum, perturbatio reipublicę *2 propoſitio.*

Digitized by Google

vel grauius malum inſtat.

3. propoſitio. Quia nullus, nec quidem Pontifex poteſt diſpenſare in iure Diuino, quod a ſimili probat, quia non diſpenſat in voto Monachorũ, per cap. cum ad monaſterium de ſtatu Monacorum,& alijs exemplis.

4 propoſitio. Reconfirmans repetendo, quia Reges ſunt iure Diuino, quod millies in hoc ſuo tractatu æquiuoce actum it, non intelligens, & ſubditi iure Diuino obligati ſunt ſubijci, & obedire eis.

Solut. ad 1. Hic non tractatur de ente rationis, de abſtracto, & abſtractionibus Methaphiſicalibus; ſed tractamus de rebus concretis materialibus individuis inſeparatis de facto, de Rege qui eſt copulatim Rex, & hereticus, vel infidelis, vel vtcumquè religioni, inſidiator,& tractamus de regimine eorum reali concreto, non phantaſtico, quod procedit ab vno eodemquè affecto, & copulato, & non ſeparato ex hereſi, infidelitate, hoſtilitate religioni, & Regali poteſtate præſumpta,&c. in tali ſignato indiuiduo, & tractamus de fidelibus, qui de facto ſubiacent illis, vt ſic affectis, infectis copulatis ex aſſerta poteſtate,& reali hereſi ſcilicet infidelitate, hoſtilitate religioni, & profeſſoribus eius. Quare ridiculæ ſunt tuæ diſtinctiones mentales, cum in facto reali concreto in regimine reali, in ſubiectione populorum reali ille qualitates ſint coniunctæ inſeparatæ in indiuiduo quod dicitur Rex, nempè aſſerta poteſtas hereſis,ſcilicet infidelitas odium contra religionem, propterea ſicuti Pontifex tenetur ſeparare, & defendere fideles ab eis vt ab hereticis, infidelibus, inſidiantibus religioni, ita per copulationem debet eos ſeparare ab eis vt a Regibus talibus ſic affectis, & infectis,nam de facto vt Reges non ſunt realiter ſeparati remoti ab hereſi, ſcilicet infidelitate hoſtilitate religioni, ſed de facto reali ſunt copulati infecti illis malis, & defectionibus contra religionem.

Vide In Demone, in Lupo, in Leone, in Vipera, in corpore peſtilentiato eſt eſſe naturale, & eſt peruerſitas, & auerſio a Deo coniuncta Dæmoni, in Lupo animalitas, & hoſtilitas in Agnos, & Oues, in Leone animalitas, & feritas, in Vipera animalitas, & venenum, in peſtilentiato corpus naturale, & peſtilencia, & quamuis per abſtractionem mentis ille qualitates defectus, diferentiæ ſint ſeparabiles à ſubiectis,re tamẽ de facto, in cõcreto ſunt copulatę,& inſeparatę, ideo agatur de propoſito reali cõcreto, vti agitur,non de ente rationis eſſet ridiculum,& vertiginoſum,& ſtultum tenere obedientiam Demoni,vt creaturę,non vt Demoni,Ouem Agnum relinquere Lupo,vt animanti, non vt Lupo, vel Leoni vt animali,non vt fero coniungi vipere vt animali non vt venenoſo,peſtilentiato, vt corpori,non vt peſtilentiato,nam talis obedientia, ſubiectio exhibitio coniunctio eſt realis de concreto ſubiecto. illa defactó copulata ſunt ex illis ſubiectis, & qualitatibus, & defectibus. Proinde qui tenebit amicitiam cum Demoue

vt

Digitized by Google

vt creaturâ, de facto tenebit etiam amicitiam cum eo vt cum Demone, ideo erit in fidelis Appoſtata, & qui exhibet, & relinquit Agnum, & Ouem, Lupo, Leoni, vt animantibus, etiam vt Lupo, & Leoni, ideo relinquet Agnum, & Ouem deuorandum ab eis, & qui copulabitur Viperæ vt animanti, contrahet venenum Viperæ, & qui vnitur peſtilentiato peſtilentiam hauriet, ob copulationem de facto illis ſic coniunctis, & affectis.

Ideoquè relinquere fideles ſub heretico, ſcilicet infideli hoſtili religionis Principi eſt relinquere fideles ſub eo, vt heretico, infideli, hoſti vt Lupo, vt Leoni, vt Vipere, vt Demoni, ideo periclitabitur a fide, ideo exhibebit religionem periculo, & patietur verſari in periculo, quorum vtrumquè eſt damnatum in Paſtore electo a Deo, non Mercenario ex Diuino propoſito in Dei Vicario inſtituto ſuper vijs, & viatoribus per Euangelium ad Deum, ad vitam æternam, vt cap. 22. ad primum & 2. cap. 25. ad 2. & 1. cap. 2. & cap. 4. ad 1. & poſt 6. vſquè ad finem, & alibi, maximè quia ius religionis præualet longe, itequè Regi, & iuri Regio, & quicunquè ſubditus Regi Principi, cũ prius, & magis ſit ſubditus Deo, ſi offendatur, vel periclitetur religio debet magis tenere religionem, & ius eius, quam Regem, & ius Regis ſupra cap. 22. ad 2. cap. 4. additum poſt 28. tit. 2. de Sacerd. & Imp. imo nullus eſt Rex, nullum ius Regale, nulla poteſtas polytica, eo ipſo quod ſit contra religionem, quia impoſibile eſt Deum ex ſuo propoſito inſtituere qualificare creaturam a ſe auerſam, vt ſit a ſe Deo auerſa, ſibi Deo repugnans, & ſuæ religioni quæ eſt cultus honor Dei ab eo volitus, & reuelatus, & ideo impoſſibile eſt Deum inſtituere talem, vel talem Regem, vel poteſtatem copulatiuè, vt hereticum, infidelem ſibi hoſtem Deo, ideo eo ipſo quod quis vel ab initio fuit, vel poſt euaſit hereticus infidelis religioni infenſus, eo ipſo nõ eſt Inſtitutus à Deo poteſtas, vel poſt inſtitutionem eſt a Deo deſtitutus, & proiectus Rex ſic Saul, Ieroboam, Achab, Achaz, Manaſſes primo Reges, & Pharao Exod. 5. vſquè ad 15. 1. Reg. 15. D. E. F. 3. Reg. 14. & cap. 15. G. 30. 4. Reg. cap. 9. & cap. 10. 3. Reg. cap. 21. 22. 2. Paralip. 28. A. B. C. D. cap. 29. A. B. cap. 33. A. B. C. ideoquè populi eis, vt ſic affectis infectis publicatis nullo iure Diuino inſtituente obligantur ſubeſſe, obedire, ideo ex præcepto Diuino directe non imperantur non adſtringuntur eis ſubeſſe, & obedire directè, ſecus ex periculo vitæ, vi, & metu, remoto tamen crimine contra Deum, quę oſtendimus ſupra cap. 22. ad 2. & cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. & cap. 5. ad 1. huius reipoſi, & de Sacerd. & Imp. cap. 4. addito poſt 28. & cap. 2. addito poſt 28. tit. 2. cap. 23. 24. 8. 9. cum additis ibi cap. 8. cap. addito 1. & 2. poſt 10. tit. 4. *De Sacerdotio, & Imp. cap. 2 add. poſt 28 cap. addito poſt 10. cap. 8. tit. 4.*

Quæ priora alijs Diuinis documentis, & geſtis comprobantur.

Pecca-

Digitized by Google

Peccatum, hęreſis, infidelitas, hoſtilitas ad verſus religionem per ſui naturam inoriginate non ſunt, ſed ex voluntate, & ita ex perſona peccantis hęretici, infidelis hoſtis religionis, & proinde in pænis non poteſt puniri præciſe peccatum, hęreſis, &c. ſalua voluntate, & perſona peccantis hęretici,&c. ſed propter peccatum,&c punitur voluntas, & perſona peccantis ecce peccauit Angelus in Cœlo, peccauit Adam, corrupperat omnis caro viam ſuam, Sodomei Gommorrei ſimiliter,numquid Deus ſolum puniuit malitiam eorum, ſaluis voluntatibus, & perſonis eorum à pæna, nequaquam, ſed propter malitiam eorum, rebelionēq; Deo puniuit voluntates, & perſonas peccantium, ecce peccauit Saul Rex contra Dei mandatum, 1. Reg. 13. & cap.15. Deus non diſtinxit in pæna perſonam Saul,& ipſum,vt Regem à peccato,& pæna; ſed propter peccatum eius priuauit totū Saul iure Regio, & poteſtate Regia, per ſeruum ſuum vtiquè Sacerdotem Samuelem, vt ex ijſdem præcitatis locis,& cap. 7. 10. peccauit in religionem Salomon, propter hoc puniuit eum in filio eius à quo abſtulit decē de duobus partibus Regni. 3. Reg. 11. 12. & cap.12. peccauit Ieroboam Rex contra religionem,eum propter hoc Deus eum interemit,& ſanguinem eius Regium Baaſa extinxit propter idolatriam eius 3. Reg. 12. in fine, & cap. 13. A. 2. Paralip. cap. 13. D. 20. 21. 3. Reg. ca.15. G. 29. 30. De Rege Saule concluſit ſcriptura 1. Paralip. 10. B. 5. D. 14. Mortuus eſt Saul Rex propter iniquitates ſuas,eo quod non cuſtodierit mandatum Domini, & conſuluerit Phitoniſſam propter hoc tranſtulit Deus Regnum de eo in Dauid, ecce ergo quod eſt ridicula, & falſa illa diſtinctio Barclaij de remouendo Rege vt hęretico,non vt Rege, & de puniendo eius hęreſim,non ipſum vt Regem,& vt perſonam,nam Deus propter peccata, & idolatrias, & hęreſes Regnum,& cæterorum puniuit perſonas eorum,& ſanguinem diſſipauit; Sic ergo Pontifex propter hęreſim, vel aliam hoſtilitatem ab homine in religionem debet punire hominem, perſonam peccantem, & vt Regem, & vt hęreticum, & ab eo ſeparare ius Regale, & populos ab eo,vt tali perſona, & vt à Rege propter hęreſim eius, & hoſtilitatem religioni, vt pote prorumpentem ex voluntate eius, non deforis ei quaſi inconſulto, & inuoluntario aduenientem, Exod. 32. F. in num. 25. A. B. C. D. in fine cap. addito poſt 30. tit. 2. de Sacerd. & Imp.

Ad 2. propoſitionem, ò quam ignorans, & æquiuoca falſaquè eſt, videndum eſt à quo procedat actiuè, & peccaminoſe ſcandalum,malū, perturbatio Reipublicæ? non ne ſupponitur Deum excōmunicatum eſſe hęreticum, eſſe infenſum religioni? certe, ecce ergo ſcandalum, malum, & perturbationem Chriſtianæ Reipublicæ, eſſe ipſum Regē hęreticum? qui cum ſit hæreticus abutitur poteſtate ad ſui prauam cōditionem contra Rempublicam Chriſtianam, renuit obedire Paſtori,

quibus

ouibus Saluatoris inſidiatur, quodnam enim eſt maius ſcandalum, ma orum gregis perturbationum, & damnum, quã Lupum eſſe in grege minore gregem, auerſum à Deo, conuerſum Dæmoni præeſſe creaturis Deo obedientibus ſeruis? Hæreticus, & alter religionis hoſtis ſi præeſt facto fidelibus eſt Lupus, eſt Leo, eſt mala feraquè beſtia in grege Saluatoris, eſt veluti ſpiritus nequam in filijs Dei, & proinde mala ſcandala perturbationes ex eis ſunt, & Paſtor debet vires exerrere, acuere fulmina ſuæ Diuinæ poteſtatis contra hos Lupos, & malas beſtias, & liberare gregem Domini ab eis, nequè ſcandala, malaq; debent obſtare cap. 48. tit. 2. de Sacerdotio, & Imperio noſtri operis, quia hæc proueniunt a Lupis, à malis beſtijs in grege Domini dominantibus, non ex actu munere, & finem Paſtoris Diuini fulminantis has malas beſtias, vt tollat a grege Domini, cum mala, ſcandala pertubationes, quæ illi Lupi, ille feræ beſtiæ intulerant, augerent quoq; & defenderent in grege Domini, ecce Diuina documenta, & geſta. Principes, & populi rebellarunt contra Moyſen, & Aaron, ipſi fugerunt ad tabernaculum, tumultus Principum, & populi inualeſcebat, Deus omnipotens tunc apparenti gloria ſuæ Maieſtatis obumbrauit defendit Aaron, & Moyſen, Principes, & populos ad millia, & Hiatu terræ, & furenti flamma conſumpſit in num. 16. en quanta ſcandala? quanta perturbatio Reipublicæ illorum fidelium? numquid ergo Diuina vltio in eos non debebat eſſe, debebat continere, propter tot ſcãdala, & perturbationes? nequaquam? Elias ob ſcelera Regis Acab, & Regni prohibuit pluuiam per Annos 3. Reg. 17. A. ò quanta ſcandala, mala quales Regni perturbationes, omnia ariditate Torreri, poſt, Elias in faciem Regis Achab trucidauit illius Sacerdotes idolatras 3. Reg. 18. G. 40. poſt duos Principes legatos Regis Ochoziæ flamma cum comitatu conſumpſit, 4. Reg. 1. ò quanta ſcandala, mala? quales Regni perturbationes? non Elias fecit hæc mala, nec rigor eius, fecerunt hæc mala, has perturbationes induxerunt Reges iniqui religionis offenſores, peruerſi populi, ſuperbia inordinata Principum. Rex Achab, obuius Eliæ ei obiecit. Tu ne es ille, qui conturbas Iſrael? & ille ait non ergo turbaui Iſrael, ſed tu, & domus Patris tui, qui dereliquiſti mandata Domini, & ſecuti eſtis Balaim? 3. Reg. 18. C. 18. non ergo Pontifex Dei Vicarius debet ſe abſtinere ab excommunicãdo Principes, & priuando poteſtate ab eorum ſcelera ingentia contra legem Dei ſegregando populos ab eorum obedientia ob allegata mala, ſcandala, & perturbationes, cum hæc proueniant ex ſuperbia, & peruerſitate Principum excommunicatorum renuentium reformari Deo, & mandatis eius ſeruire, & volentium potius cum Dæmone perſiſtere, dummodo ſuam malitiam, & ſuperbiam teneant, tyrrannidem exerceant, nihil ducentes abrumpere Diuinas ordinationes, reſiſtere, inua-

Digitized by Google

inuadere ſi poſſunt mandata, & perſonam, & poteſtatem Diuini Vicarij Eccleſiaſtici. Tantum imperent, pereat anima, religio nihil ad nos dicunt illi Ebreij furore diabolico, quæ fuſius probauimus ca. 48. tit. 2. de Sacerd. & Imp.

Diſpenſatio ſup. iure Diuino qualiter.

Ad 3. ſæpius repetitum de diſpenſatione ſuper iure Diuino, & primo ad textum ibi allatum, dicimus ergo quod cap. 6. cum ad monaſterium §. quia abdicatio, in fine cap. de ſtatu Monacorum non facit cõtra nos, ſed contra te Barclaij, nam ibi Innocentius 3. dicit Abbatem non poſſe diſpenſare Monachum ad habendam proprietatem, cum neque eam, neque cuſtodiam caſtitatis Monacho poſſit diſpenſare Põtifex. Ratio eſt, quia caſtitas, & paupertas ſemper eſt de bono, & de meliori, & ſemper Deo chara, & amabilis.

Sed ò Barclaij? Rex hereticus, infidelis, religioni inſidiator non eſt Deo amabilis, ſed exoſus, non eſt bonus, ſed malus non eſt Deo ordinatus, & obediens, ſed deordinatus repugnans.

Ideo Pontifex qui non poteſt diſpenſare ſuper illo bono paupertatis, & caſtitatis Monachi, poteſt diſpenſare ſuper iuramento, & obligatione populorum erga talem malum Principem, religioni oppoſitum infenſum, & tollere ab eius perſona ius regale, cum non ſit ei datum à Deo, vt eo abuteretur contra Deum, & eius mandata, ſed vt eis deſeruiret tanquam ei ſeruus, & miniſter. Leuit. cap. 26. C. vſquè ad G. 2. Paralip. 6. ibid. 1. Paralip. 10. D. 17. 1. Reg. 12. in fine, 3. Reg. 11. B. 11. quia habuiſti, & cap. 14. per totum, & cap. 15. G. 30. 4. Reg. cap. 9. & cap. 10. ſupra ad 1. hu. cap. 26. cap. 2. addito poſt 28. tit. 2. de Sacerd. & Imp. & ca. addito poſt 5. tit. 4. eodem. Ideoq; exurgente illo abuſu poteſtatis, illa peruerſitate perſone contra Deũ, legẽq; eius, eo ipſo eſt ab illa perſona à Deo remotũ ius Regale, ſicuti de Rege Ieroboã inſtitutis à Deo, poſtea proiectis 3. Reg. ca. 12. in fine ca. 13. A. cap. 14. cap. 15. G. 40. conſtat, ſicuti Deus contulit animam organo benè diſpoſito, vitam Titio, vt bene, non male operaretur; Ideo confirmatis indiſpoſitionibus in organo Deus reuocat animam ab eo, ſi Titius furetur, occidat, Iudex Dei miniſter, iuſte eũ vita priuat, etiam ſi vita eorum ſit iure Diuino ſingulariter, vt tu ſumis ius Diuinum, quia immediatè à Deo eſt anima, & ita vita hominis. Ideoquè Pontificem has priuare iure Regio, non eſt abrumpere ius Diuinum, vel Diuinam ordinationem, ſed exequi eius conditionem Dei mente, & eſt liberare purgare ius Diuinum ab illo indigno fido repugnante ſubiecto iuri Diuino, neque eſt diſpenſare ſuper ius Diuinũ contra ipſum, ſed iudicare ſuper indiſpoſitionibus ſubiecti repugnantibus iuri Diuino, & ob id priuare tale ſubiectum ſic male affectum iure Diuino eſt priuatum iam à Deo, & ex ipſa conditione iuris Diuini manifeſtare, non extinctione iuris Diuini, ſed excluſione indi-

gni

gni ſubiecti, quo caſu conſeruatur, & liberatur ab illius fœditate ius Diuinum in ſua puritate, & conditio iuris Diuini.

Quæ eſt confirmatio præcedentium reſpondeatur, vt ad 3. iam hoc argumentum eſt ſæpius repetitum à Barclaio, & iam ſæpius diximus ſupra cap. 21. ad 6. cap. 22. ad 2. cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. cap. 5. ſolutione ad 1. hu. reſponſi. Ius regale reſpectiue ad perſonam geſtantem eſſe à Deo limitatum, conditionatum, non abſolutum, cum Rex remaneat creatura, ideo debeat Deo, & mandatis eius deſeruire, non contradicere, & repugnare, Sap. 6. A. B. Leuit. cap. 26. C. 14. quod ſi non audieritis D. E. F. vſquè ad. G. 1. Reg. 12. in fine, igitur timete Dominum,& ſeruite ei,&c.quod ſi,&c. debebat eſſe de numero fratrum ideſt fidelium,ne ſeducat ſubiectos a vero Dei cultu, debebat eſſe miniſter Dei ſecundum iuſtitiam ad Dei mentem regens Sap. 6. A. B. in num. 27. D. vſquè ad finem Deut. 17. D. 19. 3. Reg. 3. 6. 2. Paralip. 6. C. 16. Non deficiet, &. ita tamen,&c. fusè cap. 5. tit. 4. hu. de Sacerd. & Imp. &c. Sicuti anima immediatè à Deo datur, & ita iure Diuino, organo tamen conditionato qualificato; ideoquè ſi ſubiectũ deficiat a ſimilibus Diuinis conditionibus, deficit quoq; à iure Diuino, & ius Diuinum ab eo recedit, ſicuti anima a Deo immediatè data recedit ab organo corrupto, ideoquè Pontifex, qui eſt denuntiator Diuinæ mentis,& geſtorum,& amplius Vicarius Iudex eius ſuper religione,& viatoribus,& defenſione a nocentibus,&c. & cognitor ſuper cõditionibus Diuini iuris, iudicat,& denuntiat tale ſubiectũ ob ſuas peruerſitates carere diſpoſitionibus, & conditionibus Diuini iuris Regij, ideo carere per hoc Diuino iure,& Regali poteſtate, & ab eo iam receſſiſſe Diuinum ius, ſicuti anima a corpore corrupto recedit, & amplius ſententialiter cum priuat illo iure Diuino ex poteſtate Diuina accepta a Deo ſuper vijs, & viatoribus ad æternum, & defenſione eorum ab infenſis Math. 16. Ioan. vlt. quo caſu Pontifex non frangit ius Diuinum, ſed liberat, & conſeruat ius Diuinum ab indigno, & repugnante ſubiecto, & frangit ſubiectum indignum repugnans iuri Diuino, vt cuſtodiat ius Diuinum in ſua ſinceritate,& conditione,& relaxet illud vigere in alio ſubiecto conditionato benè, ad Dei mentem, ſicuti conſtat de priuatione Saul à Regno ob eius ſcelera contra Diuina mandata, & tranſlatione iuris Regij eius,& Regni in Dauid vti ſubiectum aptum ei per declaratoriã ſententiæ Diuinæ per Samuelem, qui erat purus Nuntius Dei, 1. Reg. 15. D. E. F. cap. 16. C. 13. 14. 1. Paralip. 10. B. 5. D. 13. Mortuus eſt Saul,&c. & Pontifex eſt Dei Nuntius, & amplius eſt Dei Vicarius ſuper vijs, & viatoribus contra repugnantia ad æternum, vt ſupra,& cap. 2. & 3. poſt 28. tit. 2. de Sacerdotio, & imperio, Quod ſi dixeris Samuelem habuiſſe à Deo mandatum, primo poſſet dici illud mandatum tanquam à figura ad figuratum

Ad 4.

Priuatio ſubiecti iure Diuino.

V tum

tum fuiſſe tranſmiſſum,& auctum in Pontificem Euangelicum, qui eſt
terminus Eccleſiaſticorum, & Sacerdotum veteris Teſtamenti, erat
autem Samuel ex dedicatione ſua Templo, & Heli ſupremo Sacerdo-
ti, & ex poteſtate publice, & rite ſacrificandi Sacerdos 1. Reg. 3. A.
& cap. 1. in fine 28. cap. 7. C. 10. cap. 13. B. 8. 10. 11. 13. Præterquã
Pontifex in Euangelio habuit ſufficiens generale mandatum à Deo
congenitum cum poteſtate Ioan. vlt. Paſce oues meas, ly. paſce, eſt
mandatum, ſi paſce oues, igitur,& defende à Lupis, & cæteris malis
beſtijs, quæ ſunt Hæretici, & cæteri hoſtes religionis, & Math. 16.
Quidquid ligaueris, &c. ecce traditio vniuerſalis poteſtatis Petro à
Deo ſuper vijs viatoribus ad æternum, & ita contra hoſtes prædictis,
à qua poteſtate per directionem, correctionem ad æternum, & defen-
ſionem ab infenſis ibi Saluator neminem excepit,& tamen modo præ-
dicto generaliſſimam poteſtatem ei Deus contulit igitur,& cum data
poteſtate mandatum congenitum cum poteſtate data ei à Deo ad re-
gendum, corrigendum, & defendendum à contrarijs vias, & viatores
ad æternum bonum, & tale mandatum generale, & ita ſufficiens dedit
Deus Moyſi, & Aaron ad liberandum populum, & ducendum ad Dei
vocationem, & ad denuntiandum hoc Pharaoni, & ipſum reſiſtentem
per Imperium, deuaſtandum,& coercendũ pænis temporaliter, Exod.
6. B. 13. locutus eſt Dominus ad Moyſen, & Aaron, & dedit manda-
tum ad filios Iſrael, & ad Pharaonem Regem Aegipti, vt educeret fi-
lios Iſrael de Terra Aegipti, ecce generale mandatum per media ad
finem,& contra infenſos, idem dedit Saluator B. Petro, locis Paulo an-
te præcitatis, ſuper hominibus liberandis ab idolatria, iugoque Dæ-
moniorum per Euangelij obſeruantiam ad Cœleſtem Patriam.

Præterquam ſicuti Deus Samueli, & alijs ſuis Nuntijs reuelabat au-
riculam, 1. Reg. 15. D. 16. fine me 3. Reg. 13. A. & cap. 14. per to-
tum, ita B. Petro, & Succeſſoribus ſuis cum promiſerit vice Angeli
Cuſtodis ſe quotidie vſq; ad finem Mundi eſſe cum eo, & Apoſtolis,
Math. in fine, & ecce, vobiſcum ſum, ſequitur hoc intelligi per ſpe-
cialem cuſtodiam,& reuelationẽ agendorum, nam aſſiſtentia alijs mo-
dis per immenſitatem, productionem, conſeruationem eſt etiam cum
cæteris rebus Saluatoris. Apoſtolis autem, ſuppoſita illa generali aſſi-
ſtentia cunctis ſpecialem promiſit,& ecce vobiſcum ſum omnibus die-
bus vſquè ad conſumationem ſæculi Math. in fine. De quo mandato
multoties præcedentibus huius inuenies edoctum, & probatum, & ca.
1. additum poſt 28. tit. 2. de Sacerd. & Imp. & cap. 19. eod. cap. addi-
to poſt 30. eodem.

Reſponſum ad ſeq. cap. 30.

Quo reſponſo reſpondeatur ad ſimile argumentum, quod Barclaius
repetit infra cap. 30.

Pontificem autem eſſe ſuperiorem cunctis ſæculi poteſtatibus præ-

fato modo ſcilicet per directionem, correctionem viarum, & viatorũ ad æternum, & defenſionem à contrarijs iam ſupra multoties eſt probatum cap. 2. & cap. 21. ad 8. Barclaij, & ratio euidens eſt, quia Pōtifex eſt à Deo poteſtas ſuper vijs, & viatoribus ad æternam vitam dirigendo, corrigendo, & per defenſionem à contrarijs ca. 2. & 3. tit. 2. de Sacerd. & Imp. cap. 20. eod. Math. 16. Ioan. vlt. ad Hebr. 5. A. In nu. 16. F. & cap. 17. per totum. Exod 6. B. 13. cum ſeq. cap. vſquè ad 15. Deut. 17. B. C. in num. 27. D. vſq; ad finem. 1. Machab. cap. 2.

Solutio ad aliam Barclaij repetitionem.

Cap. XXVII.

Barclaius repetendo ea, quæ dixit cap. 26. aſſerit Pontificem non poſſe diſpenſare ſuper iuramento ſubditorum erga ſuum Principem, nequè ſuper iuramento priuatorum.

BArclaius primo concedens Papam poſſe diſpenſare ſuper votis, poſtea ſubiungit.

Papam non poſſe diſpēſare iuramentum ſubditorum erga ſuũ Principem rationem adducens, quia iure Diuino hoc eſt imediatè ſunt Reges, & obligatio ſubditorum ſuo Principi eſt de iure Diuino, ſuper quo iure Diuino Pontifex non poteſt diſpenſare, ſupra cap. 26. ad 3. & 4.

Barclaij prima propoſitio, & ratio.

2. Quia, dicit Barclaius iuramentum eſt obligatio, & ius acquiſitum tertio, quod Pontifex ab inuito creditore non poteſt auferre.

3. Barclaius labitur in hęreſim dicens ordinem Monachalem aliũq; in Eccleſia eſſe de iure humanò, non Diuino, proinde & ſi Pontifex diſpenſet ſuper votis religionis, non poſſe tamen diſpenſare ſuper iuramento, & obligatione populorum, erga ſuum Principem, quia ſunt de iure Diuino.

4. Barclaius dicit B. Petro, & Succeſſoribus eius competere poteſtatem Saluatoris, quam in humanis geſſit, non illam quam habet Saluator vti Dei filius conſubſtantialis Patri, hinc repetendo ex cap. 24. ratione prima volens inferre cum Saluator in humanis nullum Regem priuauerit dominio, nec ſubditum abſoluerit ab obedientia, neq; hoc poteſt facere Pontifex.

Reſponſum eſt reſponſo ad 3. & 4. contrarium argumentum præcedentis ca 26. & amplius dicatur cum iuramentum nil aliud ſit in ſubſtantia, quam implorata ab homine Diuina Veritas vt aſſiſtat in teſtē, & auctoritatem rei ſuper qua inuocatur, & Deus cum ſit ſumme bonus, actus, & veritas nō poſſit aſſiſtere in corroborationem mali, falſi,

Solutio ad 1.

vel indifferentis, vel iocoſi, hinc Pontifex cum ſit poteſtas à Deo in his, quæ ad Deum pertinent, vt ſæpius eſt probatum, & de ſe eſt clarum, iudicat rem ſuper qua eſt inuocata Diuina veritas,non eſſe bonam, ſed malam, vel eſſe de minori bono, vel eſſe mendacem, vel eſſe indifferentem,vel vanam,& iocoſam,ideo declarat iuramentum circa eam non tenere, ideſt declarat illi rei Diuinam veritatem,& ſi imploratam non aſſiſtere in teſtem,& auctoritatem,& per hoc diſpenſat ſuper iuramento reflexe, inquantum declarat reũ eſſe incapacem eius, non defectu Diuinę veritatis, ſed defectu rei, indiſpoſitione rei ad ſuſcipiendum, vel ſuſceptum retinendum iuramentum.

Sup. ca. 26. ad 3. & 4. Et hoc pacto diſpenſat Pontifex ſuper Diuino iure, cognoſcendo, & declarando rem, & ſubiectum eſſe incapacia indiſpoſita eius v. g. Sacramentum Baptiſmi eſt Diuino iure proprie, declarat Pontifex materiam talem, & talem eius eſſe incapacem eius, vt aquam roſaceã, vinumq; eſſe materiam incapacem eius,& per hoc declarat Baptiſmũ ex ſimili materia non tenere ſic,& ius Diuinum Regium eſt limitatũ, & conditionatum à Deo, quia homo Rex remanet adhuc creatura, & creatura rationalis,&c. inter cæteras conditiones, vna principalior eſt vt perſona recipiens,& portans ius Regale debeat timere Deum, eiuſq; mandatis obtemperare ſub pena priuationis bonorum omnium vaſtationis omnium,& in ſpecie priuationis Regni, & iuris Regalis vt ſupra cap. 26. ad 3. & 4. & ſupra alibi,&c. Leuit 26. C. 14. vſq; ad G. præclariſſimè denuntiatur à Deo 1. Reg. 12. D. in fine. Quod ſi & ca. 15. E. 24. pro eo F. 28. ſcidit (1. Paral. 10. D. 18. Mortuus eſt Saul.) 3. Reg. 2. A. 4. ſi cuſtodierint filij tui vias meas,&c. non auferetur tibi vir de ſolio Iſrael. 2. Paralip. 6. ib. non deficiet,&c. ita tamen,&c. cum ergo Pontifex ſit obſeruator Euangelij, ideſt mandatorum Dei, & Iudex executor ſuper cæteris vt obſeruent, & ſuper ordinabilibus ad Deum habeat à Deo poteſtatem ligandi, & ſoluendi Math. 16. & habeat mandatum paſcendi homines in hac vita ad vitam ęternam, & & per hoc defendendi à quibuſcumq; contrarijs vijs, & viatoribus ad æternum,&c. Ioan. vlt. hinc. Pontifex inuigilat, cognoſcit,& iudicat an in perſona geſtante ius regale, vel aliam poteſtatem polyticam vigerent præfatæ conditiones Diuini iuris Regij, & inuento, quod illę conditionęs in illo ſubiecto non vigent, ſed oppoſitæ ſint introductę ex malitia eius repugnantes debito, & conditionibus Diuini iuris Regij, declarat in tali ſubiecto carere tales conditiones Diuini iuris Regij, & oppoſitas ei eſſe introductas ex malitia, ob id tale ſubiectum eſſe priuatum iure Diuino, & in eo non vigere ius Diuinum Regium, ob idquè carere iure poteſtatis, & Regni, & eſſe Tyrannum occupatorem Diuini iuris,& Regni,obidquè populos,nullum debitum obligationis habere erga illum, quia poteſtas,& ius poteſtatis, & obediẽtia

Sup. cap. 21. ad 6 ca. 5. ad 1 ca. 3. poſt ſolutionem ad 9. §. Rima: de cap. 26. ad 3. & 4.

Digitized by Google

tia, & debitum obedientiæ ſubditorum corelatiua ſunt, ideo deficiente iure poteſtatis, expirat quoq; debitum populorum ad obediendū ei.

Per quod eſt reſponſum ampliſſimè et ſatisfactum ad probationem primæ rationis Barclaij, quod Reges ſunt iure Diuino, & quod ſuper iure Diuino Pontifex non poſſit diſpenſare, & eſt reſponſum ad ſimile repetitum argumentum Barclaij in cap. 30.

Ad 2. Eſt nefanda ignorantia Barclaij dicere iuramentum eſſe obligationem, & ius tertio acquiſitum, vt dictum eſt ad 1. hu. nam iuramentum eſt implorata Diuina veritas ab homine, vt aſſiſtat, & auctoritatem rei, de qua, conferat, Deus autem, etſi imploratus non poteſt venire in contractum, in obligationem in ius tertij, ſed ſolum poteſt ex imploratione ſuperſiſtere rei auctorizando vtrinquè; ideo Pontifex dum diſpenſat ſuper iuramentum, non aufert à tertio, vel ab alio ius, aut obigationem, præterquam cum Pontifex diſpenſet ſuper iuramēto declarando materiam de qua ob ſuas qualitates non eſſe capacē iuramento, ideſt auctoritate Diuinæ veritatis imploratæ, quia ſit res, vel vana, vel iocoſa, vel mendax, vel mala, vel minus bona, quibus Diuina veritas vti ſumma bonitas, veritas, maieſtas, actualitas non poteſt concurrere auctorizando (ſecus Phiſice conſeruando ſubiectum) ideo ex hac diſpenſatione, etiam quando iuramentum eſſet obligatio, & ius tertio acquiſitum, non tolleretur à quopiam, aut ius acquiſitum, aut obligatio, quia in caſu talis diſpenſationis nullum fuiſſet propoſitę rei iuramentum, ideſt non fuiſſet illi rei, & propoſitio Diuina auctoritas aſſiſtens, & quod non eſt, & quod non competit alteri, non poteſt dici ab illo auferri, cum ei non competebat, non aderat. Ad 2.

Ad 3. ſtatus Monacalis & alter Eccleſiaſticus ſumitur ſubſtantialiter, ideſt vt ordo Eccleſiaſticus, vt Sacramentum, quod nec à populo, nec à Rege, ſed ſolum à Deo confertur, quod eſt de fide. Saluator inſuflauit, & dixit accipite Spiritum Sanctum, quorum remiſeritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta ſunt Ioan. 20. Videte ſi à Rege, vel populo fiat inſuflatio, & collatio Spiritus Sancti, an à Saluatore? Concilium Tridentinum ſeſſ. 23. can. 3. 4. 6. 7. & cap. 1. 2. & dum in Cæna conſecrauit, & inde contulit Apoſtolis auctoritatē conſecrandi Lucas. 22. hoc ne geſſit Saluator, an populus, vel Rex? vel Saluator per ſe, vel per hominem? Pariter in Teſtamento Sacerdotium fuit immediate à Deo, non ab homine, in num. 17. per totum cap. 18. A. B. cum ſeq. cap. 16. F. vſquè ad finem Exod. 28. & cap. 39. Ad 3.

Propterea dicere (vt dicit Barclaius) ordinem Monacalem, & Clericorum ſubſtantialiter directè ſumptum (ſicuti debet ſumi) vt ordinem Eccleſiaſticum, vt Sacramentum, eſſe ab homine, non à Deo imediate, vt à quo, & vt ad terminum, & obiectum, eſt nefanda hęreſis Barclaij Edita in hoc ſuo cap. repugnans Euangelio, & etiam Teſta-

mento

Digitized by Google

mento veteri, hinc audite gentes, audite omnes, fructum impugnationis poteſtatis Romani Pontificis, inſolentiam, libidinem ſcribendi & iudicandi de tali poteſtate, ecce tandem lapſum in hæreſim, in repugnantiam ſcilicet Euangelio, & Teſtamento veteri, vti modo euenit iſti inſolentiſſimo Barclaio, proditor animæ ſuæ? hoc eſt pretium, hoc eſt venundatio animę tuę, ſicuti Iudę traditoris, ex iſta procacitate ſcribendi de poteſtate Pontificis Euangelici, damnatio per hæreſim conceptam, editam à te, ſempiterna animæ tuæ? erat mirandum, ſi finis tuus, ſi ſempiterna habitatio tua eſſet cũ B. Petro in Cœlis, aduerſus quem tantum latraſti? sed mordere non potuiſti? & non potius cum Etnicis, & Hæreticis, & Excommunicatis Principibus, quibus tantum his tuis ſcriptis ex adæſiſti, adhęrendo exultaſti. En hæreſis à te concepta tandem addita? &c.

Alio pacto ſumitur ſtatus Monacalis accidentaliter pro tali, vel tali habitu, vel a tali, & tali ſeruo Dei, quo ad habitum ſpecialem, & certam quandam regulam, & hoc pacto eſt ab homine, licet illis declaratis ſanctis, per eorum ſecuritatem in Cœlo cum Deo, eorum geſta confirmata ab Apoſtolica Sede, cum per hoc exiſtimentur, & ſint confirmata a Deo, promittente Deo B. Petro, & per ipſum Succeſſoribus eius, quidquid ligaueris, et. Math. 16. cenſeatur, et ſint iure Diuino, ſicuti Reges, et pluſquam Reges, qui certe in communi à Deo ſunt, ſed in ſingulari hunc, et illum eſſe, vel fuiſſe à Deo, de quibuſdam Teſtamentum vetus declarat, quorum ſtirps eſt extincta de alijs nulla eſt à Deo declaratio ſpecialis expreſſa, ſicuti eſt de Sanctis canonizatis ab Apoſtolica Sede.

Ad 4. Ad 4. Saluator in humanis adhuc degẽs vt homo deificatus, vt Chriſtus tantæ erat poteſtatis, vt ipſe adhuc in terris commorans viſibilis Apoſtolis, dixerit de ſe. Data eſt mihi omnis poteſtas in Cœlo, et in Terra Math. in fine, illa clauſula data, ſignificat homini deificato, non ipſi Deo, nã vti Deo competit talis poteſtas non per dationem, ſed per naturam, et identitatẽ Diuinitatis cum Patre, ſecundum quam Diuinitatem non diſtinguitur à Patre, ſed eſt idem aſſentialiter cum Patre, ſi ergo Saluator vt homo in Diuino ſuppoſito, (non vt præciſe Deus) habebat a Patre omnem poteſtatem in Cœlo, & in Terra, etiam adhuc commorans inter nos, igitur ei non deficiebat, ei non deerat, tanquam minor, poteſtas ſuper Regibus, & Principibus etiam in temporalibus: Igitur ſi non eam exercuit, quod non conceditur, ſupra ca. 24. ad 1. erat tamen potens expeditiſſime vt homo Chriſtus degens inter nos eam exercere; ideoq; B. Petrus, qui eſt eius Vicarius vt hominis deificati prout ęternizat in Cœlo, & commoratus fuit in Terris, ab eodem habet poteſtatem paratiſſimam Vicariam eius ſuper Regibus, & Principibus in tẽporalibus per directionem, & correctionem eorũ

ad

ad æternum, & per mulctam in eos, ſi repugnent vijs ad æternum, vel viatoribus, vt ſupra cap. 4. ad 1. & per 29. argumenta cap. 25. ad 2.

Ad 3. iterum regrediendo, vbi Barclaius dicit iuramentum eſſe maius voto Religionis, hoc eſt falſum, & probatio in contrarium eſt, primo quia iuramentum eſt ab homine ad Deum, vt Deus ſit auctoritas ei, ita vt iuramentum ſit addita cautio, & auctoritas rei humanæ, vel alteri rei creatiuæ, ſed votum eſt obligatio creaturæ erga Deum, quę & ſi antecedenter ſit libera, applicata tamen Deo, euadit per acceptationem a Deo, fixa cum eo, & Sancta Sanctorum, eamquè Deus expetit vehementiſſime Leuit. cap. fin. A. 9. & num. 30. Deut. 23. D. 21. cum votum voueris Domino Deo tuo non tardabis reddere, quia requiret illud Dominus Deus tuus, & ſi moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum, ſic autem Deus non expetit iuramentum à creatura, imo multoties eſt peccatum non aſſumes nomen Dei in vanum. Ideoquè maius eſt votum, quam iuramentum, quia in voto creatura obligatur, fixatur cum Deo, & hoc vehementiſſime à Deo expetitur. Iuramentum autem eſt beneficium Dei ad creaturam pro confirmatione actionum eius, à ſe Deo non expetitum, ſed à creatura imploratum, cui tamen concurrere in auctorizationem Deus non promiſit, ſicuti declarauit ſe expetere votum, & voti breuem executionem, ſed quidquid ſit etiam de his; Iam vtroquè pacto Pontifex diſpenſat ſuper iuramento, & ſuper iure Diuino, & ſuper iure Regio, & obligatione populorum ad ſuum Principem per iudicium, & declaratoriam indiſpoſitionis, & repugnantiæ materierum, & ſubiectorum ad iuramentum, ad conditiones iuris Diuini, & iuris Diuini Regij, vt hoc ca. 27. ad 1. et cap. 26. ad 3. et 4. fuſe cap. 1. poſt 28. tit. 2. de Sacerdotio, et Imperio operis noſtri, cuius hoc eſt pars. *Ad 3. iter.*

Cap. XXVIII. XXIX.

Barclaius his capitibus impudentiſſime carpit de contradictione cap. inter corporalia de translatione Epiſcopi inter ſe, & contra ſuum Auctorem.

BArclaius digrediens libidine, & inſolentia, & temeritate ſcribendi à ſuo propoſito ad cap. inter corporalia de translatione Epiſcopi, tranſit contraquè ipſum latrat dicendo ibi legislatorē aliud ſcribere, aliudquè intendiſſe, & contextum pugnare contra ſe, & contra legislatorem, aut certe Pontificem exequari Deo, quia cum intendat translationem Epiſcopi non poſſe fieri ab inferioribus Papæ, ſed ſolū

à Papa

à Papa, hoc principio vtitur, quod fortius eſt vinculũ ſpirituale, quod eſt Epiſcopi ad Eccesiam, quã carnale, quod eſt coniugij, cum ergo illud diſpenſet Papa non iſtud, ſequitur principium allatum eſſe falſum, vel cum coniugium carnale reſeruetur Deo, quo ad ſolutionem, & ſpirituale ſoluatur per Papã, quod eſt fortius carnali, ergo æquatur Pontifex Deo, vel contra mentem legiſlatoris ſequitur, Pontificẽ non poſſe diſpenſare circa coniugium ſpirituale, cum neq; poſſit diſpẽſare circa carnale, & tamen dicit, quod ſpirituale eſt fortius, & carnale eſt minus. Hęc eſt tota difficultas textus, quam ego magis expreſſi quam Barclaius expreſſerit.

De directo aggrediamur hanc difficultatem, & ſoluamus, non obſidentes, non circumeuntes latè eam, quaſi declinantes frontem dubij finis ergo iſtius cap. inter corporalia Innocent. j 3. tit. 7. de translatione Epiſcopi eſt damnare licentiam, & factum translationis Epiſcopi ad Eccleſiam, & auctoritatem aliorum Archiepiſcoporum, abſq; licentia Romani Pontificis, reſoluendo hanc damnatam actionem in licitam affirmatiuam, quod trãslatio Epiſcopi dẽ Eccleſia in Eccleſiam debeat eſſe per auctoritatem, & licentiam Romani Pontificis. Principium autem ad inferendã hanc concluſionem, eſt, quod fortius ſit vinculum ſpirituale, quam carnale, ſcilicet Epiſcopi ad Eccleſiam, quam coniugij, applicatio huius principij eſt, ſed coniugium carnale non ab inferioribus, ſed à Deo ſolo ſoluitur, & eidem reſeruatur, & ita ſpirituale ſoli Deo reſeruatur, quia autẽ ex hoc oboritur difficultas obiecta à Barclaio, quam prænouiſſe abbreuiatorum textus oſtendit, dum reſpondet ei §. non enim ſi Deo reſeruetur vinculum ſpirituale, quod à Papa non poſſit ſolui contra ſuum intentum, ideo hinc tacitę obiectioni textus ibi occurrit §. non enim dicens ſolutionem quę fit à Papa vti Dei Vicario ſpiritualis coniugij, cenſeri factam à Deo, cum Pontifici dixerit Deus quidquid ligaueris ſuper terram, erit ligatum, & in Cœlis, & hoc pacto, & Papa dat licentiam diſolutionis coniugij ſpiritualis, & tamen remanet propoſitum applicationis, quod à Deo ſit, quia ſolutum à Papa in terris eſt ſolutum à Deo in Cælo Math. 16. neque ſequitur Papam ęquari Deo, quia quod dicit textus ſolutum à Papa eſſe ſolutum à Deo, dicit non per paritatem cum Deo, ſed per cõmunicatam poteſtatem, & promiſſum receptum à Deo. Quidquid ligaueris ſuper Terram erit ligatum, & in Cœlis, quidquid ſolueris, &c. & ita demonſtratur concordantia iſtius apparentis contraditionis dicti textus, per ipſummet textum benè diſcretum, & introſpectum §. non enim humana, &c.

Partes iſtius textus ſunt, principium probandi eſt §. cum ergo fortius, &c. applicatio ſiue minor eſt §. dubitari non debet quin, &c. ſolutio illius tacitę difficultatis, et cõtradictionis eſt §. nõ enĩ humana, etc.

con-

Digitized by Google

concluſio eſt §. ſanè quoniã, pęna eſt §. prędictos Archiepiſcopos, &c.

Sed altius concordetur dictus textus, & illa apparens ſiue falſitas, ſiue contradictio ſaluatur.

Apud Theologos, et Philoſophos fuit in more, licet non frequenter, vnam negatiuam ſiue excluſiuam benè concludi, inquantum oppoſita inferior non concludatur per principium, quod ſupra affirmatiuam concludit, licet non infra excluſiuam, v. g. volo concludere iſtam negatiuam homo non eſt irrationalis, adduco iſtud principium Angelus non eſt irrationalis, hinc concludo, ergo nequè homo eſt irrationalis, 1. affirmatiua autem quæ eſt rationalis eſt homo per exceſſum concluditur ab illo principio, nam Angelus, nequè eſt irrationalis, & eſt ſupra rationalitatem, quia eſt intellectualis ſimplex, attamen ex iſto exceſſu bene negatiua concluditur ideſt homo non eſt irrationalis, inquantum non concluditur, quod homo ſit irrationalis. Principium ergo excedit affirmatiuam concluſionem, ſed non decedit infra negatiuam, ſed benè negatiuam probat, ideſt homo non eſt irrationalis. *Barclaij obiectiones.*

Sic ergo, negatiua textus, eſt quod Epiſcopus non poſſit transferri de Eccleſia in Eccleſiam per licentiam inferiorem Papæ, affirmatiua verò eſt, ſed per licentiam Papæ.

Principium ergo adhibitum, & applicatio, quod vinculum ſpirituale ſit fortius carnali, & quod vtrumq; reſeruetur Deo, vt dicit textus benè concludit iſtam negatiuam, ergo ab inferioribus Papæ non poteſt ſolui, quia vt in principio eſt dictum ſolo Deo vtrumquè vinculum reſeruatur: hoc tamen principium concludit ſupra affirmatiuam, ſcilicet quod de licentia Papæ ſoluatur coniugium particulariter ſpirituale; ſed iſte exceſſus non nocet, quia intentio ibi legiſlatoris fuit illa negatiua, quod ab inferioribus Papæ non poſſit licentiari dicta trãslatio, & pæna, & damnatio contra eos, qui, & ſi inferiores Papa pręſumpſerunt dare licentiam dictæ tranſlationi. *Solutio ad 1*

De his demus aliud exemplum.

Volo probare, quod Cælum non poſſit moueri à ſublunaribus, & vtor hoc principio Angelus ideſt intelligentia non mouetur ab inferioribus, ſed à Deo, ergo, & Cœlum cum moueatur imediate ab Angelo non mouetur ab inferioribus, hæc negatiua bene concluditur, quod Cœlum non moueatur ab inferioribus, ſiue moueatur ab Angelo ſiue à Deo, ſed ex primo principio allato, quod Angelus moueatur à Deo, non ab inferioribus concluderetur ſupra affirmatiuam quod ab Angelo moueatur Cœlum, cum concluderetur moueri à Deo, quia & Angelus mouetur à Deo, & hoc fuit principium probandi, hic tamẽ non eſt vitium, nec contradictio concluſionis negatiuæ ex principio, quia ex hoc quod moueatur Angelus à Deo, & etiam ſi Cœlum a Deo

moueretur, ſtat firma iſta negatiua intentat, igitur Cœlum non mouetur ab inferioribus ipſi Deo, & Angelo, licet concluderetur ſupra affirmatiuam, quod moueatur Cœlum ab Angelo, ita ergo procedit ille textus, intendit concludere negatiuam, quod ſcilicet ab inferioribus Papę non poſſit diſpenſari, & licentiari translatio Epiſcopi, & vtitur hoc principio, & medio; Maius eſt vinculum ſpirituale, quam carnale, quod vtrumq; Deo reſeruatur, ergo ſi Deo vtrumq; reſeruetur, ſequitur quod neutrum vinculum ſiuè ſpirituale Eccleſiæ, & Epiſcopi, &c. ſiue carnale, non poſſit ſolui ab inferioribus Papę, licet autẽ concluderetur ſupra affirmatiuam, quod ſpirituale vinculum ſoluatur per Papam nihil nocet illi negatiuæ, quia quocumq; pacto ſe habeat illud axioma, & applicatio, hoc certè cócluditur quod ab inferioribus Papæ vinculum ſpirituale Epiſcopi, & Eccleſiæ non ſoluatur, quæ negatiua erat intentio textus, cum Pontifex in dicta concluſione puniat Archiepiſcopos contrauentores ſuſpenſione à conſecratione, & confirmatione Epiſcoporum, & Epiſcopum licentiatum ab eis in translatione ab executione Pontificalium, & hoc vtrumq; reſponſum ſupra allatum eſt meum ex me ſolo, & non alteri doctorum vmquã cognitũ.

Diſpenſatio ſup. iure Diuino qualiter.

Dicamus vlterius, ſimilitudo ſufficit vt conferat ad concluſionem intentam, licet in alijs diſcordaret, cum ergo ex illo principio, & medio, quod vinculum ſpirituale ſit fortius vinculo carnali, & quod vtrũquè Deo ſeruetur, concludatur negatiua, quod ab inferioribus Papæ illud vinculum ſpirituale Eccleſiæ, & Epiſcopi non poſſit diſpenſari, & licentiari, ſufficit & eſt bona ſimilitudo, licet in alijs propoſitis pręter dictam concluſionem negatiuam diſcordaret, & ita procedit ille textus, principium, medium, & illa negatiua concluſio, ideo benè omnia concordantur reſpectiuè ad illam negatiuam concluſionem, quod vinculum ſpirituale non poſſit ab inferioribus Papę licentiari, & ſolui, tametſi in alijs propoſitis illa pararellis, & applicatio diſcordaret.

Dicamus vlterius ad illud exioma, fortius eſt vinculum ſpirituale, quam carnale, hoc eſſe verum ex genere naturæ, quia ex genere naturæ ſpiritualia fortiora ſunt materialibus, quia inbecillitas eſt ex materia, fortitudo, & actus ex immateriali, & ita Angelus eſt fortior Leone, &c. Philoſophi, & Theologi me intelligunt.

Sed carnale eſt fortius ſpirituali vinculo ex Dei inſtitutione deputatione, dicente Deo per Adam hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea, quod ergo Deus coniunxit homo non ſeparet Geneſ. 2. D. 23. Math. 19.

Spiritus autem à Spiritu facile diſſoluitur, quia in eſſendo eſt independens vnus ab altero, ſolumq; a Deo dependet, quæ reſponſa omnia ſunt meæ mentis, non alterius Doctoris.

Concludamus. Si Bartholus, vel Baldus voluiſſent irridere legibus contra-

Digitized by Google

contrarijs ſæpius ocurrentibus, & hinc Imperatori, fuiſſent exiſtimati temerarij ignorantes carentes priuilegio Doctoratus, ſic ergo iſte Barclaius, dum perquiſiuit apparentem contradictionem iſtius legis Pontificiæ Innocentij 3. & neſciuit concordare, ſed irriſione fuſus eſt contra legem canonicam, & legislatorem eſt Temerarius ruſticus publico apparitore morigerandus, eſt ignorans, perfidus impudens, & caret laurea, & priuilegio Doctoratus, & de Doctore per iſtam inſolentiam contra legem, & legislatorem ſupremæ poteſtatis euaſit priuatus homunculus abraſus omnium peripſema, & abominatio, & contemptus Tonſor Triremis.

Cap. XXX.

Barclaius repetit obiectiones ſuperiores cap. 27. 26. 21. ad 8. ſcilicet Pontificem poſſe excommunicare, non deponere Principem ob defectum in Religionem, neque poſſe abſoluere populos ab eius obedientia.

Barclaij rationes in iſto capite ſunt.

Pontifex arcere poteſt vt Paſtor Lupos à grege, modo, & poteſtate qua poteſt, ſed non modo, & poteſtate quibus non poteſt, ſed poteſt ſolum arcere excõmunicatione, non priuatione Regni, igitur non poteſt priuare quemp à Principum poteſtate, neq; ex cauſa hęreſis. *Ratio 1. Barclaij.*

2. Pontifex nihil valide poteſt præcipere, vel diſpenſare contra ius naturale, vel Diuinum, ſed Principes ſunt iure Diuino, & populi ei ſubduntur iure Diuino, igitur Pontifex non poteſt eos priuare poteſtate, neque ſubditos abſoluere a ſubiectione.

3. Ad deponendum requiritur ſuperioritas, ſed Pontifex non eſt ſuperior Regibus in temporalibus, ergo in temporalibus eos non poteſt deponere.

Ad primum Pontificem poſſe non ſolum excommunicatione, ſed etiam priuatione Regni temporalis arcere Principes effectos lupos, & vtcumq, auerſos à Deo, & inſidiatores religioni, obedientiæ Euangelij, ſiue mandatorum Dei, & viatoribus ad æternam vitam iam ſępius ſupra eſt probatum, & contrariæ obiectiones Barclaij diſſolutę cap. 4. per 29. argumenta, & cap. 22. per totum cap. 24. cap. 25. ad 1. & 2. §. neque eſt nouum cap. 26. huius reſponſi. *Solutiones ad 1.*

Ad 2. reſponſum eſt cap. 26. ad 3. & 4. & cap. 27. ad 1. contrariũ & cap. 21. ad 6. & 8. & cap. 22. ad 2. & cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. *Ad 2.*

Digitized by Google

& cap. 5. ſolutione ad 1. quo caſu Pontifex non diſpenſat directè ſuper ius Diuinum, ſed ſuper indiſpoſitionibus, & aduerſi diſpoſitionibus ad ius Diuinum repertis ex malitia in ſubiecto recipiente, vel geſtante poteſtatem, ſicuti indiſpoſito, in ſummo, organo, Medicus denuntiat receſſum animæ priuationem vitæ, quamuis vita ſit iure Diuino ideſt vt dicit Barclaius ius Diuinum imediatè à Deo, & Iudex nō abrumpendo ius Diuinum, Titium Latronem priuat vita, & ſi vita eius ſit iure Diuino ideſt anima eius immediatè à Deo etiam ſingulariter, quod dubitabile eſt de pluribus Regibus, licet in communi ſit certum Reges eſſe à Deo imediatè, et ratio eſt quia anima, & vita à Deo datur homini iure limitato, & conditionato, ſcilicet iuxta correſpondentes diſpoſitiones organicas, & ad benè recteq; viuendum, non aliter nec alio modo, & ita ius regale datur, perſonæ ad timendum Deū, & ſeruiendum eis mandatis, ſic, & non aliter, nec alio modo ſub Diuina cōminatione, et executione priuationis omnium bonorū, & in ſpecie Regnorum vt ſupra ſæpius cap. 26. ad 3. & 1.

Audite ergo ius Regium ſubiecto datur limitate conditionate, vt Deum timeat, obſeruet eius mandata, neq; eis indurate contrarietur in regimine, vel alijs actionibus, ſub pæna, & comminatione, & executione priuationis omnium bonorum, & iurium priuatorum, & publicorum, & in ſpecie Regni, & Regnorum in contrauentores vt ex præcitatis, Leuit 26. C. 14. ego Dominus Deus veſter, &c. à quo nullus homo eſt liber independēs) quod ſi non audieritis, nec feceritis omnia mandata mea, &c. vſq; ad G. 42. excluſiuè 1. Reg. 12. D. in fine, igitur timete Dominū, et ſeruite ei in veritate, & ex toto corde veſtro, &c. quod ſi perſeueraueritis in malitia, & vos, & Rex veſter pariter peribitis, & ca. 15. E. 24. pro eo ergo quod abiecisti ſermonem Domini abiecit te Dominus ne ſis Rex. 2. Paralip. 6. ib. non deficiet ex te vir coram me, qui ſedeat ſuper Tronum Iſrael, ita tamen ſi filij tui cuſtodierint vias meas, & ambulauerint in lege mea, 1. Paralip. 10. in fine Mortuus eſt Saul propter iniquitates ſuas, eo quod præuaricatus ſit mandata Domini, quod præceperat, & non cuſtodiuerit illud, ſed inſuper etiam pithoniſſam conſuluit, nec ſperauit in Domino, propter quod interfecit eum, & tranſtulit Regnum eius ad Dauid filium Iſai. Tolle cunctos Principes populi, & ſuſpende eos in patibulis contra Solem, vt auertatur furor meus ab Iſrael, quare hoc? quia fornicantes cum filiabus Moab in idem ſcelus traxerunt populū in num. 25. A. 3. Reg. 14. B. 7. vade, & dic, etc. & cap. 15. G. 29. 30. cumq; regnaſſet, etc. ibi habetur vaſtatio domus Regalis Ieroboam à Deo expreſſis verbis, et factis quia abrumpit legem Dei, et contra Regem Achab per Iehu, et Diuinum prænuntium 4. Reg. 9. B. 7. Vnxite E. 22. vſquè ad finem, et cap. 10. per totum. Ex quibus fit, cum Pontifex Euangelicus

Digitized by Google

gelicus ſit Dei Vicarius in capite ſuper cęteris hominibus pro inſtructione,& executione obedientiæ mandatorum Dei, ſcilicet Euangelij,& viarum,& viatorum ad æternam vitam,defenſiuus prædictorum à contrarijs Math. 16. quidquid ligaueris, &c. & ad hoc habeat cum poteſtate mandatum à Deo, Paſce agnos meos,&c. Ioan vlt. inuigilat & videt in ſubiecto geſtāte poteſtatē defeciſſe ex malitia ſubiecti illas præmemoratas limitationes, & cōditiones Diuini iuris Regij, & Regis, & oppoſitas illis aduerſas eſſe introductas ex malitia ſubiecti geſtantis poteſtatem, hinc ex ſua poteſtate, & mandato acceptis à Deo, & ſuo debito poſt tale iuditium,admonet vt reformetur ad conditiones allegatas Diuini iuris, quò non iuuante, declarat, & denuntiat in illo ſubiecto ob defectum conditionum Diuini iuris Regij,& introductionem ex eius malitia indiſpoſitionum contrariarum illis Diuinis, iam ius Diuinum Regium ab eo receſiſſe, & euolaſſe, illudq; ſubiectū eſſe priuatum illo iure Diuino Regio, ſicuti anima auolat a corpore indiſpoſito vltimo,& corpus remanet ob indiſpoſitiones ſuas priuatū anima, & vita, quæ eſt iure Diuino, vt tu accipis, ideſt immediate à Deo,& quia corelatiua ſunt ius Regium Diuinum, & non ius Diuinū Regium in ſubiecto ideſt perſona, & debitum, & non debitum ſubditorum ei, hinc declarato,quod in illa perſona non ſit amplius ius Diuinum Regium, ex neceſſaria correlatione eſt declaratum, populos cum cæteris illi perſonæ alios Regi non eſſe obligatos vllo iure Diuino ſubijci, vel obedire, ex quibus cōſtat Pontificē non ſoluere ius Diuinum, ſed ſolum declarare,& ſententiare in illa perſona non eſſe amplius ius Diuinum, ſed ab eo à Deo retractum fuiſſe,quod ei fuerat limitate,& conditionate conceſſum à Deo vt ſupra eſt probatū hic,&c. ob eiectionem a ſe ex ſua malitia illarum conditionum requiſitarum Diuini iurs Regij, & introductionem, & eſercitium, & retentionem oppoſitarum indiſpoſitionum, & actorum contrariorum conditionibus,& viuificationibus Diuini iuris Regi à Deo volitis in ſubiecto cui, &c. vt ſupra hoc reſponſo.

Ad 3. iam reſponſum eſt ex reſponſo ad 2. hu. & ex præcitatis ibi, & cap. 21. ad 8 quod eſt concluſio totius cap. 21. hu. reſponſi, & cap. 26. in fine, & cap. 4. per 29. argum. & reſponſo ad 1. & poſt ſolutionem ad 6. & cap. 25. ad. 2. §. neq; eſt nouum. Dicatur ergo vtique ad deponendum requiritur ſuperioritas deponentis ſuper deponendo in eo ordine, quo deponendus eſt; At qui Pontifex Euangelicus non ſolum eſt ſuperior, ſed eſt poteſtas ſuperior poſt Deū ſuper quibuscūq; poteſtatibus polyticis etiam ſupremis, nedum in ſpiritualibus,ſed etiā in temporalibus,per attingentiam tamen temporalium cōtra ſpirituale, & per directionem, & correctionem eorum ad obedientiam Euangelij,& vitam æternam,& per directionem etiam deſtructionem *Ad 3*

eorum

eorum, ſi per admonitiones reformari renuant, & perſiſtant per tem-
poralia contraire, & ſe opponere vijs, & viatoribus ad æternam vitã:
hoc enim pacto, & ordine Deus fecit eum ſibi Vicariũ, & dixit ei quid-
quid ligaueris ſuper terram, &c. eo ſcilicet modo narrato, &c. Math.
16. & dedit ei mandatum Paſce agnos meos, Ioan. vlt. eo modo nar-
rato, a qua poteſtate collatã, à quo mandato non conſtat in Euange-
lio Saluatorem excepiſſe, vel Reges, vel alias poteſtates per directio-
nem, & correctionem eorum ad æternam vitam, & vbi opponuntur
med js, & viatoribus ad æternam vitam, quod fuſius ſæpius ſupra ex-
probatum cap. 21. ad 8. & ſupra alibi, cuius figura expreſſa in Teſta-
mento veteri adæquata propria habetur, nam Moyſes, & Aaron am-
bo Eccleſiaſtici tunc vt pote de Tribu Leui Exod. 2. A. poſtquam à
Deo deputati ſunt legati, & ſuſceperunt mandatum ad Regem Pha-
raonem, & ad filios Iſrael pro Ducatu populi Dei ab eius poteſtate ad
finem Diuinæ vocationis denuntiato prius Diuino mandato Regi, ip-
ſo præmonito, indurato perſiſtente, à Deo inualuerunt ſuperiori po-
teſtate ſuper Rege, & Regno per potentiam imperij temporalem re-
ſiſtente, & repugnante executioni Diuini mandati, vt vterque ſtatum
eius, gentem, & Regem ipſum tempora iter vaſtauerint iuſte, & Deo
placenter, & tandem Regem Regno, & vita priuauerint, & tamen
illi erant ſolum Eccleſiaſtici Teſtamenti veteris, & legati Dei in illis
vmbris, & hic ſumus in propoſito de Pōtifice Euangelico legato Dei,
& amplius eius Vicario, in quem eſt tranſlatum reformatum, & auctũ
Sacerdotium cum poteſtatibus, & legationibus Diuinis, ac mandatis
Teſtamenti veteris, cum Deus in Euãgelio compleuerit illas vmbras,
& legem, non euacuauerit, non reiecerit Math. 5. B. 17. Lucas vlt. G.
ad Rom. 15. A. 1. ad Corint. 10. C. 11. 12. ad Hebr. 9. G. 23. cap. 1.
per totum, cap. 10. A. cum ſeq. cap. 11. A. B. C. D. cap. tranſlato de
conſtit. in decretalibus, vide ſupra cap. 4. ad 1. & poſt ſolutionem ad
6. ibid. &c. & præcipue per 29. argumẽta ibi, & cap. 25. ad 2. & hoc
cap. 30. ad 2. cap. 27. ad 1. cap. 26. ad 3. & 4. extra ca. 2. & 3. poſt 28.
additis, & 29. cum additis tit. 2. de Sacerd. & Imp. operis noſtri & ca.
31. tit. 4. cap. 10. tit. 1. cap. 13. tit. 2. de Sacerdotio. & Imperio ca. 5.
cum addito tit. 4. eod.

Iterum ad 2. & 3. argumentum reſpondeatur. Pontificem et eſſe
ſuperiorem in temporalibus Regum mutando, vbi mutatio eſt ad Dei
maiorem gloriam, et fidelium firmitatem, et poſſe diſpenſare, et muta-
re ius Diuinum conditionatum, vbi mutatio meliorat Dei, et fidei ſer-
uitium. Nam dius feſtus die ſeptimo erat iure Diuino, ideſt expreſſo
Dei mandato Exod. 20. B. 10. et tamen Apoſtolica Sedes tranſtulit,
et mutauit diem feſtum de die ſeptimo in octauum, ad damnandam Iu-
deorum obſtinationem, et ad gloriam Reſurrectionis Saluatoris, quæ
eſt

eſt maior, quam finis operum corporalium Saluatoris die ſeptimo. Sic & Apoſtoli abrogarunt Circoncisionem, quamuis hæc fuiſſet iure Diuino. Exod. 4. F. 24. quia liberior eſt fides per Baptiſmum, illa abiecta. Act. 15. B. 7. E. 28. Ita quoq; Paulus Apoſtolus diſpenſauit 1. ad Corint. cap. 7. C. 12. 13. coniugium fidelium cum infidelibus, & ita Pontifices diſpenſat, quamuis in Deut. cap. 7. A. 3. tale coniugium fidelium cum infidelibus fuiſſet iure Diuino, ideſt expreſſo mandato à Deo prohibitum, ob lubricitatem tunc populi in ſcelus idolatriæ, quę ita non eſt in Chriſtianis.

Cum ergo Reges ſint iure Diuino conditionato, & plures eorum aliquando deprauentur contra religionem in pernitiem populorum, ſicuti Saul, Ieroboã, &c. & melioretur ad extra Dei honor, & contutetur magis ſalus æterna hominum ex abiectione eorum, & inductione meliorum Principum, ſicuti ex depoſitione Regis Saul, & ſubrogatione Dauid in Regem 1. Reg. 17. F. 28. cap. 16. C. 13.

Hinc Pontifices habent Diuinam poteſtatem, & mandatum ſubſtãtiale congenitum cum poteſtate. Math. 16. C. Ioan. vlt. B. C. Paſce agnos meos, & fuiſe ſupra mutandi eorum, alias, ius Diuinum, & ab eis auferendo, & eos poteſtate priuando, ob eorũ prauitates contra Deũ, & legem, & meliores inducendo ad regimen, vel iubere vt illi ad quos pertinet, alios in Principem eligant ad Dei maiorem gloriam, & populi ſalutem.

Cap. XXXI.

Barclaius excitat inſolentem populi allocutionem dialogicam in modum argumenti ad Pontificem. Pontifex reſpondet ei.

Barclaius concludens ſuperius dicta interponit dialogum populi ad Pontificem tanta temeritate, & diſſolutione, vt repręſentet Populum conuincere Pontificem, & Pontificem confuſum obmuteſcere eſtq; iſte dialogus argumentatiuus tota ſumma pręcedentium aſſertionum Barclaij per cap. 30. quas cum præcedentibus nos, & ſoluimus, & contrarium contra omnes propoſitiones, & prætenſas rationes, & fines eius probauerimus, conſequenter, & hunc dialogiimum populi refrangimus, & Pontificem adducimus ſalutaria populo dicentem, deuium corigentem ad ſalutem, reſiſtentem correctionibus minitantem ruinam æternam,

Pater Sancte nequaquam es Rege noſtro ſuperior in temporalibus, *Populus.*

eiq; non potes obſequium temporale quod illi præſtamus impedire?

Pontifex. Supra cap. 30. reſponſo ad 3. & ca. 21. ad 8. & cap 4. ad 1. & poſt 6. & per 29. argumenta ibid. & alibi.

A Deo ſum poteſtas ſuperior etiam in temporalibus veſtro Regi per directionem, correctionem eius, & veſtrum ad obſeruantiam Diuinorum mandatorum, ad ſalutem æternam, & per defenſionem mediorum, & viatorũ ad illud æternum a quibuſcumquè contrarijs, ſiuè ſpiritualibus malis, ſiue temporalibus, hac ratione dicente mihi, non illi Saluatore, & conferente poteſtate, quodcumq; ligaueris ſuper terram, erit ligatum & in Cœlis Math. 16. & inſuper mandante. Paſce agnos meos, & oues meas. Ioan. vlt. à quibus non excepit temporalia Regnũ ſed hæc ſubiecit mihi ſicuti obligauit vocauit, citauit ea ad obſeruantiam Diuinorum mandatorum, & vitam æternam; Totum Euangelium; Quorum Deus figuram viuam expreſſit etiam in Teſtamento veteri; dum Moyſen, & Aaron fratres ambos Eccleſiaſticos Exod. 2. A. 1. B. 10. in num. 26. G. 59. delegauit mandauit ad filios Iſrael, & Regem Pharaonẽ pro ducatu populi ad terminum diuini mandati Exod. 6. B. 13. cum ſeq. vſq; ad 15. qui adeò fuerunt ſuperiores Regi, & Regno Ægipti in temporalibus, vt dum cognouerunt Regem per Imperium temporale reſiſtere executioni Diuini mandati, cladibus temporalibus vaſtarunt Regnum eius, & Regem, & tandem ipſum Regno, & vita priuarunt, ob defenſionem executionis Diuini mandati a reſiſtentia, & impugnatione eius tẽporalis poteſtatis Exod. 7. vſq; ad 15.

Et Deus Ioſue electum à ſe Deo in magnum Principem vt pote ſucceſſorem Moyſi ita ſubmiſit cum populo, & tota multitudine Eleazaro ſupremo Sacerdoti, vt mandauerit ei, & ſubditis eius ingredi, & egredi ad verbum illius ſupremi Sacerdotis in num. 27. D. vſq; ad finem, & conſtat Sacerdotium illud vetus, ſicuti ſacrificium translatum melioratum, auctum, & completum, per Saluatorem, in Sacerdotium Euangelicum, & ſacrificiũ fuiſſe Math. 5. B. Lucas vlt. C. G. ad Heb. 9. G. 23. cap. 1. & 10. & 11. 1. ad Corin. 10. C. 12.

Proinde iure Diuino religionis preualente cap. 22. hu. ad. 2. Leuit. 26. C. 14. vſq; ad G. 1. Paralip. 10. D. 1. Reg. 12. D. in fine, & cap. 15. E. F. 3. Reg. 14. B. C. D. & cap. 15. G. 30. & munere meæ poteſtatis poſſum, & debeo priuare perſonam veſtri Regis poteſtate, vbi nocet, vel periculoſus eſt nocere religioni, depellit à ſe obſeruantiam mandatorum Dei, & auerſus à Deo pergit ad æternam damnationem, & conſequenter ſententiare, vos nullo iure Diuino, nulloue debito teneri ad obediendum, & obſequendum ei, ſicuti proiecto Rege Saule à iure poteſtatis, populi, & ſi ei obediſſent, non tenebantur obedire, & obſequendo, malè faciebant, premittendo in hoc honorem falſum Regis deiecti à Deo, non amplius Regis, maieſtati, & reuerentiæ Diuinę prolatæ viſibiliter ſententię per Samuelem Dei Nuntium contra ipſum Saul, antea, non tunc Regem.

Cur

Cur nos facere prohibes, quod Deus nos facere imperat. *Populus.*

Numquam Deus imperauit vobis, vel alijs obedire Regi ob ſua ſcelera repugnanti iuri Diuino, & Diuinis mandatis, & vitæ æternæ, ſententialiter priuato à Deo inuiſibiliter, & per me eius Vicarium viſibiliter omni poteſtate, & honore, numquid Deus imperauit populo obedire Regi Pharaoni reſiſtenti executioni Diuini ei denuntiati mandati, tantum flagellato ruinis, terroribus à Moyſe, & Aaron? Exod. 7. vſq; ad 15. numquid Deus mandauit populo obedire Ieroboam Regi reducenti eum à vera religione ad idola? 3. Reg. 12. in fine cap. 13. A. cap. 14. B. C. D. cap. 15. G. 30. mandauit quidem tibi Deus obedire Regi pergenti per Diuina mandata ad vitam æternam, oppoſitum autem & ſi quandoquè tollerauit, non mandauit tamen Deus 1. Reg. cap. 15. vſquè ad finem ex propoſito ſuo. *Pontifex.*

An quia tuum eſt voluntatem Dei in lege Diuina, & ſcripturis Sanctis comprehenſam interpretari. *Populus.*

Ex hoc, & ex alio, quia à Deo non habeo ſolum munus interpretis Diuinæ mentis expreſſę in Sacris litteris, ſed etiam habeo poteſtatem iuditialem executiuam ſuper cunctis ad obſeruantiam Euangelij, & contentorum ad vitam ęternam, & habeo mandatum paſcendi, hoc eſt inſtruendi, regendi, & corrigendi per Euangelium ad vitam æternam vniuerſos homines, & depellendi contraria, & formidoloſa, & nociua prædictis Ioan. vlt. & 10. A. C. ſupra ſæpius hoc reſponſo. *Pontifex. Math. 16. & cap. fin. in fine.*

At non eſt tamen illa interpretatio adhibenda, quæ legem penitus euacuet, & mandatum deſtruat? *Populus.*

Non eſt tuum docere me, & me iudicare, ſed à me doceri, & iudicari debes ideo valde peruicax, & infronitus es, ſed tamen verum eſt, quod dicis, non quia dixiſti, ſed quia aliunde eſt verum. *Pontifex. Mat. in fin. Lucas 10. C. 16.*

Non eſt ergo contra Dei legem, mandatumuè, me priuare iure poteſtatis, & Regno ob ſcelera contra Diuina mandata perſonam portãtem Regnum, monitionibus meis induratum, ſed hoc eſt conquadratum, cõfiguratum Diuinis geſtis, & denuntiationibus Diuinorũ Nuntiorum expreſſis in ſacris literis, nam Deus ob ſcelera contra Diuina mandata priuauit Regno Saul, & Samuel denuntiauit in faciem eius talem priuationem 1. Reg. 15. D. E. 6. Deus priuauit Regno Achab, & extirpauit ſemen eius ob eius delicta cõtra religionem, & Elias Dei Nuntius talem priuationem ob talem cauſam eidem intimauit, 3. Reg. 21. E. 19. 4. Reg. cap. 9. & cap. 10. Ahias contra Regem Ioroboam 3. Reg. 14. C. D. E. Iehu Propheta denuntiauit priuationem domus, Regiæ Baaſa de Regno ob eius ſcelera 3. Reg. 16. A. B. C. D. Eliſeus ſententiam priuationis ſolij Regalis contra Regalem ſtirpem Regis Achab 4. Reg. 9. & cap. 10. publicauit, & comminatus eſt. Deus voce ruente de Cœlo priuauit Regno Regem Nabuchodonoſor, & pro-

iecit ad beſtias, Daniel ei denuntiauit Daniel 4. & tandem Ieremias, & alij Diuini Nuntij priuationem libertatis, & Regni contra vltimos Reges, Iuda, et Iſrael denuntiarunt 2. Paralip. cap. fin. Ierem. ca. 25. & cap. 26. & 27.

Luc 10. A. Ego autem ſum Dei Nuntius in termino, ſed pluſquam Dei Nuntius, cum ſim Dei Vicarius Math. in fine, & cap. 16. Ioan. vlt. C. 16.

Populus. Si quid dubij, vel obſcuri eſt in lege Diuina ad Sedem Petri, ideſt ad Sedē, quā tu nunc tenes interpretationē veritatis accepturi confugimus, quod autē per ſe clarum eſt, id nulla interpretationis luce indiget.

Pontifex. Mat. 23. A. & cap. fin. in fine et 21 C. 25. Ex quo ſucceſſiſti in ſedem, & Catedram Moyſi, & B. Petri? & quādo nam Deus tibi demandauit, euntes doc e te omnes gentes? quod tāta impudentia relaberis ad me redarguendum in materia ſacrarum literarum, & mihi docenti, regenti te ad ſalutem reſiſtis. propterea tātæ ſuperbiæ tuæ prima pœna eſt cęcitas, vt falſum pro vero teneas contumaciter, tenebras pro luce palpes, Iſa. 6. Math. 13. B. 12. ca. 15 B. 14. ſicuti accidit populo tumultuanti contra Moyſen, & Aaron vtrumq; Eccleſiaſticum Exod. 2. A. obijcienti. Vos populū Dei occidiſtis? cum tamen non Moyſes, & Aaron, ſed eorum rebellio populo cladem tantam intulerit in num. 16. F. 42. E. 35. &c. En iam dixi imediate clarum, & frequens eſſe in ſacris litteris Deum priuaſſe Regno Reges ob eorum inobedientiam, & ſcelera contra Diuina mandata, & hanc ſuam ſententiam inuiſibilem fuiſſe viſibilem auditam factam per Dei miniſtros palam eam denuntiantes, & propterea dū ego vti Dei Nuntius, imo, & Vicarius Mat. 16. cap. fin. in fine denuntio

Supra imediate reſponſo Pontificis Populo. ſententia priuationis Regni contra Regem ob ſuam incorrectam malitiam eſſe à Deo, & per me vti eius Vicariū ex eo, non ſoluo legem, vel mādatum, ſed conſeruo, et ſequor Dei geſta, & denuntiationes miniſtrorum Dei priuationis Regnorum contra Reges iniquos à Deo.

Populus. Cum Dominus, & Saluator noſter iubeat nos reddere, quę ſunt Cæſaris Cæſari, quæ ſunt Dei Deo, & per Apoſtolum principibus, & poteſtatibus ſubditas eſſe, & dicto obedire, tuum eſt nobis declarare, quę ſunt Cæſaris, ideſt, quæ à nobis Regi noſtro debentur, et quæ ſunt Dei vtiq; reddamus, & in ea diſtinctione libenter tuam vocem audiemus, at cum dicis nolite quicquam dare Cæſari, ſeu Principi veſtro reddere, contradicis Chriſto, & proindè vocem tuam non audiemus.

Pontifex. Iam video te tanquam aſpidem ſurdum obturaſſe aures veritati, & te vocem Paſtoris non audire, ſed blandiri Lupo perſonanti tibi faciē Paſtoris ob conſenſum tuum. Dicas mihi, cum iam te mihi parem facis diſputando, redarguendo, damnādo mea cōſilia? Poſtquam Samuel

1. Reg. 7. C. 10 cap. 15. E. F. 29. miniſter Sacer Dei ſententiam denuntiauit priuationis à Deo Saul de Regno, numquid populus Dei mandato tenebatur ei dare tributū? ſi ita dicis, igitur Dei mandatum erat contra Dei ſententiam prolatā

per

per Samuelem priuationis iuris Regij contra Saul, nam tributũ legitimum habet relationem ad legitimam poteſtatem, & mãdatum à Deo de ſoluendo tributum ſupponit mandatum Regis inſtituti conſeruati, at ſi Deus priuauerat iure Regio,& Regno Saul,& hoc notificauerat populo per Samuelem, igitur per hoc à populo abſtulerat mandatum de ſoluendo tributum Sauli. Si ergo populus poſt illam ſententiã Saul ſoluebat tributum, hoc gratis prẹſtabat ex ſe,abſq; Dei maudato, imo contra Dei ſententiã, qua priuauerat Saul Regno, ſi enim Saul erat à Deo priuatus Regno,& ita denuntiatus populo per Samuelem, igitur notoriè,& certo non erat amplius Rex, ſed priuatus homo, igitur obedientia ei à populo non debebatur propterea Cæſari legitimo Principi à Deo permanenti tributum eſt ſoluendum ex Dei mente; at Cæſari, ob eius ſcelera, contra Diuina mandata, inuiſibiliter depoſito à Deo, viſibiliter vero denũtiato depoſito à Regno per Dei Sacros Miniſtros tributum non eſt ſoluendum ex Dei mandato, ſed ſolum ex veſtro iniquo arbitrio, qui magis adhæretis non Regi pro Rege, quã Diuinæ ſententiæ priuationis eius de Regno viſibiliter denuntiatæ per Dei Nuntios, quorum ego Dei Vicarius ſum terminus, et nedum Dei Nuntius, ſed Vicarius ſum Math. 16. C. et cap. fin. in fine, et cap. 5. B. 17. Math. 10. A. 5. D. 40. Ioan. 13. C. 20. Lucas 10. A. C. 16.

Fatemur quidem, et profitemur ſanctitatis tuæ expoſitioni, atquè interpretationi in lege Diuina locum eſſe, ſed eam non admitti aſſerimus, quæ facit, vt ius naturale, vel Diuinum ſit ludibrium, et penitus contemnatur, veluti ne a re de qua agitur aberremus, iubemur Principibus, et poteſtatibus obedire, tuas huius mandati explicationes, et reſtrinctiones, quæ modo mandatum ipſum non extinguant tanquam filij obedientes libenter ſuſcipimus, veluti cum inde nullam parẽdi obligationem oriri Regibus dicas, niſi in ijs, quæ ad temporalem eorum iuriſdictionem pertinent, ſpiritualia omnino Chriſti Vicario, atq; Eccleſiæ reſeruanda eſſe, item cum admones non eſſe obediendũ Regi in eo quod contra ius Diuinum, vel naturale imperat, aut quod alioqui bonis moribus aduerſatur, at quando ſimpliciter, et abſolutè præcipis ne noſtro legitimo Principi, eiuſq; monitis mandatis legibuſquè vllo modo pareamus, præcepto tuo obedire non poſſumus, quia hoc non eſt mandata Dei interpretari quod ſanctitati tuæ conceditur, ſed penitus antiquare, et abrogare, quod nullo modo potes. *Populus.*

Miſereamur impio non diſcet iuſtitiam, in terra ſanctorum iniqua geſſit Iſaias 26. iam video te cum cẹcitate, et ſurditate illuminationi, et voci Dei reſiſtentem maledictionem à Deo recepiſſe, vt mortui ſepeliant mortuos Math. 13. B. 12. et cap. 15. B. 14. quoties redicam tibi, et nõ percipies? loquor homines an lapides? ius Regale eſt a Deo conditionatum ad ſui timorem, et obſeruantiã mandatorum perſonæ *Pontifex.*

Digitized by Google

recipienti,& geſtanti poteſtatẽ ſupra cap. 30. ad 2. cap.27. ad 1. cap. 26. ad 3. & 4. cap. 21. ad 8. cap. 3. poſt ſolutionem ad 9. cap. 5. ad 1. cap. 4. ad 1. & poſt ſolutiones ad vlt. & per 29. argum. propterea deficientibus his conditionibus in tali perſona ex prauitate voluntatis eius, primum ius Diuinum retrahitur, & aliud ſubintrat à Deo, quod ſcilicet talis iniqua perſona ſit ipſo iure,& facto Diuino priuata quocumq; iure Diuino,& naturali poteſtatis,& Regni,& redditus,& proiecta in numerum priuatorum,& ſubditorum hominum, Leuit. ca. 26. C. 14. vſq; ad G. 1. Reg. 12. in fine,& cap. 15. D. E. F. 1. Paralip. 10. D. 17. 2. Paralip. 6. 16. 3. Reg. 4. B. 7. C. D. cap. 15. G. 30. 4. Reg. cap. 9. B. & cap. 10. per totum Daniel 4. E. F. G. proinde cum ego vti Dei Nuntius ad conformitatem huius Diuinę mentis,& geſtorum eius denuntio,& ſententio talem perſonam ob iniquitates ſuas contra Diuina mandata,non conſtrare amplius illis conditionibus Diuini Regij iuris,ſed repugnantibus illi ſuperbire,& ob id eſſe priuatam primo

Math. 16. Ioan. vlt.

à Deo inuiſibiliter iure Diuino Regio,& Regno, eiuſq; ſententiã ego manifeſto,& denuntio,& amplius poteſtate iuditiali qua cõſto à Deo ſuper his vt ſpirituale per temporale offendunt, eandemq; perſonam priuo iure Regio vti repugnantem incapacem eius,non ſoluo,neq; ad ludibrium duco ius naturale,vel Diuinum, ſed vtrumq; teneo, conſeruo, libero, & defendo à ſubiecto indigno incapaci, repugnante ei, & priori iure Diuino recedente à tali indigno repugnante ei ſubiecto, vtor ego altero ſub intrato iure Diuino,quo talis perſona indiſpoſita incapax ob ſua ſcelera ad primum ius Diuinum, eſt priuata, & proiecta à priori habito iure Diuino Regio, quo dato ceſſat, & eſt extinctũ iure Diuino omne debitum ſubditorum ad Dei obediendum,cum iure Diuino careat ob ſua ſcelera poteſtate,& Regno,quæ ei ſolum fuerãt donata, vel mutuata potius à Deo non abſolutè, ſed conditionaliter vt Deum timeret, legem obſeruaret, vel ad eum violatam per voluntariam pænitentiam reformaretur ſupra in margine.

Populus.

Chriſtus cum claues Regni Cœlorum Petro tradidit non dedit ei poteſtatem faciendi de non peccato peccatum?

Pontifex.

Vtiquè quando Deus dedit claues Regni Cœlorum B. Petro, non dedit ei poteſtatem de non peccato faciendi peccatum,ſed bene dedit poteſtatem peccatores impęnitentes publicos contra Euangeliũ Dei puniendi poſt correctionem, ſi correctionem recuſarunt, nam Deus, cuius opera maximè in ſummis rebus ſunt perfecta, ſi dedit poteſtatẽ B. Petro dirigendi homines (a qua vocatione non excipiũtur Reges) ad Regna Cœlorum,dedit per coincidentiam eidem poteſtatem ſuper iiſdem ad tenenda media, quæ eſt obedientia Diuinis mandatis,& cõſequenter ad puniendum proteruos renuentes, imo abrumpentes talia media, & ſua prauitate cęteros ſeducentes ab illis medijs. Ideoquè ve-

Mat. 16. & cap. 18. C. 17. Ioan vl. Act. 5. A. B.

ſtros

Digitized by Google

ſtros Reges, qui à Deo obligantur ad obedientiā mandatorum Dei, & vocantur ad Regna Cœlorum, & contumaciter, & indurate mandata Dei frangunt, obedire eis recuſant, nec monitionibus reformantur ad pœnitendum, ex Diuina poteſtate poſſum, & debeo remouere à regimine, ne ſuo contagio cæteros commaculent ad perniciem æternam, & hoc faciendo, legem vel Dei mandatum non ſoluo, ſed defendo, & iura Diuina, & mediorum, & ſupremi finis fracta ab iniquis Regibus vlciſcor contra impios Reges Deo rebelles, Miniſtros Sathanæ, Deo hoſtes, vt maximum ius Diuinum; quod eſt in obſeruantia Diuinorum mandatorum præualeat, & violatores eius proterantur, ſic exigente iure Diuino Creatoris Redemptoris, & vniuerſæ rectæ naturæ Deo deſeruientis, non repugnantis armabit Deus creaturam ad vltionem inimicorum Sap. 5. D. 18. numquid non me armauit ſuum Vicarium adultionem contra eos, accipiet armaturam zelus illius, numquid ego ſum Paſtor Mercenarius reprobatus à Deo, Ioan. 10. & cap. vlt. qui non habeam zelum eius Sāctę Legis contra proteruos violatores eius? habuit Elias zelum Dei, & ſuæ Sanctæ Legis violatæ contra Regem Achab 3. Reg. 18. cap. 19. D. 4. Reg. 2. B. 12. & Miniſtros eius, & laudati, & glorificati ſunt à Deo, & Matathias ſupremus Sacerdos cōtra Regem Antiochum, 1. Machab. 2. & ego Vicarius illius Altiſſimi dormitabo, & non vlciſcar contra Reges impios violatores impenitētes Diuinæ Legis? & ſi vlciſcar contra eos, ero damnatus à vobis impijs, ſi in exemplis illorum veterum Sacerdotum ſimilia agentium ſum a Deo approbatus, & glorificatus?

Nos ergo communem cannoniſtarum doctrinam in hac parte ſequimur, qui dicunt mandato Papæ non eſſe parendum, ſi vel iniuſtum ſit, vel ex eo multa mala ſeu ſcandalum veriſſimiliter eſt futurum, aut turbatio ſtatus Eccleſiæ, vel Reipublicæ Chriſtianæ oritura, & ideo ſi Papa mandaret aliquid quod eſſet contra ſubſtantiam ordinis, ideſt quod repugnaret regulæ ab eis profeſſæ, vt interpretatur Felinus in cap. accepimus de fide inſtrum. & cap. ſi quando de reſcriptis, non teneretur ei obedire, vt idem Innocentius docet in cap. re Dei, de ſimonia, quā refert, & ſequitur Martinus de Corracijs in tractatu de principibus queſt. 408. & Felin. in dicto cap. ſi quando, & dicto cap. accepimus. Quanto igitur minus debent Regum ſubditi Pontificem eos ab obedientia iure Diuino, & naturali Regi ſuo debita, & arctiſſimo iuris iurando fædere ſancita retrahere conantem audire? *Populus.* *Ex cap. 26. propoſitione 2. & reſponſo ad 2.*

Iam te video in tua malitia induratum, nolle cedere Spiritui Sancto, ſemper ad idem poſt tot reſponſa, & effuſam lucem tibi remeantē, ſicuti Dæmonem ſemper reflexum ad primum, & ſi damnatum ſui propoſitum. Deus ergo nō inſtituit, nec potuit inſtituere aliquem in Regem iure, vel facto, repugnantem ſuę maieſtati, & mandatis, cum Deus *Pontifex.*

non

Digitized by Google

Supra præcedentibus reſponſis cum locis Sacris ibi citat. ca. 30. ad 2. ca. 26. ad 3. & 4 ca. 27. ad 1. cap. 21. ad 8. ca 21. ad 6. ca 4. ad 1. et poſt 6. fusè per rationē expoſitam. & 29. argum. ca 22. ad 2. cap. 3. poſt ſolutionē ad 9. hu. reſponſi &c.

non poſſit ſibi repugnare Deo, ideo omne ius Diuinum, & naturale Regum eſt conditionatum in perſona cui tribuitur, ad Dei timorem, honorem, & ad obſeruantiam mandatorum eius, ideoquè ſi repugnet Diuino honori, vrgeat contra Diuina mandata, & induratè perſiſtat in tali ſcelere, eo ipſo ex illa conditione iuris Diuini ceſſante ex prauitate ſubiecti, ſic exigente iure Creatoris, & Redemptoris, & debito creaturæ, talis perſona remanet priuata iure Diuino poteſtatis, ab eaq; vti ab informi monſtruolo repugnante ſubiecto iam receſſit ius Diuinum Regale, ſicuti ab organo corrupto recedit anima, quæ eſt iure Diuino, quia imediate a Deo procedens, quę a Deo fuerat conceſſa ſolum organo diſpoſito, & iam cum debitum populorum ad Regem ſit correlatiuum ad veritatem poteſtatis, & iuris poteſtatis perſonæ, ſequitur tale debitum ab eodem iure Creatoris, & debito creaturę erga creatorem eſſe ablatum, & extinctū à populis ad receſſum, ad priuationem memoratam iuris Diuini Regij a perſona Regis indiſpoſita repugnante ei ob ſuas iniquitates, & ideo cum ego habeam a Deo poteſtatem, & mandatum ad cuſtodiam, & defenſionem mandatorum Dei, & ad promotionem, & executionem omnium hominum, nullo excepto, ſi ſit homo, ad obſeruantiam eorum, & ad Dei honorem, & timorem, ſequitur quod concurrente, & iure Diuino, imo mandato, & poteſtate Diuina, & iure creaturæ obſequioſo ſuo Creatori poſſim, & debeam manifeſtare, & denutiare tales perſonas, quas Reges appellatis eſſe a Deo priuatas, & ſpoliatas quocumq; iure poteſtatis ſiue Diuino, ſiue naturali, & ex poteſtate Vicaria mea eas amplius ſententialiter priuare ob ſua ſcelera in Deum, & legem eius, & ita populos nullo amplius debito obligari ad illos quos priuatos a Deo, & à me conſtat omni iure poteſtatis ob eorum ſcelera, ſic exigente iure Creatoris Redemptoris, & creaturæ debito erga ſuum Creatorem.

Mat. 16. & cap. fin. in fine Ioan vl.

Sup. cap. 26. ad 2.

Vbi autem allegas contra me canoniſtas, non te pudet allegare doctores, qui ſunt doctores ex ſequela, & obſequio erga legiſlatorem ſuum, contra me ſuum legiſlatorem, prætequam vel falſum ex eis allegas, vel illi errant quia ſcandalum, & perturbatio non euenit a cenſura Eccleſiaſtica, ſed ex peruerſitate Principum, & aliorum reorum, qui non aſſentiunt corrigi ad ſalutem æternam, ſed furore tumeſcunt, quia aſſueuerunt diabolo, non Deo adhęrere, ideo illa cenſura eſt obſeruāda illis datis. Videte Elias ſicitatem per annos in Regnū Achab ob ſcelus idolatriæ Regis, & Regni mandat 3. Reg. 17. A. ò quanta perturbatio Regni, quanta mala, quot ſcandala? numquid Elias iniuſtus, ſententia, & cenſura eius iniuſta, an Rex cum Regno impij apoſtatę? certe Rex, & Regnum, non Eliæ cenſura; Tu hanc inprobationem contra cenſuras Eccleſiaſticas ex ſcandalo, & perturbatione ex malis Regni didiciſti ab apoſtata Rege Achab, dicente contra Eliam,

Tu

Tu ne es ille, qui conturbas Iſrael? & ille (ſcilicet Elias) ait, non ego turbaui Iſrael, ſed tu & domus Patris tui, qui dereliquiſti mandata domini 3. Reg. 18. C. 18. & Elias reſpondet ſuæ improbationi, quam eduxeras ex ore Regis Achab hæretici, imo & apoſtatæ, reſpondeat præter Eliam etiam Deus audiſti illum tumultum Principum, & populorum renuentium obedire cenſuræ, & actis, ne dum Moyſi vtiquè Eccleſiaſtici Exod. 2. A. ſed etiam Aaron ſupremi Sacerdotis in num. 16. E. Fi nunquid iniquitas populi, & Principum, an Moyſi, & Aarō? Deus deciſit quæſtionem, Principes, & populos tumultuarios contra Aaron, & Moyſen flamma cōſumpſit, illas autem glorificauit obumbrando eos Diuina gloria ad oſtium tabernaculi, igitur cum ſcandala tumultus, mala proueniāt ex iniquitate Principum renuentium Sacerdoti ſummo obedire cenſuris eius eſt adhærendum, & acta Principum cenſuratorum cum illis damnatis damnanda.

En Lupus in grege, Paſtor acurrit, & arrepto hoſtile Lupum aggreditur, ferit, ille furit, fugit, confundit gregem, à quo hæc perturbatio, ſcandalum, & mala? a Paſtore acurrente ſaluante, anà Lupo incruſo in gregem? ſi non es inſenſatus dices euenire a Lupo, non a Paſtore, ergo Paſtor debet relinquere lupum in grege, & reducere gladiū & haſtam, propter exortum ſcandalum, malum, & perturbationem in grege? O inſenſati, quis faſcinauit vos non intelligere verba ſalutis, ſi rumor, ſi tumultus, ſi malum gregis eſt a Lupo illapſo in gregem, & ſalus eſt a Paſtore percutiente, & eijciente Lupū à grege, prorſus grex debet adhærere Paſtori ſaluanti, non Lupo inſidianti, & perturbanti, & mactanti.

Si ob eam cauſam nobis iubes Regis noſtri iugum abijcere, quod per obedientiam ei exhibitam bonum ſpirituale periclitatur, reſpondemus id quid quid mali eſt ex quodam accidente euenire, ſiue per accidens fieri, malum enim bonō, & bonum ex malo per ſe oriri non poteſt. Accidens autem illud dolenter ferimus, ſed impedire non poſſumus, nos officium Regi debitum Dei iuſſu perſoluimus, & ſecundum patientiam boni operis gloriam, & honorem, & incorruptionem quęrimus, ille ſi debito ſibi obſequio, & tanto Dei beneficio abutatur, Deum ſupra ſe Iudicem ſentiet ſe vindicem accerrimū, nobis non licet officium deſerere, & Dei mandata præterire, vt bonum inde quantumuis magnum conſequatur, ne eam quam Apoſtolus annunciat damnationem ipſi nobis acquiramus. *Populus.*

Tu contendis obſtinatione eadem ſemper repetendo, quæ iam ſæpius effuta luce Diuina ex ſacris mandatis, & geſtis Dei, & Nuntiorū Dei, & ex poteſtate, & mandato nobis à Deo datis diſſipauimus, & tu tanquam canis reddis ad vomitum, & euomitum iterum reaſumis, vt reuomas. *Pontifex.*

Solum

Solum in iſta repetitione Ateiſmum contra Diuinam iuſtitiam effudſti adiectum, dum malum quodcumquè ex accidente quodam euenire aſſeris, & ita non ex voluntate peccatoris, quo dato, nullus peccabit, quia peccatum eſt ex propoſito voluntatis, non ex mero accidẽte, & ita nullus merebitur pænas nec in hoc Mundo, nec in alio, quia nullibi peccabit, cum malum quodcumquè ex te proueniat ex quodã accidente, & ita nullum ex propoſito voluntatis.

Vbi autem dicis te eſſe obligatum Regi, &c. ſed ego dico magis ſpirituali bono, quia ſicuti ſummum bonum eſt animæ ad Deum, ad vitã æternam in Cœlis, ita ſummum primumquè debitum hominis eſt ad animam ſuam ad ſpirituale æternum, ad Deum, ideo vbi Rex obſtat ſpirituali bono, debes Regem reicere, vel ſaltem abhorrere, & bonum ſpirituale ſempiternum tenere, ſicuti fecerunt pueri Machabeorũ, Matathias, & Iudas contra Regem Antiochum, quos Deus glorificauit in in hoc, & in alio æterno Mundo 1. Machab. 2. cum ſeq. 2. Machab. 8. & cap. 7. C. 11. F. 30. Præterquam nullum debitum habes iure Diuino, vel naturali erga illum aſſertum à te Regem, qui contra Creatorẽ, legemq; eius fontem, & vim omnium iurium eſt, operatur, & vrget, poſtquam de tali ſcelere eius, & priuatione eius à Regno ob tale facinus conſtat per ſenſibilem denuntiationem, & ſententiam mei, vti Vicarij Saluatoris, contra eum prolatam; neq; tali Regi alias Regi, modo priuato iure Regio, ob eius ſcelera contra Creatorem, legemquè eius, recuſando obedientiam, damnationem acquiris, quam cõminatur Paulus, ad Romanos ſcribens cap. 13. A. ſed in illam damnationem incurris, quia poſt ponis Dei inuiſibilem ſententiam per me factam viſibilem contra talem Deo rebellem priuationis Regni reputando illũ eſſe Regem, quem ſcienter ſcis eſſe falſum Regem, eſſe à Deo, per me eius Vicarium denuntiatorem, priuatum Regno, & poteſtate, quia rebellis extitit per ſua facinora Deo, & eius mandatis.

Populus. Qui iubet nos Regibus obedire, & reddere Cæſari quæ ſunt Cæſaris, nullam diſtinctionem inter bonos, & malos facit, ac per hoc nec nos diſtinguere debemus.

Pontifex. Eo ipſo quod Deus inſtituit Principes, ex ſe inſtituit bonos, ſicuti Saul primo, Dauid, & Salomonem, & ita eo ipſo quod iubet debitum erga nos, iubet iuxta ſuam inſtitutionem, & ita iubet, vt ad bonos, & per hoc diſtinguit bonos à malis.

3. Reg. 11. cap. 12. in fine cap. 13. A. 1. Paralip. 12. A. Præterquam cum boni ſint à Deo, mali ex ſua malitia, ſicuti Salomon cultor Idolorum, Ieroboam, Roboam, Achab & alij, ex ſui natura, & ex Diuina inſtitutione, & non inſtitutione, & malitia quorundam diſtinguntur, & deteguntur.

Preterquã cõſule pueros Machabeorum, qui te populũ ſeneſcentẽ docebunt diſtinctionem bonorũ, & malorum Principũ, 2. Machab. 7. F. 30.

Digitized by Google

F. 30. non obedio præcepto Regis, ſed præcepto legis.

Te docebunt amplius Moyſes, & Aarõ quinam ſint mali Principes quibus non obediendum, qui nam boni quibus obediendum, dum Regẽ & Regnum Aegipti obtriuerunt cladibus, quia vt Deo rebelles auſi ſunt reſſiſtere, & bellare contra Diuinum eis tranſmiſſum mandatum. *Exod. 6. vſq; ad cap. 15.*

Te docebit Samuel, qui protulit ſententiam depoſitionis à Deo de Regno contra Regẽ Saul, cui, & ſi poſt populi obedierunt; obedierũt abſq; Diuino mandato obligante eos ad eum, quia iam non erat Rex amplius per denuntiationem ſententię Diuinę per Samuelẽ contra eũ, ſolo ue timore, vel tumore, & peruerſitate animi cõtra Diuinã ſententiam latã denuntiatam contra Saul (cui ſententiæ, ſicuti Deo non Sauli iam ſpoliato Regni iure a Deo obedire debebant) ei obtemperabant. *1. Reg. 15. E. F.*

Te docebit Ahias contra Ieroboam, Eliſeus, Elias contra Regem Achab, & tandem tota ſcriptura Regum digeſta in 4. libros, & Paralip. digeſti in duos libros ſingulariter te docebunt, & dictabunt quinam ſint mali Principes, quinam boni; ideoq; hoc Saluator ſupponens iam fuſius expreſſum in Teſtamento, non diſtinxit verbaliter in illo loco à te citato bonos, & malos, neq; enim oportuit Saluatorem in vno eodemq; cap. omnia dicenda congerere. *3. Reg. 14. et 15. G. 30. 4. Reg. 9. 3. Reg 21. E. 19. cum ſeq.*

Populus.

Si vt docet B. Auguſt. is qui continentiã Deo vouit, nullo modo debet iſta compenſatione peccare, vt ideo credat vxorẽ ſibi eſſe ducendã quia promiſit, quę nuptias eius appetit futurã ſe eſſe Chriſtianã, atq; ita acquirat Deo animã in morte infedelitatis poſitę fœminę, quę parata eſt ſi huic nupſerit fieri Chriſtiana, qua nos excuſatione apud Deũ vtemur, ſi ut ſperatũ aliquod bonum eueniat iuſiurandi religionem, & fidẽ violemus Deo, Regiq; noſtro datã? nihil .n. anima eſt precioſius, pro qua Dominus, & Saluator noſter mori dignatus eſt, ſi ergo vt eam Chriſto lucremur, peccare non liceret, hic cuius rei cauſa peccandũ?

Pontifex.

Adhuc indomabilis cordis eadem repetis, & lucẽ veritatis refugis? Male applicas ſententiam Auguſt. & falſum, totumq; ei contrariũ ſubmittis, nam arcere Lupum, & malam beſtiam a grege Domini, vel intruſam percutere eiicere, non eſt malum facere propter ſperatũ bonũ ſed bonum facere propter bonum conſeruationis gregis, eſſet quidem malum facere Paſtorem permittere Lupum, vel malam beſtiam gregẽ inuadere, ſi eam poſſet arcere. Ita perſona ius Regale geſtans per induratam contrauentionem publicã Diuinis mandatis, per contemptũ Diuini honoris, euaſit Lupus, & mala beſtia contra ſuum Creatorem, & Redemptorem & contra gregem Dei, ideo me Paſtore eius, à Deo inſtitutum demandatum, talem Regem permittere in grege Domini; eſſet malum propter malum, maius facere, nẽpe propter æternam iacturam gregis, cum verò percutere fulminare è grege Domini eſt bonum, nõ malum facere propter aliud bonum, non quidem preciſe ſpe-

ratum futurum dubitabile, vt tu ex S. Auguſt. ipſum non intelligens, adduxiſti, ſed anterius pręualens ęternū pręparatū ab Altiſſimo, nempe Cœleſte Regnum in Cœlis ab ęterno pręparatum obſeruātib⁹ Diuina mandata, cui bono, quibus mandatis longe eſt minus, imo ſubditum ius Regale, & Rex, ſicuti miniſter Domini, & miniſterium ſerui eſt minus ſubditūq; Maieſtati, honori, cultuiq; Domini, & eius ſupremo Regno.

Sup. ca. 22. ad 2. Leuit. 26. G. 14. vſquè ad G. 2. Parali. 6. 16. Sap 6. A. cum pluribus alijs præcitatis retro, &c.

Neque eſt verum aut talem perſonam, publicum offenſorem obſtinatum cōtra Dei mandata eſſe Regem, vel iure Regio conſtare apud Dei iuditium, populumq; iuramento, vel alia obligatione Diuina vel naturali ei teneri 1. Reg. 15. E. F. cap. 12. D. in fine 1. Paralip. 10. D. 17. 3. Reg. 14. B. 17. cap. 15. G. Deut. 17. D. 18. poſtquā, & in fine. Quia natura recta, Diuinum ius non poteſt eſſe cōtra ſuum Creatorē, contra iura, & mandata Creatoris, a quo & per quē eſt & natura, & ius & iuſtitia, & participata Diuinitas, & imediatio geſtorū, quam imediationem tu vocas ius Diuinū, ſicuti talis à ſe aſſertus Rex eſt contra ſuū Creatorem, & contra eius mandata publicus induratus operator, ſicuti neq; Deus inſtituit, neq; potuit inſtituere quempiam in Regē ex propoſito, & fine contra ſe Deum, & ſua mandata, ſed ſolum ad obedientiā ſuorum mandatorum ex pręcitatis. & cap. 26. ad 4. cap. 27. ad 1. cap. 30. ad 2. ca. 3. poſt ſolutionē ad 9. §. rimāde cū ſeq. & propterea Deus obſeruantes ſua Diuina mandata Reges conſeruauit, violantes, Iure Regio & Regno priuauit, ſicuti Saul, Regem Pharaonemprius, ſicuti Ieroboam, Baaſa, Achab, Achaz, Manaſſen, vltimos Reges Iſrael 1. Reg. 15. E. F. quæ Diuina geſta nobis conſtant, nos afficiunt per denuntiationem factam à Deo ſenſibilem per ſuos Sacros Nuntios, ſicuti per Moyſen, & Aaron contra Regem Pharaonem, & Regnum per Samuelem contra Saul, per Ahiam contra Ieroboam, per Iehu contra Baaſa, per Eliam, & Eliſeum contra Regē Achab, & Regales ſtirpes eorū, & ideo cum ego ſim, & Dei Nuntius, & pluſquā Dei Nūtius, cum ſim eius Vicarius, & habeam à Deo, & poteſtate, & mandatū iudicialia, & executiua ſuper hominibus pro executione mandatorum Dei, ideſt Euangelij cum conſequentijs eius, & cōtentis in eo Mat. 16. Ioan. vlt. per me notificatur, & denuntiatur ſenſibiliter cunctis inuiſibilis priuatio taliū aſſertorū Regū cuiuſcumq; iuris Regalis. & Regni à Deo, & āplius iuditialiter pæne priuant propter cognita iudicata ſcelera eorū cum inpęnitētia aduerſus Diuina mādata, retracto autē iure Regali, et poteſtate a perſonis, quibus alias inerat, ceſſat eadē Diuina ordinat. omne debitū populorū erga talē Regē alias Regē mō priuatū à Deo, pæne denūtiatū, & iudicatu, & damnatū Diuina vi mihi cōmunic.

Exod. 6. cū ſeq. vſq; ad 15. 3. Reg. 14. et ca 15. G. 30. ca. 16 A. G. 10. vſq; ad nu. 13. 4. Reg. ca. 9. et cap. 10. 2. Paralip. 28. A B. C. ca 29 A. B 2. Paral. 33. A. B. C. 4 Reg. 21. F. 26. et ca. 24. A. C. & ca fin. 2. Paralij. ca. fin.

Sub cap 30. ad 2. ca. 27. ad 1. & 2.

Populus,

Quod autem pręterea dicis te nos ab huius officij vinculo abſoluere atq; abſolutos declarare, id non omnē conſcientię noſtrę ſcrupulū adimit, ſed animo pendere, & dubitare magis de tua poteſtate facit, quod

ſci-

Digitized by Google

ſcimus præceptum, cuius tu nobis gratiam facturus promittis, Dei, & naturę lege eſſe ſancitum, ſanctitatem vero tuā non poſſe, nec quidem de plenitudine poteſtatis legis naturalis, & diuinę gratiā cuiquā facere.

Video te populum ſtultum, & inſipientem dubitare de mea poteſtate, quia ex tuis actis te video gregem reiecto Paſtore tibi dato à Deo, contra eius mandatum, aberrantē ſub ducatu Luporum, & beſtiarum periclitari animas & Vitam æternam. *Pontifex.*

Attende ergo, & ſępius replicatū tibi, iam recipe, & da locū Spiritui Sācto iuramentū eſt implorata diuina aſſiſtētia rei, & perſonę inuocāti & ſuper qua inuocatur in teſtem, & auctoritatē veritatis, & bonitatis. & quia Deus renuit, & ſi imploratus, aſſiſtere, & auctorizare rem malā à Deo proiectum, priuatumq; iure Diuino, & Regno, cum ipſe ſit ſūme bonus, & Rex Regum; Ideo non viget vllum iuramentum ad fauorē perſonę aſſertę Regis iam malę effectę per auerſionem à Deo, conuerſionem ad diabolum, & vrgētis contra Diuina mandata, propter talia ſcelera a deo inuiſibiliter priuatę iure poteſtatis 1. Reg. 15. D. E. F. ca. 12. in fine igitur vſq; ad fin. 3. Reg. 11. B. 11. quia &c. diſrumpens ſcindam Regnū tuū, ca. 14. B. 8. quia exaltaui te C. D. vſq; ad nu. 17. & ſenſibiliter per me denūtiate vobis, & ideo neq; vllum viget debitū, & vinculum, aut naturę, aut Diuinū populorū ad eum, quod conſequit priuationem eius a deo iure poteſtatis, hoc pacto ego Pontifex Dei Vicarius auctoritatē habeo gratiā faciēdi ſuper iure naturę, & Diuino oblique pęr denuntiationem ſenſibilem inuiſibilis retractionis, vel denegationis à Deo iuris naturalis, & Diuini a tali perſona, ob eius induratam tranſgreſſionem contra Diuina mādata, ſicuti Deus ob ſcelera iure Regio priuauit Saul 1. Reg. 15. E. F. Ieroboam, 3. Reg. 14. B. C. D. cap. 15. G. 30. Baaſſa, ca. 16. A. C. vſq; ad D. Achab, 3. Reg. ca. 20. E. cap. fin. E. 34. cum ſeq. Achaz, 2. Paralip. 28. A. B. C. D. cap. 29. A. B. Manaſſen, cap. 33. A. B. C. Sedeciam, 2. Paralip. ca. fin. 4. Reg. cap. fin. Ieremias cap. 25. 26. 27. & per talem priuationē eorū abſtulit a ſubiectis omne debitū obediētię erga eos, cum hoc cōſequatur ius regale datum, vel ablatū a Deo, & talē eius priuationē denunciarūt ſerui Dei, vt Samuel Ahias, Iehu, Elias, Eliſeus, Ieremias, quib⁹ ego in munere ſuccedo, & pręexcello poteſtate, cū Dei Vicarius ſim.

Pręterquā alia via diſpenſare, & gratiam facere poſſum ſuper iure naturali, & Diuino conditionato, non directè, abſoluteq; ſuper eis, ſed per ſubiectis, iudicando in eis eſſe conditiones repugnantes conditionibus iuris naturalis, vel Diuini, ideoq; tale ſubiectum carere iure naturę recto, & Diuino, ſicuti Medicus attentis indiſpoſitionibus organi iudicat mortem imminere & corrupto organo animam euolaſſe ab eo & ſi vita ſit iure Diuino, vt tu accipis, quia imediatè anima hominis eſt a Deo; ego autem a Deo inſtitutus ſum ſuper hominibus per executio-

ratum futurum dubitabile, vt tu ex S. Auguſt. ipſum non intelligens, adduxiſti, ſed anterius præualens æternũ præparatũ ab Altiſſimo, nempe Cœleſte Regnum in Cœlis ab æterno præparatum obſeruãtib⁹ Diuina mandata, cui bono, quibus mandatis longe eſt minus, imo ſubditum ius Regale, & Rex, ſicuti miniſter Domini, & miniſterium ſerui eſt minus ſubditũq; Maieſtati, honori, cultuiq; Domini, & eius ſupremo Regno.

Sup. ca. 22. ad 2. Leuit. 26. C. 14. vſquè ad G. 2. Parali. 6. 26. Sap 6. A. cum pluribus alijs precitatis retro, &c.

Neque eſt verum aut talem perſonam, publicum offenſorem obſtinatum cõtra Dei mandata eſſe Regem, vel iure Regio conſtare apud Dei iudicium, populumq; iuramento, vel alia obligatione Diuina vel naturali ei teneri 1. Reg. 15. E. F. cap. 12. D. in fine 1. Paralip. 10. D. 17. 3. Reg. 14. B. 17. cap. 15. G. Deut. 17. D. 18. poſtquã, & in fine. Quia natura recta, Diuinum ius non poteſt eſſe cõtra ſuum Creatorẽ, contra iura, & mandata Creatoris, a quo & per quẽ eſt & natura, & ius & iuſtitia, & participata Diuinitas, & imediatio geſtorũ, quam imediationem tu vocas ius Diuinũ, ſicuti talis à ſe aſſertus Rex eſt contra ſuũ Creatorem, & contra eius mandata publicus induratus operator, ſicuti neq; Deus inſtituit, neq; potuit inſtituere quempiam in Regẽ ex propoſito, & fine contra ſe Deum, & ſua mandata, ſed ſolum ad obedientiã ſuorum mandatorum ex præcitatis. & cap. 26. ad 4. cap. 27. ad 1. cap. 30. ad 2. ca. 3. poſt ſolutionẽ ad 9. §. rimãde cũ ſeq. & propterea Deus obſeruantes ſua Diuina mandata Reges conſeruauit, violantes, Iure Regio & Regno priuauit, ſicuti Saul, Regem Pharaonem prius, ſicuti Ieroboam, Baaſa, Achab, Achaz, Manaſſen, vltimos Reges Iſrael 1. Reg. 15. E. F. quæ Diuina geſta nobis conſtant, nos afficiunt per denuntiationem factam à Deo ſenſibilem per ſuos Sacros Nuntios, ſicuti per Moyſen, & Aaron contra Regem Pharaonem, & Regnum per Samuelem contra Saul, per Ahiam contra Ieroboam, per Iehu contra Baaſa, per Eliam, & Eliſeum contra Regẽ Achab, & Regales ſtirpes eorũ, & ideo cum ego ſim, & Dei Nuntius, & pluſquã Dei Nũtius, cum ſim eius Vicarius, & habeam à Deo, & poteſtate, & mandatũ iudicialia, & executiua ſuper hominibus pro executione mandatorum Dei, ideſt Euangelij cum conſequentijs eius, & cõtentis in eo Mat. 16. Ioan. vlt. per me notificatur, & denuntiatur ſenſibiliter cunctis inuiſibilis priuatio taliũ aſſertorũ Regũ cuiuſcumq; iuris Regalis, & Regni à Deo, & ãplius iuditialiter p me priuant propter cognita iudicata ſcelera eoru cum inpœnitẽtia aduerſus Diuina mãdata, retracto autẽ iure Regali, et poteſtate a perſonis, quibus alias inerat, ceſſat eadẽ Diuina ordinat. omne debitũ populor erga talẽ Regẽ alias Regẽ mõ priuatũ à Deo, p me denũtiatũ, & iudicatu, & damnatũ Diuina vi mihi cõmunic.

Exod. 6. cũ ſeq. vſq; ad 15. 3. Reg. 14. et ca 15. G. 30. ca. 16 A. C. 10. vſq; ad nu. 13. 4. Reg. ca. 9. et cap. 10. 2. Paralip. 28. A B. C. ca 29 A. B 2. Paral. 33. A. B C. 4 Reg. 21. F. 26. et ca. 24. A. C. & ca fin. 2. Parali; ca. fin.

Sub cap 30. ad 2. ca. 27. ad 1. & 2.

Quod autem prætera dicis te nos ab huius officij vinculo abſoluere atq; abſolutos declarare, id non omnẽ conſcientiæ noſtræ ſcrupulũ adimit, ſed animo pendere, & dubitare magis de tua poteſtate facit, quod ſci-

Populus,

ſcimus præceptum, cuius tu nobis gratiam facturus promittis, Dei, & naturę lege eſſe ſancitum, ſanctitatem vero tuā non poſſe, nec quidem de plenitudine poteſtatis legis naturalis, & diuinę gratiā cuiquā facere.

Video te populum ſtultum, & inſipientem dubitare de mea poteſtate, quia ex tuis actis te video gregem reiecto Paſtore tibi dato à Deo, contra eius mandatum, aberrantē ſub ducatu Luporum, & beſtiarum periclitari animas & Vitam æternam. *Pontifex.*

Attende ergo, & ſępius replicatū tibi, iam recipe, & da locū Spiritui Sācto iuramentū eſt implorata diuina aſſiſtētia rei, & perſonę inuocāti & ſuper qua inuocatur in teſtem, & auctoritatē veritatis, & bonitatis. & quia Deus renuit, & ſi imploratus, aſſiſtere, & auctorizare rem malā à Deo proiectum, priuatumq; iure Diuino, & Regno, cum ipſe ſit sūme bonus, & Rex Regum; Ideo non viget vllum iuramentum ad fauorē perſonę aſſertę Regis iam malę effectę per auerſionem à Deo, conuerſionem ad diabolum, & vrgētis contra Diuina mandata, propter talia ſcelera a deo inuiſibiliter priuatę iure poteſtatis 1. Reg. 15. D. E. F. ca. 12. in fine igitur vſq; ad fin. 3. Reg. 11. B. 11. quia &c. diſrumpens ſcindam Regnū tuū, ca. 14. B. 8. quia exaltaui te C. D. vſq; ad nu. 17. & ſenſibiliter per me denūtiate vobis, & ideo neq; vllum viget debitū, & vinculum, aut naturę, aut Diuinū populorū ad eum, quod conſequit priuationem eius a deo iure poteſtatis, hoc pacto ego Pontifex Dei Vicarius auctoritatē habeo gratiā faciēdi ſuper iure naturę, & Diuino oblique per denuntiationem ſenſibilem inuiſibilis retractionis, vel denegationis à Deo iuris naturalis, & Diuini a tali perſona, ob eius induratam tranſgreſſionem contra Diuina mādata, ſicuti Deus ob ſcelera iure Regio priuauit Saul 1. Reg. 15. E. F. Ieroboam, 3. Reg. 14. B. C. D. cap. 15. G. 30. Baaſſa, ca. 16. A. C. vſq; ad D. Achab, 3. Reg. ca. 20. E. cap. fin. E. 34. cum ſeq. Achaz, 2. Paralip. 28. A. B. C. D. cap. 29. A. B. Manaſſen, cap. 33. A. B. C. Sedeciam, 2. Paralip. ca. fin. 4. Reg. cap. fin. Ieremias cap. 25. 26. 27. & per talem priuationē eorū abſtulit à ſubiectis omne debitū obediētię erga eos, cum hoc cōſequatur ius regale datum, vel ablatū a Deo, & talē eius priuationē denunciarūt ſerui Dei, vt Samuel Ahias, Iehu, Elias, Eliſeus, Ieremias, quibus ego in munere ſuccedo, & pręexcello poteſtate, cū Dei Vicarius ſim.

Pręterquā alia via diſpenſare, & gratiam facere poſſum ſuper iure naturali, & Diuino conditionato, non directè, abſoluteq; ſuper eis, ſed ſuper ſubiectis, iudicando in eis eſſe conditiones repugnantes conditionibus iuris naturalis, vel Diuini, ideoq; tale ſubiectum carere iure naturę recto, & Diuino, ſicuti Medicus attentis indiſpoſitionibus organi iudicat mortem imminere & corrupto organo animam euolaſſe ab eo & ſi vita ſit iure Diuino, vt tu accipis, quia imediatè anima hominis eſt a Deo; ego autem a Deo inſtitutus ſum ſuper hominibus per executio-

Digitized by Google

nem directionē,& correctionē eorū ad obſeruantiam Diuinorum mandatorum ad vitam æternam Math. 16. tu es Petrus &c. Ioan. vlt. Paſce agnos meos, ideo poſſum, & debeo iudicare ſuper diſpoſitionibus ſubiectorū ad ea,& ſuper in diſpoſitionibus repugnātibus cōtra illa.& per hoc iudicare talia ſubiecta conſtare, vel non conſtare rectitudine naturæ,vel iure Diuino, idest opere, & inſtituto imediate adeo, vt tu accipis ius Diuinum pro imediatione rei, & geſti à Deo, nam alia ratione ſumitur,& eſt maius ius Diuinum, quod ne dum eſt à Deo imediate, ſed obiectiue Deum directè concernit, & continet in ſe Diuinā gratiam, vt Beatitudo, lumen glorię, gratia, Sacramenta, de quo alto genere Reges neq; ſunt,neq; eſſe poſſunt iure Diuino, quia obiectiuè per temporalia ſunt ad terrenam pacem rerum mortalium de directo ordinario naturali aſſequendo, neq; populorum debitum erga eos eſt tali alto iure Diuino, quia eorum eſt debitum ad creaturam pro accidente,& pro terrena pace,vt fine conſequendo in terris,& propterea, quando ego non poſſē iudicare, & diſpenſare ſuper illo alto proprioq; iure Diuino, licet, & ratione diſpoſitionum, vel indiſpoſitionum materierū,& ſubiectorum illius alti generis iuris Diuini poſſim iudicare & declarare, poſſum tamen diſpenſare, & iudicare ſuper iure aſſerto Diuino regum debitouè populorum ad eos, maximè vbi attingunt ſpirituale,maxime intuitu diſpoſitionum,vel indiſpoſitionum ſubiectorum cum proprie non ſint iura Diuina,quę ſpecificantur ab obiecto,& fine proximo directo ſibi coreſpondente, ſed iura humanata mortalia;ſicut & formica,& Leo ab initio fuit imediate a Deo productus,quis autem dicet formicam,& leonem,quē abſq; peccato vnuſquiſq; poteſt interficere,eſſe iure Diuino? & hoc pacto tu,& tui Doctores ſumitis ius Diuinū pro imediato geſto a Deo etiā ſi ſit mortale ad mortale,in ſe gratiā Dei proprie nec cōtinens,nec inferens,nec Deū vti finē conſecutionis ſed partē terrenā, vti metā aſſecutionis cōplectens,quātū ſit ex ſolo ſuo ordinario munere,nā ad altiorē finē ſe habēt paſſiue, nō ex poteſtate, ſub mea directiōe,& correct. vti mobiles oues,& agni,nō vti poteſtat. Moyſes,& Aaron vtiq; Eccleſiaſtici vt pote de Tribu Leui, Exod.2. A. fratres mei in figura, & vmbra poteſtatis ſoluerunt debitum obedientię populi iſrael erga Regem Pharaonem,quia ille repugnare Diuino mandato præſumpſit & attentauit Exod. ca. 5. cum ſeq. vſq; ad 15. ca. ſub quo tamen Rege ipſi cum populo nati erant ſubiecti, & tamen nō abruperunt,aut ius naturę,aut ius Diuinum,neq; a tali iure eorū actio fuit damnata,& inualidata ſoluēdo populum,& ſe ab illius Regis obedientia. Gedeon ſoluit ſobiectionem populi à Madianitis, quibus ātea ſeruiebant lib. Iud. 6. G. & ca.7. Sampſon vtiq; attributione, & oblatione Eccleſiaſticus;quia Nazareus rupit ſubiectionem antiquam populi ſub Phyliſteis lib. Iud. 13. A. 5. 6. cap. 14. A. 4. cum ſeq. Samue

vti-

Digitized by Google

vtiquè Eccleſiaſticus 1. Reg. cap. 3. A. cap. 7. C. Regno priuatum à Deo Regem Saul denunciãdo publicè, liberauit iure populum ab obedientia erga illum 1. R. 15. D. E. F. quæ ſoli ei debebatur reſpectiuè, ſi & inquantum à Deo publicè remanebat Rex. Elias priuauit iure poteſtatis, & ita debito ſubiectionis populi erga eum, Regem Ochoziam dum legatos eius Principes flamma conſumpſit, quia verba dominationis ex animo ſuper ſtatu ſacrorum Miniſter Dei protulerunt, homo Dei Rex præcepit, deſcẽde feſtina, &c. 4. Reg. 1. Dauid rupit frenũ tributi populi de manu Philiſtim, quibus antea erat tributarius Iſrael 2. Reg. 8. A. 1. Ezechias Rex rupit ſeruitutem, & tributum erga Regẽ Aſſyriorum 4. Reg. 18. Matathias ſupremus Sacerdos cum filijs ſuis, Iuda, & cæteris ne dum ſeruitutem, & ſubiectionem erga Regem Antiochum abrupit, ſed ad arma conuolans attriuit copias Reg. 1. Machab. 2. cum alijs, & horum geſta Deus non reprobauit, ſed approbauit, & glorificauit, ego quero à te popule inſipiens, qui vt adamantem contraxiſti frontem, vt veritati reſiſtas. An iſti fregerunt ius Diuinum, vel naturæ, an populo iuſſerunt peccatum contra Dei legem, mandatum ius naturæ, vel Diuinum, dum ipſi ſoluerunt eos iam ſubditos illis Regibus à debito, & actu obedientiæ erga eos? an iuſte hoc fecerint, nuſquam violato Diuino, vel naturæ iure, lege, vel mandato Dei? primum dicere eſt contra ſcripturam ſanctam, approbationem à Deo geſtorum ab eis, & probitatem illorum Sacerdotum, & Regum Teſtamenti veteris, igitur ſecundum, propterea ego, qui minoris poteſtatis non ſum illis Regibus in materia propoſita, & ſum terminus, complementum vmbrarum, & figurarum Eccleſiaſticorum & Sacerdotum veteris Teſtamenti, cum Saluator, ſicuti tranſtulerit, & auxerit ſacrificium veteris legis in ſacrificium Euangelij, ita poteſtatem illam Eccleſiaſticam, & Sacerdotalem tranſtulerit, auxerit reformauerit in melius, & maius in poteſtatem Eccleſiaſticam, & Sacerdotalẽ ſtatus Euãgelici, quæ in me vt in cap. eſt collocata, & in Anteceſſoribus, & Succeſſoribus meis à Dinina ſingulari voluntate Mat. 5. B. 17. ad Hebr. 5. A. omnis Pontifex ad Hebr. 9. G. 23. & cap. 1. per totum cap. 10. A. cap. 11. A. B. C. D. 1. ad Corint. 10. C. 11. Math. 16. Ioan. vlt. non frango Diuinam legem, vel mandatum, vel ius Diuinum, vel naturæ, neque præcipio populis, vt illud tranſgrediantur, dum ſoluo populos à debito ſeruitutis, & obſequij erga Regem iam à Deo priuatum Regno ob ſua indurata publicaquè ſcelera contra Diuina mandata, & vti talem à me Vicario Dei denuntiatum, publicatum vobis.

Populus.

Pontifex.

Dices forſitan illos habuiſſe mandatum à Deo ad illa peragenda; aliqui tamen, non omnes habuerunt mandatum, vt Moyſes, & Aaron habuerunt mandatum Exod. 6. Samuel, & Sampſon niſi reuelationẽ,

&

& prædictionem, Dauid Elias Ezechias nullum à Deo mandatum habuerunt ad illud præmemoratum factum: At ego cum poteſtate tradita habui à Deo congenitum mandatum ſuper hominibus per executionem Euangelij, & defenſiones ab infenſis ad Deum Math 16. quidquid ligaueris ſuper terram, & Ioan. vlt. paſce agnos meos, ad Rom. 15. A. Quorum antiquorum mandatum, ad me eſt tranſmiſſum, ſicuti figurarum ad terminum.

Tibi igitur in ſpiritualibus, Regi in temporalibus obſequemur. Vtrumquè Deus iubet, vtrumquè præſtabimus.

Pontifex. Tibi non prohibeo parere Regi tuo in temporalibus, ſi, & inquantum intra ſuos fines ei præſcriptos à Deo non inuadens ſpirituale continetur, ſed tibi prohibeo parere Regi tuo poſtquam agnoui iudicaui, denuntiaui illum publicè indurate abrumpere iura ſpiritualia, Diuina mandata, quorum ſuper vobis, & Principibus ſum a Deo inſtitutus cuſtos, promotor, executor, iudex, & defenſor, nam tali caſu Deus eum iam priuauit iure poteſtatis, eiuſquè priuationem in geſtis Diuinis exaratam Sancti Dei Nuntij, quibus poteſtate ego ſuccedo, & præſto, prænuntiauerunt ad informationem gerendorum a me ſuper eis, ſupra in margine 1. Reg. 12. in fine. Timete cum ſeq. cap. 15. D.E.F. G. 3. Reg. 11. B. 11. 12. 13. Quia habuiſti, &c. diſrumpens ſcindam, &c. cum alijs præcitatis ſupra cap. 30. ad 2. cap. 27. ad 1. cap. 26. ad 2. 3. 4. 3. Reg. 14. B.C.D. cap. 15. G. 30. 4. Reg. cap. 9. cap. 10. 2. Paralip. cap. 6. 16. ita tamen 1. Paralip. 10. D. 17. Mortuus eſt Saul. Leuit. 26. C. 14. vſque ad G. cui Deus contulerat poteſtatem, iuſquè Regium conditionate, ſcilicet ad Dei timorem, & obſeruantiam Diuinorum mandatorum & non aliter, nec alio modo, proinde ſequitur, ſi talis poteſtatem gerens perſona publicè vrgeat contra Dei honorē, & frangat per induratam inobedientiam eius Diuina mandata, eo ipſo iure Diuino, & propoſito apud Deum priuetur, & ſit priuata perſona omni iure poteſtatis, cuius facti accedente denuntiatione per Dei Miniſtros Sacros in Teſtamento veteri, & modò per me eius Vicarium, illius priuatio Regni à Deo eſt nota & vulgata, ideoque omne debitum populorum ad illum priuatum Regno ceſſat, quod ſolum vigebat intuitu datæ, & conſiſtentis poteſtatis a Deo in eo.

Populus. Minas denique quas mandato tuo inſeris, miramur quidem, & ex parte metuimus, ſed non ita meticuloſi ſumus, vt plus eas quam oporteat, timeamus, aut ijs ita terreamur, vt metu iniuſtæ excommunicationis, iuſtum, aut iure debitum obſequium Regi noſtro deſeramus, licet enim vulgo iactetur omnem excommunicationem eſſe timendam ſcire tamen oportet iniuſtam excommunicationem non lędere eum in quem fertur, ſed eum potius a quo fertur. Si ideo anathematis mucrone nos ferias, quia nolumus mādatum Dei, te iubente, prętergredi

& ma-

& malum facere, maledictio vertetur in benedictionem, vt quamuis ligati exterius videamur, interius ſoluti, & innocentes maneamus.

Arguet te malitia tua, & auerſio tua increpabit te, ſcito, & vide quia malum, & amarum eſt reliquiſſe te Dominum Deum tuum, & non eſſe timorem mei apud te, dicit Dominus exercituum? à ſæculo confregiſti iugum meum, rupiſti vincula, dixiſti non ſeruiam. Quoties pulſabo obturatas aures tuas Spiritui Sancto, quoties dixi, docui, replicaui Regem eſſe à Deo inſtitutum iure limitato, conditionato ad Dei timorem, & obſeruantiam Diuinorum mandatorum, non aliter, nec alio modo præcit, imediate in margine Leuit. 26. C. 14. vſque ad 1. Paralip. 10. D. in fine, 2. Paralip. C. 16. ita tamen ſi filij tui, &c. 1. Reg. 12. in fine cap. 15. D. E. F. G. 3. Reg. 14. B. C. D. cap. 15. G. 30. 4. Reg. cap. 9. & cap. 10. quia creatura ex Diuino inſtituto, non poteſt verti cõtra Creatorem, nec Creator poteſt amittere iura Creatoris, quæ inter alia ſunt, vt ad eius adorationem, timorem, obſeruantiam mandatorum eius creatura rationalis, quæcumque, ſit obligata, non exempta, non libera per quãcumquè rationem; Ideo idem Creator, idem ius Creatoris, & debitum creaturæ priuauit, & priuat quemcumquè donatione, ſiuè mutuatione, ſiuè iure poteſtatis habitę à Deo eo ipſo, quod euaſit, maxime obſtinate publice transgreſſor Diuinorum mandatorum, & ſua prauitate cæteros. Vrgeat ad offenſionem Creatoris; & ita Deus priuauit Regno, & iure poteſtatis Regem Pharaonem, vti repugnantem Diuino mandato, ei denuntiato per Moyſen, & Aaron Exod. 5. & 6. cum ſeq. vſquè ad 15. priuauit iure poteſtatis Saul, quamuis alias electum ab eo, vel ſaltem confirmatum, quia transgreſſus eſt Diuinum mandatum de vaſtando Regem Amalec, 1. Reg. 15. A. D. E. F. ipſumquè Regem Amalec vita, & Regno priuauit per gladium Samuelis, quia contra executionem Diuinæ vocationis reſtitit in via populo Iſrael exeunti de Aegipto, 1. Reg. 15. A. G. 32. &c. contra Regem Salomonem, & ſi propter ſcintillam Dauid Patris eius Deus retinuerit vltionem, quia apoſtatauit a fide propter mulieres, attamen ob tale peccatum in filio eius quaſi totum Regnum abſtulit cum de duodecim partibus, decem auulſerit a filio eius 3. Reg. 11. B. 9. C. 15. F. 31 G. 36. cap. 12. E. F. Iterum Deus Ieroboam de ſeruo effectum Regem à Deo propter ſcelera idolatriæ priuauit vita, & regno 2. Paralip. 13. D. 20. eiuſquè domum Regiam funditus de terra extirpauit ob talia ſcelera contra religionem, 3. Reg. 12. G. ca. 13. A. cap. 14. B. 7. cap. 15. G. 29. Pariter Deus Regem Achab ob eius ſcelera contra Deum interemit in bello, & lingerunt canes ſanguinem eius in Campo Naboth, iuxta prænuntiationẽ Eliæ 3. Reg. ca. 21. E. & ca. 22. E. 34. vſq; ad F. Manaſsẽ Regẽ ſceleſtum contra religionem ob talem cauſam Deus priuauit libertate, & Imperio,

Pontifex.

Ierem. 2.

2. Pa-

2. Paralip. 33. A. B. C. & tandem finiuit totam ſeriem Regum Iſrael ob eorum ſcelera contra Dei legem 4. Reg. cap. vlt. 2. Paralip. cap. vlt. quorum priuationem de iure Regio à Deo ob eorum tranſgreſſiones contra Dei mandata voluit Deus notificare, & denuntiare Mundo per ora ſuorum ſacrorum miniſtrorum nempe per Moyſen, & Aaron, per Samuelem, per Ahiam, Semeiam, Eliam, Ieremiam, ca. 25. 26. ſuæ prophetiæ, & per ſacram paginam patentem publicam ſic exponentem. Ex quibus liquet, duo eſſe iura Diuina circa Reges ſibi inuicem ſuccedentia, vnum inſtitutiuum eorum, & conſeruatiuum ſub conditione, quod legem Dei obſeruarent, & ſi fragilitate laberentur, per pænitentiam reformarentur. Aliud eſt priuatiuum eorum iure Regio, & Regno, quia publicè obſtinatè repugnarunt Diuinis mandatis, vel etiam violarunt, & hoc tandem memoriæ retine popule inſipiens, & duræ ceruicis.

Prœcitatis locis conſtat.

Ideo validè, & ſanctè, & tutè iuxta conditiones Diuini iuris inſtituentis & iuxta Diuinum ius priuatiuum Regum conditionale iuxta Dei geſta, iuxta denuntiationes per ſeruos Dei, ego Dei Vicarius ampliori poteſtate ſuccedens illis Diuinis Nuntijs poſſum priuare ſimiles Reges operantes incorrectè, iure Regio, & denuntiare iam à Deo eſſe priuatos iure poteſtatis quomodo ergo dicitis popule nequam, filij ſcelerati, genimina viperarum, me in ſimilibus ſententijs abrumpere iura Diuina, & naturæ, & cominari vobis, vt eadem dirumpatis? ſi quam priuationem Regum ob ſcelera publica obſtinantia in Deum à iure Regio, denuntio, ſententio iam ob ſimilem cauſam prænuntiauerunt illi Sancti Dei Miniſtri, & ipſe met Deus geſſit, cuius geſta imitari debeo in exercitio Vicariatus eius mihi demandati? Numquid Deus geſſit, aut illi eius Sancti Miniſtri denuntiarunt contra ius Diuinum, mandatum legem, vel ius naturæ? dum Deus illos Reges priuauit Regno ob indoratam tranſgreſſionem eorum, & repugnantiam obedientiæ Diuinis mandatis, eandemquè priuationem Sancti Dei Miniſtri denuntiarunt Mundo? certè non, igitur, & ego dum denuntio talem priuationem Regum à Regno eſſe à Deo ob eorum induratam repugnantiam Diuinis mandatis, & ex poteſtate Vicariatus ſuper obligatis ad obſeruandum legem Dei pro executione obedientiæ eius à cunctis, priuo Regno Reges peccatores publicos inflexos contra Dei mandata, non violo nequè mando violari Dei mandatum vel ius Diuinum, vel naturale, ſed cuſtodio, imitor, defendo, & mando à cæteris cuſtodiri, & obſeruari? ad iuſtam autem priuationem eorum de iure Regio ſequitur per correlatiuā conſequentiam ſolutio, liberatio & extinctio cuiuſcumquè debiti populorum ad eos per aliud ius Diuinum, ſcilicet priuatiuum Regum ex cauſa indurati delicti contra Dei mandata, & conſequentias iam iure Diuino inſtituto, & conſeruatiuo eorum

eorum in iure Regio, auolato, & retractoab eis à Deo, ob eorum ſcelera contra mandata Creatoris, ſicuti anima auolat à corpore corrupto, & priuatio eius in eo reſidet.

Et per coincidentiam ſententiæ excommunicationis, & alterius cęſuræ contra eos, & contra populos ſunt iuſtæ, ſanctæ, validæ, aſſimilatæ Diuinis geſtis, & denuntiationibus miniſtrorum Dei, ideoquè contutatę iure naturæ obſequioſo Creatori, & iure Diuino, ideo obſeruandæ a vobis, & timendæ.

Præterquam, cum vos cum Regibus eſtis ſubditi, non Iudices in materia excommunicationis dicentę Deo mihi, non vobis, nec alijs, Quidquid ligaueris ſuper terram erit ligatum, & in Cœlis Math. 16. non poteſtis aſſeuceranter dicere, & obſeruare illas ſententias eſſe iniuſtas, vel nullas? ſed vti validas credere, & timere debetis, & contrafacientes abrumpitis Diuinam ordinationem reſiſtendo poteſtatibus legitimis in materia de qua, per non poteſtates reſpectiuè ad materiam de qua, ideoquè Diuinam ordinationem tranſgredientes damnationem acquiritis, ſic denuntiante Apoſtolo ad Rom. 13. A. & Rei eſtis mortis ex Dei mandato in Deut. 17. B. Ç. Si quis ſuperbierit nolens obedire Sacerdotis Imperio (& loquitur ibi dę ſententijs, eiuſdem poteſtatis) morietur homo ille, & auferes malum de Iſrael, cunctuſq; populus timebit, ne quis deinceps intumeſcat ſuperbia.

Inſolentè autem damnationis æternæ vocem tuam, te non eſſe meticuloſum minarum mearum, iam cognoui, quia foris es è grege Dei, non es ex ouibus, vel agnis Saluatoris, ideo non agnoſcis vocem Paſtoris, qui ſum ego vice Saluatoris Ioan. vlt. C. Qui vos audit, me audit, qui vos ſpernit me ſpernit Lucas 10. C. 16. Qui nouit Deum audit nos, qui non eſt ex Deo non audit nos, in hoc cognoſcimus ſpiritum veritatis, & ſpiritum erroris Ioan. 1. cap. 4. B. (quibus Apoſtolis non vos, nec Principes, & Doctores veſtri, ſed ego ſuccedo, & ſi ſit meritorum imparitas, eadem tamen eorum poteſtas integre eſt delata in nos, & quemcumquè Pontificem Succeſſorem Beati Petri, Vicarium Saluatoris) propterea, Apoſtolica ſententia, vos ex Deo non eſtis, ſed ex Diabolo, non ſecundum ſpiritum veritatis, ſed a ſpiritu erroris ſeducti, quia nos Succeſſores Apoſtolorum, & capitis eorum non auditis, imo temere reicitis, & damnatis ballantes poſt vocem alienorum, quos Deus non inſtituit, nec ſui Vicarios, nec Doctores ex poteſtate Diuinorum: Ideo cum deſertoribus Angelis ſuorum domiciliorum in iudicium magni diei vinculis æternis reſeruauit vos Deus Iudas cap. 1. B. duriuſquè iudicium ſuper vos erit à Deo Omnipotente, (quia reieciſtis verba Apoſtolorum, in me cũ ſuprema auctoritate delata, Iuditium & correctionem veſtrum ad ſalutem æternam) quam ſuper Sodonis & Gommorreis, qui vno momento igne de Cœlo con-

& ſumpti

ſumpti ſunt Math. 10. B. 14. nec ſuſpenſio, & tarditas Diuini Iuditij, aut vos innoxios à crimine declarat, aut meam reducit ſententiam; ſed ſæuius nutritur contra vos ſicuti contra Ieroboam, & populos ſubditos Regi adhærentes iniquo damnato denuntiato 3. Reg. 12. in fine, cap. 13 A. cap. 14. B. C. D. cap. 15. G. 40. 2. Paralip. 13. B. C. D. 21.

Dæmon eſt ſpiritus mendatij in ore veſtri Barclaij, & cæterorum eius ſatellitum, vt vos, & Principes veſtros decipiat, ſic Deo iubente, ſicuti contra Regem Achab. decipies, & præualebis, egredere, & fac ita 3. Reg. vlt. D. ob induratam veſtram voluntatem in malo, iam iudicatam damnatam, ideo mittet illis Deus operationem erroris, (ſicuti alias Maumeti, Arij, mox Lutheri, Caluini, & futuris temporibus Antechriſti) vt credant mendatio, vt iudicentur, omnes qui non crediderunt veritati, ſed conſenſerunt iniquitati 2. Theſſalo. 1. C. 11.

F I N I S.

LEGATORIA A. PANDIMIGLIO - ROMA -

Digitized by Google